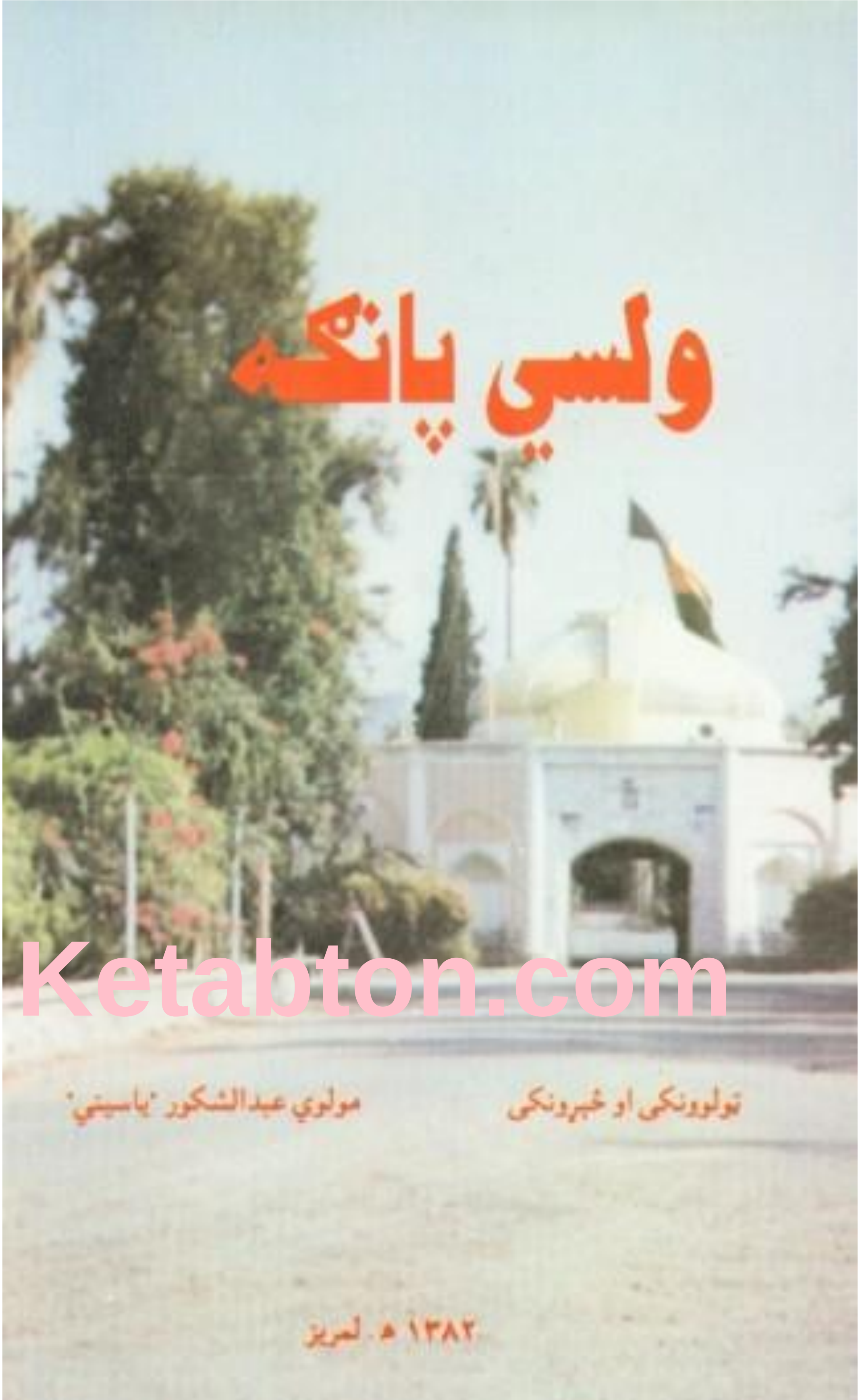

ولسي پانګه

Ketabton.com

ټولوونکی او څېړونکی مولوي عبدالشکور "یاسیني"

۱۳۸۲ هـ لمریز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

|||||||||||||||||||||||||||||||

دکتاب نوم: ولسي پانګه

ځیرونکی : مولوي عبدلشکور " یاسیني"

خپرندویه ټولنه : ښبي کولتوري ټولنه

خپرنی لړ: اوم) 7 (

د چاپ شمیر: یوزر ټوکه

د چاپ نیټه : 1382،تله ، لسم

کمپوزر : میرزاخان "طوطاخېل"

د کمپوز ځای: میرزاخان او کمپوزنګ سنټر ارباب روډ

ګل حاجي پلازه دوهم منزل دفتر نمبر 208 تیلفون نمبر 853549

بیعه : سل افغانۍ) 100(

چاپ خونه: د ساپي دپښتو څیړنو او دپراختیا مرکز.

یادونه : دا ټولګه دعبدالکریم مصعب جان په مالي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځيرونکي لنډه پيژندنه

نوم: مولوي عبدالشکور "ياسيني"

دپلار نوم: اروا ښاد ملا عبدالکريم " ياسيني "

زوکړه : 1317 هـ.ش چنګاښ، اتمه ،ننګرهار، کامه ،ده طاهر

دندې: دګران افغانستان په مختلفو ولاياتو او ولسواليو کې دپښتو ژبې او ديني علومو دښونکي په توګه پاتې شوی.

او تر روسي ير غل وروسته د مجاهدينو مشراو دکمونستي حکومت له نړيدو وروسته د کامې ولسوال او دختيځو ولايتو د جهادي شورا غړی پاتې شوی دی .

اثار:

(1) جهادي پنځونې (جهادي لنډۍ)

(2)شعري ټولګه

(3)جهادي خاطرې (سياسي ياداشتونه)

چې پورتني درېواړه کتابونه دچاپ لاندې دي

(4)او همدا ټولګه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې ارزښتمن اثر او دليکوال په باب يې څو لنډې خبرې

هره ژبه اوادب خپلې خپلې ځانگړنې لري او بيا دهرې ژبې اوادب توکي خپل خپل اهميت لري. په پښتو ژبه او ادب کې متلونه او لنډۍ دې ژبې او ادب ته ځانگړې غناوربخښلې ده. رښتيا خبره خو داده چې که پښتو ژبې ته څو مگره کارشوی دی نو زياتره يې دوروستۍ نيمې پيړۍ دژبپوهانو او ادب پوهانو دکار او زيار نتيجه گڼلای شو.

په پښتو ژبه کې دمتلونو او اصطلاحاتو راټولول پر خپل ځای يو ارزښتمن کاردی که څه هم چې په دې برخه کې خو يو څه لومړني گامونه هم اخستل شوي دي او دمتلونو او اصطلاحاتو په را ټولولو کې يو څه کار هم شوی دی،خو حقيقت دادی چې دغه کار ددرناوي سره سره چې ورته يې لرو، دا ادعا نه شو کولای چې په دې برخه کې شوی کار کافي دی او نورکار ته اړتيا نشته.

ښاغلي مولوی صيب عبدالشکور "يا سيني" چې دپښتو متلونو او اصطلاحاتو په راټولولو کې څومره کارکړی دی، دا پر خپل ځای دډېر درناوي وړدی او بې له شکه به دپښتو ژبې مينه وال ترينه ډېره گټه اخلي او دابه ددې ژبې او پښتو ليکوالانو دليکنو په بډاينه کې پوره لاس وکړای شي.

که څه هم چې دښاغلي مولوی صيب "ياسيني" له خوا را ټول کړای شوي متلونه او اصطلاحات ما په يوه ځغلنده نظر وکتل او دومگره وخت او مجال نه وچې په کاملاً انتقادي نظر يې وگورم، خو ترکومه پورې چې زه مولوي صاحب پيژنم او څومگره يې له ژبني او ادبي ذوق سره اشنا يم او يا دژبې او ادب دمطالعې او تدريس په باب دده له سابقې سره څومره بلد يم زه داپه کامل باورسره ويلای شم چې مولوی صيب به په دې برخه کې پاخه گامونه اخستي وي او خپل کار به يې هغومره پوخ کړی وي لکه څومگره چې يې تمه کيږي.

که مولوي صيب له يوې خوا دسرو روسانو په وړاندې زمونږ د سپيڅلي جهاد په اوږدوکې په سپينه ږيره غره په غره او ناو په ناو گرځيدلی او په وسله وال جهاد کې يې خپله ونډه ډېره ښه سرته رسولې ده، قرباني يې ورکړې ده. له بلې خوا يې ديوه ديني عالم په توگه په علمي جهاد کې هم پوره برخه اخستې ده مولوي صيب دافغانستان دتير سپيڅلي جهاد تر پيليدو دمخه دښونکي په توگه دمقدسې دندې دسرته رسولو پر وخت ډېر ځله دپښتو ژبې او ادب د تدريس دنده هم درلوده، چې په دې توگه سړی ويلای شي چې نوموړی ددې لارې کوم نا بلده لاروی نه دی.

مولوي صاحب دپښتوژبې تکړه ليکوال هم دی او خو ږ ژبی شاعر هم هيله ده چې مولوي صاحب دخپلو اشعارو دټولگې چاپ ته هم ځانگړې پاملرنه وکړي ياکومه داسې مؤسسه او اداره چې پښتو ادب ته دخدمت وياړ لري دمولوي صاحب داشعارو دچاپ وياړ هم ترلاسه کړي. زه په پای کې مولوي صاحب عبدالشکور "ياسيني" ته چې زما دجهاد او مبارزې داوږدې لارې ملگری بلکې استاذپاتې شوی دی ،ددې ستر ژبني خدمت مبارکي وايم اوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه ورته تو فیق غواړم چې په دې لاره کې نوردیادونې اوستاینې وړگامونه هم واخلي عمرېې اوږد اوپه قلم یې برکت شه .

درنښت

فدامحمد فایض

پېښور،کوز تهکال

1382/6/29

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه شتمني او زموږ بېغوري

ځینې وخت په سړي باندې هغه د چا خبره د شینواري ماما ټوکه وشي او ځینو کارونو ته لاس تر زنې پاتې شي او د اندېښنو او سوچونو په سیند لاهو شي. زه چې اوس د کومې ستونزې او سودا سره لاس او ګرېوان یم هغه کومه معما نه ده بلکې زما سره د هغو توریو، جملو، القابو او خبرو کمی دی چې زه یې د دې کتاب ( ) د ښاغلي را ټولوونکي او څېړونکي په شان او ستاینه کې وکاروم .

او لامل یې دا دی چې د دغه ښاغلي د ژوند کیسې او څېړنې د ډېرو نورو هغو سره ښکاره توپیرونه لري. که د ټولې نړۍ په ځای یوازې خپل ګران هېواد د بېلګې په توګه یاد کړم نو ویلای شم چې ډېر وګړي مو د خپل ژوند په دا لړ وخت کې ولیدل چې زموږ نه مخکې دې نړۍ ته راغلي وو او ولاړل یعنې پټې سترګې راغلل او ولاړل نه یې ځان ته کومه ګټه ورسوله او نه یې خپل دین او اولس ته خیر ښېګڼه. او هم دا اوس هم ډېر خلك وینو چې د ژوند په اصلي او پراخه مفهوم نه پوهیږي. یوازې خوړل، څښل او راټولول (مادیات) ورته د ژوند موخې او غایېګ ښکاري او په دې ځانونه نه پوهوي چې د انسانیت او سړیتوب معیارونه او پراوونه څه دي .

ارواښاد خان خوشال خان بابا وايي :

چې دستار تړي هزار دي

د دستار سړي په شمار دي

که څه هم دغوایي کرغېړن اوښتون زموږ د سلهاو زرو شازلمیانو سرونه لو کړل. خو الحمدلله چې دغو بشر دوستانو (!؟) بې وګړیو نه کړای شولو. خو بې سړیو (قحط رجال) او بې سره یې کړو .

هرګوره پورتنۍ کرښه د سل په سلو کې خبره نه ده په دې معنا ده چې یو ډېر شمېر سیاست پوهان، عالمان او روڼ اندي مو سرو کودتاچیانو له خپلو ګونډي موخو او غوښتنو ځار کړل او یو شمېر نور ښاغلي چې د خپل مظلوم اولس د مشرۍ دعوی یې کولې د دغه بې وزلي اولس سره په خپلو کړیو ژمنو کې پاتې راغلل او نفسي جنون داسې کندو ته ټېل وهل چې اوس یې څوك په خوله پیاز هم نه خوري .

خو په دا دویمه ډله کې داسې ښاغلي او منلي شخصیتونه هم وو چې د بهرنیو یرغلګرو او کورنیو انډیوالانو په وړاندې ښه په نره ودرېدل د سپېڅلي جهاد غږ یې وکړ او خپل سر یې خاص د اعلاء کلمۍ الله او د خپل اولس د پت، ناموس او ازادۍ د ګټلو له پاره په لاس کې ونیوه. دښتو، مېرو او تورو غرو ته پورته شول. د ډېرو کړاوو، سختیو، لوږو، تندو، لندېو او تنګو له ګاللو وروسته څښتن تعالی د همداسې سپېڅلیو او رښتینو مجاهدینو د وینو او سرښندنو له برکته کورني او بهرني یرغلګر او دښمنان مات او ګونډه کړل. د دغو تش لاسو او بې وزلو مجاهدینو د بري او فتحې غږ دومره دروند او غښتلی و چې نه یوازې افغانان بلکې د ټولې نړۍ اسیران او د کمونیزم په کړیو کې ښکیل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او لسونه يې راويښ کړل، جرمنيانو د برلين او ياکلن دېوال ړنګ کړ ختيځ او لوېديځ جرمني يو اولس شو، تزاريان، مغل، ازبك، تاجك، ترکمن، سربان، چچنيا، پولنډ، هنګري، وکراين او ... ټول اولسونه را پاڅېدل او ځای په ځای يې د لېنين مجسمې په کاڼو او لوټو وويشتې او بالاخره يې راړنګې کړې او ان خبره تر دې را ورسيده چې پخپله له مسکو نه هم د لېنين تابوت پورته کړل شو او په دې ډول د شلمې پېړۍ د يوه ډېر ستر او نړېوال ځواك د باج او تاج کيسه د ډېرو بې وزلو او تش لاسو افغانانو په ذريعه د الهي نصرت په برکت ختمه کړی شوه. او زمونږ په تاريخ کې د وياړونو، اتلوليو او سرښندنو نوي بابونه پرانيستل شول .

که د سرو لښکرو تر يرغل يو څو لسيزې مخ کې د وياړلي افغانستان تاريخ ته و ګورونو

د پرنګيانو شرمېدلې ماتې به مو تر سترګو شي چې د رواني پېړۍ په لومړيو کې يې د همدې اولس له خوا خوړلې وې. زمونږ تاريخ به هېڅ کله د هغو غازيانو او شهيدانو نومونه هېر نه کړي چې د پرنګيانو په

وړاندې يې د خپل اولس د مجاهدينو مشري په مختلفو سنګرونو کې کوله لکه مجاهد غازي چکنور ملا صاحب لوی مجاهد او عالم دهډې ملا صاحب، سترمجاهد ملا مشك عالم، اتل سپه سالار غلام حيدر خان څرخي، لوی غازي او تکړه مجاهد غازي محمد جان خان وردګ د ميوند فاتح ايوب خان د تورې او پوهې خاوند غازي عثمان خان ساپی، زړور او سرتېری غازی مير مسجدي خان، د پوهې او تدبير خاوند وتلی مجاهد د ترنګزو ملا صاحب ،غازي مولوي تاج محمد خان (1) او په لسګونو داسې نور اتلان چې د تورې او مېړانې له برکته يې تقريباً نيمې نړۍ خپلواکي تر لاسه کړه .

همدارنګه که زمونږ ننی تاريخ ليکل کيږي او سبانی کول (نسل) يې لولي نو په دې کې هېڅ شك نشته چې د شهيد ادم خان، رسول خان، شهيد مولوی محمد صديق خدای دوست) 2 ((او په لسګونو او سلګونو د هغو اتلانو، مېړونو او غازيانو د کار نامو ترڅنګ د ښاغلي مولوي عبدالشکور "ياسيني" کارنامې هم ولولي چې د سرو لښکرو سره يې د مخامخ غزا په وخت کړې دي .

د کودتا سره سم کمونستانو ښاغلی يا سيني صاحب بندي کړ قسمت ورسره ياري وکړه د يو څه وخت بنده وروسته ايله شو، مولوي صاحب د هجرت لار ونيوه او د يرغلګرو په وړاندې يې عملي جهاد پيل کړ اولس هم د مولوي صاحب مشري ومنله او تر شايې ودرېدل، د مولوي صاحب د جهاد او مبارزې سنګر يوازې کامه پاتې نه شوه بلکې د لوی ننګرهار د مختلفو سيمو مجاهدينو يې هم مشري ومنله. د مولوي صاحب د مجاهدينو او په ختيځو ولاياتو کې د سرو لښکرو د قطعاتو او ټولګيو تر منځ فقط يو سيند (کامه ثمر خېل) و او ډېر ځلې مجاهدينو پر روسيانو او همدارنګه ځينې وخت روسيانو په مجاهدينو بريدونه کول. دا چې مجاهدينو به په هر بريد کې روسيانو ته څومره د سر او مال زيان ور اړاوه او يا روسيان څومره د مجاهدينو د لاسه نارامه وو دا نو زمونږ د تاريخ يو ډېر لوی بحث دی چې په دې ليکنه کې يې ځايول ګران دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغې ښاغلي که په یوه لاس کې د حق د ساتلو او د ازادۍ د اخیستلو په خاطر ټوپك راخیستی دی ورسره جوخت یې په بل لاس کې قلم راخیستی او د خپلې ژبې اولس او کولتور د بډاینې او غنا په خاطر یې خولې تویې کړې او یو ډېر ستر کار ته یې ملا تړلې ده. چې په لنډه توګه یې داسې ښودلای شوو.

لومړی: تقریباً څه کم دوه زره جهادي لنډۍ دي چې د پښتو ژبې تر ټولو لویه پانګه او شتمني ده چې د چاپ لاندې ده او که خدای کول ډېر ژر به مو تر ګوتو شي. که څه هم زمونږ ډېر پوهان په دې ګروهه دي چې د لنډۍ خاص ویونکي جوت نه دي. خو دغه پورتنۍ لنډۍ ټولې ښاغلې یاسیني د جهاد په مختلفو سنګرونو او غزا ګانو کې ویلي دي. چې البته ګران لوستونکي به یې د ځینو لنډیو شرحې د کتاب په لمنو کې پخپله ولولي .

دوهم: جهادي خاطرې دي چې ټولې خوږې کیسې دي چې زمونږ د ویاړلي تاریخ یوه برخه ګڼل کېدای شي .

دریم: شعرونه دي چې په سپینه وینا او غوڅه ژبه یې د ځینو دوستانو او دښمنانو ناخواږې او نادودې انځور کړې دي .

څلورم: همدا ټولګه ده چې د پښتو ژبې او ادب تر ټولو نایابه او ارزښتناکې ګڼې، مقولې، متلونه او ورسره یوځای ځیني فلکلوري "اولسي" او رښتیني کیسې او خبرې رانغاړل شوي دي. چې د ټولګې ښکلا او ارزښت یې لا پسې ښکلی او درون کړی دی او هغه ځکه چې پښتو ژبه یوازې ژبه او د پوهاوي را پوهاوي وسیله نه بلکې پښتو یو قانون او د ژوند ضابطه هم ده. د یو ټبر په ژبه کې د ټولنې ټول کړه وړه دودونه، خویونه، نفسیات او ان تردې چې د مختلفو دورو دیني او مذهبي دودونه هم ځای شوي وي. نو ځکه ویلای شو چې پښتو ژبه د خپلو ځانګړتیاو له مخې د نړۍ د ډېرو ژبو په څېر یوازې تشه ژبه نه بلکې یو ډېر لوی قانون هم دی. ګورو چې تر اسلامي سپېڅلي شریعت را وروسته هر خېل ځانته د خپلو ستونزو او شخړو د له منځه وړلو او روغې جوړې

له پاره لکه ځیني اروپايي هېوادونه چې تر ډېره وخته یې لیکلی (وضعي) قانون نه درلود او د خلکو تر منځ ټولې ستونزې او کړکېچونه په معقولو منل شویو متلونو حل او فصل کېدلې او مناسب متل به داسې حکم درلود لکه د کاڼي کرښه له ښه شامته د پښتو ژبه او ټبر له دې پلوه ډېره شتمنه او مره ده په عقیدتي لحاظ هم پښتون هغه بختور ټبر دی چې د ژبې دا ټوله شتمني یې د اسلامي سپېڅلي شریعت مطابق ده. ځینې پوهان وایي چې د پښتانه رومان ټول په پښتو ټپه کې دی همدارنګه که وویل شي چې د پښتون کولتور او ژوند دود هنداره متلونه او ګړنې نو بې مناسبه به نه وي. زه دغه پورتني توکي د خپلې خوږې او شتمنې ژبې روح او ترټولو لویه او ارزښتمنه پانګه بولم او همدارنګه په دغه لار کې کار کول، راټولول، څېړل او خوندي کول یې تر ټولو لومړنی او اړین کار بولم .

قدر منو او درنو لوستونکیو! نور تاسې درانه نه ستړي کوم راځم خپلې وروستۍ خبرې ته او هغه د همدې درنې ټولګې په اړه یو څه څرګندونې دي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی: په کار خو داسې وه چې د ژبې دغه مختلف توکي متل، محاوره او ...) د الف ب او ... په ځای جلاجلا څېړل شوي او وډل شوي وای .

په کار خو همداسې وه مګر مونږ سره ستونزې او اندېښنې؛ د وخت لړوالی، د تش لاس دښمني او همدارنګه په ژوند (عمر) بې باوري دا ټولې هغه خبرې وې چې زمونږ د نن کار یې سبا ته تم نه کړ، نغده سودا (کړنه) او دم ساعت مو غنیمت وګاڼه. که ژوند یاري وکړه او په ګانده کې پخپله د دې ټولګې ښاغلی څېړونکي او یا د پښتو ژبې او ادب نورښاغلي په دې کړنه لاس بري شول. خپلې مورنۍ ژبې ته به یې ستر چوپړ کړی وي .

دوهم: دا چې ژبه د اولس او خلکو شتمني (مال) ده. نو د دې ګډې شتمنۍ د امانتدارۍ په خاطر د ځینو متلونو، ګړنو او ... پورې اړونده داسې کیسې، توکې او خبرې په دې ټولګه کې را نغاړل شوي. چې ښايي ځینو لوستونکیو او په تېره بیا ځینو ښاغلیو نقادانو ته یې څېړل او رانغاړل په دې ټولګه کې خوند، ور نه کړي. خو لکه څنګه چې پورته وویل شول دا هر څه د پښتون قوم سره د امانتدارۍ او خلوص له مخې شوې. دلته د یوې بلې خبرې یادونه اړینه ده او هغه دا چې د ملي وروړګلوۍ په خاطر د ځینو سیمو او خلکو پورې د ځانګړیو متلونو، ګړنو، ټوکو او ټکالو د راوړلو نه ډډه شوې. لازمه وه چې د ملي شتمنۍ او امانتدارۍ له مخې ځانګړي توکي هم دلته څېړل شوي او رانغاړل شوي وای. مګر د نننې ګران افغانستان باریکه او حساس حالت ته په پام لرنې سره تر راوړنې او څېړنې یې نه راوړنه او څېړنه غوره وګڼل شوه .

په هر ترتیب که د پښتو ژبې په دغو توکیو څومره خبرې وشي بیا به هم لږې وي .

قدرمنو لوستونکیو ته یوه یادونه کوم چې دا ټولې خبرې، کیسې او متلونه ښاغلي مولوي صاحب د خپل ژوند په اوږدو کې د اولس نه اورېدلي او یا لوستي دي او بیا یې په خپله حافظه کې ساتلې وې یعنې په راټولولو پسې یې خېړونې او کتابونه نه دې لټولي، او دا دې له ښه مرغه د ستاسو تر لاسو او لوست یې درورسول .

زه ټولو پښتنو ته د دغه درنې ټولګې مبارکي وایم او ښاغلي مولوي صاحب ته د خدای پامانۍ نه وروسته وایم چې :

ستا د ښایست ګلونه ډېر دي

ځولۍ مې تنګه زه په کوم کوم ټولومه

مع الاحترام

اجمل اټك "یوسفزی"

د ښخي کولتوري ټولنې مشر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(السلام علیکم)

شروع کوم په نامه د الله چې ډیر زیات مهربان او رحم لرونکې دی خالق تعالی په خپل عظیم کلام کې دپخوانیو اقوامو او پرګنو د ښو او بدو او ځینو نورو موجوداتو حالات بیان کړي ددې له پاره چې خلکو ته نصیحت ، عبرت او پند شي او خلك نیکو او ښو کارونو ته راو بولي او دبدو مثالونو د عواقبو نه یې اګاه کړي نیك خلك به دبدونه عبرت واخلي خپل اعمال به اصلاح کړي او د توحید په لار به روان شي. دپروردګار وینا چې دمثال په ډول یې منع فرمایلې وي د هغې نه منع شي او کوم چې په کولو یې امر کړي وي هغه اجرا شي متل یا مثال چې په یو خبره باندې تیریږي هغه دیو سند حجت او دلیل په نامه باندې یادیږي او خبره وربانديې ښه مستحکمه او ټینګه شي. لکه یو ترګاڼ چې یو شي جوړ کړي او دپاسه وربانديې د اوسپنې میخ ووهي د پښتو ژبې اکثره متلونه او پخې ویناوې د قرآني مبارکو آیتونو او نبوي احادیثو سره موافق دي دا متلونه داسې دي لکه په ډبره کې چې لیك وکړي دشودو غونډې سپین او دشاتو غونډې خوندور دي د چامخ او څټ هم نکوي. د دوه مخيو او منافقت نه خلاص وي. پروردګار فرمایې ((تاسوسره متحد شئ او لاسونه سره ورکړئ او بې اتفاقي مه کوئ که بې اتفاقه شوئ قوت به مو کمزوری شي)) پښتانه لویان وایي دیو لاسه ټك نه خیږي، یو سوی نه بلیږي، د ډیرو امساء دیوه ګیډۍ او داسې نور په حدیث شریف کې راځي تاسو د خلکو قدر د هغوي د منزلت په اندازه وکړئ. پښتانه لویان وایي وګوره سړی ورلاندې واچوه پو زی او داسې نور خدای پاك وایي ((چې یهود اونصاری ستاسې دوستان کیږي نه...)) زمونږ مشران وایي کاڼی به پوست نشي دښمن به دوست نشي. حدیث مبارك دی دنیکانو سره ناسته داسې ده لکه د عطار په دوکان کې چې کښینې یا به ترې عطر واخلې او که وایې نخلې نو خوشبویي خو به یې درشي.

او دبدانو سره ناسته داسې ده لکه د ینګر په دوکان کې چې کښینې یا به دې جامې وسوځي او که نوي نو داوسپنې بد بویي خو به درشي.

او داسې په لسګونو نورې قراني او نبوي مبارکې وینا وې شته چې ډیر پښتو متلونه ورته دي ما تراوسه په پښتو کې داسې وینا او متل نه دی او ریدلی چې هغه دې د اسلامي سپیڅلي شریعت سره په ټکر کې وي. زه پخپله د پښتو ژبې ښوونکې وَم او دپښتو خوږې ژبې سره مې ډیره مینه ده په دې کتاب کې په سلګونو متلونه ، اصطلاحات او.. راوړل شوي او څیړل شوي دي . چې ډیر یې ماته په یادو یاد دي او په موقع کې رایادیږي. پښتو ژبې ته ډیر کار د دین علماوْ کړی دی د احمد شابابا د زماني نه مخکې او وروسته که دادب تاریخونه وګورۍ تاسوته به جوته شي چې په هرو خت کې د دین پوهانو پښتو ته څومره خدمت کړی دی. د هاغې بوډۍ په شانته چې حضرت یوسف ؑیې په پاغندو اخیسته او ځان یې د یوسف ؑ په تجارانو کې حسابا وه زه هم په دې لړ کار ځان دپښتو خدمتګار حسابوم. ما د پښتو ژبې سره دمینې او امانتدارۍ له مخې ځینې متلونه چې هغه دیو ځای ، یا دیو قوم پورې اړه لري کټ مټ راوړي او څیړلي هیله کوم چې زما دغه خلوص په چا بدونه لګیږي ځکه چې ما ځان ته د تصرف حق نه دی ورکړی. زه څه خپلې جهادي لنډۍ لرم چې په سنګرونو کې مې ویلي دي او څه اندازه شعرونه دي چې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينو بې لارو ملګرو او هم سنګرو د خودسرۍ او د هغوی خواهشاتو په باره کې دي چې دوی ترې نه منع کيدل ويلي مې دي ځکه چې جهاد يو ډير پاك او مقدس عبادت دی خو دځينو حريصو او په نفس نه باور لرونکو راته داغي او لکه دار کړ خدای دې دوی او ما په سمه لار برابر کړي.

ګرانو لوستونکو که پدې کتاب کې زما څخه کومه غلطي او خطايي شوې وي عفوه غواړم او تاسو ته يې د اصلاح کولو پوره واك درکوم ماسره په دې کتاب کې اجمل اتڼك يو سفزی په څيړنه او ليکنه کې ډيری خولې تويې کړی اوخپل قيمتي وخت يې پکې مصرف کړی او همدارنګه

حاجي عبدالوکيل اتڼك را باندې ډير باعث و. زه نشم کولای چې د دوی شکريه اداء کړم خو خدای ؟ دې ورته ډيراجر ورکړي.

په درناوي

مولوي عبدالشکور "ياسيني"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"الف"

- 1اختر پټ میږه نه دی.

-1سړیتوب او میړانه نه پټیږي یعني لمر په دوه ګوتو نه پټیږي.

-2اخترچې تېر شي نکریزې په دیوال پورې کړه.

-2هرکار او کړنه پخپل وخت خوند کوي.

-3ارهنډه انګور نه نیسي.

-3بې کاره سړي نه دخیر تمه چټې ده.

-4ارهنډه خرما نه کوي.

-4چې سړي کې پخپله خیر نه وي بل ته یې خیر نه رسي.

-5آّس لره په لاس لره.

-5یوشی چې پخپله درسره نه وي دبل په تمه کیږه مه.

-6آّسونو نعلونه وهل چنګښوهم پښې جګې کړې.

-6نا لایقه خلك هم ځینې وخت غواړي چې دلایقو خلکو سره ځان برابر کړي.

-7اسمان لاندې یې کور دی په ماما یې پوردی.

-7ځینې خلك په پور روږدي وي اخلې یې او خلاصوي یې نه او بې کاره ناست وي.

-8اسمان چې څومره غوریږي هسې نه وریږي

-8څوك چې ډیرې پرړې کوي هومره څه یې دلاسه نه کیږي.

-9آّس چې شنیږي دموګړي په زور شنیږي.

-9څوك چې یو کار کوي دخپلو ملاتړو په ډاډ یې کوي.

-10آّسمان یې برستن ده ځمکه یې توشك دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-يعني هيڅ نه لري.

11-اشنا يي دشګو مزل دی.

11-يعني دژوندتر وروستيوشيبو پورې نه تماميږي او ډير زغم غواړي.

12-اغيږلي ته لږ باد هم کافي دی.

12-څوك چې په ډير کړاووکې وي او لږ څه هوساينه او خوښي پرې راغله داهم غنيمت دی.

13-اغيږلی پخپله .... تشيږي.

13-څوك چې يوکار پخپله خراب کړي تاوان او زيان يې هم همده ته دی.

14-اصيل ته اشارت کم اصل ته کوتك.

14-پوه او درانه خلك په نيمه پوهيږي.

15-اتحياتو چې په ولاړه وائي په ناسته به څه وائي.

15-يو وروستنی کار چې له وخته مخکې وشي نو په خپل وخت به څه کوي.

16-امرسې خوري پيسې نه ورکوي.

16-ګټه پورته کوي خو زيان نه مني.

17-املوك يې بار کړي.

17-له يو کس نه چې ډير باد ځي او په ځان نه پوهيږي ورسره نږدې خلك په خپل منځ کې سره داوايي.

18-امانت ځمکه هم نه خيانتوي.

18-لويان دامانت په ساتلو کې دومره په ټينګه وايي چې ګوره ځمکه يې هم نه خيانتوي يعنې ايمانداري او صداقت ښه شي دی.

19-او به په ډانګ نه بيليږي.

19-پخې دوستۍ او وروولۍ دچا په شرارت باندې څوك نه پريږدي.

20-اوبه دجام درويه شکل کيږي.

20-څوك چې يو شې اخلي دهغه دښائست او دښه جنسيت له مخې يې اخلي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

21-او بو اخیستی هر بوټي ته لاس اچوي.

21-دارږ مخ هر چاته اوړي.

22-او بووړی زګته لاس اچوي.

22-په چاچې مشکل راشي دیو ډیر بې خونده کس نه هم دحل کولو هیله کوي.

23-او به خړوي ماهیان نیسي.

23-دخپلې غوښتنې دترسره کولو په خاطر هرډول لوبې کوي.

24-اوبه پورته خیژوه که نه ښکته خویې لاره ده.

24-دکړنې له پاره ټینګ هوډ لره.

25-اوبه تر خیټې پورې رسیږي خو خیټې تر خیټې فرق دی.

25-توان تر توانه پورې فرق دی.

26-الطور من التاوان.

26-له کوم ملاصیب نه چا تبر په سوال وړی و او بیا هغه ترې ورك شو. سړی بیرته ملاصاحب ته راغی او ورته یې وویل چې څوك دیوه چا نه یو امانت واخلي او بیا دغه امانت ورك شي په امین یې تاوان شته او کنه؟ ملا ورته وویل چې نه، سړي ملاصاحب ته کړه چې صیب ستاتبرله ما ورك شو ملا صاحب سمدلاسه وویل ته لږ وارو کړه چې زه کتاب وګورم، دکتاب له کتلو وروسته بیرته راغي او سړي ته یې کړه چې دبل امانت تاوان نشته خو په کتاب کې یې لیکلي دي چې الطورمن التاوان. یعنې که تبر ورك شي تاوان لري.

27-اوبه چې یو ځای ډنډشي خو ساکیږي.

27-څوك چې یو ځای کې ډیر پاتې شي قدریې کمیږی یاپه ځینو شیانو چې وخت واوړي نو خرابیږي.

28-ادې که دزړه کوي او ګرې ته هم تبی کوي.

28-یو څوك که په راستۍ کارکوي او کوښښ وکړي له یوه بې کاره شي نه هم ښه شي جوړولای شي.

29-ادې مره شوه تبه یې وشکیده.

29-هرڅه ولاړل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30-او به په کمزوري ورخ زر ورځي.

30-په بې وزلو او خوارو خلکو قانون زر پلي کيږي.

31-او به ګرمې کړه که کاروشو ښه که نه نووړه خو به پرې لامده کړو.

31-دژمي په سړو کې ديوه سړي دخپلې منکوحې سره نږديوالي ته زړه وشو او خپلې ماندينې ته يې کړه چې ښځې په تناره کې اوبه کيده چې تودې شي ښځې يې ورته کړه چې څله مې په عذابوې کار به درنه ونه شي نو سړي ورته وويل که کارونه شي نو اوړه خو به پرې لامده کړې.

32-آموخته بلا بده بلاده.

32-له روږدی ځان خلاصول ډير ګران دي.

33-اوږه چې ونه خورې دخولې نه يې بوی نه ځي.

33-يوکار چې څوك ونه کړي بل ورپسې څه نه وايي.

34-اور اخلي.

34-ډيره بيړه کوي .

35-اوريې بل کړی دی.

35-شراو فساد يې جوړ کړی.

36-اورمړې ده.

36-بدبخته ده، هر کارته چې لاس واچوي ترې نه کيږي.

37-اور پرې ولګيده.

37-ډير قهر ورغی او په غصه شو.

38-اور ديو خسړې نه لګيږي.

38-دلږ څه نه غټه خبره جوړيږي.

39-اورته پکی وهي.

39-يعنې شراو فساد تازه کوي او زياتوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-40اور په خوله کې وړي.

-40ډېره بیره یې ده او یا ښه تقدیر کوي.

-41اور ته خپل او پردی یودی.

-41بدوته خپل او پردي ټول یو دي. خپلو او پردیو ته یې تاوان رسیږي.

-42اور دخپلې لمنې څخه لګیږي.

-42نقصان انسان ته کله دخپل ځان او یا له خپلې کورنۍ ورسیږي.

-43او رپوه شه زاخیل پوه شه.

-43دزاخیلو په کلي کې اورلګیدلی و دنورو کلیو خلك دمرستې له پاره راغلل چې له زاخیلو سره اور مړ کړي زاخیلوالو به دغه کسان هریوه ځانته راکشول چې دده دکور اور مړ کړي په دې کې دکلي خلك سره په جنګ شول او په کاڼو یې سره ویشتل پیل کړل چې یو نیم کانی به په مرسندویه خلکو هم لګیده په دې وخت کې دمرستندویه خلکو دډلې نه یوه تن غږ وکړ راځې چېځو اور پوشه او زاخیل پوشه او یو بل نکل یې داسې دی: یو څوتنو زاخیلو اوربل کړی واو ځانونه یې پرې تودول چې په دې کې یو څه مسافر راغلل او اور ته وروګرځیدل چې دوي هم خپل ځانونه په دې اور تاوده کړي خو زاخیلو دا مسافر تودولو ته نه پریښودل، په دې کې خبره لړه سخته شوه او نږدې وه چې جنجال پیښ شي نو دې وخت کې یو مسافر وویل راځۍ چې ځو اور پوه شه او زاخیل پوه شه.

-44اورپه لمن اخلي.

-44ډېر تلوار یې دی.

-45اور په اوبو لګوي.

-45ناشونی کار غواړي چې وشي.

-46اور په خټه بلوي.

-46دناشوني شي کیدل غواړي.

-47اور پسې راغله دکور واکداره شوه.

-47ځینې سوالي او هوایي خلك دیوه ځای یا یوشي دعوګیرشي یا واك به کې کوي.

-48اوبه چې دسر نه واوړي څه یوه نیزه څه دوه نیزې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

48-انړيښنې او غمونه لږ او ډير يو شی دي.

49-او گره چې سړيږي بلا پرې لگيږي.

49-يو کار چې څومره ځنډيږي هومره خرابيږي.

50-اوس ددې څه پر توگ کوې.

50-څه چاره يې کولای شې.

51-اوږده غنم دي کله به لوشي.

51-دځينو کارونو اجراٌکول ډير وخت غواړي. بې وخته دځينو ورته تلواروي.

52-اوښ ته رباب مه وهه.

52-ناپوهو ته دلايل مه وايه.

53-اوښ چې په پيسه شي او پيسه نوي نو څه به يې کړې.

53-که يوشي ډير ارزانه وي اوستاورته داخيستلو وسعه نه کيږي نو څه به يې کړې.

54-اکو کو کې فرق نشته.

54-اکوك تنکيوبادامو ته ويل کيږي چې تازه له گله وتلي وي او ټول پرته له کوم توپيره يو شانته وي او خلك يې دمزې له پاره خوري او په رنگ او خوندکې سره يو شان وي.

55-اوښه کوم ځای دې سم دی چې پاتې دې غرانگه.

55-چې ديوه کس ټول کارونه نيمگړي او خراب وي.

56-اوښ ته چاوويل چې څوړ ښه دی که لوړ ويل يې درې واړه دې ورك شې.

56-ديوه چا چې ټول کارونه بې خونده او بې رنگه وي.

57-امبار سرې ميښه ده دکوناټو په ډول خرڅيږي.

57-امبار سر ميښې ډيرې تيارې او پيړې وي او سرې ته ښې ښکاري سرې گمان کوي چې دابه ډيرې شيدې هم کوي، خو دشيدو مزه يې نه وي. يعنې د ځينو خلکو ډول او سينگار او جسامت ډير ښکلی وي مگر مانا په کې نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

58-اوښ په بډه نه وهل کیږي.

58-ځیني خیانتونه دومره غټ وي چې هیڅ نه پټیږي او خامخا ښکاري.

59-اوښ په بډه وهي.

59-ښکاره خیانت کوي.

60-اوسپنه چې څومره ټکیږي هومره پلنیږي.

60-په انسان چې عمر تیریږي تجربه او پوهه یې ډیریږي.

61-اوسپنه په اوسپنه ماتیږي.

61-زور زور ماتوي.

62-ایرو دشګو پورې واړول باد راغی دواړه یې ویوړه.

62-یوڅوك دیوه چاپورې ځان تکیه کړي او زور ور راشي او دواړه له منځه یوسي.

63-اورپرې لګوي.

63-خرابوي یې، له منځه یې وړي.

64-اوس هم جاله دې غاړې ده.

64-اوس هم سرې وخت دی.

65-اول ځان بیا جهان.

65-چې ځان ونه پیژني جهان نه پیژني.یا لومړی یې پخپله خوره بیابې بل ته ورکوه .

66-اوښ په پکي نه درنیږي.

66-ډیر شتمن په لږڅه تاوان نه خبریږي.

67-اوښ په څله خبر نه دی.

67-بی عقله دی په خبره نه پوهیږی یاهوډمن خلك په تکالیفو کې جرت نه وهي.

68-اوښان چې ساتې دروازې به لوړې ږدې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68-لوی کارونه چې کوې نو عزم به دې ټینګ وي.

69-اره شه ترخز کیږه مه.

69-یعنې نوروته هم ګټه اړوه.

70-ایل غټ دی که دوه سری.

70-په باجوړکې دوه غرونه دي چې یوه ته یې ایل اوبل ته یې دوه سری وایي چې د یوه ترځنګ یوه قبیله پرته ده اودبل څنګ ته بله قبیله پرته ده، پخوائینې خلك ځیلیان، سادګان او لانجمن وو او په نه څه خبره به یې سره جنګ کاوه یوې قبیلې ویل چې ایلم غټ دی او بل به ویل چې دوه سری غټ دی او په همدې خبره ډیرې جګړې او مړې وشول، خواو دخپل غره دلوړوالي دعوا کولې، یوه ورځ یو استاد زده کوونکیو ته سبق وایه چې دایلم او دوه سري خبره را یاده شوه استاد چې دایلم دقبیلې اوسیدونکی وویې ویل چې ایلم لوړ دی یو شاګرد چې د دوه سري دقبیلې و استاد ته یې کړه چې استاذه دوه سری لوړ دی استاذ ته قهر ورغې غاښونه یې وچیچل او شاګرد ته یې وویل چې مور دې پرې کښینې هم لوړ به یې نه کړې.

71-آّخر ته یې ګوره.

71-پایله یې ګوره.

72-اوښ چې ځي پالان دې هم ځي.

72-چې ته نه وې په نورو څه کوم.

73-انګور تروه دي.

73-یوشې چې دبې وسۍ نه پاتې شي.

74-اختر په څه پیژنې وایي چې پلو پوخ شي.

74-په تیراکې خلك داختر په ورځ پلو(ګوریجې پخوي چې داکار پرته له اختره دتیرا خلك ډیر کم کوي. دیوه هلك مور چې له اختره مخکې یې وریجې پخ کړې وې هلك چې سهار له خوبه راپاڅیده او خپلې سترګې یې مښلې خوب یې وتښتاوه مخ ته یې څه اوبه ور واچولې او مورته یې کړه چې څه دې پاخه کړي دي موریې ورته وویل چې بچیه وریجې هلك سمدستې حجرې ته منډه کړه په حجره کې درانه درانه سپین ږیري ناست دي اودهریوه مخې ته پر میز چاینك ینبی دی هلك ورغی او له ښې لورې یې دسپین ږیرو دلاسونو په ښکلولو او داختر په مبارکیو ورکولو شروع وکړه. یو سپین ږیري بابا ورته وویل چې بچیه اختر خو نه دی هلك غږ کړ بابا ولې نه دی ادې مې وریجې پخ کړې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

75-انسان بې وزرو مرغه دی.

75-یو سړی د خپل کور په چرګۍ دخپلو ماشومانو سره ناست و او سپك را پاڅيد او دچرګۍ بلې غاړې ته يې را ټوپوهل او كښيناست په بريتو يې ګوتې راكش كړې او غاړه يې تازه كړه او ښځې ته يې كړه: ښځې انسان بې وزره مرغه دی يوه شيبه مخكې دچرګۍ هغې غاړې ته وم او اوس دادی راپورې غاړې ته ناست يم ښځې يې ورته كړه ښه دی سړيه چې شكيدلې نه يې.

76-اوښ دلكۍ نه نه ټينګيږي.

76-دغټ قوت ماتول په لږ زورنه كيږي.

77-ابۍ خوتا مړه كړه چې كله دی ګرم وركول او كله دی يخ.

77-دوه مالداره ورونړه وو يوه رمه پووله او بل به دكور ماته ګوډه كوله، په كور كې يې مور ناروغه وه او زوی به يې سونړ او سپيركۍ وركوله خو بالاخره ابۍ مړه شوه او دكور ورور چې وهغه باندې ته شپانه ورور ته ورغی او هغه ورته وويل چې ابۍ څنګه وه ده كړه چې ابۍ مړه شوه نو بيا ورته هغه داوويل:

78-اول دخان اصلاح پكاردده بيا دنورو.

78-لومړی بايد سړی خان په لاره برابر كړي بيا نوروته نصيحت كوي.

79-اوښان په ټيټه ملانه غلاكيږي.

79-ديو غټ شي خيانتول په كوچنۍ پلمه نه كيږي.

80-امتحان شوي بيا يې مه امتحانه وه.

80-يوځل چې څوك تجربه شو دويم ځل ته اړتيا نشته.

81-آموخته بلا دخدای په روی نه منع كيږي.

81-له روږدي خلاصيدل په زاری نه كيږي.

82-اوښ په غړغړو روږدي دی.

82-ځيني قدرتمند په قهر او غصه عادت وي.

83-اړوت غړوت كوي.

83-كار ترې نه كيږي خان اخوا او ديخواكوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-84اور پسي راغلی وي.

-84يوه ښځه چي دچاکورته ولاړه شي او بيرته په تلوار ځي نو بيا ورته ويل کيږي پخوا اورلگيدونه نه وو خلکو به دبکر نه اور لگاوه او بيايې انگار ترډيره ساته نو دچا کره چې به اورنه و دبل دکوره به يې يا مروټه اويا لمبه خپل کورته په بيړه وړه.

-85اموخته خور دی که ميراث خور.

-85ميراث خور ښه دی چې يوځل خپله برخه واخلي اوخلاصه شي او اموخته خور سړی تنگوي.

-86اس دخپل سپاره کوناټې پيژني.

-86هرکس خپل دوست او دښمن ښه پيژني څوك چي دچانږدې وي او کور او کلی ورسره لري تر نورو يې ښه پيژني.

-87اتفاق غرونه سوري کوي.

-87په يو والي هرڅه کيږي.

-88اوړه په لپه او غوړي په گوته.

-88هرشی ځانته کچ او ميچ لري .يعنې سوالگرته څوك په پيمانه شی نه ورکوي.

-89ايساره پيشو دزمري نه تکړه وي.

-89اړ هر څه کوي.

-90اوه کوره تاراڼ دي نه يې ملکان دي.

-90کوچنی کلی چې خلك يې خپل منځ کې سره بې اتفاقه وي او کورونو دشمير نه يې دمشرانو او ملکانو شمير زيات وي.

-91انسانيت په بيعه نه اخيستل کيږي.

-91سرږيتوب او عقل دخدای(ج) داد او ورکړه ده.

-92اوښ مې له کبره په باغ کې پاڼې نه خوري.

-92دومره خوار نه يم لکه ته چې راته گورې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-93او به چې له پاسه خړې شوې تراخره خړې وي.

-93مشران چې خراب کشران پخپله خرابيږي.

-94امرخيلووطن نه مينده او چغريې ځښتن نه مينده .

94- امرخيلودپښتنو يوښه توريالی ټبردی ، خوځمکې يې نه درلورې په پچيراو چيليار په منځ کې يوه بې اويو او کاږجنه او دسنګلاښ سيمه ده . چې هيڅوک ورته نه راتلل او نه په کې چه ځای جوړوه ، ځکه چې د اوسيدو ځای نه دی خوامرخيل ورته راغلل او په کې ميشت شول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ب"

– 1باران په تیرا وشو خره یې دلړه موړې ویوړه.

- 1لړه موړه په لغمان کې دیوې قرې نوم دی چې یو وخت یې خلك دخوارۍ او مزدورۍیاد تجارت له پاره دخپلو خرو سره دپیښور باړې ته تللې وو دباړې په خوړکې پستې شګې پرتې وې، ددوبې ګرمې وه تجارانو یا دغو مزدورانو په دې ځای کې واړول خره یې ټینګ د میختبیلو پورې وتړل او پخپله بیده شول، له دې ځایه دتیرا سیمه ډیره لرې پرته ده، په تیرا باندې سخت باران شوی و چې ددوی دسترګورپناو، یوڅه وخت وروسته لیونی سیلاب راغی خلکوځانونه په منډه خلاص کړ او خره پاتې شول او سیلاب لاهو کړل او په سیندیې ورګډکړل.

-2بار یې داوبو ویسته.

-2خپل مشکل یې حل کړ .

-3بادرنګ به دې بدرنګ کړي خټکې به دې دسلوکالو رنځ کړي.

-3دبادرنګ خوراك خیټه خوږوي او خټکی دزخم ځای ته ورځي او ګزك شي.

-4باورمې نشي چې دامیری میر شي.

-4باور مې نه شي چې داکار به وشي.

-5باورمې نشي چې داوړی شړی شي.

-5ګمان نه کوم که داکار وشي.

-6باغ چې پوخ شي باغوان یې کوړشي.

-6کله چې باغ پوخ نه وي، نو دباغوان مینه دخلکو سره ډیره وي او ښه راشه درشه هم لري خو چې میوه یې پخه شي بیا په ځنګ شي. او همدا شان چې یوکس نوی منصب او قدرت ته ورسیږي نو بیا دچا کارنه کوي.

-7بانه مې رپیږي.

-7هیله مې شته چې داکار به وشي.

-8بانه مې نه رپیږي.

-8ناهیلی یم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9-پانه یې درانه شو.

9-خوابدی شو.

10-بدتر بور په بدځای کې په کاریږي.

10-تربور په تکلیف او سخته کې په کاریږي ځکه چې دبل بدیې په تربور نه لوریږي.

11-بد ورور په بده ورځ په کاردی.

11-که ورور ډیر خراب شي بیاهم دمصیبت او تاوان په وخت کې په کاریږي.

12-بې عقله یې په ځان کوي په بل یې نه کوي.

12-ناپوهه سړی چې بې سنجشه کارونه کوي ځان تاواني کوي.

13-برګ اتڼ جوړدی.

13-موضوع یې ګرمه ده.

14-برګ اتڼ یې جوړ کړ.

14-کیسه یې بیا توده کړه.

.... -15کول او جومات اچول یو شی وی.

15-یوه کنچنۍ وه او په فحاشۍ یې ډیري پیسې ګټلې وې او په یوڅه پیسو یې جومات جوړکړ، دملا نه یې پوښتنه وکړه چې ماخو د بدکارۍ په پیسو جومات جوړکړ څه ثواب به مې وشي او که نه؟ ملا ورته وویل دغه .... ورکول او جومات اچول دا دواړه یوشی دی اوځان شکول دې پرې اضافه شول.

16-بللي خورهولي دي.

16-څوک چې چارا وباله او رانه غی نو بیا یې ګیله نه وي.

17-برمنډله اوبو نه ویریږي.

17-توریالیو او ننګیالیو سره دخپل سر ویره نه وي.

18-بل ته مثلې کوي په خپله پرې حملې کوي.

18-یعنې په خپلو ویناوو یې عمل نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19-بنده ترخپلي وسپ پورې پر دی.

19-دتوان په اندازه باید سړی کار وکړي.

20-بنده دخپل خیر او شره خبر نه دی.

20-انسان دخپلو ښو او بدونه نه وي خبر علم یې دخدای(ج) په قدرت کې دی ((ډیر ځل به یو کس یو شي دخپل ځان له پاره خیرګڼي مګر هغه به ورته شریې. او ډیر وار به یو سړی یو شي خیر ګڼي هغه به شرشي))

21-بنده راشه دخدای خپل شه لکه په ځان هسې په بل شه.

21-یعنې مسلمان هغه دې چې په ځان یې څه لوریږي هغه په بل هم ولوروي.

22-برخې ازلي دي.

22-دهر چا برخه په لوحې محفوظ کې شته، نوی زیادت په کې نه راځي.

23-بې ګودره مه ګریږه.

23-بې سنجشه کار کول ښه نه وي.

24-بې ډوله ګډیږي.

24-هیڅ په هیڅه مست.

25-بې تیلو یې الوزوي.

25-دومره درواغ وایي چې په هوا ګرځي.

26-بې دروازې لوی شوی دی.

26-بې تر بیې او بې تعلیمه رالوی شوی دی.

27-بې لکۍ خر دی.

27-ډیر زیات بې عقله او ناپوهه دی.

28-بې پر توګه سړی دی.

28-بې حیا دی.

29-بې غیر ته دادا اوادې ته دې ایمان جوړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

29-پخپل کور کې مزری دی.

30-بې صبره وايي ماته يې په کودي کې واچوه .

30تلواري وخت ته نه ګوري او هرڅه دوخت نه مخکې غواړي.

31-بې صبره يې په لمن کې غواړي.

31-دی يې له هرچا ژر غواړي.

32-بې چرګه هم سبا کيږي.

32-دیوه چا دمرستې او کمك پرته به هم کار پوره شي.

33-بې لاسه لستونی دی .

33-بې واکه او بې اختياره شاغلی دی.

34-بې علمي تياره ده.

34-څوك چې پوهه او علم نه لري په هغه سپينه ورځ هم شپه وي.

35-بې علمي بلاده.

35-ناپوهي مصيبت دی.

36-بې علمه انسان ړوند دی.

36-خپل خير او شر نه پيژني.

37-بې کاره ښځه دميږه په کور کې ميلمنه وي .

37-هيڅ هم نه کوي او هرڅه خراب، تراب پراته وي.

38-بې باکه سړی دی .

38-لو بالي او بې پروا دی.

39-باران ونه شو مونږه يې په جمعه خان وشرمولو.

39-ددوبي په موسم کې دکليو خلك خپلو خپلو ديروته وځي اوپه ديرو کې يوه يوه کوټه هم وي چې کله باد او باران شي نو بيا خلك کالي او سامان دې کوټې ته ننباسي جمعه خان چې کور يې ديرې ته راويستلی و، او دکور وګړي يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼ وو، دجمعه خان جماع ته زړه شوی و خو دخلکو د ویرې یې څه نه شو کولای خدای(ج) کول یوه شپه ګرز ګروز او بریښنا شوه څه غټ غټ څاڅکي هم راولویدل خلك کوټوته شول جمعه خان اوښځه یې هم سره دکوچنیانو کوټې ته شول کوچنیان خو بولي وو او ویده شول دباران فقط یو څو څاڅکي وشول او نور ودرید ګرمې وه خلك بیرته له کوټو راووتل او جمعه خان وار دمخې ددې موقع نه پوره استفاده کړې وه ښځې له ځانه سره وویل چې باران ونه شو موږه یې په جمعه خان ......کړو.

40به به به به کیږي.

-40ځان مشره مشره کوي.

-41به به یې له ځانه جوړه کړې ده.

-41یوه غټه مشره ښځه یې له ځانه جوړه کړې ده.

-42بې تاجه بادچا دی.

-42خپل ځان په خلکو په زوره مني.

-43بختوري کامې چې نې اچوم دوه کیږي.

-43داسې وه چې پخوا زمانو کې وچکالي وه او دننګرهار زیاتره سیمو او به نه لرلې او په کامه خو دکونړ سیندرابهیږي نو ډیرپاوبه لري، شنه او سمسوره سیمه ده، او دډیرو لرې لرې ځایونونه خلك خوارۍ او غریبۍ له پاره کامې ته راتلل لکه اوس چې راځي، دیوې وچې سیمې سړی په سیند راپورې وتی دی او یوکب یې پیداکړ او د یوه شیرغشي بوټي ته یې ور واچوه او اور یې ورته کړ کله چې او ر مړ شو اوې دکب بیرته راخیسته نو په دی بوټي کې یوه چرمښکۍ هم ورسره پخه شوې وه مسافر ماما چې کله دوه ماهیان ولیدل ډیر خوشحاله شو او داخپل راتګ یې کامې ته په نیك فالۍ ونیوه او بیا یې داوویل.

-44بغیر زمانه به یې شل نه کړي.

-44له ما پرته یې نه شې پوره کولای.

-45بخت یې چې خوار شي په شنه جلګه کې هم منګی ماتیږي.

-45نصیب چې خوار شې نو بیا روغ کار ورانیږي.

-46بدخوی چې زور اور شي نوعقل مرور شي.

-46یوکس چې په بدو بدو خویونو عادت شي، زړه یې زنګین شي او عقل ترې ولاړ شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

47-بې پيره سره بدمذهبه جوړيږي.

47-نكل يې داسې دى: يو سړى نوى ملا شو او دهندوستان نه راغى او دخپل كلي په جومات كې يې طالبانو ته تدريس كاوه په دې وخت كې دملا صاحب يو ګاونډى راغى او ملا صاحب ته يې په سپكو او سپورو بنأ وكړه، او پير، ايمان، دين او دا ټول يې ورته وكنځل ملا صاحب خو عالم دى هيڅ نه وايي او يو لاحوله ولا قوه وايي د سړي دكنځلو په جريان كې دملا داكازوى راورسيده او دې سړي ته يې ټول جوابونه په اشكنځلو ور وګرځول نو په دې وخت كې يوه طالب دا وينا وكړه.

49-بورې هم ژاړي او تروري هم ژاړي.

49-يعنې دقاتل او دمقتول ميندې دواړه ژاړي يو په مرګ وركشواو بل په ژوند ورك شو.

50-باد او باران دى.

50-هسې غړ يږي او څه كار ترې نه كيږي.

51-بې مشورې كاركول وخت ضايع كول دي.

51-يوكار چې بې سلا او مشورې وشي څه نتيجه نه وركوي.

52-بې سته څوك جنت ته هم نه ځي.

52-دپښتنو داسې خويونه دي چې بې بلنې چيرته نه ځي.

53-بل ته ګوته نيسي.

53-نوروته تكړه او مزرى دى.اوخپل عيب نه ګوري.

54-بنده حيران خداى مهربان.

54-څښتن تعالى داړو خلكو كارونه وربرابروي.

55-بې عقله ځان دسلو هوښيارانو ښه بولي.

55-ناپوهه په هيڅ معيار او اندازه نه پوهيږي نوځكه ورته ځان هوښيار ښكاري.

56-بريت ښه بريت دى خو په بيكاره شونډوولاړ دى.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

56-چې دیوه ښه او پوه سړي دناپوهو او نا اهلو خلکو سره مخه وي.

57-بریت غوړ دې پیشو وتښتول.

57-کیسه یې داسې ده: یو سړی په ډله کې ناست و او تل به یې غټې، غټې خبري کولې او ویل به یې چې دامې وخوړل او نن مې داوکړل او........ دغه سړي یو څه دیسه دلم وازده په کور کې ساتلې وه او هر وخت به یې پرې خپلې بریتې غوړولې او بیا به دکلي عام وستل ته راووت او دخلکو په منځ کې به کښیناست او ویل به یې چې یاره نن مې داسې قورمه، کباب، پلو او .... خوړلي دي په همدې لافو او شاپو کې دی او په عین وخت کې د خبرو سره سم دخپل زنګانه نه یو ټك هم او باسي په دې وخت کې یې زوی په ډیره ورخطایۍ راغی او پلار ته یې په اوږده آّواز باندې ورغږ کړ: چې وه پلاره تاچې دبریتو دغوړولو له پاره وازده په تاخچه کې ایښې وه هغه پیشو وتښتوله.

58-بې خپلو کافرو مې نه کړې.

58-یو ملا ته چا کنځلې کولې او ده ورته څه نه ویل او یو ناپوهه ورور یې راغی او سړی ته یې په اښکنځلو شروع وکړه ملاصاحب دخپل جاهل ورورنه خوشاله شو او دایې وویل خدایه بې خپلو کافرومې مه کړې.

59-بل ته مزری دی.

59-خپلې ښځې ته څه نه شي ویلای او نورو ته تکړه دی.

60-بنجان په خنجکي راشکوي.

60- ډیر لندی دی یعنې یوه لویشت ونه یې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پ)

– 1پاړوګر دمار دلاسه مري.

-1چې مهلك كاريې پيشه وي دخپلې پيشې ورپيښيږي.

-2پانې پليت مړی يې كافر.

-2چا په هندوستان كې دعيسوی مړی لمباوه او ناپاكه او به يې ورته راوړې دمړي لمبونكي ورته وويل چې دا اوبه خو پليتې دي داوبو راوړونكي ورته وويل پانې پليت او مړی كافر يعنې باك يې نشته.

-3پای ناوكه ساهووي سرې ورخ وربانديې زورورديې.

-3دويش له ځايه چې څوك لرې وي نږديې كمزوری يې ترې مخكې اخلې.

-4پتې بلاوې دې خدای پتې لرې.

-4خدای (ج) مې دې نور ددې دبدو كارونو نه نه خبروې.

-5پردی كټ دنيمو شپو وي.

-5دسوال شې به درنه دكار په وخت كې ورې او ستا به لاكار تمام شوی نه وي.

-6پردې په ډير ونارو خپليږي.

-6چې خپل دې نه وې نو ډير ښه به ورسره كوې بيا به دې خپليږې او ستا په درد به راځې.

-7پر مې كړه مر مې كړه.

-7ملامته مې كړه بيا چې هرڅه كوې حق دې دی.

-8پس له مرګه پښيماني ګته نه لګری.

-8چې دكار وخت تير شو افسوس او ارمان بيا ګټه نه كوې.

-9پښې سترې ښې دې نه زړه سترې.

-9ديوه چا راتلو ته چې په تمه وې او دهغه راتګ په شك كې وي نو پښې دې ورپسې ور واخله چې زړه دې راټول شې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-پردي غوايان خيرا توي.

10-دنو رود مال مصرفولو ته تکړه دی دبل په خيرات کې خپل ثواب ګوري.

11-پړی يې پرې ورواچاوه.

11-يعنې په بد شان يې رخصت کړيا انډيوالي يې ختمه کړه.

12-پرتوګ يې ورته په چنارواچاوه.

12-ښه يې سپك کړو.

13-پر دی جنګ په پيسو اخلي.

13-شريردی او شريې خوښيږي، خپل خوکوي او په پردي کې هم برخه اخلي.

14-په تنګ شي په جنګ شي.

14-چې خونپور شي او مجبور شي.

15 - پښه يې او بو ته کوې.

15-يو سړی و او دخړې سره يې بدکاري کوله چاورته وويل چې دابدکار دی بله ورځ همدې سړي پخپله هم دغه بدکاري کوله چې پروني سړی وليد او غږ يې پرې و کړ چې داولې کوي، سړي ورته سمد واره وويل مايې پښه او بوته کړې. يعنې ځيني خلك يو بدکار ته په يوه پلمه باندې دحلالو روايت ورکوي.

16-پخوا کال په کلو وه اوس لاس په لستوڼي شو.

16-څوك چاته ديوه عمل پيغور ورکوي سبا په هغه کې هم پيداکيږي، پخوا به خلکو ځان ډير ساته چې بل ته مې ويلي دي نو پخپله به يې ځان ترې ساته مګر نن سبا خلك هرڅه کوي يا دا پخوا به چې چابل چا ته پيغور ورکړ څه موده وروسته به ده ته هم بل مثل يو پيغوڼ جوړشو.

17-پرهيز دسلو درملونه ښه دی.

17-له درملونه پرهيز غوره دی.

18-ګ پکی پکی کيږي.

18-نيغ نيغ او مخې مخې ته کيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19-پوستين يې چپه اغوستي.

19-په قهر اوغصه دی حالاتو کې يې بدلون راغلی.

20-پرتو غاښ يې ور وشکاوه.

20-کيسه او تمه يې ورغوڅه کړه او يا خړ يې کړ.

21-پوره وران دې کړه دوه کوره؟

21-دوه کوره پرې خرابيږي له چا چې اخيستل شوي دهغه متاع ولاړه او داخيستو نکي پرې لاس تنګ شوی نه دی بې ځانه يې لګوي چې بيا يې دخلاصولو توان نه لري.

22-پردي خواږه دنامرده په ګيډه کې پراته وي.

22-څوك چې دچا سره يو احسان وکړي دغه سړی بايد چې ددې احسان بدله په يوه ډول وروګرځوي.

23-پردی غم له واورو سوړ وي.

23-سړی په خپل تکليف ډير خپه کيږي او دبل په تکليف هومره نه وي اګر که په وروريې هم وي.

24-پك مې ليدلی دی خو دمرکنډۍ پورې نه.

24-بې باکه، بې حيا او بې شرمه ، ظالم او سپين سترګي. يا هر څوك چې دحدنه تيری وکړي بيا ورته داويل کيږي.

25-پو راو مامور شو.

25هر څه يې ډير شول.

26-په دوه پښو ناست دی.

26-سترګې په لار دی يعنې منتظردی.

27-په مړه ګيډه يې لاس نه دې وهلی.

27-تل وږی او اړ دی.

28-په سر سوری نري په اسمان ستوری نه لري.

28-هيڅ نه لري.

29-په سپکو سپك، په درندو دروند.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

29-ددرنو په ناسته به دروند شې او دسپکو په ناسته به سپك شې.

30-په مرگ يې ونيسه په درد راضي کيږي.

30-ډير څه ترې وغواړه لږبه په اسانه درکړي.

31-په اخښكلو وړو تيزونه ماچوه.

31-په شوي كار ځان مه اخته کوه.

32-په ډاگ دې شړی منده كړه كزپرې مه ږده.

32-يو شی چې په اسانه په لاس درغی ډير ښه او بد په كې مه لټوه.

33-په سترگو کې خلكو ته خاورې اچوي.

33-خلك تير باسي.

34-په ښو تلوار په بدو صبر كول.

34-ښه كار دې سړی ژركوي او په بدو دې مشوره کوي.

35-په جنگ کې اّسونه نه تياريږي.

35-مهم كار په بيړه نه کيږي.

36-په تامې زور نه رسيږي مړ به دې پلار كړم.

36-په زور ور يې وسه نه کيږي په كمزوري گواښيږي.

37-په بوساړه كښې ورته ناست دی.

37-يعنې چلونه ورته ښيي.

38-په يوه غشي دوه ښكاره نه کيږي.

38-په عين وخت کې څو، څوكارونه نه كيږي.

39په پردي وطن كې تيز واچوه ترې ځه.

39-په نابلده ځای كې دبدكار پيغور نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-40په اخوند ښور واهم ډېره ده.

-40دیوه عاجز سړي سره لږ څه کول هم ډېر دي.

-41په یوه کند کې دوه ملنګان ځایږي خو په یو ملك کې دوه پاچایان نه ځایږي.

-41ددوه زورورو ژوند په یو ځای کې نه کیږي.

-42په یوه سپیږه سل مخونه خوړیږي.

-42دیو کس په تکلیف او خبره ټول کلی، اولس او قبیله خوابدې کیږي.

-43په یو ګل نه پسرلی کیږي.

-43په یوه کس وطن نه آبادیږي.

-44په شیدو سوی ماسته پوکوي.

-44دیو شي نه چې سړی تکلیف ووینې، نو دبل سره بیا ډېر احتیاط کوي.

-45په ړندو کې چغر بادشاه دی.

-45په ناپوهانو کې په یو لږ څه پوه کس مشروي.

-46په ډېرو وهلی ښه دی په یو ملامته نه.

-46ډېر تکلیف او تاوان غوره دی نه چې نو کس ملامته ووایي.

-47په سپینو جامو تورداغ ژرمعلومیږي.

-47اصیلو، پوهو او پاکو خلکو که لږ څه بدکاروکړ داورته غردي.

-48په زړه کې ریبل او کرل کوي.

-48هیلې او غوښتنې لري.

-49په ګناه فخر کول بله ګناه ده.

-49له بدو توبه کول دخدای(ج) بخښنه ده.

-50په ګناه پښیماني دخدای رحمت دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-50په بدو وياړل هم بد دي.

-51په ډېرو ليوني خوښ دي.

-51دخپلې اندازې او برخې نه څه زيات غوښتل ليونتوب دی.

-52په غاسل يې لمبول دي بخښل يې په خدای دي.

-52په کار کوونکي تر خپلې وسې سيعه کول دي.

-53په پردي قبر کې ښخلي.

-53دبل غم په خپل سررا اچوي.

-54په پردي کور سل ميلمانه څه دي.

-54دبل توان چاته هيڅ ښکاري.

-55په پردي شعر کې خپل نوم اچوي.

-55پردي ښه دځان پورې تړي.

-56په شرم دې هغه وشرميږي چې پرې پو هيږي.

-56چې په شرم نه پوهيږي هغه بيابيا شرم جوړوي ځکه چې بدورته نه ښکاري يا داچې په شرم دي هغه وسرميږي چې پری نه پوهيږي .

-57په علم کې شرم نشته.

-57دپوهې په زده کړه کې شرم نشته که يې له غټ نه زده کوې او که له واړه نه.

-58پلوتې وايي بړستن پرې واچوئ.

-58په تيراکې وريجو ډير قدر درلوده هر وخت چانه پخولې يوه ورځ ديوې کونډې زوی ناروغه شوی و او دغه زوی په کونډې ډيرگران هم و زوی ته يې ويل چې بچيه څه خورې او څه ته دې زړه کيږي، زوی يې کړه مورې وريجې راته پخې کړه مور يې خپلبګ لور ته غږ کړ لورې بړستن پرې ورواچوه چې هلك سرسام شوی او پلوتې وايي يعنې پرتې وايي.

-59په ښکليو کې وفانوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

59-ښايسته خپل ښايست ته غره وي او دبل چا پروا نه كوي.

60-په قصاب نه ورځي په حلوايي ورځي.

60-ديوسړي دپيري سره اشنايي وه او دسړي ميلمانه راغلي وو او پيري ته يې ويلي و چې دقصاب نه غوښه راوړه پيرى ولاړ او د حلوايي نه حلوا راوړه، سړي بيا واستوه او ورته يې وويل چې غوښه راوړه پيرى بيا ولاړ او دحلوايي نه يې حلوا راوړه، همداكار څو واري تكرار شو، سړي اخر پيري ته وويل چې داولې غوښه نه راوړې؟ پيري كړه دقصاب سره چاره ده.

61-پخوادې پلار مړ و او كه مور پوري غاړه كښينه چې دوا دروغروم.

61-په غره كې يو دوه شپانو رمې څرلې چې يو يې په يوه غره كې و او بل يې په بل غره كې و، ددې يو شپانه يوكال مخكې څوك مړ شوى و، دې بل شپانه ورته دډير لرينه په لوړ او جګ اواز پخپله لهجه غږ كړ چې هوو فلانيه پرو سږكال دې پلار مړو او كه مور پورې په هغه كټ باندې كښينه چې دعا دروغروم يعنې فاتحه درته وكړم.

62-په مزدور مارهم مه وژنه.

62-په كاركې اخلاص نه كوي اوژوندى به يې پريږدي.

63-په مړه مار ګذارونه كوي.

63-ځان په توره او ميرانه كې شريكول غواړي.

64-په هر څه اورلګوي.

64-چالاكي او بيړه كوي او هرڅه هاغه دغه كړي يا هرڅه خرابوي.

65-په غوږ يې و واهه چې لته يې هيره شي.

65-غلطو كسانو ته داسې جزاوركول په كار وي چې غلطي كول ترې هير شي.

66په وچو لرګو اور ښه بليږي.

66اسانه كار ژر كيږي.

67په يو غوږيې اوري په بل يې اوباسي.

67نصيحت پرې اغيز نه كوي.

68په يوه پښه ورته ولاړ دى.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68ډير منونکی،ډير اړ او محتاج دی.

69په ښايست کې د چين ښاپيرۍ ده.

69د ښکلا پرې ختمه ده.

-70په خپلو غوږيوکې يې وسيزه.

70ډير تکليف او زجريې ورکړ.

-71په شو ګيرو نويې سترګې سرې دي.

-71ډير غمونه او انديښنې کوي اوشپې رڼوي.

-72په مونږ يې تياره ده ،په نورويې رڼاده.

-72مونږ ته يې خير او ښيګڼه نه رارسي.

-73په خپل ژوند کې چا پوره نه کړه.

-73دنيا نيمګړې ده.

-74په پردې واده کې لستوڼی اوباسي.

-74د بل کار ته بې ځايه خوښې کوي.

-75په نغاره يې ګرد پروت دی.

-75خواشينی دی.

-76په ډډويې اخلې.

-76عمل پرې نه کوې او يا اغيزور باندې نه کوي.

-77په زغرو کې زغره مه لټوه.

-77په ښو کې ښه مه لټوه.

-78په ايرو کې ګوتې مه وهه چې اور به پکښې وي.

-78خطر نه ځان ساته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

79-په دروو کې دروې مه لټوه.

79-د مومندو په سیمه کې چې څوك د چانه مړی وکړي او بیاغواړي چې د خپل مړي بدل تري واخلي او د اصلي قاتل پسې ګر ځي خو هغه په لاس نه ورځي اوپه دې کې ډیره موده تیره شي د مقتول ورثې ته بیا نورخلك وایې چې یو تن یې مړ کړه څله په درووکې دروې لټوې.ګ دروې ټولې یوشان دي. دی.او یا د خیښې معامله وي او یا ورته کومه بله معامله وي نو بیا هم ویل کیږي.

80-په زغره کې یې سوری وکه.

80-روحیه او مورال یې ورمات کړ.

81-پر دی ویني یې دځان پورې منبلي:

81-دیو پاچا زوی دخپل پلار نه مرور شوی و او بلې پاچاهۍ ته تللی و. دښار په دروازه کې یې شپه راغله په دې ښار یو ښامار اموخته و چې څه موده بس به یې یوه انجلۍ ورودوله او خوړله به یې په دې شپه دپاچا دلور بوبت و، انجلۍ یې سینګار کړه او او ډولۍ یې دښار په دروازه کې ښامار ته یښې وه شپه پخه شوه او دښار ټولې دروازې وتړل شوې چې ګوري ښامار راغی د شهزاده مسافر تر خنګ توره وه خپلې تورې ته یې لاس کړ او دښامار پسې را پاڅید او سر یې ترې پرې کړ شهزادګۍ، دغه مسافر ولید دخلکو ډیره سودا وه کله چې دښار دروازې پرانستل شوې دښار یو زلمي چې مړ ښامار ولیده سمدستي یې خپلې جامې دښامار په وینورنګ کړې. پاچا پخوا اعلان کړی و چې هر چا ښامر مړ کړ زه به خپله لور ورکړم دا زلمی په منډه ولاړ او پاچا ته یې ځان ورورساوه شهزادګۍ چې هلك ولید ویې ویل چې دې خپل کالي چټې په وینو رنګ کړي دي انجلۍ وویل چې تاسې ورشئ او هغه ملنګ چې په دروازه کې پروت دی هغه راولئ مسافر یې راوست او کله چې انجلۍ ولید غږ یې کړ چې ښامار همده وواژه پاچا ترې پوښتنه وکړه چې ته څوك یې مسافر ورته وویل چې زه فلانکی شهزاده یم پاچا سمدواره خپله لور ورنکاح کړه او په ټول ښار کې خوشحالي شوه.

82په وچو ولو به خدای اوبه راولي.

82-اړخلك به څښتن له اړتیا خلاص کړي.

– 83په یو لاس کې دوه هندوانې نه نیول کیږي .

83-په یوه وخت کې دوه کارونه نه کیږي یا دوه غټ مشکلات په یو شیبه کې نه حل کیږي.

84-په یوه موزه کې دوه پښې نه ځائیږي.

- 84داهغه وخت ویل کیږي چې په یوه څوکۍ او یا په یوه ځای دوه کسه مقرروي چې دیوه له پاره کفایت کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-85په پاده کې خر نه لري.

-85داهغه وخت ويل کيږي چې يو څوك هيڅ نه لري او خبرې يې غټې وي.

– 86په تش ميدان پاتې شو.

-86چې يو څوك دځه په تمه وي او هغه ونه شي او نا هيلى شي.

-87په تشويې ورته لاس اينبى دى.

_ 87ورته حيران او هك پك پاتې دى او څه يې له لاسه نه کيږي.

-88په تش لاس هيڅ نه کيږي.

-88دچا لاس چې تش وي علميت، دولت او يا نور څه ونه لري نوترې کارنه کيږي.

-89په دوه جالو مه کښينه.

-89يو کار کول غواړي په دوه وسيلو په داسې حال کې چې داوسيلې په خپل منځ کې يو دبل ضد وي.

-90په خوله يو څه وايې په زړه يې بل څه دي.

-90دوه مخي او منافقت کوي.

-91په زور کلي نه کيږي.

-91په بد خوي څوك، څوك نه شي تابع کولاى.

-92په ډيرو قصابانو کې غوامرداريږي.

-92چې ديوه کارواکدار او کارفرمايان ډير شي هغه کار سرته نه رسيږي او خرابيږي.

-93په چينه کې چې څومره ګوتې وهې او به زياتيږي.

-93يعنې په يوه کارکې چې سړى څومره تمرين کوي هومره ګټورکيږي.

-94په کور کې يوليونى ښه دى.

-94په کور کې بايد يو سړى مشري وکړي يا په کورکې يو سړى نازولى وي نه ټول.

-95په اوريدو او ليدو کې ډير فرق دى.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-95يو څوك يو كار له نړدی ګوري نو رښتيا او درواغ يې ده ته ښه په ډاګه جوتيږي.

-96په بدبوټي سپی هم متيازې نه کوي.

-96يو څوك چې بد خوپه وي خلك نږدې نه ورځي نه ورسره څوك دوستي کوي اونه خپلوي.

-97په اومه تارشی مه تړه.

-97پوخ كار كوه.

-98په پلندۍ کې ونښت.

-98ستونزې ورته پيداشوې.

-99په بوخته کې ګير شو.

-99په مصيبت اخته شو، چې اوس به ترې په مشکل خالصيږي.

-100په کور کې شپږمه ګوته يم.

-100په کور کې کشريم له مامخکې قدرمن ډير دي.

-101په دوستۍ کې خلك وهی.

-101په دوستۍ کی ټګي او خيانت کوي او ريښتينی نه دی.

-102په يوه وښکي کې خاندي او په بل کې ژاړي.

-102په لږ څه خوښ او په لږ څه ناراضه.

-103په يوه سترګه کې خاندي او په بل کې ژاړي.

-103دوه رنګي.کوي.

-104په تپو سانو مړ زان نيسي.

-104دا متل هغه وخت ويل کيږي چې څوك دمهم کار پسې يو کمزوری او ضعيفه سړی ورليږي چې له توانه يې نه وي پوره.

-105په خروار کې خورد ورسره نه خوري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

105-داهغه وخت ويل کيږي چې دوه دوستان وي خو په نږدې کې سره لرى وي او يو دبل په درد دومره نه دواکيږي.

106-په اور يې او به واړولې.

106-غم يې کم کړ غم ورك ، لانجه اوشخړه يې خلاصه کړه. قهر او غصه يې مړه کړه.

107-په سر کې يې ورته ګلان کيښودل.

107-شه يې و شرمولو، سپك يې کړ او رسوايې کړ.

108-په غم کې چې داخل شي غم سوړشي.

108-څوك چې له خپل کاله نه لرى وي او په کور کې يې غم پيداشي او خبر شي په دى مسافر باندې داغم ډيردروند وي ځکه چې نږدې نه وي او دکور خلك يې په خپلو سترګو ويني دمسافر نه په دوى سپك وي.

109-په خوله خوږ په زړه تريخ.

109-دومخي اودوه رنګي.

110-په زړه به دې يوه وي درپيښه به بله شي.

110-ته به يو څه غواړى او تقدير به درته بل څه پيش کړي.

111-په درزنده تيره پښه نه ايږدي.

111-ډير محتاط دى.

112-په زړه کې مې ګوتې وهي.

112-غمونه مې تازه کوي، تکليف راکوي.

113-په بادکوږ او په بادسم دى.

113-اندکرنجى دى يعنې په لږڅه خپه او په لږ څه خوشاله.

114-په پردي خيرات کې ملکي کوي.

114-يعنې څوك يې په سړيو کې نه شمېري او دى ځان پخپله مشر کوي.

115-په ژبه يې زهر دوړولي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

115-ډیر بدخویه او بد زبانه دی.

116-په تشه خندامست دی.

116-سطحي مین دی، بې کاره عاشق دی.

117-پل یې جوړ کړ.

117-بې ننګي یې وکړه او په شاولاړ یعنې ورسپارل شوی کار یې ونه کړ.

118-په موټې یې ورلیږلي دي.

118-ډیر کم څه یې ورکړي دي.

119-په نارنج کې انار نوي.

119-هر سړی له خپل اصل سره ښه ښکاري، او پخپل ځای اغیزناك هم وي او د خپل سیال سره سیالي کولاي شي.

120-په سپکو سپك په درندو دروند.

120-څوك چې سپك وي هغه نوروته هم په سپکه ګوري او څوك چې دروند وي هغه نورو ته هم په درنو ګوري.

121-په ټول غوائي کې یو هډوکی نه ورکوي.

121-په ټولنه او یا کورنۍ کې ورته په پوره برخه قایل نه دي.

122-پور مې دې په کارغه وي خو کارغه دې ژوندی وي.

122-پوره وړی دې ژوندی وي، یا هغه څوك چې احسان دی ورسره کړی وي هغه دې ژوندی وي که هغه ډیر بې کاره هم وي نو ستا بدل به دروګرځوي.

123-پوښتنه کول عیب ندی نه پوهیدل عیب دی.

123-په پوښتنه کولو باندې پوهه ډیریږي او نه پوښتل سړی په جهالت کې پریږدي.

124-پیرانو ته غزنی څه شی دی.

124-داهغه وخت کې ویل کیږي چې یو سړی ډیر ستونزمن کار په ډیر وخت او په لږو وسایلو سرته ورسوي.

125-پیشو که دوه وزرې لرلای دچینچڼو به یې بیخ ویستلوای.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

125-ځينې ظالمان چې هغوی ظلم کوي خو کمزوري وي دظلم وس او وسايل يې کمزورى وي که چيرى پوره وسه پيداکړي نو هيڅوك به يې له ظلمه خلاص نه شي.

126-پيغله هلته پيغله شي چې ټيك يې په اوربل شي.

126-يعنې انسان هله انسان شي چې دعلم، هنر پوهې او اخلاقو خاوند شي.

127-پيغله چې دختو وي هم ښايسته وي.

127-په کوچنيوالى کې جنۍ پيواړې او بدرنګه ښکاري خو چې پيغله شى که بدرنګه وي هم ښايسته ښکاري، ځکه چې په ځان ګوتې وهي او ناز او اداهم پيداکړي، په ساختمان کې يې هم تغير راځي.

128-پيغلتوب بادشاهي ده.

128-ځکه چې په پيغلې تکليفونه نه وي، نه دبچيو او نه هم دکور دماتو ګوډو.

129-پيځواني يې که.

129-تابع يې کړ.

130-پيشو چې بله پيشو وخوري پيش پړانګ شي.

130-زوړ سرى چې ځوانه ښځه وکړي ورسره روحاً ځوانيږي يا ځوك چې دنورو په شتمنيو باندې خيټه واچوي نو دى پرې شتمن اوبډاى شي، لکه داوس وخت، اميران،

131-پيشو شيخه شوه ماست نه خورى.

131-چې څه نه لري په هغه وخت کې شيخ وي متقي وي، مګګر که وسه يې ورسيده دشيخۍ ورته تيردى او تقوى په اوبو لاهو کړي.

132-پيشو تر هغه وخته پورې شيخه وي چې په مرك پيښه نه وي.

132-چې بې واکه وي ښه وي خو چې واك يې پيداکړ بيا په هيڅ اړ نه دى.

133-په خام تاريې ترلى دى.

133-کاريې بې بنياده، کاواکه او درزنده دى.

134-په خپل ژوند کې چاپوره او شل نه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

134-که هر څومره کوښښ سړی وکړی دنیاوي کارونه سر ته نه رسیږي.

135-پاڼه یې ژیړه ده.

135-عمر یې اخردی، مرګ ته نږدې دی یا نږدې دی چې له قدرته ولویږي.

136-په مینه مینه دې کاته مین دې کړمه.

136-محبت له محبته پیداکیږي او مینه له مینې نه.

137-پلار ګټلی زوی ته اسانه ده.

137-که یو پلار اولادته ډیر څه پریږدي خو چې علم او زده کړه وربانديې ونه کړي او بې باکه او لو ده لوي شي که هر څومره دولت ورته له پلاره نه پاتې وي هغه بې ځایه کاروي او خلاصوي یې.

138-په صبر او په پوکی.

138-یو چا کره میلمه راغلی و چې ډوډۍ یې خوړله میلمه ګرم کپ په خوله کې ننویست او خوله یې وسوه پورته یې تیرانو ته وکتل او کوربه ته یې وویل چې داتیران دې په څو اخیستي دي، کوروالا وربانديې پوه شو چې ګرم کپ یې کړی، نوورته یې وویل داپه صبر او په پوکي.

139-په بسم الله نه کیږي تله پوره کړه.

139-یو بخیل چاته څه تلل، شي یې کم په تله کې اچولي واو بسم الله یې پرې په تکرارویله او شي یې تلې ته نه ور اچولو، مشتری ورته وویل چې په بسم الله نه پوره کیږي تله ډکه کړه.

140-پدې او په هغې کې ډیر فرق دی.

140-یوه کرګر په پټي کې کار کاوه ښځې یې ورپسې سبا ناری راوړ سړی چې سبا ناری ته کښیناست باد ترې ولاړ او نری آواز یې وکړ ددې له پاره چې خپله ښځه تیرباسي نو کله کبل راکش کړي او کله ډیله راکش کړي او کله لوخه راکش کړي او دهر یو نه بیل، بیل آواز اوباسي خو یو آواز هم د تیز په شانتې نه وي. ښځې یې ورته وویل چې سړیه په دی او هغه آواز کې ډیر فرق شته ځان مه په عذابه وه.

141-په دې کور کې به یا جمعه وي یا به زه یم.

141-یو سړي اوریدلي و چې که دجمعې په ورځ سړی له خپلې ښځې سره کوروالی وکړي ډیر ثواب لري داخبره یې خپلې ښځې ته وکړه، میرمن یې ډیره شوقی وه او هره شپه به یې سړي ته ویل راځه چې دجمعی شپه ده سړی ځادر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوږه واچواو روان شو میرمن یې غږ کړ ولې او چیرې ځې؟ سړي ورته وویل ښځې په دې کور کې به یا جمعه وي او یا به زه یم.

-142په تیرو یې پام نشي.

-142یوه سړي دوه ښځې درلو دې یوې ته یې قهرراغی او وهله یې سړي تبر راواخیست او ښځه یې دتبر په څټ وهله، او هغې بلې ښځې یې پرې ورغږ کړ ای خدایه خیر کړې په تیرو یې ورته پام نه کړې.

-143په بسم الله یې ساتي.

-143دیو چا زوی شوی و غټیده خو کار او زده کړه یې ورباندې نه وکړله او بسم الله به یې ورباندې ډیره ویله اخر ترې بدکاری جوړ شو او خلکو به ویل چې په بسم الله یې ساته.

-144په غوږ کې یې ورته مندری واچوله.

-144یعنې خپل تابع یې کړ او دخپل واك لاندې یې راوست.

-145په یوه خبره دکوټې سر ته خیږي.

-145بدخویه او بې باکه انسان چې یوه خبره ورباندې بده ولګیږي دبام سرته خیږي، او رسوایي کوي. پرده نه ساتي.

-146په چاغم په چا اختر په چا قلاره قلاري.

-146زمانه ده په چا به غم وي په چابه اختر وي او په چابه قراري وي خلك مختلف دي او دهر چا کارونه بیل ، بیل وي.

-147پیسې پیسې ولې ژاړې ځان به ورکړم تابه ورنه کړم.

-147یو ځوك و چې پیسې ورباندې ډیرې ګرانې وې، او په هغه وخت کې دسکې پیسې وې او کاغذي لوټونه نه وو، سړي پیسې په لاس کې نیولې او بازارته دسودا له پاره ځې، پیسو یې په لاس کې خوله کړې وه موتۍ یې چې خلاص کړ ګوري چې پیسې لمدې دي سړي ویل کنې داژاړې، نو پیسو ته یې بیا داوویل.

-148پردی لاس ګریوان ته مه راوړه.

-148یعنې چاسره جنجال مه کوه چې ستا ګریوان ته لاس راوړی او تا په تکلیف کې کړي.

-149په پرهر مالګې مه دوروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-149دتیردرد او غم یادول مه کوه.

-150په ګیره یې ورسره لاس راښکلی دی.

-150یعنې اتفاق یې ورسره وکړ یوه صلاح شول.

-151پښتون دپوښتنې وړی دی.

-151پښتون ته نور څه مه ورکوه فقط تشه پوښتنه یې کوه دومره احسان به پرې بار کړې لکه ټوله دنیا چې ورکړې.

-152په خوله یېکچه ګوته نه ځی.

-152ډیر خپه دی خوله یې له ډیره خپګانه پټه نیولې، دخپه سړي خوله نه خلاصیږي.

-153په تیکي تیکي کې وهي.

-153په تیکي کې خلك توره ایږدي دقهر په وخت ویل کیږي چې توره دې راته په تیکي تیکي کې مه وهه قرار شه.

-154په سیر کې یې پوښی نه ده وریشلې.

-154څوك چې له ډیرکارنه ډیر لږ کار وکړي هلته ویل کیږي.

-155په نري ورځ او به ښې ماتیږي.

-155په کمزوري دهر چا زور رسیږي.

-156په تورو غرودخدای نظر وي.

-156په مسکینانو هم دڅښتن تعالی نظر وي په تکلیف پسې راحت هم وي، لکه څنګه چې دغره په سر واوره وي،
نو په بیخ کې یې ګلونه هم وي.

-157په کومه ناخواله به دې ویر کوم.

-157یو څوك چې دچا دناکردو او بې باکیو نه ډیر تنګ شي نو بیا داوایي.

-158پیتې پیتې پوزې یو هزاره مړ دی خدایه بل هم پسې بوځې.

_158پخوا به خلکو دمړی دژړا له پاره په بیعه ښځې راوستې او په مړي به یې ژړل. یو هزاره مړ شوی و پښتنو ښځو
په خپلو ستاینو کې د پور تنۍ وینا کوله او هزاره ګان په پښتو نه پوهیده.

-159په مخ مې راغلې غټې غټې خبر نه یم چې نری پخۍ که غټې.ٌ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_159يو سړی مړ و او ښځو په خپلو ستاینو کې دا پورتنۍ وینا کوله. یعنې چې دمړی کور به پلو پخوي او که شوله .

_160په پچه وخوت کشمیر یې ولید.

_160لړ څه یې پیدا کړل، ځان ورته له هرچا غټ ښکاري.

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ت)

– 1تاوان يې ډير دی ګټه يې کمه.

-1يو پاچا وموسقي يې اوريده دټنګ ټکور يې راوبلل، باچا ته دغه مجلس ډير خوند ورکړ او خزانه دارته يې وويل ددغو مجلسيانو دسرودالې له زرونه ډکې کړه د ډول والا ته يو څه اندازه سره زر ورسيدل او همدارنګه د باجې والا هم يو څه اندازه زر په خپله باجه کې ورځاې کړل مګر دسورناچي په سورني کې هم يو پاوو، نيم ځاى شول، څه موده وروسته باچا بيا ټنګ ټګور ته زړه وشو او همدغه ډله يې راوبلله سازيې وکړ خو داځل دپاچا په غوږونو ښه ونه لګيده سمدسې يې امر صادر کړ چې دهريوه په کونه خپله خپله دسازاله ورننباسئ عسکروچې هر څه هڅه وکړه په ډول وال باندې ډول نه ننوتو او په باجه والا باندې باجه نه ننوتله خو کله چې دسورنچي نوبت راغی په سور ناچې کې سورنا غيب شو نو په دې وخت کې سورناچې وويل چې رنګ دی ورك شه سورنيه چې ګټه دې کمه ده او تاوان دې ډير دی.

-2تبۍ ويل زما کونه دسرو ده نغري ويل زه چيرې وم.

-2يعنې څوك چې چاته نږدې وي په ټول حال يې خبروي. کونډه کونډې پيژني.

-3تبی يې پکې وه که.

-3په يوه خبره کې که څوك خپل رايه شامله کړي نو بيا داوايی.

-4تر بور چې دې خر شو هم پرې مه سوريږه.

-4يعنې په تور بور او دښمن باندې باور په کار نه دی که هر څومره ځان خوږ کړي.

-5ترخه يې په تر خوو نه ګډيږي او خواږه يې په خوږو نه ګډيږي.

-5ځينې خلك داسې وي کله ډيره ښه وضعه کوي او کله ډير بد شي.

-6ترخزه خپل ځان ته توتنکي غورځوي.

-6ځينې خلك يواځې خپل ځانته ګټه کوي او د بل چا پروا نه کوي.

-7تره د تندارې دی.

-7هر څوك خپل غمخوري او خپل کار کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-8ترکاڼي د بيزو کار نه دی.

-8کيسه دا سې ده چې يو ترکاڼ يا نجار په غره کې غټې ونې پرې کولې او بيا به يې ترې ډاګې او تيران جوړول نو يوه ورځ يوه غټه ونه ترکاڼ راچپه کړې وه او پانې يې په کې ورکړې وې،يو چاود په کې شوی و.په دې وخت کې په ترکاڼ ناوخته شو او کور ته ولاړ او پانې په لرګي کې همداسې ټو مبلې پاتې شوې.ما ښام يوه بيزو لرګي ته وراغی د لرګي د پا سه ناست دي او دغه پانې ښوروي. د پشکال مو سم و او ددغه بيزي هګۍ اوږدې شوې وې د لرګي چاود ته برابرې شوې. په دې وخت کې چې بيز پانه وږقوله پانه راووتله او د بيزه هګۍ په کې را ټينګې شوې، بيز تر سبا پورې په لرګي سور ناست دی تر څو چې ترکاڼ راورسيږي ترکاڼ چې کله راغي ګوري چې بيز بند پاتې دی ترکاڼ ته په ځاريو شو ترکاڼ راغی او بيايې لرګي ته پانه ورکړه چاود پراخه شو او بيز ورنه خلاص شو نو په دې وخت کې ترکاڼ دغه خبره وکړه.

-9تش لوښي ډير اواز کوي.

-9يو کس کې چې څه علميت وي هغه پټه خوله وي او ناديده چې لږڅه زده کړي وطن خبروي.

-10تشه لاسه ته مې دښمن يې.

-10له چا سره چې څه نه وي ټول دنياوي کارونه يې خرابوي.

-11تنور چې تود شي هر سړی پکې ډوډۍ پورې کوي.

-11يوه خبره چې پيدا شي هر سړی په کې خپله رايه ښکاره کوي که ښه وي او که بده.

-12تور مې وی خو ځواني وی.

-12يو سړی و او ډيرې ښځې يې درلو دې او دغه سړی ډير غني و، ددينا ژوند يې ښه و، خپلې ښځې يې په خيټه او په جامه ډيرې ښې ساتلې خو بدني قوت يې نه و او زوړشوی و يوه ښځه يې طلاقه کړله دې ښځې بيا يو تور ملي په نکاح کړ. او ملې هغه چا ته ويل کيږي چې چجونه او غلبيلونه جوړوي او دخلکو درمندونه بادوي او دخلکو دمرې او ژوندې سوال او ځواب په او لسونو کې کوي.

يوه ورځ دغه غني سړي چې خپله ښځه يې طلاقه کړې وه. په لاره روان دی ملي درمند پاکوي او دده طلاقه کړې ښځه چې اوس دملي ښځه ده جارو په لاس ده او درمندجارو کوي ملي چې راشپيل واچوي ښځه له غنمو نه خلي په جارو لرې کوي ښځه يوه، يوه شيبه وروسته دملي د اورميره نه يوه يوه مچه اخلي، پخوانی ميړه يې هك پك ورته پاتې دی نو خوشال خان بابا وايي: تور ملی وی خو ځوانی واې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-13توکړي لاړې بیرته خولې ته نه راځي.

-13یو کار چې تیر شو په هغې پسې باید چې سرې بیا ونه گرځي.

-14تور په تور ه شپه اخله که سور مومې شین مه اخله.

-14تور غویی دیخنۍ او دکار ډیر کلك وي، دویم درجه بیا سوردی دریم درجه بیا شین غوائی دی چې هغه دیخنۍ دټینګې نه دی او دکار مزه یې هم نه وي.

-15تور خر په صابون نه سپینږي.

-15چې دچاړزه تور وي هغه په نصیحت نه ښه کیږي.

-16توري به لالاوهي مرۍ به عبدالله وهي.

-16په یوه کورکي دوه ورونه وو مشرېي توریالی و دجنگ نه به یې غنیمتونه راوړل، په کور کې یې بل ورور و چې عبدالله نومیده، مزې او چړچې به پرې هغه کولې لکه په دې وخت کې چې دروسانو له لاسه شهیدان څوك شول کونډې یتیمان څوك شول، در په دره خواران څوك شول په دولتي شتمنیو او چورتالان بډیان څوك شول دروس په مقابله کې چا لیدلي هم نه و دخپلې میرمنې په څنگ کې به یې ډوډۍ خوړله ریښتینو مجاهدینو ولوږې او تندې تیرولې او دروس الوتکو او ټانگونو ته یې خپلې سینې سپر کړې وې او اوس یې چاپلوسان او بوټپاکان وربانديې مزې او چړچې کوي، یې گوډ خر نه درلور او دسوال په ډوډۍ به یې شپې سبا کولې او س یې دتعمیرونو څمکو ، مارکیټونو او نغدو پیسو حساب نشته، په پردی وژلی ښامار کې خپله توره رنگه وي او یتیمان څیرې گریوان لوغړن گرځي.

-17تور توتان یې، په غولو وریږي .

-17ځینې سخیان داسې دي چې مستحق مسکین نه پیژني او یا ځینې داسې خپلو ان هم شته چې په زهیر خپل باندې زهیر نه وي او بې ځانه خلکو باندې لورونه او پیرزوینه کوي.

-18تور توتان له تاقربان.

-18زما همداتوان دی چې له تا یې ځاره وم اگرچې دومره ارزښت نه لري.

-19توره تبۍشوه.

-19له کاره پریوته (اکثره دسپوږمۍ دکسوف په وخت کې ویل کیږي)

-20ته چې ما باندې کوې کبر زه تاوامه په لوی تبر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20-ستا چې زه نه خوښیږم زما ته نه خوښیږې. ستازه بدیسم زما ته بدیسې.

21-تورو شپو چې خوړلی وي مدعي يې معلوم نه وي.

21-یعنې په تورو شپو کې ګرځېدل په کار نه دي که تکليف وروړسيږي له چا به يې انګيري، مدعا عليه به يې معلوم نه وي.

22-ته په کې څه مرچ خرڅوې.

22-یوڅوک چاته له ډېرې غصې او قهره وايي چې ستا يې په دې کې څه.

23-ته په کې ځان ملك، ملك مه کوه.

23-داهم له ډېره قهره ويل کيږي چې ته په کې ځان مشر، مشر مه کوه.

24-ته زما بد پلارمه يادوه زه به ستا ښه پلارنه يادوم.

24-ته مامه سپکوه زه به تام نه سپکوم.

25-ته دبل کور ته کاڼی مه ګوزاره وه ستاکور به هم څوك په کاڼو نه ولي.

25-ته چا ته تکليف مه رسوه نو تا ته به هم څوك تکليف نه دررسوي .

26-توره چرګه ده کارغان پرې دخپلې ښځې ګمان کوي.

26-په دې خلك دخپل جنس ګمان کوي او هماغسې معامله ورسره کوي یعنې توره چرګه دکارغۍ په تس کې ځي.

27-تنزرى زماچتی ستا.

27-دوه سرې ښکار ته تللي وو چتی او تنزی يې ښکار کړې وو په دوی کې يو زورور وو اوکمزوري ته يې ويل چتی يې ستا او تنزی زما تنزرى زما او چتی ستا په دواړو خبرو کې يې تنزرى دخپل ځان له پاره خو ښاوه.

28-تیږه چې پرځای پرته وي درنده وي.

28-یو څوك چې خپل ځان قرار ونيسي اود يو او بل احتياج ونه کړې دروند ښکاري.

29-تیږه به ورنکړې چې سر پرې مات کړي.

29-دادهغه چا په هکله ويل کيږي چې يو څوك له چا سره ښه نه کوي خو بل داسې ګمان کوي چې دی به دهغه سره ښه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-30تيز رفتار چې كوې عمر به دې لنډ وي.

-30دښمنان يې ډير وي.

-31تيرې شوې خپې مه شماره.

-31يو ځوك دسيند په غاړه ناست و او ځپې يې شمار لې او په شمير كې غلط شوى و بل ورته وويل چې تيرې مه شماره، همداسې بايد سړى راتلونكي ژوند ته پام وكړي او له تيرو نه تير شي.

-32تير دفولادو ستن دټانټې.

-32كه ديوه سړى دعامې ټولنې سره سر او كاروي هغه بايد ډير پوخ عالم او مدبروي.

-33تيز تا واچاوه غم دې په ماواچاوه.

-33بديوكس وكړي او اړوي يې په بل.

-34تير په تيره هير په هيره.

-34يو تن په موجوده وخت كې زاړه غمونه او زاړه پرهرونه تازه كوي او يا زړې ګيلى يادوي چې په دې ډول زاړه غمونه بيا تازه كيږي.

-35تللى بازپه لاس نه راځي.

-35له چا چې وخت تير شي بيا هغه نه راځي.

-36تږي په شپيلو نه خړوبيږي.

-36په تشو خبرو څه نه كيږي چې كړنه ورسره نه وي.

-37ته چې موړ شوې ټول جهان موړدى.

-37اوږي او شوم كس ته ويل كيږي.

-38ته خو دجومات وې زه دې هم دجومات كړم.

-38يو كس نيستمن شي او بل هم له ځانه سره نيسمن كړي. يو كس بې كاره شي او بل هم بې كاره كړي.

-39تنكى...... په متيازو سوزي.

-39يعنې باريك او نازولي خلك په ډير لږڅه خپه اوخوابدي كيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

40-توره کرمی وکړه نوم دفتح خان وشو.

40-یو ترکاڼ و په لر لیك اولوستو پوهیده، دیو شاعرشعر یې مات ګوډ ووایه چې شاعر پرې ډیر خپه شو، شاعر دده دوکان ته ورغی او څه سامان یې چې جوړ کړی و هغه یې مات کړل ترکاڼ په شاعر عارض شو او دغه موضوع قاضي ته ورغله قاضي دشاعر نه پوښتنه وکړه چې دترکاڼ سامان دې په څه سبب مات کړی دی. شاعر وویل: ده زما شعر مات او ګوډ ووایه او ماده ده سامان.

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ټ)

- 1ټټر يې ورته وواهه.

-1ډاډ يې ورکړ.

- 2ټوټې مې ورته ولاړه نده.

2ټوټې دلرګي کاسې ته وايې يعنې پروا يې نه راځي.

-3ټوپ وهلی نه وهلی.

-3چا جلاب کړي و دلښتې نه يې ټوپ وهلو چې يو بل تن وليد او ورته يې وويل جلاب چې څوك وکړي دلښتې نه ټوب نه وهي. جلابی بيرته راټوپ وهل او دايې وويل.

-4ټول ديوې ونې ښاخونه دي.

-4داشيان ټول يو ډول دي يعنې اصل يې يو دي.

-5ټول سالارزي دي.

-5داخلك ټول من من دي او ځانونه غټ حسابوي.

-6ټول داوښ په شاسواره دي.

-6ټول بې پروا دي او خبروته فکر نه کوي.

-7ټول پردي ډول ته ګډيږي.

-7خپل هنراو نوښت نه لري.

-8ټيپر دسيند نه نشي پورې ايستی.

-8لټ او بې کاره سړی دی.

-9ټول خلك ويده دي زه دې ځانته يادومه.

-9کوم جولاو دشپې يې يو څورکعته تهجدکول خدای تعالی ته يې ويل چې ټول ويده دي او زه دی ځانته يادوم په دې وخت کې بل پرې له تياره ځايه غږ وکړ چې زمونږ شيطاني ورته ولې کوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-ټاکو اوس زور ولګاوه.

10-کلي کې ټاکو ګډو دخلکو مالونه مړه کیدل اخوند غوښې خوړې، او چورت یې خراب نه و بله ورځ چې داخوند غوا هم مړه شوه نو غږ یې کړ چې دعا وکړې چې ټاکو خوله ولګوله.

11-ټولېشولې په یوه ورځ نه ټکول کیږي.

11-ټول کارونه په یوه ورځ نه کیږي او هرڅه په تدریج کیږي.

12-ټپسان یې له ...... الوزي.

12-ډیر مسکین او نیستمن دی.

13-ټټو مې ورته ولاړ نه دی.

13-کومه اړتیا ورته نه لرم.

14-ټټو دې وله چې خاشنه ونه کړي.

14-دادیوکس درټلو له پاره ویل کیږي.

15-ټټوان له اسونو سره برابروي.

15-بې کاره له توریالیو سره برابروي.

16-ټیل ماټیل یې جوړ کړی دی.

16-یعنې ګډوډې یې جوړه کړې ده.

17-ټیل وهل او پورې وهل دي.

17-تیرایستل او غلول دي.

18-ټیم خرابوي.

18-وخت ضایع کوي.

19-ټپسانو باچاهي ده.

19-دبې کاره خلکو واکمني ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20-ټپسان چې وزيران شو.

20-يو پاچاو او ناروغه شوی و طبيب ورته دمرغانو دپاچا غوښه وښوده چې هغه وخوره نو جوړ به شي مرغان به دوبي کې يوې يخې سيمې ته تلل چې دتګ دغه وخت يې هم مقرر تاريخ درلود، دانسانانو پاچا هغې سيمې ته دهر مرغه خواړه ورولېږل او په هماغه سيمه کې يې ورته وشيندل او دمرغانو دپاچا دناستې په ځای کې يې دام کېښود، دمرغانو پاچا دا عادت درلود چې له تګ نه به يې مخکې خپل وزيران دسيمې دترصد او ليدنې له پاره لېږل بيرته به يې چې کله دخيريت احوال راوړ نو بيا به دمرغانو پاچا دخپلو لښکرو سره هغې سيمې ته ورتلو دمرغانو پاچا خپل وزيران لکه بازار او شاهين هغې سيمې ته واستول چې ګوري غير عادي کارونه ددوی دورتللو په مينه کې پيل شوي دي دټپو سانو له پاره مرداري غوښې تياري دي دبل هر مرغه مناسب خوراك شته دغه وضعه وزيرانو ته خطرناکه ښکاره شوه او کله چې بيرته پاچا ته راغلل نو ورته يې وويل چې جناب پاچا صاحب حالات ښه نه دي سږکال نه ځو پاچا په ګرمه سيمه کې دوبی تير کړ، خپه و چې بيا کال ته هغه وخت راغی دانسانانو پاچا بيا هماغسې خواړه دمرغانو له پاره تيار کړي دي دمرغانو پاچا بازاو شاهين ولېږل چې سيمه و ګوري، شاهين او باز بيا بيرته راغلل او خپل پاچاته يې دخطر ناکې وضعې خبر ورکړ داکال هم تير شو بل کال ته بيا همداسې وضعه وه ټپوسانو خپل پاچا ته وويل چې باز او شاهين خو داځودوبې په تاسو په ګرمۍ کې تير کړل دمرغانو پاچا خپل وزيران معزول کړل او ټپوس، کچير او کاغه يې خپل وزيران وټاکل او سيمې ته يې واستول ټپوسانو چې غوښې وليدې دخوشالۍ نه په بڼکو کې نه ځاييدل پاچا ته بير ته راغلل او ويل يې صيبه وطن سمسور دی، ګل ګلزاردی ديو ډول خوړو څه کمی نشته ځي چې په خير سره بار کړو او ځو روان شول او سيمې ته ورسيدل ټپوسان په مردارو سر شول بوراګان او بلبلان په ګلانو نور مرغان په خپلو خپلو دانو راټول شول دمرغانو پاچا ته يې چې دناستې په ځاې کې دام ينبی و په کې ونښت او دانسانانو دپاچا د لښکرو په لاس کيوتو. او دانسانانو پاچا ته يې وزر ترلی وروست دانسانانو پاچا دمرغانو له بندي پاچا نه پوښتنه وکړه چې زما خو ستا غوښه په کار ده دا دوه کاله مې تاته انتظارو ويست ولې نه راتلې او زما په لاس نه ګيريدلې ويل يې صاحبه وزيران مې پوه او عالمان وو. سيمه به ورته خطر ناکه ښکاره شوه مناسب يې نه ګڼل چې زه دې ورته راشم. هغه مې معزول کړل او دمردارو ټپوسان مې وزيران کړل چې دامې حال شو.

21-ټيله او ټمبه ده.

21-بدحال دی.

22-ټمبل دی.

22-ناپوهه دی لټ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ث)

- 1ثواب له پاره کلمه ووايه.

-1دخپلې خبرې دتائيد او باورې کولو له پاره.

* * *

(ج)

- 1جادو يې وربانديې کړې دی.

-1يعنې سترګې يې پرې ترلې دي او هره لوبه پرې کيدای شي او څه ورته ويلی نه شي.

-2جامې يې ترې ويستې.

- 2سپك يې کړ.

-3جامې ترې او باسي.

-3سپکوي يې.

-4جاله وان خپله لمده پورې باسي دبل وچه.

-4کامه دسيند پورې غاړې ته پرته ده او نور ټول ننګرهار دسيندنه راپډې خوا دي. دکامه والو به مړی ژوندی دسيند دپورې غاړې له خلکو سره وو نو خلك به ورتلل ځينې جاله وانانو به دکامې دخلکو مزدورې کوله پر ګودر به يې جاله پرته وه او خلك به يې پورې يستل او کله کله به پخپله دجاله وان کورنۍ هم پورې غاړې ته تلله څوك چې به پورې وتل هغو خلکو به دکال په هر فصل کې جاله وان ماما ته غله دانه ورکوله او ډير به يې نازه وه همدارنګه به جاله وان ماما هم دخپلو مسافرو ډير قدر کاوه په ځانګړې توګه دښځمنو يوه ورځ ديوه چاپسې کامې ته له پورې غاړې دمړې او يا دواړه احوال راغلی و کامه وال صاحب ښه قدرمن او درونډ سړی و دکور واړه زړه يې ښه په پرده او سطر کې و په همدې ورځ دجالوان ماما سره هم خپله کورودانه مله وه او هغه هم دکوم عذر او فاتحې له پاره روانه وه. په جاله کې يو ځای دميلمنو سره سپره شوه. جالوان ماما ميلمنې ښځې دجالې په منځ کې ددې له پاره کېښنولې چې کالې يې لامده نه شي او خپله ښځه يې دخيګ يا دشناز په يوه څنډه کښينوله چې پښې يې په اوبو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لګیدې او ورته ویل یې ښځې ګوډیکه ټینګه ونیسه چې سیند ته ونه لویږي، جاله وان ښې وهلو ته پر جاله پریواته او لمبو وهي خو چې داوبو خپه راشي دجالوان ماما په ښځه لګیږي او لمدیږي ك.صله چې په بهسود وکی د جالې نه کیوتل نو دجاله وان ماما ښځه ډیره لمده شوې وه. او دفاتحې ځای یې هم له جالې سره نږدې دپیروړو په کلې کې دملامزدور مام اپه ځای کې ودجالوان ماما ښځه لمده خیشته ددعا ځای ته ورسیده، کوروالا سره یې دسترمشې نه وروسته خبرې بیل کړې دکوروالاوو ورته وویل: څنګه لمده خیشته راغلې. نو دجاله وان ماما ښځې دنورو ښځو په ځواب کې دا وویل:

_ 5جنت دانډوخر ځای ندی .

_ 5هرسړی جنت ته نه شي ورتلای،یواځې پرهیزګار،مومنان اوښه خلك به ورځي. یوښه مجلس اوغونډې ته هرڅوك نه غوښتل کیږي.

_ 6جنت دمور او پلار دپښو لاندې دی.

_ 6له چاچي.موراوپلارخوښ اوراضي وي دمخي یې رڼاوي.

_ 7جنت دې هم دننګه پور سره برابر کړ.

_ 7ننګه پوردننګرهار دچپلیار په ولسوالی کې دیوې ورې غونډۍ دپاسه دیوه کلي نوم دی. ددې کلی یوه انجلۍ په بل کلي کې واده شوې وه . هلته د ښځو په منځ کې دجنت څه بحث شروع شوی دی . ننګه پورۍ انجلۍ د خپل کلي ډیر زیات صفت کاوه نورو ښځو ورته وویل داسې ولې نه وایې چې بیخې کټ مټ جنت دی ننګه پوری انجلۍ ورته سمدواره وویل چې جنت دې هم دننګه پور سره برابرکړ.

_ 8جنګ په کلي کې ګنجی په غره کې.

_ 8جنګ په کلي کې و او ګنجی خوار حاضرنه و خو خلکوپه جرم کې ککړ باله.

_ 9جګو غرو نو ته ګورې دپښو لاندې ځای نه ګورې.

_ 9یو څوك چې بې علمه او کبرجن وي،بې ځایه ځان لوړلوړ کوي او په ټیټو خلکو ځان جګ بولي.

_ 10جنۍ هلته جنۍ شي چې دمنګي دپسرولو شي.

_ 10یعنې جګنۍ چې منګی په سره کړي د ښځتوب هیله ترې کیږي نو بیاپې ما شومه مه بوله.

_ 11جزا دعمل حقه ده.

_ 11هرڅه یې چې چاته رسولي وي دهغه بدله بهویني.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 12جواري موتيى دی.

ـ 12يوکس داسې کارته ملاتړلې وي چې ګکيدل يې باوري نه وي او تاوان په کې حتمي وي.

ـ 13جوار ګر مې دولت مند نه دی ليدلی.

ـ 13جوارګر چې څومره پيسې پيداکړي بې ځايه يې لګوي.

ـ 14جواب دګردنه وي.

ـ 14يوڅوك چې چاته څه سوال او ځواب امانت وکړي چې داورسوه نو پرورميږ يې بارشي او رسول يې پرې حتمي شي.

ـ 15جوار ګر کور نشي جوړه ولی.

ـ 15پيسې نه شي سپمولی چې کور پرې جوړکړي.

ـ 16جولا شوی نه دی بيا نڅې پټيی.

ـ 16يوکس چې يوکارپې لاسرته رسولی نه وي او د کارپه منځ کې غدراوخيانت کوي.

ـ17جومات ګرم مسافر خوشحاله.

ـ17يوه اړ ته چې د غوښتنې او هيلې سربيره نورڅه هم پيداشي نو بيا خوښ وي.

ـ18جغ په غاړه او جغ غواړه.

ـ18يو کر ګر يا بزګر پټي ته خپل غوايان دقلبې له پاره روان کړي و. بوه يې په پټي کې وه او جغ يې پرغاړه واچوه کله چې پټي ته ورسيده وريادشول چې جغ مې نه دی راوړی چې غوايان پرې په کلبه وترم په منډه کورته راغی ترې هير شوي و چې جغ يې پر غاړه کې و او په دروازه کې ونښت نو په دې وخت کې ښځې يې پرې داغږوکړ:

ـ 19جولا يوه شپه عبادت وکړ دوحې په تمه وْ.

ـ19دلږ کار په مقابل کې دډير څه غوښتل.

ـ 20جره دکور به دحاله خبر نه دی او کور به دجره.

ـ 20جره توب هم يو څه خوند لري سره دتکليفه او کوربتوب هم خوند لري سره دجنجالونو يو څوك چې په يوه کار کې وي دبل چا کارورته ښه ښکاري. ديو بل ګټه او تاوان هغه وخت جوتيږي چې دواړه کارونه عملي کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_21جاله هم تياره ده او ډوډۍ هم تياره ده.

_21دننګرهار په سيمه کې دبهسودو دولسوالی اړوند دګردي کڅ کلی دی زموږ دکامې او ددی کلي په منځ کې دکونړ او کابل سیند یو ځای بهیږي. ددواړو سيمو خلك چې یو بل کره ورځي په جاله کې سپريږي او بيا ورپورې وځي نو موږی کلی دسیند دکمر په سر پروت دی پخوايې دخلکو مزه چانداني په ډوډۍ کې نه وه مګر او س ډير زيات تکړه شوي دي او زمونږ دمجاهدينو به يې ډير قدر او عزت کاوه پخوا زمانو کې په همدغه کلي کې دکامې يو ځوك میلمه شوی و دکور به په زړه کې داسې وچې داميلمه خدای تعالی بو ځي، نو پدې وخت کې يې ميلمه ته وویل چې جاله هم تياره ده او ډوډۍ هم تياره ده.

_22جنګ تريخ دی خو کیسې يې خوږې دي.

22_ چاچې جنګ لیدلی وي هغې ته يې سختې معلوميږي خو کیسې يې مه چاته کوې ډيری خوږې وي خو که په مخاطب داکار راغی خدای خبر که زړه ټينګ کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ځ)

-1ځولی ځولی کیږي

-1سست سست کیږي

-2ځان کې ګوري جهان کې ګوري

- 2ډیر -خلك نورو ته د خپل ځان په څیر ګوري

- 3ځانته قاضي ته تللی دی

- 3یو کس چې خپل ځان ملامت او پړ نه بولي

- 4ځانه خپله ځانه

- 4هر چا باندې خپل ځان ګران دی ګ

- 5ځان د ټیکی سر مه کوه

- 5یوه معامله چې پیدا شي او ټوله په خپل ځان را اړوي ګ

- 6ځان يې ورپسې ملنګ کړی دی ګ

- 6یعنې کار يې ورته ویلی او په همدې پسې ګرځي ګ

- 7ځان يې لیونی کړی دی ګ

- 7د یوه کار پسې شله دی او خامخا يې غواړي ګ

- 8ځان ترې د سپلنې غوندې لوګی کوي ګ

- 8ځان ترې ځاروي ګ

- 9ځان پسې پنډوکې مه جوړوه ګ

- 9ځان پسې خبرې مه جوړه یعنې ځان ساته ګ

-10ځان د هر څه شیرین دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10خپل ځان له هر څه خوږ وي ګ

- 11-ځان د خپل سیال نه کم مه ګڼه ګ

- 11د کوف او خپلو عزیزانو نه ځان کم مه راوله ګ

- 12ځان چې په ضرور شي نه د زوی شي نه د لور شي ګ

- 12یو سړی چې پخپله په کړاوو کې وي زوی او لور ترې هیرېږي ګ ځکه چې ښتن تعالی (ج) فرمایی "د قیامت ورځ داسې سخته ده چې ورور د ورور نه تښتي او زوی له مور نه تښتي او د پلار نه هم تښتي او د ښځې نه هم تښتي او د زوي نه هم تښتي یو د بل څنګ ته نه راځي" او هر سړی پخپلو خولو کې ډوب وي ګ

- 13ځانته ترخز وهي ګ

- 13د بل چا په کیسه کې نه دی خپل ځانته ګټه کوي ګ

- 14ځان د کور مشر بولي ګ

- 14ځانته مشر وایي که څوك يې مني او کنه ګ

- 15ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بل وي ګ

- 15تکلیف په هغه چاوي چې په کې اخته وي ګ

- 16ځیني ولولي ملا شي ځیني ولولي بلا شي ګ

- 16یعني ځیني خلك چې څه زده کړي عمل پرې کوي او خلك يې درناوی کوي او ځینې بې عمله عالمان وي چې هیڅ څوك يې احترام نه کوي ګ

- 17ځواني د باد سورلي ده ګ

- 17یعني د باد په څیر د سترګو په رپ کې تیرېږي ګ

-18ځان ځاني خپله خواري ګ

- 18یعني بې اتفاقي لویه بلا ده چې د کور نه نیولي تر کلي او اولس پورې ټول تبا کوي ګ

- 19ځنګل بې شغاله نه وي ګ

- 19په یوه ملك کې د تکړه خلکو ترڅنګ بې ننګه خلك هم وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 20ځمکه ښخ دولت دی ګ

- 20جایداد پخه خزانه ده ګ

- 21ځواني یوه نیشه ده هسې نه چې همیشه ده ګ

- 21ځواني هر وخت نه وي ګ

- 22ځنګل د زمرو نه خالي نه وي ګ

- 22په هره ټولنه کې توریالي ، ننګیالي او پوهان وي ګ

- 23ځنګل کې زمري وي ګ

- 23په هره ټولنه کې تکړه خلك وي ګ

- 24ځان له ټول جهانه ګران ګ

- 24ځان له ټولې دنیا نه خوږ او ګران وي ګ

- 25ځولي ځمبولي پاتې دی ګ

- 25ښه او تکړه خلك یې ولاړل ، چتي او بیکاره وګړي یې پاتې دي ګ

- 26ځان ظهیر کړه ، بیا ځان میر کړه ګ

- 26زیار وګاله او قرباني ورکړه پخپله به مشر شې ګ

- 27ځان چې کم عقل نه کړي ، ګټه نشي کولای

- 27یو ښوك ځان په ناپوهۍ کې واچوي او د یوه شي پسې ځان ټینګ کړي چې خامخا به یې راکوې ګ نو بیا عاقلان وایي چې څه ورکوه یې ځان ترې خلاص کړی او ور یې کړئ ګ

- 28ځوان د باد په نیلي سیور دی ګ

- 28د ځوان سرعت او چالاکي دومره ډیره وي لکه په باد چې سیور وي ګ

- 29ځان ته یې کولۍ جوړه کړه ګ

- 29ځانته یې ستونزې پیدا کړې ګ کولۍ ډبرینه او ستوغې لارې ته ویل کیږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 30ځوانان په کار ښه ښکاريږي ګ

30 - ځوانان په زده کړې ، پوهې او همت باندې ښه ښکاري ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(چ)

– 1چاويل ښه پسرلی دی بل وويل غوا زه نلرم زوی مې واښه نه خوري گ

- 1کومې ښځې ته چا وويل ښه پسرلې شوی دی ښځې ورته په ځواب کې وويل غوا او خوسی زه نه لرم گ گ گ او زوی مې واښه نه خوري گ

- 2چاړه که د سرو شي څوك يې په ځيگر نه منډي گ

- 2يو شی که ډير ښه شی وي او چاته ترې مشکل پيدا کيږي او تکليف پيښوي نو څوك به يې څه کړي گ

- 3چاړه او غوښه شول سره گ

- 3يعنې مخالف شول سره گ

- 4چاړه يې ورته په مری کيښو ده گ

- 4راگير يې کړ يعنې اړيې کړ گ

- 5چانه کميس ورك شو بيايې ويلې هسې هم را باندې لنډ و گ

- 5وسعه يې نه کيده چې پيدا يې کړی نو د مجبوری له مخې يې دا وينا په خوله راغله گ

- 6چا ويل چې پوزه دې پيته ده هغه ويل چې باد به پرې وځي گ

- 6يو څه بې ارزښته گڼل

- 7چراغ چې په کور کې بليږي صحرا ته حاجت نشته گ

- 7چې خپل کور ته يې گټه رسيږي بل ځای ته اړتيا نشته چې پسې يې يوسې گ

- 8چرگه مې ناجوړه ده بانه مې ورته جوړه ده گ

- 8د يوه کار د کولو له چې د چا يې زړه وي گ هسې يوه پلمه په لاس ورشي نو بيا پرې ډاډه ورځي گ

- 9چرگ چې زلمی شي په بلې ورو، وروقد مونه ږدي چې را لاندې نشي گ

- 9لنډا که او ناديده کسان چې يو څه پيدا کړي ځان ورته ډير غټ او قوي ښکاري گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10چرمښکۍ وايي مونږ او مارانو دا سړی خوړلی دی گ

- 10په يوه ځای کې يو کس مار چيچلی و او بيا مړ شوی و خلك پرې د جنازې له پاره راټول وو گ پر لاره يو سړی روان و او دې گڼې گوڼې ته يې ودا شوه نو له ځانه سره يې وويل چې دا انسانان څنگه را ټول شوي دي نو په دې وخت چرمښکۍ ور غږ کړ چې موږ او مارانو سړی خوړلی دی گ يعنې يو سړی چې پخپله تورزن نه وي او د بل په توره ځان ښيي گ

- 11چرته چې سړي وي هلته بلا نه وي گ

- 11چرته پوهه وي هغه خلك به اباد او خوښ وي او هره ستونزه به يې حل وي گ

- 12چرته چې سور ړيرى وي هغه به شاه گل يې گ

- 12ملا شاگل يو سړی و چې ږيره يې سره وه بله ورځ يوه كلي ته يو سور ږيري سړي څه د بينجارگۍ سودا راوړې وه او د كلي په مخ كې يې غږ وكړ چې سودا ده سودا كوچنيان ورته را غونډ شول او يو بل ته يې ور غږ كړ : هلئ راشئ چې ملا شاگل بينجاره شو ، نو بيا يوه سپين ږيري ماشومانو ته وويل چې چرته سور گ گ گ

- 13چرگ چې څومره غټيږي كونه يې تنگيږي گ

- 13ځينې خلك چې څومره شتمنيږي هومره بخيليږي گ

- 14چې اوربشې خروار د روپۍ شي د خره په كې لپه ده گ

- 14خوار او غريب سړي ته څو قدر نه وركوي او په ټيټه سترگه ورته گوري گ په ويش او تقسيم كې بې كاره او خراب شي د خوار په برخه وي گ

- 15چې اجل يې راغلې وي كه لقمان يې پلار شي هم مري گ

- 15د چاچې عمر تمام شو په درو او درملو نه كيږي گ

- 16چې اوبه تر مرۍ ورسيږي زوی او لور تر پښو لاندې كيږي گ

" - 16زوی او لور تر پښو اوبه تر حلقه

فراموش په بيلتانه ځان او جهان شه "

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځناور په سیند پورې واته او بچی یې په غیږ کې و ځومره چې په سیند ور ګډېده سیند به ژوریده او اوبه به دده د بدن پورته راتلې ، کله چې اوبه یې سینې ته راورسیدې بچی یې پر اوږه کښیناوه ، کله چې اوبه اوږو ته راورسیدې بچی یې پر سر کښیناوه ، بیا چې یې کله اوبه خولې ته راوسیدی بچی یې تر پښو نه لاندې کړ او خپله پرې ودریده او خپل حلق یې د اوبو نه پورته شو گ

- 17چې خدای(ج) یې رغوي د منګي اوبه دارو شي گ

- 17د یو چا زوی ناروغه و او په ډېرو طبیبانو یې ګرځولی و ، خو هماغسې ناروغه و د کور خلکو یې ډېر په پرهیز ساته ناروغ پخپله طبعه خوړل او څښکل نه شول کولای ، مور به یې اوبه هم نه ورکولې، بله ورځ یې مور چرته تللې وه او ناروغه هلك د منګي پورې ځان وررسولی و د یخ او شنه منګي نه یې ښې ډېرې اوبه وڅښلې او له دې ورسته ورو ، ورو هلك مخ په ښه کیدو شو، او خپلې مور ته یې هم حال ویلی و ، مور به یې د منګي اوبه ورکولې ، نو هلك روغ رمټ شو ، نو بیا به یې چې له مور نه چا پوښتنه وکړه چې دا هلك په څه روغ شو مور به یې ویل : چې خدای (ج) یې رغوي د منګي اوبه دارو شي گ

- 18چې ځې ځې ابازو ته به راځې گ

- 18پخوا سرکونه او پلونه نه وو هر خوا چې به سړی ولاړ نو ابازو ته به راتلو ځکه چې جاله دلته ګرځیده او بل خوا لار نه وه گ

- 19چې د کوچیانو امامت یا ملایي یې کړې وي یو لیمڅی وړی به یې خوړلې وي گ

- 19د کوچیانو کار او بار مالداري ، د میږو او پسونو ساتل دي ، چې میږې او اوزې ولوشي په شودو کې هم ویښتان لویږي ، په شمبره کې هم ویښتان وي چې کرت ترې جوړوي ، ښځې چې اوږه لمدوي هغه کې هم وړی ورلویږي لنډه دا چې د خوراك په هر څیز کې ویښتان ورلویږي ، کال چې تیریږي نو سړي یو لیمڅی وړی خوړلی وي گ

- 20چې په خندا یې خورې ویې خوره گ

- 20یو ګیدړ کلي ته راوښتی و او د چرګانو په کوټنۍ ورننوتی و چرګانو ټغ پغ شروع کړ او په دې وخت کې یې خاوند راویښ شو او سوباړی یې راواخیست او په کوټنۍ کې یې ګیدړ را ایسار کړ او دبی یې دننه دې کوټنۍ ته پسې ور ننویست او ګیدړ یې پرې چوخاوه ، ګیدړ خوله چینګه کړه او داړې یې ښکاره شوې نو دې وخت کې ورته سړي وویل څه چې په خندا یې خورې ویې خوره گ

- 21چې غاښ مې و هډوکي نه وو چې هډوکي شته غاښونه نشته گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

21- چې ځواني وه نعمتونه نه وو اوس چې نعمتونه ډير شول ځواني نشته ګ يا چې قوت او قدرت و په هغه وخت کې کارونه نه وو چې کار پيدا شو قوت او قدرت نشته ګ

22- چې په نڅانه پوهيږې وايې حويلۍ کږه ده ګ

22- څوك چې په کار نه پوهيږي بې ځايه پلمې جوړه وي ګ

23- چې غل نه ځي مل دې ځي ګ

23- چې يو ناپوهه د خپل جهل نه نه تيريږي شرمول او بې عزتي کوي نو پوهان دې ورته يو څه تير شي ګ

24- چې و دې کړه پخپله ، ګيلې څه ته کړې له بله

24- يو کس پخپله يو کار ورانوي او خرابوي او بيا ګيله له بل نه کوي ګ

25- چې پړانګ دې ويشتلی نه وي پوستکی يې مه خرڅوه ګ

25- مخکې د يوه کار د کولو نه مزدوري او انعام غواړې ګ

26- چونې ته يې اور اچوم ګ

26- يو ملا واعظ کړی و او د اوريدنکی کور جومات ته نږدې و ملا پخپل واعظ کې ويلې و ، که څوك خپلې ښځې سره د سنت معامله وکړي لکه يو کافر چې مړ کړي ، ښځې دا خبره اوريدلې وه او خپل ميړه ته يې وکړه چې په سنت څملاستلو باندې خو ملاصيب دومره ټينګار وکړ چې په يو وار څملاستلو باندې په جهاد کې د يو کافر د قتل ثواب ورکول کيږي سړي کړه ډيره ښه ده او څو شپې يې سر په سر کله يو کافر واژه او کله دوه کافران په دې قتلونو نور تنګ شو ګ بله شپه ورته ښځې بيا وويل چې سړيه راځه چې کافر مړ کړو سړی ښځې ته وويل چې ښځې يو اور لګيد راوړه ښځې ورته کړه څه پرې کوې ، له ډير ټينګار نه وروسته يې ورته وويل چې په تاکې خو بيخي د کافرو چونۍ ده او دې چونۍ ته يې اور اچوم چې ځان ترې خلاص کړم ګ

27- چې بچي وي هم غم دی چې نه وي هم غم دی ګ

27- اولاد هم تکليف دی هم راحت ګ

28- چې زوی دی په سوال عادت کړ بيا يې مه منع کوه ګ

28- يو سړي به خپل زوی ځان سره خيراتونو ته بيولو او بيا خلکو ورته پيغور کا وه بله ورځ په يوه کلي کې خيرات و او دې سړي پسې هم خبر راليږل شوی دی سړي خپل زوی په کور کې وتړه او خپله د خيرات په لوري ور روان شو ، چې دې زوی ته يې هم د خيرات او کور واټن ور معلوم و ، نو په دې وخت کې به هلك ويل چې ياره پلار به مې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس له هغې فلانکۍ ونې نه تیر شوی وي ، د فلانکي ماما د کور نه به اوښتی وي ، اوس به د خیرات ځای ته رسیدلی وي اوس به په کټ کې ناست وي اوس به یې کوزه او چلمچي راوړی وي ، دسترخوان به یې غوړولی وي ، خانك به یې پرې یښی وي ، او اوس به یې کپ را خیستی وي او په خوله کړی به یې وي ، ناڅاپه هلك خوله بیرته کړه چیغه یې کړه او ځای په ځای وغځید گ

- 29چې ډنگ شي دابۍ گوډۍ د ځنگ شي گ

- 29يوه سوالگره ښځه وه چې هر چیرې به یې د ډول ډمبك اواز واورید ، نو بیا به یې خپل گوډۍ تر ځنگ کړ او ځان به یې د خوښۍ ځای ته رساوه چې څه راوړي گ

- 30چې ځوان وم همداسې تیزن وم گ

- 30يو سړی و د شپې په تیاره کې په لاره روان دی او شاته یې پام نه دی او باد ترې ولاړل او ویې ویل هئ هئ ځوانۍ او پخپله مخه روان دی چې بیا ترې باد ولاړل او بیا یې کړه هئ هئ ځوانۍ څوگامه چې نور هم ولاړ بیا یې باد خوشې کړل او دا ځل یې دا وویل چې یاره زه چې ځوان وم همداسې گ گ گ وم گ

- 31چناق یې د لخوا دی گ

- 31پخپله خوښه يو شي غواړي گ

- 32چې په تمه د سورو شي هغه پاتې په میرو شي گ

- 32د بل چا ښوروا ته ډوډۍ ماتول اخر سپوره پاتې شي گ د بل چا د امکاناتو په تمه باید سړی نه شي گ

- 33چې وې غواړې په خوله نو وبه یې خورې په څه

- 33شی هغه خوند کوي چې پرته له غوښتنې یې چاته ورکړی گ

- 34چې نه دې وي له موره ورته مه وایه چې وروره گ

- 34چې خپل ورور نه وي بل هومره ظهر نه وي گ

- 35چې تیندکونه وخوري نو هوښیار شي گ

- 35چې تیروتنې وکړي نو بیا سړی تجربه او هوښیار شي گ

- 36چې نه ځې په شابه دې کړم چې نه یې خورې څه به دې کړم گ

- 36د پوهې او سړیتوب ځای ته به دې بوځم او چې ته ترې سړیتوب او پوهه نه زده کوې نو زه به څه وکړم گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 37چې یوه شپه یې تر منځ وي د هغې بلانه مه ویریږه ګ

- 37د یوه مشکل د پیښېدو ترمخه چې څه وخت وي نو د حل لار ورته پیدا کیږي ګ

- 38چې د شیر غشي بوټي نیسي ټنیګ یې نیسه ګ

- 38څوک د یوه قوی مخالف سره په مقابل کې وي نو ټینګ عزم او ښه تابیا دې ورته کوي ګ

- 39چې ګوړې او کونځلې خوري رنګ یې معلوم وي ګ

- 39چې د چا ژوند ښه وي غمونه او اندیښنې یې لرې وي په رنګ کې یې د خوښۍ نښې وي ګ ګ

- 40چې په غوشایا نو یې زیره نشې په غوړو به یې غوړه نشې

- 40چې تکلیف اوکړاوو ونه ګالي دراحت هوساینې تمه مه کوه ګ

- 41چې بخت واوړي پردي بدور پورې خلك تړي ګ

- 41چې سړی خوار شي د هر چا لاس پاکی شي او هر سړی پرې خپله بده وراړوي ګ

- 42چې بخت کوته شي تندی تل ټکري خوري ګ

- 42چې برخه خواره شي مصیبتونه پیدا کیږي ګ

- 43چې غوښه وسوځي د پیتو نه ښه ده ګ

- 43دا ډیرې ماناوي لري یوه یې داده چې یو کارګر ، هوښیار او یوه کس که ډیر له خپل قوت نه ولویږي ، خو بیا هم د ناپوهه او د بې کاره کس نه ښه او غوره وي ګ

- 44چې هوره ونه خوري د خولې نه یې بوی نه ځي ګ

- 44څوک یو کار پخپله ونه کړي بل یې پسې نه وایي ګ

- 45چې نه کار هلته څه کار ګ

- 45چې یو کار د یو سړي پورې اړنه ولري باید چې و یې نه کړي ګ

- 46چې خاورې اخلې د لوی ډیران نه یې اخله ګ

- 46د لنډاك او کم اصله نه څه غوښتل یا څه پور کول ګ یا د کوم بل کار احتیاج کول دا غلط کار دی یعنې ، ناسته پاسته او دوستي ، لویو او پخو خلکو سره کول په کار دي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 47چرسي نيم سړی دی گ

- 47ځکه چې نيم عمر يې په نيشه کې تيريږي ، کارونه او خبرې يې کاوا که وي گ

- 48چې زوی و ژاړي مور تی ورکړي

- 48که اړشوي نو له چا مرسته وغواړه گ

- 49چې پټې خورې مولي به زغمې گ

- 49هغه څوك چې وريجې نه لري او غواړي چې وريجې وخوري او پيدا کيږي نه دا زياتره په للمي سيمو کې لکه د مومندو په سيمه کې به خلکو اوربشې لمدې کړې او يو څه موده به پرې تيره شوه او د اوربشو پوستکي به را ډډ شول بيا به يې په بغرۍ کې څه ومښلې او پوستکي به ترې جلاشول او هغه به يې بيا د غټو وريجو په شانته په کټيو کې پخې کړې او بيا به يې د مستو او يا د شمبړو سره خوړلې ، چې هضمول يې ډير گران وو ، د بټوخوړونکې به يې قبض کړ نو بيا به خلکو دا پورتنۍ وينا کوله گ

- 50چې په شاتو مري په زهرو دې مړ نشي گ

- 50چې يو کار په اسانه کيږي سختۍ ته يې اړتيا نشته گ

- 51چې خان يې په ياران يې گ

- 51سړی په دوستانو او انډيوالانو باندې سړی کيږي گ

- 52چې سيپو شومه نو پوه شومه گ

- 52د يوه شتمن نالوستي سيف الرحمان نوم و ، ښه ديره او ډنډه يې درلوده بې کاره او بې روزگاره خلك به دده په ديره مدام راټول وو او د سيف الرحمان ستاينې به يې کولې او دده چرگان او پسونه به يې خواړه ځمکې ، جايدادونه او ټوله شتمنې يې په دې بی کاره خلکو وخوړله او خلاصه شوه او پخپله سيف الرحمان خان ډير غريب او نورو ته اړ شو ديره او ډنډه يې ولاړه او بې کاره خلکو هم ورسره اشنايي او ناسته پريښوده گ او بيا دغو خلکو سيف الرحمان د سيپو په نامه باله گ سيف الرحمان چې د سيپو له نامه خبر شو نو بيا يې دا وويل يعنې وروسته بيا عقلمند شو گ

- 53چې څوك خوب کوي ميښه يې نرکټې زيږوي گ

- 53دوه گوجران پيښور ته تللي وو چې بلار بې ميښې واخلي او کورونو ته يې راولي د اټك نه کښته ذگوندلو په منډيې کې دواړو يو شان ميښې واخيستې چې د لنگيدو نيټې يې هم نږدې وې د ډيره مزله وروسته ته په يوه ځای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې پرې شپه راغله يو گوجر ويده شو او بل يې ويښ و په دې کې دواړه مېښې لنگې شوې ، د ويښ گوجر مېښې نرکټۍ وزيږوه او د ويده گوجر مېښې ښځه کټۍ وزيږوله ، ويښ گوجر په منډه ، منډه مخکې له دې چې مېښې خپل بچې وپيژني خپل نرکټيی يې د هغه د مېښې مخې ته ورواچوه گ دواړو مېښو کټې وڅټل پاك او صفا يې کړل کله چې د سبا رڼا ولگيده او ويده گوجر را ويښ شو چې گوري دده د مېښې سره نر کټۍ پروت دی ، د ويښ گوجر نه يې پوښتنه وکړه چې زما مېښې نرکټۍ زوکړی ؟ هغه ورته فقط همدا وويل چې څوك خوب کوي مېښه يې نرکټې به زيږوي

- 54چې فيلان کوي فيل خانې به لري گ

- 54څوك چې غټ کارونه کوي د غټو کارونو له پاره به خپل ترتيبات نيسي گ

- 55چې شونگ يې کړ کړی ته يې مه پريږده گ

- 55شونکړی د کونړ په ولايت کې دي و ځای نوم دی د شونکړيوالو د يوه بل ټبر سره د ښمني وه ، نو چې شونکړيوال به پرې ور پيښ شول هغه خلکو به يو تکليف ور رساوه او هغه مخالفو خلکو يې شونکړيوالو ته يو مصلحت وکړ چې شونکړيوال مو چرته ليدل چې پرينږدئ دومره سخته پريکړه يې وکړه چې هيڅ تحقيق به ترې نه کوئ چې دومره د چاله خولې نه ووتل چې شونك نو بس گوزارونه به پرې کوئ چې کړی درنه ونه وايي گ

- 56چې تللي بيرته نه دي راغلي گ

- 56دا زياتره د مړو په هکله ويل کيږي خو کله د ژونديو د کارونو په هکله هم ويل کيږي چې يو کار ترې تير شي گ

- 57چې په کور کې لرگي وي ليوني غرونو ته ځي گ

- 57چې پخپل کور کې يو شي او يا يو کار پوره کيږي يا بسی کيږي بل ته اړتيا نه شته گ

- 58چې دښمن دې خر شو هم پرې مه سپريږه گ

- 58له ميرڅي او دښمن نه د ښيگڼې تمه لرل ناپوهي ده گ

- 59چې خر دې د خره نه کم وي غوږ يې غوڅ که گ

- 59سيال بايد چې له خپله سياله کم نه وي گ

- 60چې ښه تعميرونه دي هم د سوداگرو دي او چې خراب کورونه دي هم د سوداگرو دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 60سوداګر ډېره ګټه کوي او ځان ته د هستوګنې ښه ځایونه جوړوي او کله چې ښه ډېر تاوانیان شي او تردې چې د کور لاړي او تیران یې خرڅ شي ګ

- 61چیرته چې زړه ځي هلته پښې ځي ګ

- 61هر څه د زړه په مینه کیږي ګ

– 62چې ونډی خوري هغه خپلې پنډی خوري ګ

- 62پخوا قصابان لړ وو او په هر ځای کې نه وو او اوس هم په ځینو غرنیو سیمو کې همدا حال دی د کلي د خلکو چې به غوښې ته زړه وشو ، کلیوال به راټول شول او یو ځاروی به یې په ګډه واخیست او حلال به یې کړ ګ او ان تر لري پورې به یې سره وویشل او په کومو پیسو به چې ځاوری اخیستل شوی و ، نو پیسې به هم په هماغه ډول د برخې په اخیستونکی پسې تللې او دې حلالې ته ونډی ویل کیده ځینو خلکو به چې ونډی خوړله او د پیسو خلاصولو توان به یې نه و نو بیا به یې دا ویل ګ

- 63چې شرم کوي بیا شریعتونه کوي ګ

- 63یو سړی د خپل دوست او اشنا سره یو دنیاوي معامله کوي او د شرم او حیا نه ورسره غوڅه خبره نه کوي ، او د سند په اخیستلو کې بې پروایي کوي ، چې د مودو په تیردو باندې با هغه دوست یا ناداره شي او یا په څه خبره زړه بدی شي او په ورکړي مال باندې خیټه واجوي ، بیا منکر شي او یا څه بله پلمه را جوړه کړي او ان سریې تر قاضي او محکمې ورسیږي ګ

- 64چې د قاضي سره دی شریعت شي فیصله په چا کوي ګ

- 64د یو چا د داسې کس سره دعوه شي چې ددغې دعواوې واك دده د مخالف په لاس کې وي نو ده ته به څه ګټه ورسیږي ګ

- 65چې ښه ونکړې بد نشته ګ

- 65ښه کول ښه کار دی خو د ځینو خلکو سره چې ښه وکړې نو بیا په مقابل کې بد کوي ګ

- 66چې ښه کوي بد به ګوري ګ

- 66څوك چې له بدو خلکو سره ښه کوي نو له ځان سره دښمني کوي ګ

- 67چې مور میره شي پلار پلندر شي ګ

- 67د پلار پخوانی مینه بیا د خپل اولاد سره نه وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 68چې په غوجل دې لوی شو غاښ يې مه ګوره

- 68په کور او اولس کې دې چې څوك را لوی شول حالات يې تر چا تا ته ښه جوتيږي ګ

- 69چې سر حيات وي خولۍ ډيرې دي ګ

- 69چې سړی ژوندی وي د ژوند اسباب ورته څښتن تعالی پخپله برابر وي ګ او نکل يې داسې دی:

يو سړی و او خولۍ يې په ګرانه بيه اخيستې وه ، په جاله کې ناست و، او جاله داوبو څپو کنګس خوره کړه نو په دې وخت کې د سړي خولۍ په اوبو کې پريوته او سيند لاهو کړه ، خاوند يې ډير خپه شو د ډاډ او تسلې له پاره ورته چاوويل چې خيردی چې سر ژوندی وي خولۍ ډيرې دي دا اوس يو عام متل دی او هر څوك چې زيان ووينې نور يې ورته د ډاډ او تسل له پاره وايي ګ

- 70چې رښتيا راځي درواغو به کلي وران کړي وي ګ

- 70د درواغجنو په خبرو که باور وشي نو کلي به وران کړي ګ

- 71چې باد نه وي څانګې نه ښوريږي ګ

- 71چې کار نه وي شوی اغيز يې نه څرګنديږي ګ

- 72چرګ په ډيران مه ګوره په کاسه کې يې ګوره ګ

- 72د سړي رنګ او جامې ته مه ګوره ورتيا او پوهې ته يې ګوره ګ

- 73چې نور خلك يې په لښکر کوي توريالی يې په يو سر کوي

- 73يو کار وي چې د ډيرو خلکو په قوت کيږي مګر داسې وګړي هم شته چې دا سخت کار په يوازې ځان وکړي ګ

- 74چې تل يې غره وي يوه ورځ به يې وروي ګ

- 74چې هره ورځ ګواښيږي يوه ورځ به يې شل کړي ګ

- 75چې خوله ګړيږي زړه بديږي ګ

- 75ځينې خلك بې سوچه خبرې کوي او بيا پرې د خلکو زړونه بديږي ګ

- 76چې نه دي ګړيدلي هغه نه دي شرميدلي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 76په ګړاري کې ځيني وخت د چاله خولې داسې خبرې هم وځي چې ويونکي ته شرم شي ګ

- 77چې غنم کرې غنم به ريبې چې اوربشې کرې اوربشې به ريبې ګ

- 77ځوك چې هرڅه کوي د هغې ګټه او تاوان به ويني ګ که ښه دې وکړل نو بدله يې ښه ده او که بد وو نو جزء يې بده ده ګ

- 78چې ماما سر ګر وي د خورې تمه کيږي ګ

- 78د خور د خپل ورور سره برخه او بنده وي نو ځکه ورته خوريونه سترګې په لار وي ګ

- 79چې وچولی دې خپل وي پسرلی به په تاتل وي ګ

- 79که قسمت او برخه د يوه کس ښه وي نو تل به ګلزار او ښيرازه وي ګ

- 80چې ژوند وي ديدن کيږي ګ

- 80انسان چې ژوندی وي ليدل ، کتل يې ناشوني نه وي ګ

- 81چې مور دې وي ادکه په صفت به دې واده که ګ

- 81چې غمخور لرې د غمونو پروا مه کوه ګ

- 82چې لرشي او بر شي په ميرې ور برابر شي ګ

- 82يو سړی و او پلار يې بله ښځه کړې وه خو دا هلك يا پخپله نازولی و او يا پرې غښتلی و نو هر چاته چې به په غصه شو نو پخپلې ميرې باندې به يې ډب او ډوب پيل کړ ګ

- 83چې خدای(ج)يې ورکوي په باغ مرزاکې يې هم ورکوي ګ

- 83باغ مرزا په لغمان کې د يوه کلي نوم دی ګ يو سړی ډير نستمن او ناداره شو د خواری له پاره هندوستان ته ولاړ او يو کال نيم خواري يې وکړه او بيرته خپل کور ته راستون شو او ښځې يې ترې پوښتنه وکړه چې څه دې راوړی ګ سړی يو څه پيسې ميسې راوړې وې خو د نشت په حساب وې او ژر خلاصې شوې بيا ښځې اړويست چې د خواری ، مزدوری پسې به ځې سړی بيا د هندوستان په تکل روان شو، چرګ بانګ مهال چې له کوره ووت او يو څو ګامه ولاړ هميانی يې په پښه بنده شوه او پسې راټيټ شو چې څه مې په پښه کې ونښتل چې خلاص يې کړم چې ګورې هميانی له طلاو دکه ده او همداسې يې تر شا کړی او د کور په لورې روان شو د خپل کور ور يې وټکاوه ښځه يې لا بيرته تر کټه نه وه تللې راوګرځيده او غږ يې کړ چې ځوك يې ميړه يې ور غږ کړ چې زه يم ، ښځې يې کړه ولې بيرته راوګرځيدې څه درنه پاتې دي سړي کړه ښځې هيڅ رانه پاتې نه دي ، ښځې يې بيا ور غږ کړ ولې هندوستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته نه ځي سړی ورته په خوښۍ او خندا وويل خدای(ج) يې چې ورکوي په باغ مرزاکې يې هم ورکوي او که نه يې ورکوي په هندوستان کې هم نشته او شرنگ شو چې کټ کې يې همیانۍ گوزاره کړه ، ښځه يې هم خوشاله شوه او سمدواره يې ډيوه بله کړه گ

- 84چې ټکر ونه خوري نه سړی کيږي گ

- 84چې ستونزې او سختې په سړي رانه شي عقل يې سرته نه راځي

- 85چې شل مړه نه کړي نه ډاکو کيږي گ

- 85څوك چې په بدکاريو باندې هميشه والی وکړي اخر د بدکارانو مشر شي گ

- 86چې پخپله دروند نه وي په بل نه درنيږي گ

- 86د هر سړی عزت او دورندوالی پخپل لاس او اختيار کي دی گ

- 87چې شوريږي نو ډوبيږي گ

- 87په پلنديو او بوختو کې چې سړی څومره شوريږي هومره ښخيږي گ

- 88چې په تورو شپو تللي بيا چانه دي ليدلي گ

- 88يعنې د تورې شپې مدعيان نه جوتيږي گ يا په بله مانا بې باکه ناسته پاسته سړی هلاکوي گ

- 89چې زور او زر لري څه يې غم دی گ

- 89څوك چې هر څه لري د چاڅه پروانه ساتي ، زياتره يې کبرجن وي گ

-90چې زه غل شومه سپوږمۍ راوخته گ

-90چې زما دې کار ته زړه وشو نو حالات بدل شول گ

- 91چې موږ شو ډانگ يې کيښود گ

- 91چې غوښتنه يې تر سره شوه نور سوړ شو گ

- 92چې روټه خوري د خپلې گ گ گ سره دې مصلحت کوي گ

- 92چې څوك يو کار کوي پايله دې په پام کې نيسي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 93چې را خيږي په ميرزاخيلو او وليږي په ثمرخيلو په ما يې نه پيايي او چې را خيږي په سله لا او وليږي په مولا بيا يې ځاځيو پيايي گ

- 93زموږ د کامې په ميرزاخيلو کې به خلکو په پا دوان باندې د غواوو پاده څروله ((په قندهارۍ اصطلاح يعنې گوروان)) خو چې ژمې به شو او کامې ته به پاسنې خلك د کرديز ، لوگر او د کابل نه کامې ته د مزدورۍ له پاره راغلل ، نو هغوی به په ډير کم څه باندی مزدوري کوله نو ميرزاخيلو به بيا په دې وطنې سړي باندی پاده پوولہ او چې دوبی به شو بيا به يې ميرزاخيلې پادوان ته ويل چې اوس پاده پياوه گ ډير کلونه تير شول بل وار چې بيا پسرلی شو او پاسينو کډې وکړې . ميرزاخيلو د مرزاخيلو پاده وان ته وويل چې راشه او پاده وپيوه هغه وويل چې نه يې شم پوولای دوی ورته ويل ولې ؟ بيا پادوان ورته دا کړه :

- 94چې شپه تياره شي ميلمه ليوه شي گ

- 94ميلمه د خوراك په وخت کې د کوربه په نشتوالې خوش وي گ

- 95چې څوان ومه د انجينو پيزوان ومه چې زوړ شومه د انجينو پيغور شومه گ

- 95چې شتمن او قدرتمندوم د هر چا ښه يسيدم چې نستمن شوم اوس د خپلو بديسم گ

- 96چې بخت يې ښه شي پردي ښه ورپورې خلك تړي

- 96مطلب دا چې سړی طالعمند شي بيا يې په اوبو کې هم ډيوه بليږي گ

- 97چې سړي لري غوړي به خوري گ

- 97چې څوك ميړونه ولري هرڅه کولای شي گ

- 98چې زر لويږي زر به ورك کيږي گ

- 98هر شي چې سريع او چوست وي ، ورکيدل يې هم سريع او چوست وي گ

- 99چې نه لري سړي نه دې قرت خوري نه غوړي گ

- 99چې سړي نه لري د دنيا د ښاديو ، خوشالۍ او راحت نه دې لاسونه ومينځي گ

- 100چې نه يې کړي حبيب څه به وکاندي طبيب گ

- 100چې څښتن تعالی(ج) نه وي غوښتي هغه نه کيږي گ ما (ياسيني) خپل پلار د (13362) لمريز کال د د لوې په مياشت کې چې مونږ په گونډۍ هيواد کې مساپراو مهاجر وو ، نوموړی مې د علاج او معالجې له پاره يو تکړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنځپوته اسلام اباد ته بوته ، چي ډاکتر خپل شخصي کتنځی او څو بستريزه روغتون يې درلود او په هغې کې مو پلار بستر کړ ، د داکتر د ډير کوښښ باوجود پلار مې بيا هم روغ نه شو ګ نيمه شپه ده او ډاکتر راغی چې هغه انګريزی ويله او زه يې په ژبه نه پوهيدم ګ مطلب يې دا و چې ويل يې زه خو خواري کوم خدای(ج) به دې جوړ کړي بيا مې ارواښاد پلار دا متل ووايه چې نه يې کړي حبيب څه به وکاندې طبيب ګ نو ډاکتر پوښتنه وکړه چې مريض څه وويل او يو کس ورته همدا خبره وژباړله داکتر قلم را واخيست او دا متل يې له ځان سره وليکه چې البته دغه د پښتو ژبې ډير لرغونی متل دی ګ

- 101چرګ بيل شو او ډونګه يې بيله شوه ګ

- 101يو څوك د يو بل کس مخالف وي خو د مخالف د خپلوانونه ، يو کس ته دی څه تکليفوررسوي نو ده ته يو کس وايی چې دا خو هغه نه دی او بيل کس دی نو په دې وخت کې دی ورته وايی چې ماته ټول يو شی دي ګ

- 102چالاکي د شيطان کار دی ګ

- 102يو کار بايد چې سرې په تدبير ، حوصله او په قراره سينه وکړي او تلوار په کې ونه کړي ګ

- 103چې خپله يې زده نه وي ، د بل دې ومني ګ

- 103چې په څه نه پوهيږې له بل چانه ځان پوه کړه ګ

- 104چې کابل نه خوري بد پرې مه وايه ګ

- 104يو څوك دې د يو ښه شي او يا ښه کار بد نه وايی ګ

- 105چې ډوډی خوري، پيشوګانو ته تيسري اچوي ګ

- 105ډير شوم او بخيل دی ګ

- 106چې په سر يې ګرځوې د سر په کنډولي کې به اوبه درکړي ګ

- 106د چا چې خپلې اندازې نه زيات درناوي او قدر وکړې نو بيا دې په سر درخيږي ګ

- 107چې دولت ته ځان سپی نه کړې، دولت نشې ګټلی ګ

- 107ځينې کسان چې د دنيا د ګټلو له پاره ځان سپك نه کړي دنيا نه شي ګټلای ګ

- 108چې غاپې ليونی نه دی ګ

- 108ليونی سپی داسې عادت لري چې نه غاپي او خپله لکۍ ټيټه وړي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 109چې نصيب خوار شي شپه او ورځ پرې يوه شي يعنې راحت يې ورك شي گ

- 110چا د مور خيټه کې څه نه دي زده کړي گ

- 110هر څه په تجربه او ليدلو زده کيږي گ

- 111چې لوخی ډك شي اوبه ترې توئيږي گ

- 111چې سړی خو نپوره شې او حوصله ختمه شي نو بيا کار خرابيږي گ

- 112چې پښتو کوي ، بيابه يې گالي گ

- 112څوك چې بې ځايه ننگ او غيرت کوي نو ځان دې ټينگ کړي گ

- 113چې خاونديې ستوان خوري سپي ته به څه واچوي گ

- 113چې يو کس پخپله څه نه لري بل ته به څه ورکړي گ

- 114چې د اختر جامې دې دادي د اخيږ به دې کومې وي گ

- 114چې ته داسې يې دا نور به دې لا څنگه وي گ

- 115چې د بل سپيږه يې نه وي ليدلې خپله سپيږه ورته تندر ښکاري گ

- 115چې د بل قوت وگوري خپل ورته هيڅ ښکاره شي گ

– 116چې خپله چا وهل نه وي خوړلي ، د بل وهل ورته ساعتيري ښکاري گ

- 116چې خپله درديدلی نه وي د بل ورته هيڅ ښکاري گ

- 117چې په دښمن دې لاس برشو ، اسره ورته مه کوه گ

- 117چې د يوه کار په کولو دې لاس برشو گوره ورته مه گ

- 118چې د ستار ترې په شمار دې گ

- 118سړې په انسانانو کې ډير لږ دي گ

- 119چې سترگې توروم هم تاته ، چې شونډې سرې کوم هم تاته گ

- 119هر څه د خپل وطن او دين له پاره کوم دا د دوست او خپلوانو له پاره هم کارول کيږي لکه زه چې هر څه کوم ستا د خوشالۍ له پاره يې کوم : او کيسه يې داسې ده : يو بې عقله سړی و چې کله به يې ښځې سترگې توري کړلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم وهله به يې او که شونډې به يې سرې کړې هم به يې وهله لنډه دا چې هر ډول سينګار به يې وکړ سړی به ورته په غصه کيده ، او ويل يې ورته چې دا کارونه ولې کوې نو بيا ورته ښځې دا وينا وکړه ګ

120 - چې نوم يې وي شړی ، باك يې نشته که پيره وي او نری

120 - فقط چې اسباب او وسايل وي ګ که ډير بې کاره هم ښه وي ګ

121 - چېلی له خواری مري، قصاب يې د وازدې په تمه دی ګ

121 - هر سړی خپلې ګټې په نظر کې نيسي ګ

122 - چغلګر د شيطان ورور دی ګ

122 – څوك چې دوه جنګوي او خبرې رسوي د شيطان ورور دی ګ

123 - چاره مې يې هډوکو ته ورسيده ګ

123 - د ده ظلم او تير په ما باندې نور انتها درجې ته رسيدلی دی ګ

124 - چې زور وي زاری ته ضرورت نشته ګ

124 - چې سړی پخپله غښتلی وي سوال ته اړتيا نشته ګ

125 - چې په جرګو شي په زور نشي ګ

125 - کوم کار چې د خلکو په منځګړتوب او مرکو باندې کيږي هغه په زور نه کيږي ګ

126 - چې ډول يې تر غاړې شو د وهلو يې څه شرم دی ګ

126 – چې يو سړی د بې حيايی کارونه پيل کړل نو بيا دې په کولو کې نه ډيل کيږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(څ)

1.څه ابۍ ورسته او څه توره تیره .

1.ډیر اسانه او کوونکی یې ډیر ماهر او چوست .

2.څه اجرا دی .

2.څه بېکاره سړی دی او د نرتوب هيله ترې نه کيږي .

3.څه بنګړي يې اچولي دي .

3.يعنې دومره بې ننګه او بې خونده نه دی چې د ښځې په سترګه ورته وکتل شي .

4.څه به اوزه وي څه به يې مزه وي.

4.کله چې يو کار نيمګړی شي او بشپړ نه شي نو بيا د کار

د کوونکي په هکله خلك دا وايي .

5.څه پاړسي يې شروع کړې ده .

5.څه ګډې وډې وايي څوك پرې نه پوهيږي.

6.څه ټټو خو مې در ته ولاړ نه دی .

6.څه اړتيا درته نه لرم چې څه راکړې .

7.څه شال يې درته په سر کړ.

7.چې يو څوك د چا لپاره چغولي وکړي او د دغه سړي زور په هغه چا چې خبر يې کړې ده برنه وي او هغه سړی له چغولۍ خبر يې نو بيا چغو لګر ته دا وايي.

8.څه داني لمدې او څه ژرنده پخه .

8.د دواړو خونده نشته او نکل يې داسې دي: يو سړي ژرندې ته دانې وړې وې او د لازم مهال نه پرې ډېر وخت واوښت کله چې يې اوړه کور ته راوړل، نومايينه يې ورته په غصه وه چې ډېر وخت دې واړوه نو بيا ورته سړی دا وويل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9.څه چې کرې هغه به رېبې .

9.د خپلې کړنې د ثمرې په هيله اوسه

10.څه ډېران دې اور واخيسته .

10.تا ووکوې، قهر او غصه ورځې او تلوار يې دى .

11.څه شيروار دې په کې اچولى دى .

11.خبره اوږده وي او تمامه وي يې نه او نورې نورې په کې پيدا کوي .

12.څه ښايسته کنړ دى په کنده کړ يې شر مولى دى.

12.کنده کړ په کونړ کې يو وران کلى دى چې ګڼ کورونه لري د څوکۍ او نرنګ ترمنځ په سرك پروت دى. څوك چې پر لاره تېرېږي او د دې کلي په کنډرويې سترګې ولګيږي نو د انسان زړه له ټول کونړ تور شي نو بيا دا وايي .

13.څه لاس پناه څه غر پناه .

13.څوك چې د چاد حله نه خبرېږي، نو که ډېر نږدې وي او يا ډېر لرې وي نو يو شان وي .

14.څه وېږ خو نه دى چې خورې يې .

14.وېږ هغې ځمکې ته ويل کېږي چې فصل ترې تازه واخيستل شي او په دې ځمکه کې واښه وي دود داسې دې چې دې وښو ته د هر چا مال او څاروي راتللاى شي او د ځمکې څښتن دا حق نه لري چې څوك ترې منعه کړي. کله چې يوکس د بل مال نا حقه خورې نو هغه بل بيا ورته دا وايي .

15.څه چې په ديګ کې وي په کاسه کې راوځي .

15.پوهه ، ورتيا او مېړانه پټه نه پاتې کيږي .

16.څه کوچ ترې باسې؟

16.څومره يې لټوې او څېړنې په کې کوي.

17.څه نر ښځې دى .

17.چندانې سړى نه دى، نه ترې د نرکار اخيستل کيږي او نه ترې د ښځې .

18.څه ګل يې درته سر کې کېښود .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

18.چې يو كس بل ته د چا څه ووايي او هغه پرې هېڅ پروا ونه كړي نو بيا ورته خلك دا وايي .

19.څه قطلمې پخوې

19.څوك چې د يو وړې له پاره يو څه پخوي او د هغه وار نه كيږي نو بيا دا وايي.

20.څنګه چې را ته ګورې هسې درته ګورم .

20.چې څنګه مې ګنې هسې دې ګنم .

21.څنګه ژرنده هسې يې دوړه

21.څومره چې د چا پوهه وي په هماغه كچ كار كوي .

22.څنګه غر هسې يې كربوړی .

22.څنګه چې چاپېريال وي په هماغه بڼه يې اوسېدونكي.

23.څنګه غر هسې ځناور .

23.كه غر سخت وي ځناور يې هم قوي وي او هماغه شان قوت او غړي ورته څښتن تعالی وركړي وي .

24.څنګه مېندې هسې لوڼه.

24.په لونو كې د مېندو خوی وي د يوه وزير زوی و او د پاچا د لور سره يې جوړه وه وروسته له ډېرې مودې يې سره مصلحت وكړ چې وطن به پرېږدو او يوه خوا به تښتو، يوه شپه د پاچا لور له ځانه سره يو څه پيسې ميسې راواخيستې او تبيلې نه يې يوه اسپه را زين كړه د وزير زوی او شهزادګۍ دواړه په همدې اسپه سپاره شول او د څو پرله پسې ورځو مزله وروسته يې يو رود مخې ته راغی چې په دې پورې وځي خواسپه په دې اوبو كې څملاسته. دوی چې اسپه هر څومره په متروكه ووهله خو نه پاڅېدله. د وزير زوی شهزادګۍ ته وويل چې دې اسپې ولې داسې كار وكړ. شهزادګۍ ورته وويل چې د دې مور به هم په اوبو كې څملاسته د وزير زوی وويل ښه او تور يې راواخيسته او شهزادګۍ يې دا سپې سره يوځای له منځه و يوړه او دا يې له ځانه سره وويل كه تا نه ما لور زېږولې وای هغه به هم متيزه تلله .

25.څومره چې ښورېږي هماغومره شرمېږي .

25.د شرم په كار كې چې سړی څومره ګرځي هومره شرمېږي .

26.څومره چې ګرېږي هغومره به شرمېږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.له بدو پسې چې څومره ګرځي هومره به شرمېږي .

27.څومره چې تريخ دی هومره خوږ دی .

27.زياتره صادقو خلکو ته قهر ژر ورځي مګر شفقت او رحم يې هم زيات وي .

28.څوک چې عاجز شو خپل يې پر دي کيږي.

28.له غريب سړي نه خپل او پردي لاسونه اخلي او پرې شرميږي.

29.څوک يې په خروار لېټې کې نه حسابوي .

29.څوک ورته په هېڅ نظر قايل نه دي .

30.څنګه يې چې ورور وي هسې خور وي .

30.د خور رنګ اکثراً ورور ته وي. نو ځکه خلك وايي چې ورور يې ګوره خور يې پرې نيسه ورور د خور آّينه ده .

31.څېر سترګي کوي .

31.بې حيا يې کوي

32.څوک وايي چې زما شړومبې تروې دي؟

32.هر سړی د خپل کار او د خپل ځان ستاينه کوي .

33.څه زما څه مې د جال ستابرخه والوته .

33.دوه کسان د مرزانو ښکار ته تللي وو، جال او تناب دواړه د دې يوکس وو او دا بل ورسره د ښکار کولو لپاره ملګري شوي و څو مرزان يې ونيول او يو څه والوتل. د جال او د تناب خاوند مرزان په بډه وهلي و او دی بل ته يې نه ورکول. او هغې ورته ويل چې زما برخه ترې راکړه نو بيا دې ورته وويل چې څه زما څه مې د جال ستابرخه والوته .

34.څملاستل خو هلته و چې پلار دې ژوندی و اوس خو هسې سر لګول دي .

24.د کونډې زوی و د شپې ډوډۍ يې چې وخوړه نو مور ته يې کړه: چې څملوبه مور يې ورته وويل څملاستل خو هلته و چې پلار دې ژوندی و اوس خو هسې سرلګول دي.

35.څنګه چې د اقرض خدای(ج) خلاص کړ دا نور به هم خدای(ج) خلاص کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.د یوه سړي په چا قرض و او پوروړی څه نه درلودل خو ده تنگ کړي و او پور وړي ترې په ونه وخوت، او ویل یې چې ځان له ونې را غورځوم چې دربانديې تاوان شم. هغه ورته کړه سل روپۍ مې دربانديې دي پنځوس مې در بخښلي خو راګوز شه. چې راښکته شو سړی ورته کړل چې دا پنځوس به کله راکړې. دې ورته وویل چې دا پنځوس خدای(ج) روغې دروړسولې دا پاتې به هم همداسې دروړسیږي .

36.څه څړی یې پرېښې ده .

36.یو څوك له چا سره بد کوي اویا یې ځوروي بل ورته وایي څړی یې پريښې نه ده یعنې د دین مخالف خو دی نه دی چې دومره تکلیف درکوي .

37.څه کري او څه رېبي .

37.یعنې په یوه وخت کې دواړه کارونه کوي .

38.څه اخلي او څه پرېږدي.

38.یعنې منصف دی او داسې هم ویل کیږي چې کار پوره نه کوي .

39.څوك چې د منې په قدر نه پوهېده د باغ په قدر نه پوهیږي .

39.د لړو په قدر چې څوك پوه نه شول د ډیرو په قدر هم نه پوهیږي .

40.څومره چې پورته ځي هغومره په ښکته ځي .

40.څوك چې ډېره ترقۍ کوي ډېر تنزل به کوي دغره د سره چې څومره واټن دی هومره یې له سرنه تر بېخه هم واټن وي .

41.څوك چې ننگ کوي، شړی به لنگ کړي .

41.څوك چې بې ځایه ننگر توربورولي کوي نو ځان به نېستمند کړي. او کیسه یې داسې ده چې: د یوه سړي د تره زوی ته چا ښکنځل وکړې چا ته چې ښکنځل شوې وې هغه غږ ونه کړ او د تره زوی یې توره راواخیسته او دا بل سړی یې پرې وواهه او مړ یې کړ. د سړي شته څه حکومت یوړل او څه د مړي ورثو وتښتول او دغه سړی له وطنه فرار شو، جامې به یې چې د پریولو له پاره ویستې نور جامې یې نه درلودې چې اغوستې یې وای نو شړی به یې لنگ کړه .

42.څو یې چې شروار نه کړي، کچ به یې ونه گوري .

42.تر څو چې زحمت ونه گالي راحت نه شي لیدلای .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.43څه سپي خوړلی، څه لېوه خوړلي .

.43تاوان ورسېدلی چې د هر چا د لاسه دي .

.44څه کوز کړه،څه پاس کړه، څه ځان ترې خلاص کړه .

.44خراب فصل دی ورته وايي یوڅه کوز ته یوسه او څه یو خوا بل خوا وشینده او ځان ترې خلاص کړه .

.45څه ځمکه او اسمان پرې تنور دی .

.45ډېر تکلیف دی ورته په یو ځای کې یې هم گوزاره نه کیږي .

.46ښخوبی به حال وايي .

.46يو سړي خپل دښمن په یوه ځای کې راګیر کړ باران وریده او یوې ځمځې ته یې ننویست باران ډېر شو او ځمځه ښځېدله او دواړو ورته کتل دښمن یې ورته کړه زه خو دې اوس وژنم څوك به دې حال ووایي. سړي ورته کړه دغه ښخوګبی به مې حال ووايي .

سړي مړ شو او ډېره موده تېره شوه قاتل معلوم نه شو یو وخت باران دی او قاتل او ښځه یې په یوه کوټه یا ځمځه کې ناست دي او هماغسې ښخوبی دی لکه د چې هغه سړی واژه او ځمځه ښځېده .

سړی خپلې ښځې ته وویل چې همدا شانې باران و ځمځه را ښځېده او ما هغه فلانکی وواژه، ښځې چې کلي ته ورسېده په زړه کې یې ټينګه نه شوه او د کلي ښځو سره به چې کښناستله نو بیا به یې دا خبره کوله چې مېړه مې مړی کړی دی. او اخر کلی خبر شو .

.47ځیر سترګې ده .

47. بې حیا ده لولی ده او کنچنۍ ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ح)

- 1حلوا کې يې پښه ماتيږی.

-1ډير بدبخته او بې برخې دی.

-2حلوا په جنگ کې نه ويشل کيږي.

-2جنگ ترخ او خبرې او کيسې يې ډير خو ږې وي.

-3حلوا ورته ښکارم.

-3زما مغلوبيدل او ما تيدل ورته ډير آسانه ښکاري.

-4حلوا مې مه بوله.

-4مقابل ته ويل کيږي يعنې دومره کمزوری او مات مې مه بوله.

-5حلوا کې څوك مالگه نه اچوي.

-5په خوږو کې بايد څوك ترخه ورگډنه کړي.

-6حلوا کې يې غاښ ماتيږي.

-6بدقسمته دی.

-7حال مې درنگ نه گوره.

-7ظاهر ته مې گوره او باطن مې پرې قياسوه.

-8حساب په کك بخشش په لك.

-8ديوه کس دبل سره معامله وي ډير وړوکې شې به هم له ياده نه او باسي او که په بخشش يې ډير څه وربخښل څه پروانه کوي.

-9حصه په جوسه.

-9يو څوك چې دچا قدر کوي، دهغه دعلميت او سړيتوب په اندازه يې کوي او يا که يو څه ويشي دډيرو او لږو تو پير به کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(خ)

1.خان نه چرته تللی وم او نه راغلی وم .

1.يو هندو و له کوره بهر تللی و او يو پينځه شپې يې په بل ځای کې کړې وې کله چې کورته راغی پينځه مېلمانه يې راغلي وو او شپه يې تېره کړې وه. هندو خوشاله و چې ځه پنځه شپې مې په بل ځای کې وکړې او خېټه مې واوښته. کور ته چې راورسېد مېلمه ترې پوښتنه وکړه لالا چېرته تلی وې. هغه کړه خان نه چر ته تللی وم او راغلی وم .

2.خانکه ټينگ شه باډيلي راغلي دينه.

2.با ډيل د کونړ په ولايت کې د يوې سيمې نوم دی چې خلك يې تکړه او کاريگر دي او غرنۍ سيمه ده يو دوه کسه باډيلي په کونړ خاص کې چې د وريجو د کرهنېگ سيمه ده په چا مېلمانه شول د کور څښتن ورته يو غټ خانك وريجې راوړې او با ډيلي ترې راتاو شول او خانك يې په گوته و ځاته د کور څښتن له خانك سره داسې پېټ گړپرې چې: خانکه ټينگ شه باډيلي راغلي دينه .

3.خان چې خوار شي هندو ترې جوړ شي .

3.يعني د بې پيسو او بې دسترخانه خان څوك قدر نه کوي .

4.خان ورته خر بې شوی ويلي دي .

4.يو ناديده سړي ته چې يو شتمن او غټ سړی اشکنځل او بد ووايي دغه سړی د غټ سړي په بدو او ښکنځلو هم وياړ او فخر کوي .

5.خانده، خانده ښه کور دې دی.

5.يو غل کوم کور ته ورغلی و خو په دې کور کې هېڅ هم نه وو غل څلور کنجه کور ولټاوه خو څه يې پيدا نه کړل، د کور خاوند ويښ دی او ورته گوري او اخر يې په خندا کې غله ته وويل که څه دې پيدا کړل زما او ستا نيمايي دي نو بيا غله ورته وويل چې:

خانده، خانده ښه کور دې کړی دی.

6.خان دا هم کوي هغه هم کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.6يو مسلمان د يوه هندو كور ته د بد كارۍ له پاره ورغلی و چې هندو پرې راغی په دې وخت كې مسلمان منډه كړه بېرون ووت او په جومات كې په لمانځه ودريد هندو د كلي خلك راوغوښتل او د ده د بداخلاقۍ نه يې شكايت وكړ، خلكو ورته وويل له چا چې ته شكايت كوې هغه خو په لمانځه ولاړ دی، هندو كړه خان دا هم كوي هغه هم كوي.

.7خاورې د ايرو پورې واړل باد راغی ايرې او خاورې يې ګډې وډې كړې .

.7يو كمزوری راځي د بل كمزوري سره ځان يو ځای كوي چې تكليف ورونه رسيږي ظالم او مستبد راځي د دې له پاره هغه بل هم له منځه وړي .

.8خاوره اوباسي.

.8بې همتي كوي او ورسپارل شوي كار ته ډېره نه لګوي او ځان اخوا او دې خوا كوي.

.9خاوره يې ويسته .

.9بې ايماني يې وكړه .

.10خاورې يې په سر شوې .

.10هلاك شو .

.11خاني په خپل وطن كيږي .

.11ځكه چې اولس يې پېژني. كه خان يې په بل وطن حيران يې .

.12خان يې په بل وطن حيران يې .

.12د خان په پردي وطن كې څوك قدر نه كوي ځكه چې څوك يې نه پېژني .

.13خبرې كوه د خدای له پاره كوتك وهه د ورور لپاره .

.13دا په هغه وخت كې ويل كيږي چې د سړي د خپل او پردي سړي سره لانجه وي او خپلوان په كې جرګه شي د يوه طرف نو بيا خلك وايي چې خبر او پريكړه دا به په كتاب كوئ او كه د كوتك ځای راغی بيا به د خپل ورور ننګه كوي څښتن تعالى هم په دې هكله فرمايي: "چې د حق په ننګه او پرېكړه كې به د خپلوۍ پلوي نه كوي ".

.14خپل پرتوګ په چنار اچوي.

.14خپل ځان پخپله سپكوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

15.خبرې د خبرو نه پیدا کیږي.

15.څوك یوه خبره وکړي هغه خبره څه سلسله لري او نورې خبرې ترې پیدا کیږي .

16.خرې ته چا لښتۍ وویله بیا یې د کبره واښه نه خواړه .

16.یو څوك چې بې ځایه څوك ستا یي او د هغې وړ نه وي د هغه نه ځان ورك شي او ځان ته په غټه سترګه ګوري.
او بې ځایه غرور کوي.

17.خر په غوږ وهه چې لغته یې هېره شي.

17.یو څوك چې بد کاره نامنونکی، کبرجن او ظالم وي بیا خلك وايي چې له ده سره داسې کار وکړي چې نور هر څه
ترې هیر شي.

18.خر په لار که سمه پرې خپله چار که.

18.دا دوه خبرې دي لومړی دا چې خرپه لاره کړه یعنې په لاره یې برابر کړه، په حوصله باندې چې له ډرتو او لغتو
نه یې وباسه او خپل کار پرې وکړه. دویم دا چې خره د بې عقله" ته ډېر قدر ورکړه او د پلار په مقام یې کړه او خپل
کار ترې واخله .

19.خرې خرې زوی دی وشو ویل یې خپل وری به وړي خپل به ورم.

19.یو څوك په یو چا باندې د یو چا داسې زېری کوي چې هغه یا ډېر دولتمند شوی وي اویا یې یو منصب اخیستی
وي، لیدونکی او ویونکی یې د ده خپل ګڼي مګر دا وايي چې زما په کې دومره ګټه نشته خپل کار به کوي. او خپل
به کوم.

20.خپل بار د ابونه پورې باسي.

20.څوك له چا نه پوښتنه کوي چې فلانی څنګه دی؟ دی ورته وايي چې ښه دی او خپل مشکل پخپله حلولای شي .

21.خپل ځان یې سیوري ته کړ.

21.دا هغه مهال ویل کیږي چې یو څوك په لړ څه تکلیف کې وي او بیا له تکلیف ته په راحت کې شي په خپل
کوښښ سره .

22.خپله پښه په ترخز وهي .

22.ځان ته پخپله ستونزې پیدا کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

23.خپل کوم خپل چې په ځان دې شه وي.

23.خپل هغه وي چې سړي ته یې ګټه ورشي او د کړاوو په وخت کې یې درد ته دوا شي .

24.خپل هغه چې په بده ورځ پکار شي .

24.هر څوك چې دې په تکلیف او کړاوو کې په درد وخوري هماغه خپل دی .

25.خپله آینه یې ولیدله.

25.خپله اندازه او لیاقت او قدر ورته جوت شو .

26.خپله آینه ګوري.

26.خپل ځان ګوري، خپل اعمال ګوري .

27.خپل سوري نه ډاریږي.

27.یو سړی ډېر در زنده او ډارېدونکی وي، ډیر احتیاط کوي او هر شی ورته بلا ښکاري او د لړ څه نه هم وریږي .

28.خپله لاسه ګله لاسه.

28.یو څوك چې په خپل لاس باندې یو کار کوي د بل د لاسه نه ډیر ګټور او خوندور وي. او یا څوك د بل چا په تمه وي او هغه یې ورته ونه کړي پخپله پسې ورپاڅي او ویې کړي .

29.خپله خوله هم قلا ده هم بلا .

29.یعنې خیر، ښیګڼه او شر او زیان دواړه سړي ته له خپلې خولې ور رسیږي. که ژبه ښه وه نو ګټه به وکړي او که بده وه نو تاوان به یې ووینې .

30.خپل عیب د ولو منځ دی .

30.خپله ګناه سړي ته ګناه نه ښکاري .

31.خپل ټټو د بل آس سره برابر وي.

31.بې انصافه دی او خپله برخه د خپل قوت له اندازې نه ډېر غواړي. د بل کس د ښه کار سره خپل نیمګړی کار برابروي .

32.خپلې شړۍ سره پښې غځول ښه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

32.هر څه د خپل توان سره کول په کار دي .

33.خپل کار کوه خپل به کوم.

33.چې يو څوك ګډ ژوند کوي او سلا او مصلحت يې يو وي نو کله چې لږ څه زړه بدی شي نو بيا دا وايي .

34.خپل قدر په خپل لاس کې دی.

34.که يو سړی له خلکو سره ښه ګوزاره او ښه خوی کوي نو خلك هم ورته په درنه سترګه ګوري .

35.خپل ځانته دعاو که چې ورځ دې ښه شي .

35.يو څوك د چا نه د خير، ښېګنې په تمه وي او د هغه زړه نه غواړي چې ده ته خير ورسيوي او دی په خپله خبره ټينګ ولاړ وي او وايي چې ما تاسره دا کړي او دا کړي او دعا درته کوم نو بيا هغه دا وايي .

36.خره که دوه ښکره لرلی خواته به نږدې څوك نه ورتلی .

36.د کزوري او ناتوان ظالم او تېري کوونکي په هکله دا ويل کيږي .

37.خر په طواف نه حاجي کيږي.

37.بعضې کم عقله چې د ښوکارونو په ارزښت نه پوهيږي او کوي يې او عمل يې پرې نه وي نو بيا خلك دا وايي .

38.خر وايي ما له که بيا ګيله که .

38.خر چې کله يوازې وي او بل خر ورسره نه وي ډېر زړه ماتی روان وي خو کله چې د خرو په ګله او ډله کې ور ګډ شي بيا د تربګنۍ په خاطر يوله بله مخکې کيږي .

39.خر ونه ژړل ورور يې وژړل.

39.يو څو د يوه چا لپاره تکليف اوباسي او کار او خدمت کوي، مګر د چا له پاره چې کار کوي هغه جناب تنګ شي، او دغه کار چې د دې لپاره کيږي په ده باندې دروند او سخت تماميږي .

40.خدای(ج) دې د لندن هم پسې ورك که .

40.څوك چې چا ته ډېر په قهر شي او نه غواړي چې د ده سره نږدې واوسيږي او هغه ووايي چې زه چېرته ځم او دی يې په ورکاوي خوش وي نو بيا دا واييز خو اوس دا ښېرا کول دعا ګرځېدلې ده لندن ته په تګ خلك اوس لس لکه روپۍ ورکوي او هم ناشوني وي او چې ولاړ شي پرنګيان يې بيرته په الوتکه کې کښېنوي او په کابل يې سپاري .

41.خدای (ج) دې يو لاس بل ته نه اړباسي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

41.احتیاج ډېر بد شی دی، که وروړ، وروړ ته محتاج شو هم ډېر سخت او بد حالت دي .

42.خدای(ج) په څه پېژني په قدرتونو .

42.هر څه په نښو او علایمو پېژندل کیږي .

43.خدای (ج) وژلی په قربانۍ حسابوي.

43.کوم سړی و د لوی اختر په ورځ یې غوایا شو تل خوړلي و او پرسیدلی و بیا یې حلال کړ اونوره قرباني یې ونه کړه او همدغه غویا یې په قربانۍ کې حسابو. نو اوس چې کله څوك له چا نه څه غواړیي او هغې ورته درې غوښتنې نه مخکې پوځه ورکړي وي خو دغوښتونکی په خوښه مقصو دي شی یې نه وي ورکړی، دی ورته وایي چې ماخو درکړی و، بیا غوښتونکي داسې وایي .

44.خوردمې دې خوراك وي او خروار مې دې قدر وي .

44.یوڅوك چا خپلې ښادۍ ته په ډېر نري ست غوښتی و، د ښادي والا په خوراکونو کې د څه کمی نه و ډېرو رابللیو ته کټ، بالښت او چاینه او چلمونه تیار وو، خو دې یوه بللي ته پوزی (انډیری) هم نه ور رسېدلی دغه سړي خپل څادر په اوږه واچوه او د ښادۍ له ځایه مرور روان شو. کوربه ورپسې رامنډې کړې او ویل یې، چې ولې ولې، څه کم دي، چې ته خپه شوې؟ نو په دې وخت کې هغه دا وویل .

45.خربوزه د خربوزې نه رنګ اخلي.

45.هر سړی له خپله سیاله څه زده کوي .

46.خبر نه دی، چې دنیا څو ډانګه ده .

46.یو کس پرته د علم او پوره معلوماتو یو څه وایي اوله خپلې خېټې څخه تشریحات کوي او له واقعاتو نه خبر نه وي، نو بیا په ده پورې خلك دا وایي .

47.خر یې مات که او که لیوه یې مات که .

47.یو سړي خر درلوده، خو بار یې سم نه وړلو او دغه سړی د خپل خره نه دېرنتګو، خر ډرتې او لغتې هم وهلې. خاوند یې مجبور شو او خر یې خوشې کړ. په خره لېوه راغی او خره ورسره ډرتې شروع کړې.ګ د سړي ښځې خر او لېوه ولیدل، نو خپل مېړه ته یې غږ کړ، چې هله سړیه زمونږ خر او لېوه سره نښتي دي سړي کړه پرېږده ښځې او خبره یې وکړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعنې چې یو دوه سره په جنګ اخته وي او یو سړي ورته ګوري او د ده دا جنګ کوونکي دواړه بد یسي. په داسې‌حال کې، چې د خلاصولو توان یې هم لري، بل راځي او ورته وایي، چې دوی ولې نه خلاصوي، نو په دې وخت کې دی دا وايي .

.48خر هماغه خر دی خو کته یې بدله ده.

.48یو سړی، چې مخکې یې خوی یو څه وي او بیا څه موده وروسته څه لباسي بدلون ځان کې پیدا کړي او په دې ډول غواړي، چې خلك تېر باسي او په همدې وخت کې د پخوا په شان بیا یو ناوړه کار وکړي، ظاهربین خلك وايي: دا ولې یې داسې بد کار وکړ دا، خو ډېر ښه سړی شوی دی. پوه او هوښیار د ظاهربینو په ځواب بیا داسې وايي .

.49خر د باروړلو نه دی د تیزونو مزری دی.

.49یو کس چې خبرې او لافې یې ډېرې وي، خو د کار نه وي .

.50خرابه ښځه پرېښودی شي او خراب فصل نشي پرېښودی.

.50یو سړي للمې فصل کرلی و په دې فصل کې ډېر ځوزان شنه شوي وو او د غنمو یو یو بوټی چېرته د ځوز په خوا کې ولاړ و. سړی به سهار له کوره وواته خپل مال به یې څراوه او واښه به یې راوړل کله به چې کورته راستون شو، نو ښځه ګ به یې ورکه وه. د کور کار به ټول ګډوډ پروت و. د لو وخت راغی، خو د ښځې عادت یې ورك نه شو. دی اړ شو او خپله ښځه یې پرېښوده. برستن او تلتك یې په شا کړل اوپه للمه کې د لو له پاره دېره شو. له کلي یو تن وربانديې راغی او دی یې یوازې په خوار او خراب فصل کې د غنمو په راټولولو بوخت ولید او پوښتنه یې ترې وکړه، چې ښځه دې څه شوه ده ورته کړه، چې هغه مې پرېښوده. کلیوال ورته وویل، نوپه دې خوارو غنمو څه کوې؟ سړي ورته وویل: په دې مې زړه نه کیږي .

.51خراړې د یوه ګذاره سره لاړی .

.51یو څوك چې مشکلات به خپل سر نه شي باروﻻی او د سختو نه وي کمزوری او ناتوانه وي مقابلې ته نه شي ټینګېدای او د یوه ګوزاره سره میدان پرېږدي نو بیا ورته خلك د خراړې د ضیغه مرغه په نظر ګوري. کله چې د غوایي کودتاه وشوه او غوایي خېلو د روسانو په حکم باندې د مسلمانانو نیول وژل، زنداني کول، ژوندي په ځمکه ننویستل او رنګ په رنګ نادودیې په مظلومو او بې وزلي ملت پیل کړې، ډېر غیرتي افغان اړ شول چې هجرت وکړي. زما په څېر ډېر مسلمانان چې د دوی له پنجو نه ښتن په امان کړی وو. مهاجر شول، کمونستانو د ځمکو د خاوندانو ځمکې په بې ځمکو خلکو وېشلې، میټنګو نه او مارشونه به یې د ځمکو په وېش کې جوړول په دغه وخت کې مهاجرو په سپېڅلي جاهد لاس پورې کړ او د سره کفر مقابلې ته یې په تش لاس ځانونه تیار کړل او په سپېڅلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد يې پيل وکړ. چې بيا ملحدينو په بې شرمانه ډول باندې، د ډمانو د ساز او ټنګ ټکور سره زمونږ د مجاهدينو پورې يوه سندره ويله :

چې وه کنجۍ خراړې د يو ګوزاره ولاړې .

چې يو د هغو کسانو له ډلې څخه چې دا سندره به يې ويله ماسټر فضل غني نومېده زمونږ د خالص صاحب مجاهدينو په سره رود کې ونيوه او په ونه کې يې وځړاو او په دې ډول يې خپل مقام ته واستوه. له دې وروسته جهاد زور واخيست. تر دوه لکو پورې روسان راغلل او په هره وسيله او وسله ښه سمبال وو. چې د دې جملې څخه لس زره روسي عسکر زمونږ د ننګرهار د ثمرخېلو د غره په څنګ کې ديره کړل چې د دغو لېوانو زياتره عمليات به په کامه باندې وو او زما د مجاهدينو زياتره عمليات به هم د همدغه روسانو په کمپ باندې وو، تر دې چې زما مجاهدينو د دې روسانو څخه ژوندی روسي عسکر په کال (د سنبلې مياشت 1326) ونيوله. چې د يوه نوم يې ولاديمير ولديف و چې د لنينګراد اوسېدونکی و او داسې نور همدارنګه تقريباً په سلهاو مړي د روسيانود همدې (کامه، ثمرخېل) ځايه مسکو ته زمونږ د عملياتو له برکته تللي دي. لنډه دا چې روسيان د مجاهدينو سرښندنو ته ټينګ نه شول او بېرته يې مسکو ته تېښته وکړه او د دوی له تېښتې وروسته د افغاني کمونستانو حکومت هم ړنګ شو او همدغه سندره يې درواغ شوه چې ويل يې.

.52خړ سپی د لېوه ورور دی .

.52د ظالم سره چې مرسته کوي او د غله سره د جوال خوله نيسي، دغه ټول کسان يو شان دي .

.53خلك يې غولو ته راوستي دي .

.53خلك يې ډېر تنګ کړي دي .

.54خلك په څه کې ابۍ د ځان شکولو کې ده.

.54يو چا کډه بار کړې وه او خپله مور ترې ورکه وه پسې ګرځېده اوښان يې بار په لاره کې ودرولي وو، کله چې يې زوی يوه کنډ وو ته سرښکاره کړ ګوري چې مور يې ځان پاکوي نو بيا يې دا وويل .

.55خواره شي وينځې چې د وينځې جامې مينځې.

.55غلام چې د غلام غلامي کوي نو دا هغې ته خلك وايي.

.56خوشې نه بېګار ښه دی.

.56د هستې ژوند تېرولو نه پردی کار او يا سرکاري کار هم ښه دی که نغده ګټه يې نه وي نو ورزش خو به يې وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.57خوب چې راشي بالښت نه غواړي.

.57د يو کس چې يوشي ته ډېره اړتيا وي، نوبيا يې د ښې او بدې پسې نه ګرځي فقط مطلب يې حاصل شي .

.58خوار په هندوستان هم خوار وي.

يو سړی د خواری او مزدورۍ لپاره هندوستان ته تللی و دومره يې ګټله چې خپله يې خوړله او څه سپما يې نه شوه کولای يوه ورځ په سم سړك روان دی او په زړه کې يې وويل چې راځه سترګې پټې کړه چې په پټو سترګو څومره پلی مزل کولای شم .

سترګې يې پټې کړې او روان شو په لاره کې د روپيو يوه ډکه پکه هميانۍ پرته ده او دی پرې په پټو سترګو تېر شو، د دې پسې وروسته يو سړی روان دی او هميانۍ هغه راواخيسته، ګوري چې له زرو ډکه ده. سړی را جابکه شو او د سړي پر اوږه يې لاس کېښوده او ورته يې وويل ماما ته ړوند يې ويل يې نه ړوند نه يم ښه بينايم خو سترګې مې پټې کړې وې ما ويل چې په پټو سترګو څومره مزل کولای شم، هغه سړي ورته کړه چې هندوستان ته د څه لپاره راغلی يې؟ ده ځواب ورکړ خوار يم چې څه مزدوري وکړم او وطن ته يې يوسم، نو بيا ورته هغه وويل چې دغه هميانۍ باندې ته تېر شوی وې او ودې نه ليده بخت دې خوار دی نوره خواري مه کوه .

.59خواري ما وکړه کندو پورې بی بی کښيناسته.

.59يو سړی و چې ډېره ځمکه يې درلوده او ډېرې غلې دانې به يې کېدلې درمندونه يې واخيستل او کور ته يې راوړل به ترته، په په غله دانه او کندوانو کې بې واچول يو فقير راغی او د دې سړي نه بې د يو من دانو سوال وکړ. سړی ډېر په اخلاص کور ته ولاړ خو ښځې يې ورباندې ډېره زوره وره او ثومه وه، سړي ورته وويل ملنګ راغلی او يو څه دانې غواړي، ښځې يې ورته کړه چابك ځه کنه اوس به دې به سوکې و داغم، سړي ببرته خړ ديرې ته راغی ملنګ پرې غبر کړ صيبه دا دې راته ونه وې سړي ورته کړه خواري ما وکړه او کندو پورې بې بې کښيناسته .

.60خوله کې خبره ژوي.

.60ځينې خلك په خوله باندې د زړه خبره کول نه غواړي هسې هغه او دغه کوي.

.61خوله کې غوزمه ماتوه.

.61ښکاره او غوڅه خبره کوه .

.62خورې او ځکې دلته غاپې د مير الدين کره.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

62.د يو سړي سپی و د خوړو په وخت کې به په خپل کور کې و او د څوکۍ وخت چې به شو بیا به یې د مهرالدین د کور په منځ کې غپل. نو دا هغه چا ته ویل کیږي چې خوړل او څکل له یوه چا کوي او ګټه او خدمت بل چا ته کوي .

63.خورې روټې پسکې د پلو اچوې.

63.په دروا‌غو ځان ته په ډېر څه قایل وي .

64.خمبیره یې کړو.

64.یعنې ښه یې وډباوه .

65.خوب کې جبې ګوري .

65.یعنې ځان نه یې مېښه جوړه کړې خوب کې د څرځایونه ګوري. تصور کوي چې څه به پیدا کوم، په څه کې به مې ګګټه وي او څوك به غولوم .

66.خوار له جامو نه معلومیږي.

66.سړی د یوه چا ظاهري بڼې ته ګوري او هماغه یې په باطن ور قیاسوي مګر زیاتره داسې نه وي او سړی په معامله پېژندل کیږي .

67.خدای(ج) یې کوي خوهمت په کار دی.

67.په ښو کارونو کې څښتن تعالی د سړي مرسته کوي .

68.خبرې د ایله ځای د بېزو ګانو کوه .

68.ایله ځای د مومندو په سیمه کې یو جګ غر دی چې ګڼ ځنګلونه یې درلودل او ډېر بیزوګان به په کې اوسېدل او له ډاره به څوك نږدې نه شول ور تلای ځینې کورونه ورته نږدې وو. د کور خاوندان چې کله له کوره ووتل بیزوګان به راغلل او د کور اسباب به یې ورته ګډوډ کړل، د ماتېدو شیان به یې مات کړل. د خوړلو به یې جوتې او توی کړل او چې څه به یې وړلای شول هغه به یې له ځانو سره وړل، هره ورځ به یوه نوې نوې پېښه کېدله، د ایله ځای یو سړی بلې سیمې ته تللی و او په یوه مجلس کې یې څه خبرې کولې او یو چا ورغبر کړ چې نورې پرېږده د ایله ځای د بیزوګانو کوه .

69.خدایه دنیا را کړې خو خپل کور کې.

69.یو څوك ښه ژوند غواړي خو زیار او تکلیف ته ځان نه نیسي اوپه خپل کور کې یې غواړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

70.خدای(ج) مې دې هلته هم بې اوره نه کړي .

70.کومه ښځه وه او په ژمي کې باران لمده کړې وه او ډیره یخني یې شوې وه کوم چاورته اور بل کړ توده او ډېره خوشاله شوله چا چې ورته اور بل کړی و هغې ته یې هم دعا وکړې او ځان ته یې هم دغه دعا وکړه.

71.خوله یې وازه نیولې ده .

71.تیارې ته یې خوله خلاصه نیولې او کړاوو،نه ګالي. یا یو کار د چا نه نه کیږي او حیران ورته پاتې وي .

72.خدای(ج) دې داسې حیران کړه لکه زه چې دې حیران کړم.

72.په ننګرهار کې د شینوارو لویه سیمه ده. چې هلته یو زیارت دی او هغه د درو بابا په نامه یادیږي. خلك ورته ډیره عقیده لري او تقریباً ډېر خلك یې په شرك کې مبتلا کړي د کوم شینواري نه چا پوښتنه کړې وه چې خدای تعالی لوی دی او که دور بابا شینواري کاکا وروسته له ډېر فکر او تصور نه د خپلو زنګونونه سر را پورته کړ او ویې ویل خدای دې داسې حیران کړه لکه چې زه دې حیران کړم. که ووایم چې خدای لوی دی نو دور بابا؟ خپه کیږي او که ووایم چې دور بابا لوی دی نو خدای خپه کیږي .

73.خپل څادر سره پښې غځوه .

73.د خپلې دارایۍ په مېچ او کچه خرڅ کوه .

74.خوټ خوټ یې د لیټۍ دی او دب دب یې د حلوا دی .

74.لیاقت او وړتیا یې کمه وي خو دې ځان د اسمان په شنو کې ګوري.

75.خر د زور په وري نه سرې کیږي .

75.سړیتوب په پېسو او دولت نه دی په علم او پوهې پورې اړه لري .

76.خورې، څکې حساب نه مني .

76.ګټه غواړي او تاوان نه مني .

77.خاوند نوم د خدای(ج) دی .

77.کومه ښځه وه او د خپل مېړه نه ډېره تنګه وه او په بده یې یادوه، بله یوه ښه ښځه وه چې د څښتن تعالی د لارې نه خبره وه د خپل مېړه منونکې وه نو دې ښځې ته یې هم نصیحتاً وویل چې خاوند د خدای تعالی نوم دی. زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغمبر علیه السلام فرمايي "که له خدايه پرته بل چا ته سجده روا وای نو ما به د خپل امت ښځو ته امر کړی وای چې خپلو مېړونو ته سجدې وکړئ ".

.78خبره ښه کوې، لکۍ يې کږه کوې .

.78خبرې ښې کوې مګر اخره يې خرابوې. يعنې کار جوړول نه غواړې چې پای ومومې .

.79خپل سر په خپله نه خريل کيږي .

.79دا خو متل دی خو زه (ياسيني) په اونۍ کې خپل سر پخپله خر يم خو دا متل پخواى دی چې البته هغه وخت داسې وسايل نه وو. متل حقيقت دی چې خپل مشکل زياتره خلك پخپله نه شي حل کولای د نورو مرسته ورته اړينه وي .

.80خپلوي له دواړو خواوو کيږي .

.80يعنې بايد دواړه خواوې په اخلاص او په راستۍ کې وي او يو په بل ظيروي .

.81خپله کوي د بل نه اوري.

.81خپله خبره ورته تر هر چا غوره او ښه ښکاري.

.82خر بار ته خفه دی، خاوند يې دواړو ته .

.82يو سړی چا ته د يوه کار ووايي مګر د هغه سړي نه نه شل کيږي .

دا دې ته خپه وي چې کار رانه ونه شو او فرمايونکي په دې اندېښمن وي چې يو خو کار ترسره نه شو او بل د خپل دوست

په ناتوانۍ خپه وي .

.83خر څوك نه زين کوي .

.83هر سړی د هر کار وړ نه وي .

.84خر مرداريږي نه سپو ورته نهارې ورځې تېرې کړې.

.84يوه کار ته چې څوك په تمه وي او هغه کار ډېر وخت ونيسي، وخت ضايع شي نو بيا دا وايي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.85خروار په یوه موټي معلومیږي .

.85د یوه ټولنې، یا د یوه جنس څه نښه او نمونه دې ولیدله نو نور پرې نسیه .

.86خوار چې موړ شي، ځمکې ته نه ګوري .

.86نوی شتمن شي نو بیا ورته ځان ډېر غټ ښکاري.

.87خواښې په زوم ریږیدي، داسې نه چې لور یې پریږدي.

.87ځینې خلك د غرض له پاره د نورو خوشامندې کوي.

.88خور او لور چا په کور کې نه دي ساتلي.

.88خور او لور څوك په کور کې نه زړوي، ورکول یې ضرور په کار دی چې خدای (ج) ته یې هم غاړه خلاصه شي او د بشر حقوق هم په ځای شي .

.89خبره ولاړه ډنډوره شوه جانان خپل کار دې کوه خپل به کومه.

.89د یوه هلك د یوې انجلۍ سره یارانه وه خو د دوی دغه پټه مینه اخر رسوا شوه انجلۍ ته یې مور وویل:

چې څله ډك منګی تشوې او بیابیا ګودر ته ځې زه په تاپوهیږمه خلکو راته ویلي دي چې د فلاني سره دې جوړه ده نو بیا انجلۍ د خپل اندېوال په مخه ورغله او د پخوا په څېر مینه یې ورسره ونه کړله هلك ورته کړه دا څه دربانديې وشول نو په دې وخت کې انجلۍ ورته دا ورتنی وینا وکړه:

.90خبره شاربې .

.90 خبره اوږدوي او نورې ترې پیدا کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د)

- 1داهاړلمرته خرنشي ټينګيدی.

- 1بې شانه ګرمي وي

- 2داّهنګريوټك دزرګرسل ټکه

– 2دزورورهسې اشارت اودکمزوري ټول قوت.

– 3داملوکوپه تول خرڅيږي.

– 3ډيرارزانه دي.

– 4داوبوخرواردی په ګوته ښوريږي.

– 4ډيرپه اسانۍ سره کيږي.

– 5داباسيندنه اوبه غواړې تږی نه يې.

– 5يوځه ناشوني ښکاري.

– 6داوبونه کوچ اوباسي.

– 6خبره ډيره اړوي رااړوي

– 7داوښ دشاوړی ده

– 7مفت کاردی

– 8داهاړليوه دی

– 8ډيروړی دی اوياپې خوله نه راټوليږي

– 9داّسمان لاندې پې کوردی په دی پوردی

– 9دهرچاپوروړی دی

– 10داځه ډوول سړی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 10بې معنایې سرغټ شوی خوندیې نشته

– 11داسې دی چې په ژبه خلك څټي.

– 11ډیرقدردان دی

– 12داوړی نه شړی کیږي

– 12داکارسرته نه رسیږي

– 13داور سوي په اور رغیږي .

– 13داورسوي له پاره گرم داروگان په کاروي . یالوی قوت په لوی قوت ماتیږي.

– 14داډول اوداوتې .

– 14پخواپه بتې کوټ کې اوبه نه وې اوخلك به یې چهاردهي ته دژرندې له پاره تلل یوسړي دانې پرخره بارکړې اوچهاردهي ته یې دوړه کولو لپاره وړلی اوبل سړي په چهاردهي کې خپل اوړه کړي دي اودبتې کوټ په لورې رااروان دی چې دلارې په منځ کې دواړه سره مخامخ شول ددانووالا ، داوړووالا ته وویل : یاره که زه درغلی وای ژرندې ته قسم که دې رانه مخکې اوړه کړي وای ،داوړووالا ورته کړه په قسم که تاهم رانه اوړه کړي وای ،په دې کې خبره ډیره گرمه شوه نویوبل ته یې وویل چې راځه دایې ډول اودایې وتې اوپه دې کې سره ونښتل اوښه وهل یې سره وکړل .

– 15داغزوپه پولۍ مې شپه وه .

– 15په کړاوو وم .

– 16داغزوپه لښتوپې وهي.

– 16غواړي چې قانع یې کړي ، یعنې په جرم اعتراف وکړي اویاداچې په زوره پرې اقرارکوي .

– 17داحال دی چې دغوایي وال دی .

- 17نکل یې داسې دی : یودغوایي والاوْ اوپه سفرروان و اوپه لاره کې پرې شپه راغله اوباران وه ،دغوائې خاوندیوکورته وروگرځید چې شپه تیره کړي ، دکورخاونددغوایي ځاي نه درلوداوبهرغله اوډاکوان وو، سړي مسافرته ډوډۍ راوړه اووخوړل شوه دغوایانومامادغلوله ویرې خپلوغوایانوته څوکۍ کوي ، په ده هم باران وریږي اوپه غوایانویې هم باران وریږي دکور خاوند دمسافر څخه پوښتنه وکړه چې دغوایانو ماما څنگه یې هغه ورته وویل چه داحال دی چې دغوائی وال دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 18داري غونډې دواړوخواوته اچوه.

– 18يعنې داسې شه چې هرچاته دې گټه ورسيږي.

– 19داوښ په شاسوردی .

– 19ددنيادحاله ځان نه خبروي خيالات يې ډير لوړ دی .

– 20دارهټ منگوټي دي .

– 20ددنياژوندکله تش کله ډك ، يعنې کله وږی کله موړ، کله غم کله خوه ښي .

– 21داجل نه مخکې مري .

– 21دتکليف رسيدونه مخکې يې ورته سترگې سپينې وي.

– 22داگز دا ميدان .

– 22يو سړي ويل ما سل گزه ټوپ وهلی دی بل ورته دا پورتنۍ وينا وکړه .

– 23داملوکوپه تول کې لاړو.

– 23يوسړي واوتوراملوك يې اخيستي و، په املوکوکې توره گونگوټۍ هم راغلې وه سړي داملوکوپه ځاي خولې ته واچوله گونگوټۍ چې دغاښ لاندې شوه په چيغ يغ يې پيل وکړ، سړي ورته وکړل داملوکوپه تول کې راغلې يې چغ يغ مه کوه پريږدم دې نه .

– 24دبازله ځالي بازپاخيږي .

– 24زياتره دنارينه پلارنارينه زامن وي .

– 25دباران نه پاخيدوناوي لاندې کښيناست .

– 25لږتکليف يې په خپله ځان ته ډير کړ.

– 26دبوسولاندې اوبه مه تيروه.

– 26خبره پاکه ، سپينه اورښتياکوه.

– 27دبريښناپرق دی.

– 27تل نه وي ، اوکله کله راښکاره کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 28دبادام په شان مې زړه سوری سوری دی .

– 28ډیرغمجن دی ، ډیرغمونه یې لیدلی دي.

– 29دبیزوپرهردی.

– 29گوتې په کې وهي اورغیدوته یې نه پریږدي .

– 30دبل په اوړومیاشت گوري .

– 30دیوسړي نه چې خپله کارنه کیږي اوتل بل ته په تمه وي .

– 31دبل په اوږويې لاس اینبی دی .

– 31ځان یې په بل بارکړی دی.

– 32دباران پسې پتې گرځوي .

– 32چې یوکارناشونی شکاري.

– 33دبادپه نیلي سوردی .

-33سطحي دی ، تیزدی هرکارزرغواړي یاهسې ځان لوي بولي.

– 34دباغوان لاس گل دی .

– 34دکارگراوخواري کښ لاس کیمیاده .

– 35دباران تورمخی دی.

– 35په پښتنوکې یودوددی چې کله باران جړی شي . نوبیاخلك دلرگي نه یوه توره ټوټه تاوه کړي اور، ورواچوي اوپه دیوال کې یې ودروي دادباران دودریدوله پاره یوه ټوټکه ده ، خواستعمال یې داسې دي ،چې یوڅوك دتهمتونواو تکلیفونووړوگرځي نو بیا هرسړی پرې خپل لاس پاکو.

– 36دبازارسپې ته چاویل ولي نه غاپې ،سپي وویل ،هرچاته غپلی نشم که یوته غاپم اوبل ته نه ترجیح بلامرجح راځي.

– 36په ډیروخولواوډیروخبروکې بایدسړی چپ اوسي ،یایوسړی ښیگڼه کوي خومستحقین ډیروي اودده وسعه ټولوته نه کیږي نوبیادټولونه قرارشي یعني صرف نظرشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 37دبنوښتن په آرامه نه وي .

– 37دخپلوخپلوانوپه بې اتفاقۍ بل خپل ځوريږي .

– 38دبنوکورروران دی.

– 38يودبل په تمه وي اوپه منځ کې ټول کارونه وران وي .

– 39دپردي زوی نه خپله کړميزنه او پوواړي لوربښه ده .

– 39دبل دښه شي نه خپل خراب شي ښه اوغوره دی.

– 40دپولۍ پړق ته ناست دی.

– 40ډيرنيستمن اوخواردی ،اوکيسه داسې ده: چې پخواوختونوکې غلې دانې لږې وې خلك خواراوغريب وو،مزدوري نه پيداکيدې ،رواج وچې په ژمي کې به دلوی اوګڼ کلي خلکويوه بټۍ درلوده اوپه هغۍ کې به بټيوان جوارنيني کول اوخلکوبه زياتره دغرمې ډوډۍ په ځای دژمي په موسم کې دګوړې سره نينې خوړلې بټيوان به داوردبله ولو لپاره يومزدورونيوه ،چې هغه ته به بل ځاي مزدوري نه پيداکيده ،نواړسرې به دبټيوان سره مزدورشواودهغه مزدوري به داوه چې کومې پولۍ دبټې نه والوزي اوپه ځمکه ولويږي هغه به دي مزدورراخيسته اوبيابه يې خوړه ، نوبيابه خلکوويل چې فلانی دپولۍ ترق ته ناست دی.

- 41دپاچاصاحب بازدی په ډيران چورګوړي نيسي.

– 41په خپلواوکمزوروخلکوزوروردی.

– 42دپنداني قصه شوه .

– 42ډيره اوږده شوه. نکل يې دادي : چې شيطان اويوسړي په لاره ملګري شول ،شيطان ورته وويل .چې يوبل ته په شاکيږواوسپورسړی به کيسه کوي کله چې کيسه خلاصيده نوبيابه دابل په شاکېږي اوخپله کيسه به کوي ،سړي وويل ښه ده څوك به مخکې په شاکيږوشيطان وويل چې زه به مخکې درپه شاشم ،چلي اوهوښيارسړي ورته وويل ډيره ښه ده اوته راپه شاشه ،لنډه داچې شيطان يې په شاکړپه شيطان خوډيرې کيسې تيرې شوې دي اوفکرېې کاوه چې زماکيسه به اوږده وي اوپه سړي باندې به ترډيره ځايه پورې ځان ورسوم اودکابل نه يې داکيسه ورته راواخيسته خواخرپه يودوه ساعتو کې تمامه شوه ،اووارډسړي راغی، شيطان ته ورپه شاشواودپندانې کيسه يې پيل کړه اوپه لاره روان دي ا وويل به يې نه وه، نه وه يوپندانه وه ،اونه وه نه وه يوه پندانه وه ، نه وه نه وه يوه پندانه وه ، بس سړي همداالفاظ ويل په دې کې ډيرساعتونه تيرشول اوبې دمې روان ووځکه چې دوي ويلي وو چې دمه به په منځ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې نه کوو، اخرشیطان سترې اوتنګ شواوسږي ته یې کړه چې ځنګه کیسه دې لاخلاصه نه ده سږي ورته وویل چې شیطان جانه ماخولاواوس کیسه شروع کړه .

– 43دپخلادښمن نه ځان ساته.

– 43ددښمن زړه نه سپینېږي ولوکه هرځومګره خوړاوپخلاشي . احتیاط په کاردی.

– 44دپاچانزدیکت اوردی .

– 44یابه ورته خپله پاچاکله په قهرشي اویادپاچاهۍ نه وروسته به دهغې دښمنانونه په غذاب شي.

– 45دپراچه موټی دی.

– 45پراچه زمونږپه وطن کې هغه چاته ویل کیږي چې دوکانداری کوي چنې ، ممیزاواداسې نور خرڅوي دوکاندارچې کوچنیانواویاسوالګروته څه ورکوي نولاس دوړاندې نه موټی کړي اوټوکرۍ ته یې وربښکته کړي ، اوهسې یوڅودانې چې دګوتودځوکوسره ښکاري مګرپه موټي کړي دومره څه نه وي سوالګراویاماشوم ته په ځولۍ کې ورواچوي . اوس چې کله څوك وغواړي چې بل کس تیرباسې اولږ ورته ډیرښکاره کړي نوبیاخلك داوايې.

– 46دپاسه مسْله راغله په درست جهان خوره راغله.

– 46یعنې په یوکس نه ده په ټولوده .

– 47دانسان مخ دخداي له نوره دی .

– 47چې یوکس چانه څه وغواړي اودغه کس یې ورکړي په دې وخت کې یوبل کس په دې کارخپه شي اودې لومړي سړي ته ووایي چې ولې دې داکاروکړنوموړی سړی په ځواب کې داسې وایي یاره دانسان مخ دخدای(ج) دنوره دي یعنې زه ترې وشرمیدم اوحیاراغله.

– 48دپیشودوژلوشپه ده.

_ 48کیسه یې داسې ده چې یوې ښځې دخپل میړه خبره نه منله بله ورځ ددې سړي ورور هم واده وکړ او دواده لومړۍ شپه ده زوم (شاو) دپالنګ تر ځنګ یوه پیشو ترلې وه کله چې شپه قراره شوه او زوم خپلې کوټې ته شوپه ځنګ کې یې په تیکي کې توره ده چې ګوري پیشو ولاړه ده کله چې سړي ولیده نوډیرپه قهراوغضب یې پیشوته وویل چې وڅه مګر پیشو خو ترلې وه او وتلای نه شوه ددې سره سم زوم خپله توره له تیکي راویسته او په دې وخت کې ناوې خپل میړه ته په ځنګ ګوري چې داڅه کوي خو سړي په پیشو ګوزاروکړ او پیشو یې په منځ دوه کړه دغې ښځې دخپل میړه ډیر اطاعت کاوه او ډیره به ترې ویریدله او ویل به یې هسې نه چې ماهم دپیشو به شان نه کړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه ډېره منوونکې وه مشر وروريې چې داحالت وليد چې ورندار يې د ورور پوره اطاعت کوي نو دي خپل کشرورورته يې کړه چې روکيه داستا ښځه ستا څنګه منوونکې ده ؟

کشرورورېي ورته کړه چې لالا ماخو داديښو دوژلوپه شپه ويرولي ده مشرکړه ښه زه به هم داسې وکړم خيرده زه به هم بيګاته دا کار وکړ ده هم پيشو راوستله او وئي وژله خو ښځې يې ورته وويل : چې کښينه جانجو ګيه داخلك په لومړنۍ شپه کوي.

ــ 49دبلي ونې سوري ته نيالګی نه غتيږي.

ــ 49يوقام چې دبل چاپه غلامۍ کې وي خيرنه شي ليدلای .

ــ 50دبل سوری پرې شوی.

ــ 50نه غتيږي او نه لويږي يعنې پر مختګ نه شي کولای.

ــ 51دبدو به بد مومي.

ــ 51چې چوك بد کوي بد به ويني.

ــ 52دبل په غاړه چاړه تيره کوي.

ــ 52په بل خپل زور معلوموي بل دخپل ظلم وسيله او اله ګر ځوي .

ــ 53د بنګړ وباردی.

ــ 53هيڅ شی هم نه دی. په ترينګلی له منځه ځي.

ــ54داناااوګره ده په ځکلو خلاصه شوه.

ــ54يوشی چې ډيرلږوي.

ــ55دټوکې نه پټاکه شوه.

ــ55له ټوکي نه شرراولاړشو.

ــ 56داخرت سختې خواری دي.

ــ 56داخرت له پاره بايدمسلمان توښه ولري.

ــ 57داوسپنې نه غُل پاتېکيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 57دښه اوميره سړي نه بې كاره اولاد پاتېكيږي البته دځينونه.

_ 58دانځرگل شوې.

_ 58نه ښكارې.

_ 59داولادبد چاته نه ښكاريږي.

_ 59اولاد دومره خوږوي چې بد كارېې ځينو ته بد نه ښكاري .

_ 60دپادوان پخپله غوا نظروي.

_ 60هر څوك په خپلو زهير وي.

_ 61دپاسه ښه رنگين دى دننه يې زړگى خوړين دى.

-61په ښكاره خوښ ښكاري مگر دننه ډير غمجن دىيا ښكاره ژونديې ښه دى مگر له كوره يې خبر نه شې.

_ 62دپادوان گټه په ..... تنكيوكوټو كې ده.

_ 62دكارگر گټه دكارپه ښو او تا زه شيانوكې ده.

_ 63داو ښ تالو دى.

_ 63غاښونه نه لري يا په سر ويښتان نه لري يا داچه سور سر دي.

_ 64داوښ پل يې جوړكړ.

_ 64يعني كار ترې ونه شو.

_ 65دبې صبره دې بيخ ووځې وايې ماته يې په لمن كښې واچوه.

_ 65دتلواريانو په هكله ويل كيږي.

_ 66دتورې شپې غل دى.

_ 66څرگند نه دى.

_ 67دټيپروپه تول يې وركړه.

_ 67ډيره ارزانه او مفته يې وركړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 68دجوړ و نایی دی.

_ 68هسې تود ، تود کيږي.

_ 69دجمعې مړی شو.

_ 69يوپه بل پې سپاري او سرته يې نه رسوي.

_ 70دجولامنډه دموږي پورې وي.

_ 70لنډاك دی او اوږ ده دوستي نه شي کولا ی یا دده همدو مره توان دی.

_ 71دجومات تنبه ده.

_ 71هيڅ نه لري ، يعنې خپل خپلوان نه لري.

_ 72دجواری موټی دی.

_ 72یابه ګته شي یا به تاو ان شي.

_ 73دجب نه اوبا سه پيسې وربانديې وخوره پتاسې

_ 73ورکړه او وخوره.

_ 74دخيرپه غونډی ناست دی

_ 74نور خلك يې په خپل منځ کې په شرا خته کړي او دی ورته ګوري یا داچې په هيڅ کې کارنه لري.

_ 75دخنداپسې ژړاشته.

_ 75خندا ژر په سر ماتيږي.

_ 76د خپلې کوټې واورې په بل اچوي.

_ 76خپل غم په بل اچوي،خپل شرم په بل باروي.

_ 77د خرې دومره شيدې دي چې د خپل کوټې يې کيږي

_ 77دومګره ګټه يې ده چې پخپله يې ایله بسي شي.

_ 78د خوشحالی یاران ډیر وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 78د راحت ملګري ډېر وي.

ـ 79د خیرات خوا کې ډې کوي.

ـ 79یو څوك چې په غوړ ځای کې ګرځي او یا د غوړو خلکو پسې ګرځي یعنې د یو څه په تمه وي.

ـ80د خارې مرز دی.

ـ80وړیا ګټه ده.

ـ 81د خپلو سره جنګ دښیښې درز دی.

ـ 81بیا له زړو نونه خپګان ژرنه وځي.

ـ82 خوارې کونډې زویه خپلي روټي ژویه.

ـ 82یعنې چې غریب یې د غریبۍ ژوند کوه.

ـ 83دا حوض څوکاسې دی.

ـ 83دا کار په څومره تاوان کیدای شي. یعنې که کار غټ و تاوان یې هم ډیردی او که کار کوچنی و نو تاوان یې هم لږ دی. دا مانا که کاسه د حوض هومره وه نو یوه کاسه او که زرمه برخه یې وه نو زر کاسې دی.

ـ 84د خوارۍ ژرنده ساتي د کبره یې مزد نه اخلي.

ـ 84خوار کبرجن دی.

ـ 85د خره په تندي کې محراب نه وي.

ـ 85په بې عقله کې نښه نه وي.

ـ 86د خره مینه لغته ده.

ـ 86د بې عقلو په دوستۍ کې مې تاوان دی . کم عقله که د چا سره بد وکړې هم فکر کوي چې ګوندې ما ښه کړې.

ـ 87د خیر نه مې دې توبه سپې دې کورې که.

ـ 87خیر بیخې مه رارسوه ، خو تکلیف هم مه رارسوه.

ـ 88د خوړې ګوتې نه نیول کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 88سړی اړباسي.

_ 89د خولې نه يې اور پورته کيږي .

_ 89ډير جراره پوه او عالم دی.

_90 د خوږ لاس غوندې يې د زړه پورې نيولی دی.

_ 90ډير پرې قدرمن او ګران دی.

_ 91د جولا د ننګورتيز شو.

_ 91يو جولا زوی ته ښځه کړې وه، کله يې چې راواده کړله .ناوې په پخلي مخلي نه پوهيده خو په توشك ښوګريده او يو غټ تيز يې اچولی و، نو چاچې به يې د خواښې او خسر نه پوښتنه وکړه چي ننګور دې ځنګه ده په کار مار پوهيږې او که نه؟ نور صفتونه يې نه دګرلودل، يود هاضمې د صفايۍ صفت به يې ورته کاوه چې خداې(ج) دی لرې پرون په توشك ناسته وه او داسي غټ تيز يې واچوه.

_ 92دخرې ځټه ورکه شه دښځې ګټه ورکه شه .

_ 92دواړه کمزوري اوضعيفه دي. خره بارنه شي وړلای اوښځه دنرپه شان کارنه شې کولای.

_ 93خپل لونه لورمه پټوه.

_ 93دخپل کارنه ځان مه ګوښه کوه.

_ 94دخوار ملا په اذان څوك کلمه نه وائي.

_ 94دعاجزاومسکين سړي ښه خبره هم څوك نه مني .

_ 95دځادر نه پښې مه اوباسه .

_95دخپلې وسعې سره سم چليږه.

_ 96دخپلې ګردته يې هم نه شې رسيدی.

_96دهغه سره هيڅ دپرتلې وړنه دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 97دچراغ لاندې تیاره وي.

_ 97داهغه وخت ویل کیږي چې دښیګنې په وخت کې له یوسړي خپل نږدې خپلوان هیر شي او پاتې شي اولرې خلکوته یې خیر ، ښیګنه ورسیږي .

_ 98دچرګې دنیولودی.

_ 98یعنې ښه دی لږ غټ شوی دي .

_ 99دچرګ دمالګې دځټلوسره څه دي .

_ 99چې یوڅوك په یوه کارنه پوهیږي نوهغه کار دې نه کوي .

_ 100دچادسترګو نه خلی نه اوباسي .

_ 100ډیر بې خیره دی یعنې چا ته ترې ګټه نه رسي .

_ 101دچل یاري سرته نه رسیږي .

– 101دمطلب دوستي ترپایه نه رسیږي .

_ 102ددوزخ خپسه پرې ناسته ده .

_ 102ظالم سړی ورباندې واکدار دی.

_ 103ددله سپیه چې غاپې نه بوخ خوکښینه.

_ 103که کار درځني ګ نه کیږي نو لږ چالاکه چالاکه خو ښوریږه .

_ 104ددرواغو مزل لنډوي .

_ 104ټول کارونه تراخره په غلطۍ نه تر سره کیږي .

_ 105ددرمند څخه یې ناپاکي زیاته ده .

_ 105له رښتیاوونه یې درواغ ډیر دي ، دامانتدارۍ نه یې خیانت ډیر دی .

_ 106ددووه به کوروي ددریم ګړي به مخ توروي .

_ 106دچوغلګراوشیطان مخ اخر توروي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 107دډېر وامساء دیوګیډی .

ـ 107یوکار که په ډیرو کسانووکړل شي نو زربه خلاص شي اوکه یوتن ته پاتې شي نو ډیر وخت به پرې واوړي یا که یوتاوان په ډیر کسانو باندې راشي ، نوپه هر یوه به لږې لږې پیسې راشي او که په یوه کس راغلو نو ډیر به پې خراب کړې اوهمداسې نور ډیر شیان .

ـ108دداډپورې یې پریږده.

ـ 108یعنې خبره پوره اوریدل په کار دي .

ـ 109دډیر وخویندوورودی په دنګه ولوېې کونه وشلیده .

ـ 109دډیروخویندو ورور ډیر قدرمن وي . یوځوک یوکس ډیر نازوي نوبیا دغه شخص له ډیره نازه خراب شي .

ـ 110دځوانۍ یوه نیشه وي هسې نه چې همیشه وي .

ـ110ځواني یوخاص وخت لري.سړی چې زوړ شي بایدسوړشي او لاری ته سم شي او نیك نیك کارونه وکړی .

ـ 111دځنګل اوردی زیاتیږي اوکمیږي نه .

ـ111داسې ژراوېه اسانه نه خلاصیږي .

ـ 112داخوله که زماوای مابه پرې .... خواږه .

ـ112یوسړی چې ډیرې بې باکه خبرې کوي اودرواغ وایي اویانورچتیات وائي نوبیا خلك ده ته داوائي .

ـ113ددوه پښوسړېدی.

ـ113خپله لار به وهي اوځي به . یایوځوك یوبې باوره سړي سره څه مالګي معامله کوي اوضامن ترې نه اخلي بیا داوائي.

ـ114ددښمن په خوړومه تیر وځه.

ـ114دمیر ځي اوبد خوا په پستواوخوړوخبروبه نه تیروځې.

ـ 115دزاخیلوسپۍترې جوړه شوه .

ـ 115نکل یې داسې دی : دکامې دزاخیلواودثمرخیلوترمنځ کابلی اوکوڼرې سیندبهیږي دزاخیلویوه سپۍ وه ، چې چیرته به یې پورته شوې لوګي ولیدل فکربه یې وکړچې ګوندې خیرات باندې دی یوه ورځ دثمرخیلوپه کلي کې لوګی پورته شوسپۍ سمدستې په سیندورلاهوشوه اوپه دې وخت کې دیخوادشین کمیسوپه کلي کې هم لوګی پورته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوخودالوگی دثمگرخیلوترلوگي ډیرښکاره کیده کله چې سپی دالوگی ولیدنوبیرته یې دزاخیلوپه لورې لامبووهل پیل کړل ، لنډه شیبه لاتیره نه وه چې دالوگی ورك شو، اودثمرخیلولوگي بیاتازه شوي و، سپی بیرته دثمرخیلوپه لورې لامبووهل پیل کړل چې یوځولاسه یې واچول دثمرخیلولوگي بیاتت شواودزاخیلولوگی بیاتازه ښکاره شواوسپی بیادزاخیلوپه خواراوگرځیده لنډه داچې کله به یو لوگی زیاتیده اوکله به بل په دې وخت کې سپی ډیره ستړې شوه اودلاده بادولویده اوبالآخره سیندپه مخه کړه اومړه شوه .که څوك په خپل ژوندکې (متردد اودوه زړي وی نوهیڅ کله به برې حاصل نه کړي)

–116دزمري زړه لري .

– 116ډیرزړه وراوشجاع دی .

– 117دړندوپه بازارکه راغلې په یوه سترگه ته هم لاس کیږده.

– 117یعنې چیرې چې اوسیږې دهماغوخلکوپه شان خوی کوه

– 118دشولوځری دی.

– 118یعنې نورڅه دکارپه کې نشته هسې دانسانیت نمونه ده، زمونږپه وطن (کامه) کې چې شولې پخې شي یعنې وریږ یې ژیږ شي ، چرچنې ډیرزیاتې وي دشولوپروړویوباندې کښیني اوشولې خوري نوبیاددې له پاره چې دغه چرچنې وډاریږي اوشولې ونه خوري دهقان یوزوړاوتورکمیس رااخلي اوپه تنه کې یې لرگی ورننباسي اودپټیوپه منځ کې یې ودروي ، نوبیاپرې چگرچنې دانسان گمان کوي اوشولوته بیانه راځي.

– 119دړندودلاس امساُده .

– 119یعنې دناپوهانولارښوددی .

– 120دړندوسترگواوښکه ده.

– 120ډیرې نایابه اوقیمتي دی .

– 121دزمري ورورډی .

– 121ډیرزړوردې.

– 122دزمري په خوله کې هم خیرغواړه .

– 122ډیروسختیوکې هم خپل همت دلاسه مه ورکوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

123 – دزورورمخې ته مه ځه او داّس شاته مه ځه

123 – ماناداواړوکې خطرشته .

124 – دزوم ختېه دخسردکاله وي .

124 – په زوم کې ځينې داسې خويونه وي چې هغه يې په خسرخيلوکې هم وي.

125 – دزوراّوراوبه په پيچومي خيږ ي .

125 – ماناداچې په زورسخت کارهم کولاي شي .

126 – ددرواغوګوډې دی.

126 – ډيردروغجن اوزيات ګودی .

127 – دسپي دغپ پسې مه ځه.

127 – تحقيق وکړه داوريدوپسې مه ځه .

128 – ديوسړي مارپه ګيډه تيرشوخفه واوويل يې چې دايې لارشوه.

128 – دمضرشي نه اخرسړي ته ضرراوتاوان پيښيږي.يالاريي راباندې جوړه شوه

129 – دسترګواغزی دی.

129 – مخکې خنډدی يعني مانع دی.او ډيريې بديسي

130 – ددوبي کورداخترپه ورځ معلوميږي .

130 – يو سړي چې په سوالی شي ځان ترخلکوغوره ګڼي.

131 – دزروقدرپه زرګروي .

131 – يعني دهرشې په قدرهرڅوك نه پوهيږي ، يواځې پوه اومسلکي خلك پري پوهيږي.

132 – دسروپيزوانه ګڼګوزوړکړې .

132 – ښه شی دی خوداناااهلوپه لاس کې دي .

133 - دسلوغويانوخاونديولنډې ته ودريږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

133 – کله کله دقدرت خاوندان ډيروعاجزواوغريبوخلکوته اړيږي.

134 – دښمني دسرې اوردی نه مړکيږي .

134 – دغه بدي اوشخړه به ترډيره پورې وي.

135 – دشرم تيزدکونې په سروي.

135 – دچاچې دسپيکيدلواوشرميدلوقسمت راشي لږڅه ورته پلمه شي.

136 – دشګونه پړي نه غښتل کيږي .

136 – ديوناشونې کارپسې ګرځيدل دوخت ضايع کول دي.

137 – دسپې مرګ په ګيدړاختردی.

137 – ددښمن په تکليف باندې دښمن خوشحاليږي .

138 – دسلوکالوموږپه سلوکالوکې نه خواريږي .

138 – اصيل سړی که خوارهم شي بياهم خوارنه دی ځکه چې خوبې موږ وي.

139 – درستم نوم درستم نه ښه دی .

139 – دځينوخلکونه ظاهراًاوجسماً ديوه کارتمه نه کيږي خودهغوي نه به ډيرغټ ،درانه او مانادارکارونه کيږي .

140 – دښارنه زه راغلم دنرخ خبرې ته کوې .

140 – ځيني خلك دخپل ځانه په يوکاريايوه موضوع کې خبرې کوي اوپه اصل کې به په هيڅ خبرنه وي .

141 – دسلوکالووږي په سلوکالوکې هم نه مړيږي .

141 – کم اصله اوبې نسبه سړی که هرڅومره دولتمندشي بياهم يې سترګې وږې دي .

142 – دسوال دژوندنه مرګ ښه دی .

142 – دبې همتۍ دژوندنه مرګ ښه دی .

143 – دسيندنه مرې چاګټلې.

143 – دورك مدعې نه غچ نه اخيستل کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 144دسلوقصابانوونډۍ ده.

– 144په ډیروکې کارخرابیږي.

– 145دسلوبللوځای کیږي خودیونابللي نه .

– 145ځکه چې نابللی ناګڼلی وي .

- 146دسیوري ونه خورمانه نیسي .

– 146بې تکلیفه اوبې مشقته مقام ته رسیدل ګران دي .

– 147دسختۍ نه څوك نه مري .

–147دمصیبت اودغم دسختیونه څوك نه مري .

- 148دسروګلوبدمه وایه .

–148دشوخلکوپسې بدمه وایه .

–149دسوال په اوبوژرنده نه ګرځي .

149دبل په ورکړه څوك ژوندسرته نه شې رسولای .

– 150دسورنا چې یوپف دی.

– 150دأمراودواکمن یوامرکافي دی .

– 151دسپي سترګې یې دي .

– 151کلك سترګی اوبدسترګی دی .

- 152دشکاڼه غل دي نه خس دي نه سره .

–152هیڅ ترې نه جوړیږي یعنې بې مانادی .

- 153دشعرمعنې دشاعرپه خیټه کې ده .

– 153هرسړي ته خپل کارمعلوم وي اوپرې پوهیږي .

– 154دشړی لنګ یې وهلی دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 154ډيرمسکين دی .

– 155دسپيورمه نه وي .

– 155دبدو خلکو ډله نه لويږي .

– 156دسره غمي په شان دی.

-156ډيرلائق اوښکلی دی.

– 157دشنه آسمان ړلۍ ده .

– 157يوافت اوبلاده ياهسې پرړن اوغراوودي .

– 158دسروينبتان يې په کې سپين شول.

– 158ډيره تجربه په کې لري.

– 159دنغري په غاړه جنت غواړي .

– 159بې زحمته راحت غواړي.

– 160دللون کونه حساب نه ده .

– 160يوسړی چې عقيق نوميده په شولوکې يې للون اوخشاوه کوله لنډاوشکيدلي پرتوگ يې په ځان کې وْ چې زمونږپه ژبه کې ورته چوتی وايي . اوکميس يې هم په تن کې نه و،ددغه زاړه اوشکيدلي پرتوگ څخه يې لړکوناتې ښکاره کيده يوچاپري غږکړچې عقيق ماماکوناتې دې پټ کړه ، عقيق ماماورته کړه خوری جانه په للون کې که کونه ښکاره شوه پروانه کوي.

– 161دشولوېې پريښودل او دپروړويې راونيول .

- 161غټ غل يې پريښوداوکوچنې غل يې راټينګ کړ.

- 162دسترخوان ته يې مه گوره اوچولې ته يې گوره .

–162يعنې اخلاص ته يې وگوره .

– 163دشادکتلوپه ځاي مخکې گوره .

– 163راتلونکی ژوندپه پام کې ونيسه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 164دشپې هرسړی ډاریږي څوك حال وايي اوڅوك يې نه وايې.

– 164غمونه اواندېښنې په هرچاراځي څوك يې مقاومت لري اوڅوك نه .

– 165درنګ ته مالګه مه وره .

– 165په کوم ځای کې چې یوشی ډیروي ، هلته همداشی دګټې وتې ګله پاره مه وره.

– 166دپسرلي باران دی .

– 166یوه شیبه ده نورڅه په کې نشته .

– 167دقارون دنیاده .

– 167دشوم اوبخیل سړي شته دي ، چاته ترې خیرنه رسي.

– 168دادپټې سردی پټی وروسته سوروردی.

- 168دالادکارابتداده کارخووروسته غټ دی .

- 169دشیطان په خره سوردی .

- 169ټول اسباب اووسایل دغلطۍ اودشیطانی ورسره دي.

– 170دسپي مرګ ترې ښه دی .

– 170چې یوسړی په بدکاراوبده لارکې مړشي نوبیاداویل کیږي .

– 171دچاغران دچابګیل مړزشو.

-171پخوابه خلکومړزان جنګول اوشرطونه به يې پرې تړل ، چې په دغه میدان کې به ځینوخلکواوبه ګرځولې اوځینوبه ځادرلاندې باندې په مړزانونیولي اواچولی و، کله به چې مړزجنګي خلاصه شوه اوخلك به رخصتیدل ، چاچې به دغه جواري ګټلې وه ،نوداوبوګرځونکي ته به يې یوغیران ورکړ،چې دیوي افغانۍ نیمايې برخه وه،اوځادروالاته به يې هغه بګیل اوتښتیدلی مړز ورکړ نودامتل ترې راپاتې شو.

_ 172دپیښې نه تیښته نشته.

_172تقدیرچې څه لیکلي وي هغه کیږي.

_ 173دپنځه جریبه ځمکې نه یو مرید ښه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_173ځوك چي مريدان ولري د پيسو او دولت كمی يې نه وي .

_174درنګريزخم دی.

_174يوه ټولنه او چاپيريال سړی په خپل رنګ رنګوي.

_175درب سر وهي عرب يې په سروهي.

_175درب يو ځيړ بو ټی دی چي ښاروي يې هم خوري او كه له بيخه يې ځوك را او باسي بيخ يې هم يو اندازه كلك دی او په نغري او تناره دواړوكې سو ځول كيږي پخواوختونوكې ونې اوبوټي هم ډيرنه و،عربان به زياتره په دوبي كابل ته او په ژمي كې به ننګرهارته راتلل او ددربو ښخه به يې هم دوابښو او هم دخس خاشاكو كار اخيسته ، نو چې كله به د دربو بوټي سرو واهه نوبيا به دوی وهلي و.

176دحريص كاسه چپه وي خوله ئي سپيره وي.

_176د حريص مړيدل نشته.

- 177دتيكی سرشو.

_177دخلكو خولې ته ولويد، او هرسړی يې ياد وي.

- 178دژبي پر هرنه جوړيږي.

_178كه په ژبې دې ځوك خپه كړ په ژوند به يې هيرنه شي .

- 179دغوادپښو وتی دی.

_179يعنی له خطر ووت او په خپلو پښو ولاړ دی.

_ 180دغوړيو زور دقرتو نه او باسي.

_180ديو په ځای بل ته زجر وركوي.

_ 181دغوړلستوني ياردی.

_ 181دشتمنو دوست دی.

_ 182د ښونه ښه پيداكيږي دبدونه بد.

_182ښه ښه زيږ وي او بد بد زيږ وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 183دتړنگې بيزو نه وه دروپۍ ځنځير يې وتښتاوه.

_183يو سړي په يوه تړنگه بيزو اخيستې وه او په يوه روپۍ يې ورته ځنځير واخسته بله ورځ بيزو ځنګله ته وتښتيده او هرڅه يې يوړل اوس چې يو سړی په يو بې ارزښته کار باندې ډير مصرف کوي نو بياخلك ورته داوايي .

_ 184دبدونه هم لرې هم غلی.

_184له بدوخلکو بايد سړی لرې وګر ځي او په بدو کې هيڅ خوله ونه ښوروي.

_ 185دسپي خوی يې دی.

_ 185ډيرسپك، بد اخلاقه او بد ژبی دی.

_ 186دسپي سريې ترې جوړکړ.

_186سپك يې کړ.

_ 187دسلوشاباسونه يوه روپۍ ښه ده.

_187روپۍ دکارکونکي په کار راځي او شاباسی به يې دکوم درد دواشي

– 188دغلې بلانه ويره په کارده

-188دمرماري انسان نه ويره په کارده

– 189دسپي په کودي کې يې ورکړه

– 189ډيريې خجالت کړاووېې شرماوه ،ويې رټه

– 190دډبګرۍ اجراړدی .

– 190سرېتوب نه لري

– 191دغم ټغريې غوړولې دی

– 191مصيبتونه غمونه اوبې اتفاقۍ پيداکوي

– 192دبې اتفاقه خلکوجمع کول دچنډخانوتول دی

– 192راټولول يې ګران اوستونزمن کاردی

– 193دخپل خره تيزپيژنم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 193زه چې څوک پېژنم د هغوی کړه وړه ماته جوت دي

– 194دغره هوسۍ دغره تازيان نيسي.

– 194هرسړی دخپل کلي په نرخ اونوا،دوداودستوربشه پوهيږي. يادخپلې سيمې دوګړيوسره پخپله سيمه وال په کارونوښه پوهيږي.

– 195دغله لاس چې کورکې ولګيدبرکت يې والوت ،

– 195دغله پل ډيرسپيره وي په کوم کورچې سم شي هغه کوربياپه ډيره موده کې نه کور کيږي.

– 196دشيعه په ليمخې چې کښيناستې ورۍ ترې باسه.

– 196يعنې چې ته يې نه خوښيږې هغه ته تاوان اړه وه ، ځکه چې شعيه ګان دسنيانوسره هيڅ دوستي نه کوي.

– 197دغله په ږيره خس وي

– 197يوپاچاواودملك خزانه يې غلو وهلې وه ، ډنډوره يې وغږوله اواعلان يې کړه چې سبادې ټول رعيت فلانکې ځای ته راشي ، چې هلته پاچاخه خبرې کوي ، اوکه هرڅوك رانغي هماغه غل دی ، دښارټول خلك په ټاکلي وخت راحاضرشول پاچايوهوښياروزيردخبروله پاره ورولېږه وزيرخلکوته مخامخ ودريد اوخلك ناست وو، وزيردډيروعظ اوسپارښتنووروسته وويل، چې ماته غل معلوم دی ځان دې نه پټوي زه يې ګورم دغله په ږيره خس دي يعنې ډکې نښتې دي ، ددې خبرې داوريدوسره سم غله په خپله ږيره لاس راتيرکړچې خاشه ترې پريوزي داسړی وزيرولېداووروغږيې کړچې ته دلته راشه.

– 198دغله مورپه غلاژاړي

– 198غل چې دغلاپه وخت ووژل شې ورڅه يې د خلکو له ويري مري نه شې وړلاي په دې خاطرچې رسوانه شي نوځکه يې موردځان سره پټه پټه ژاړي اوخپل زړه سپکوي.

– 199دغريب سړي دخيرات په ورځ غواورکه وي

– 199دخوارسړي ددنياپه نعمتونوکې برخه خواره وي.

– 200دشملې ګل دی

– 200ډيرقدرمن دی

– 201دڅاڅکونه سيلاب جوړيږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

201 – دیویوټکي په زده کړه سرى عالم کيږي یادلږخه نه ډيرخه جوړيږي

202 – دغنموله رويه څوز هم اوبه کيږي

202 – دښوخلکوله برکته بدو خلکوته هم ګټه رسيږي

203 – دچړمړى دى

203 – بې ځوکه دى

204 – دټانټوکټ دى

204 – ضعيف اوکمزورى دى

205 – دفيل غوږ کې ویده دي

205 – بې خبره دى .

206 – دقربانۍ ګډورى دى .

206 – ډيرتياراوڅرب دى.

207 – دقارغه روژه ده په غلو ئې ماته کړه .

207 – یوکس چې کله ترې بدکارنه وي صادرشوى اویوناڅاپه ترې یوبدکاروشي نوبياخلك داوائي.

208 - دخوږهره تيره من نده.

208 – په سړيوکې یوسړى چيرې سړى وي.

209- دصبر میوه خوږه ده.

209- زغم ښه شى دى خداى(ج) پرې انسان ته اجر ورکوي.

210- دطالبانو غويشو.

210- نکل يې داسې دى: په یوه جومات کې د یوه مولوى صاحب سره ډير طالبان ديره وو او سبقونه يې ورته ويل. یو مالداره سړي دخیرات په نيت طالبانو ته یو ژوندى غويى راوست. طالبانو دجومات تر څنګ په مړوي وتړه او بيا به هر طالب راتلو او دغوايي خوله به يې خلاصه کړه او غاښونه به يې ورته کتل، تر ماښامه داکار روان و، غوايي نور عادت شو او خپله خوله يې خلاصه ونيوله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

211-دکانګړي په تِس کې لاړې بټګرامه.

211-دشبقدر ډېرى لمرخاته ته يو کلى دى چې پخوا زمانه کې يو غټ هندو په کې او سيده، ددغه هندو يو زوى و او يوه يې لور وه. دورځونه يوه ورځ وه چې غلو ورته مسلات وکړ چې دهندو لور به راوتښتوو. هندو به يا پيسې راکړي او که يې رانه کړې نو په لور به يې نکاح وترو او مسلمانه به يې کړو دشپې غله دهندو په کور ورواوښتل او دهندودکور نه يې يو تن راوتښتوه چې ددوى پرې دکانګړي ګمان راته دلارې په اوږدو کې يې پرې مخ لوڅ کړ ګوورې چې دهندو زوى بټګرام دى غلو پخپل منځ کې سره وخندل او دايې وويل چې د کانګړې په تِس کې لاړې بټګرامه.

212-دقربان نه دې معلوميږي چې چرسي يې.

212-په چرسي سړي چې غږ وکړې وايې قربان څه وايې کوم سړي ديوه چرسي نه پوښته وکړه چې ته څوك يې چرسي ورته کړه قربان فلانکي مې نوم دى، سړي ورته کړه چې ته خو چرسي يې کنه، چرسي بيا کړه نه قربان، سړي ورته بيا وويل دقربان نه مې معلوم کړې چې چرسي يې.

213-دکوربه په پسه زړه کيده دميلمه په هډوکي نه کيده.

213-يو سړي ميلمه ته پسه حلال کړى و، کله يې چې حجرې ته ډوډۍ راوړه، دکوربه سپى هم ورسره جوخت راووت او دحجرې په دروازه کې يې خپلې پښې وغځولې او سريې پرې کيښوده او دوې ته يې دهډوکي په انتظار ورکتل دميلمه په لاس کې يو غټ هډوکى و او خوله يې پرې وهله، کوربه ورته کړه چې بس دى نور يې دى سپي ته ور ګوزار کړه، ميلمه ورته وويل چې زړه مې پرې نه کيږي ډېر خوږ هډوکى دى.

214-دکبر کاسه نسکوره ده.

214-کبر جن آخر خواريږي.

215-دکور ګټه دډهلي ګټه ده.

215-دکور په لګښت چې سړى يو څه لاس ونيسي او په اندازه يې وکاره وي داګټه تر هر څه ښه ده يا دا چې دخپل کور تر ځنګ چې کار او خواري وي تر بل ځايه غوره ده او هغه ځکه چې شپه به يې په خپل کور وي.

216-دکور په کار دکور ميرمن ښه پوهيږي.

216-نابلده کس په پردي کار څه پو هيږي.

217-دکر واړې چج دى اواز يې شته دانې يې نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

217-کرواړه دحاصل دپاتې شونو راټولولو ته وايي، څوک چي ګدرمند واخلي او دهغې نه وروسته په ګونډي او کامبوري او خاوره کې يوه نيمه دانه پاتې شي بيا نو غريبې او کونډې ښځې دغه خاورې او خيګې راټولوي او چج کې يې څپ وهي او چج پورته پورته ارتوي چي په دې وخت کې چج اواز او ښکالو زياته وي او دانې نه وي نو دې عمل ته کرواړه وايي او په دې هکله يو بل دسترګو ليدلی نکل داسې دی: دشاهي دورې په ورستيو شپو کې کله چې شهيد محمد موسی شفيق دملك صدر اعظم و، دکامه والو اوبه لګړې شوي وې او دکامې سر بند سخت شو، نو دکامې سپين ږيري راټول شول او کابل ته ولاړل او غوښتل يې چې دسربند دستونزې دحل په خاطر دحکومت څه مرسته لاسته راوړي نو په دې نيت دوخت صدر اعظم محمد موسی شفيق صاحب ته ورغلل، چې په دغه وخت کې دصدراعظم سکرتر ارواښاد محمد ګلاب ننګرهاری صاحب و سپين ږيري ننګرهاري صاحب ته ورغلل چې دملاقات وخت وټاکي، ننګرهاری صاحب به بيا ورته کړل چې ښه ده او ښه ده په دې کې څوورځې تيرې شوې او ننګرهاري صاحب به هره ورځ همداويل چې ښه ده او ښه ده وبه شي خو موقع نه برابريده په دې ډله کې يو تن ملك چې حمدالله صاحب نوميده او دکامې دګهك دقريې ملك و خدای بخښلی ډير ظريف او صادق سړی و او دننګرهاري صاحب سره يې ډير ګپ شپ و. نو اخر دملك صاحب زړه تنګ شو او ننګرهاري صاحب ته يې کړه چې دکرواړې چج يې اواز دې شته او دانې درکې نه شته.

په دې خبره پخپله ننګرهاري صاحب او نورو سپين ږيرو ښه په اخلاص وخندل.

218-دکوز کلي پخه نه وه دبر کلي تيره وه.

218-يو مسافر په لار تللو او دوه کلي سر په سرپراته وو مسافر وږی وبرکلي ته ورغی دهغی دډوډۍ وخت تير و بيا کوز کلي ته ورغی او دکوز کلي عادت داو چې ډوډۍ به يې مازيګر څلور بجې خوړه او دمسافر تلوار و او بالاخره مسافر ددواړو کليو نه وږی تير شو او مسافر خپل کورته ورسيده، او سم دستي يې ډوډۍ وغوښته دکوروالا ورته وويل چې څنګه داسې وږی يې ته خو په ودانو کليو راغلې؟ نو بيا ورته سړي وويل چې دکوز کلي پخه نه و. او دبرکلي تيره وه .

219-دګورشپه نه په کورکيږي.

219-چې نيته پوره شوه بيا پاتې کيدل نشته.

220-دکونډې که دروازې دسروشي هم خوله يې خواره وي.

220-کونډه که هر څومره مړه شي، نو بيا هم دبچيو په آينده ژوند ويريږي او وايي: داسې نه، چې خدای (ج) نا خواسته وږي نه شي.

221-دغم لايقه ابې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

221-په يوه كور كې ماشومان دچرګۍ په غاړه ناست وو او مور يې هم ورسره ناسته وه او يو ځای يې سره ډوډۍ خوړه. پلار يې ورته، ويل ،چې خورئ بيګاه ته درکې يو........ په دې کې ماشومان وويريدل او دډوډۍ نه يې لاس ونيوه او هك پك پاتې شو ل، نو مور يې ورته غږ کړ، چې خورئ، خورئ دغم لايقه ابیدہ. هر څه چې وي ماته پيښه ده.

222-دكوچې كټې شوه.

222-پخوا كوچيان ډير غريب وواو له كابله به،چې راغله زياترو به كټوې خرڅولې چابه خوړه وله كوله او خرڅوله به يې. يو كوچې په چا كټوه خرڅه كړې وه. بيا به يې، چې كله كټوې راوړلې، نو په هغه پخوانې سرې، چې كټوه يې پرې خرڅه كړې وه، نو شپه به يې پرې اړوله او پوښتنه به يې ترې كوله چې كټوه ښنګه ده، ترډيره وخته داكاروشو او يوه ورځ ددې سرې زړه تنګ شواوويې و، ويل چې دا ښنګه هر وخت راځې او دكټوې دقيمت نه يې له ماډيرې وخورې. كله، چې بيا كوچې راغی او دكټوې پوښتنه يې كوله. دسړی زړه تنګ شو. كور ته ولاړ او كټوی يې راواخيسته پورته يې كړه او ځمكې ته يې راخلاصه كړه، خو او س دخدای فضل دی دكوچيانو وضعه ښه ده.

223-دكوزې او چلمچې ساز دټولو سازونو نه ښه دی.

223-دكوزې او چلمچې اواز، چې وری ميلمه واوري ډير پرې ښه لګيږي.

224-دګل غوندې ځوانې يې ده.

224-ښه ښكلی ځوان دی.

225-دګل په شان ځوانې يې خاورې شوه.

225-په ځوانی كې ولاړ.

226-دګوتو په شمار دې.

226-ډير لږ دې.

227-دكمبو ليوه دی خو له يې وازه ده.

227-كمبو او پتيری په ننګرهار كې دچپرهار لويديځ ته او دبيهارنه ختيځه ته په غونډيو كې پرتې سيمې دې چې پخوايې ډيرليوان درلوده. چې ددې سيمې ليوان به تل وږي وو او خولې به يې خلاصې وې نو دامتل دحريص او ډير غوښتونكې په هكله ويل كيږي.

228-دګل غوندې غوړيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

228-ډیر ښائیسته او ژر ژر غځیږي.

229-دګوتې دایښو دوځای په کې نشته.

229-داعتراض او نیوکې ځای په کې نشته.

230-دکولال منګوټي دي.

230-ټول په یوه رنګ او په یوه میچ دي.

231-دلاس ګوتې هم برابرې نه دي.

231-په انسانانو کې تو پیر شته.

232-دلړمانو مورده خپلو بچیو وخوره.

232-لړمه چې بلاربه شي او بچي يې په ګيډه کې ژوندي شي نو دمور په ګیډه شروع وکړي او دمور ګیډه وخوري او ترې را وځي نو کله چې کومه مور دخپلو بچي نه تنګه شي نو بیا خلك دا وايي.

233-داوبو چاښول دي.

233-دا کار سرته نه رسیږي.

234-دلو ګري، چې لو دلاسه نه کیږي، لور په لوټه تیره کوي.

234-دیو کس چې یو کار دلاسه نه کیږي نو په نه څه به ځان اخته کړي.

235-دمور ګیډه بوخسه ده.

235-مور شکلي او بدرنګه او لاد دواړه زیږوي.

236-دمور زړه په زوی دزوی زړه په وچ کاڼي.

236-مور په زوی ډیره زهیره وي مګر زوی دمور په شان زهیر نه وي.

237-دلاس غوټه خولې ته مه راوړه.

237-کارمه ستونزمنه وه.

238-دمات لوښي اواز ثابت نه وي.

238-نا پوهه او کم عقله انسان دخبرو نه معلومیږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-239دمرچك په پوله زه ځم خوله ستا سوځي.

-239تكليف په مادی او چيغې ته وهې.

-240دلارې سترې راستنوي.

-240بې كاره سړی دی ځانته دمحفل او مجلس ياران پيداكوي ياډېرميلمه پال دی.

-241دليوه زوی نه آموخته كيږي.

-241چې ذات يې خرابوي تربيت نه اخلي.

-242دليوه زوباخر ليوه كيږي.

-242بد اخر بديږي.

-243دمغل نه چې ميم لرې شي څه پاتې كيږي.

-243په يوه ټولنه كې چې يو څوك ډير اهم وي او هغه ترې لرې شي نو ټولنه هيڅ شي. يا سړی سړيتوب پرېږدی هم هيڅ شي.

-244دومره خوشحاله شوه لكه مسلۍ ته چې لری وركړې.

-244پخوا زمونږ په ننګرهار كې يو وركوټی قوم و چې دمسليانو په نامه ياديده دغو خلكو به دشتمنو خلكو خدمتونه كول درمندونه يې پاكول دمرې او ژوندي سوال او جوابونه به يې كول، خلكو به ورته په فصل كې څه دانې وركولې او په شاديو كې به يې نغدې پيسې او دمال لری هم وركولو مگر دمړي په وخت كې به يې يوازې لری وركولو چې په دې به مسلۍ ډيره خوشاله شوه. اوس چې څوك چاته يو شی وركړي او خوشاله شي نو بيا داوايي.

-245دمور او دميرې خوی كوي.

-245ټولو ته په يوه سترګه نه ګوري او فرق كوي.

-246دمرګ نه مخكې ژاړي .

-246يو څوك چې دتكليف نه مخكې تكليف ته حيران وي.

-247دمرګ نه مخكې پښې غځوي.

-247دتكليف دپيښيدو نه مخكې يې سپينې تښتيدلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

248-دلیلی دکوخې سپی دی.

248-دیار او داشنا دکلي چې هر څوك وي هغه ښه لګي.

249-دمرګي هیر شې.

249-کله چې یو دوست دښادۍ په شیبو کې له چا هیر شوی وي او بیا ورسره مخامخ شي او ور په یاد شي نو بیا داورته وایی.

250-دمرګ وخت معلوم نه دی.

250-مصیبت او غم چې په چا راځي مخکې ورته خبر نه کوي.

251-دژي دخولې په ځای دژي کونه سپړي.

251-ژی دخرمنې هغه ګوډی دی چې خلك په کې او به راوړي او څوك ورته مشك وایی یو کس دکوچې په کیږدۍ کې میلمه و چې کله یې دژی نه اوبه نه وي څښکلي میلمه دشپې تږی شو را پاڅید، دژي خوله ترې غلطه شوه او دژي کونه یې په چاقو وسپړله لرې او به یې ترې وڅکلې او نوري توې شولې سهار چې کوچۍ ترور راپاڅیده ګوري چې په ژي کې اوبه نشته میلمه ته یې کره چې دادې څه چل کړی.

252-دمړو واردی دوړیو تلواردی.

252-څوك چې ډیر اړوي دهغوی تلوار وي.

253-دمور نه میره زهیره نه ده.

253-له خپلو نه پردي زهیر نه وي.

254-دمیرې زامن دلیوې زامن.

254-میر یز وروڼه دسړي سره د دښمنۍ رویه کوي.

255-دماتې ژرندې غوندې ګړبیږي.

255-چتې وینا کوي.

256-دنشت میره نه موزي هم ښه دی چې کټ پرې ډك وي.

256-دهیڅ نه لږ څه هم ښه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

257-دریا عبادت نه قبلیږي.

257-بې اخلاصه عمل دهیچا نه خوښیږي.

258-دومره خواري سپړې نه یم خوړلي.

258-دومره لاپې همته نه یم چې ستا زور ومنم.

259-دمکې نه زه راغلم دحج خبرې ته کوې.

259-په دې کارزه ښه پوهیږم او لارښوني راته ته کوې

260-دلاغړجو اوبو ته دبړو کونه نه ټینګیږي.

260-لاغړ جي دسپین غر په لمن کې یوه ډیره سړه سیمه ده، دبړو یو سړی لاغړ جوته تللی و، دماسپښین دلمانځه وخت راغی او بړوال غوښتل چې او دس تازه کړي، نو دلښتي په سر استنجاء ته کښیناست او اوبه ډیرې یخې وې چې ځانته یې ورواچولې نو دې وخت کې ترې تیز ولاړ او لاغړجیوال واورید نو بیا یې دا وینا وکړه.

261-دمچ په کونه ډبلی منډي.

261-یعنې ناشونی کار ترې غواړي.

262-دملخ سترګې یې دی.

262-ډیرې کلکې سترګې یې دي، حیانه کوي.

263-دماشوم په ژړا خپله مور پوهیږي.

263-هر سړی دخپلو خلکو په غوښتنو او اړتیاوو ښه پوهیږي.

264-دنوك په ځای سوك منډي.

264-نه ځایږي خو ځان ځایوي.

265-دناروغ تسل په طبیب کیږي.

265-داړ اړتیا چې په چا پوره کیږي نو تسل یې هم دهغه په لیدوکیږي.

266-داوړي لوخنې دژمي کتغ دی.

266-ددوبي پاتې شوني په ژمې کې په کاریږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

267-دونې به عمر وي دمرغۍ به په کې يوه شپه وي.

267-دکور به خپل کور دی او ميلمه دلږ وخت له پاره وي.

268-دويش نه په تالان خوش دی.

268-دچا چې په ويش کې برخه لږه رسيږي نو هغه په چور خوش وي چې ډيره واخلي.

269-دورغوي تناکې مرغلرې دي.

269-دخپل لاس ګټه خوږه او ډيره قيمتي وي.

270-دورخه تيرې او به بيرته نه راګرځي.

270-وخت چې تير شو بيا پسې مه ګرځه.

271-دنر هلك ژړا په زانګو کې معلوميږي.

271-نارينتوب او ميړانه دلومړۍ ورځې نه جوتيږي.

272-دوږي په غوږ کې د ډوډۍ ټپاروي.

272-دچاچې څه ته تلوسه وي هماغه يې په فکر کې ګرځي.

273-دلمدو ختو لرې او به دارو وي.

273-هوښيا او ځيرك خلك په لږ وخت کې ډير څه زده کوي

274-دهر چا په خپل لنډې نظر وي.

274-هر څوك په خپل زهير وي.

275-دوزې هره ورځ ښکاريده هيڅ نه وه چې دميږې ښکاره شوه ويلې کونه دې ښکاري.

275-دښه او نيك سړي نه چې کله لږ څه بدوشي دټولو خلکو ورته پام شي.

276-دلولۍ وتل يو شرم ننوتل يې بل شرم .

276-دبدکارو اکثره کارونه دشرم او خجالت وي. په بې شرمۍحکومت او واك نيول دا يو شرم دی او بيرته چې څوك ترې په زورقدرت اخلي دايې بل شرم دي.

277-دري خره کونه په کونه وتړه اسمار دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

277-يو کس اسمار نه وليدلی او غوښتل يې چې اسمار ته ولاړ شي.بل سړي ورته وويل چې پيسې مه لګوه زه به درته اسمار وښيم، او بيا يې ورته کړه چې درې خره کونه په کونه وتړه او دټولو ديو ځای کيدو منځ ته (نقطه) اسمار وايي يعنې ددريو غرونو دسرو نو په منځ کې پروت دی.

278-دوه خويندې په يو ورور حساب دي.

278-دکمزوريو سړيو په هکله ويل کيږي.

279-دولې دې وي خو چې منه وی.

279-مطلب دې حاصل شي چې په هر ډول وي.

280-دوه پك هغه هم سره ورك.

280-دوه خپلوان او هغه هم سره وران.

281-دوه هندواڼې يو لاس کې نه نيول کيږي.

281-دوه کسان چې په خپل منځ کې سره مخالف وي او دريیمګړی غواړي چې دواړو سره اشنايي وکړي نو دا نه شی کيدای.

282-دلامده خوړ خيرات نه دی چې په ناولو لاسونوپې خورې.

282-پخوا زمانو کې دملکنۍ غر سوری شوی نه و او اوبه ترې ديخوانه راتلې، ټولې ميرې او للمې وې لوند خوړ تخت بهاناودرګۍ په منځ کې واقع دی نوم يې هسې لوند وخو دومره اوبه په کې نه وې دلته به دخيرات خوړلو ته چالاس نه مينځه . نو چې اوس څوك ديو چانه يو شی بې تکليفه غواړي نو بيا ورته وايي چې څه د لامده خوړ خيرات خونه دی.

283-دورځې قندار دشپې ډتار.

283-وايي چې دورځې به کاروکړم خو بيا ورځ هسې تيره کړي او وايي چې څه بيګاته به يې وکړم چې شپه شي بيا ويده شي.

284-دولت مند كه ډير لرې وي خلك يې خپل ګڼي.

284-شتمن او قدرتمن كه ديو سړي نه ډير لرې او پردی وي هم نږدې خپل يې ګڼي.

285-دوست ته حال وايه دښمن ته لافې کوه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

285-دښمن ته غوږ او دوست ته حقیقت وایه.

286-دوست هغه دی چې په سخته کې په کار شي.

286-دوست او خپل هغه دي چې په تکلیف او تنګسه کې دې په کار شي.

287-دوست به دې و ژړوي دښمن به دې وخندوي.

287-دوست به درته رښتیا ووایي او ته به پرې خپه شې مګر دښمن به دې بدهم ددې له پاره ستایي چې دګړنګونو نه دې ګوزار کړي.

288-دورخاړې کاسه ده.

288-هسې ښویه او لباسي دی.

289-دوچو دغمه لامده هم سوځي.

289-دبدو خلکو له امله کله ښو خلکو ته هم تکلیف رسیږي.

290-دورځې دسرنه سل کوره کړه شي دشپې قوبه شي.

290-یو ینګرو او ښځه یې قوبه نومیده دادسلو کورو ینګرو او دهقانانو به ورته اسباب راوړه چې جوړ یې کړي. په دې کې دیوه سړي په تسپار یا کرکۍ جوړولو باندې ډیرې ورځې تیرې شوې دهقان ینګر سره په جنجال کې شو چې دازما اسباب ولې نه جوړوې ینګر ورته وویل دورځې دسرنه سل کوره کړه شي دشپې یوه قوبه شي او یا داسې هم ویل کیږي چې یوسړی و او ښځه یې قوبه نومیده او دسړي کسب دهقاني وه چاترې پوښتنه وکړه چې ماما رنګ دې ډیر خراب دی سړي ورته وویل چې دورځې قلبه شي او دشپې قوبه شي.

291-دومره پور اخله چې خلاصولی یې شې.

291-هغه څه کوه چې په وسعه کې دې وي.

292-دومره داني وي چې دتلې شوي.

292-یو کوچني دکوڅې باغوان ته دیوه شي درانیولو په خاطر داني راوړې دباغوان ماما دتلې یوه چاړی درنه وه او بله سپکه وه، باغوان به په دغه سپکه خواکې داني اچولې او په ګ هغه درنې خواکې به یې سودا اچوله کوچني چې څه داني راوړی وي هغه ایله دتلې دره شوه، او ویل یې چې ولاړه شه او نورې داني راوړه.

293-دومره بخت مې نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-293يو بيكاره شانتي ملاو او په يوه جومات كې ديره و او په دې كلي كې ديو هلك مور دخپله كوره وتې وه او دكوم خپلوان كورته تللې وه خو هلكى خبر نه و چې مور يې چيرې تللې ده پسې گرځيده او ځايو نه يې پسې لټول آخر راغى او دملاصاحب نه يې پوښتنه وكړه چې مور خو به مې دلته جومات نه وي راغلي، ملاصاحب ورته وويل چې دومره بخت مې نشته.

-294دپولې متېك دنسوارو زور به وروسته گوري.

-294پل متېك په شمالي كې ديو ځاى نوم دى چې نسوار يې مشهور دى او ښه نيشه لري اولومړى سړي ته څه نه ښكاري مگر كله چې يې واچوي بيا يې ورته زور جوتيږي، بيا داسې وايي چې ددې شي زور به درته وروسته معلوم شي.

-295دپښتانه يوه خبره ده.

-295ديوه پښتون نه چا پوښتنه كړې وه چې څو كلن يې؟

هغه ورته وويل ديرش كلن يم.

شل كاله وروسته يې ترې بيا پوښتنه كړې وه چې څو كلن يې؟ پښتون ورته ويل ديرش كلن يمه، سړي ورته وويل چې شل كاله مخكې هم ديرش كلن وې، هغه ورته وويل چې دپښتانه يوه خبره ده.

-296دلمر تاو په ژمي معلوميږي چارك شولې نشي وچولى.

-296يوه ښځه وه او په دوبي كې د اړ لمر تنگه كړې وه نو بيا يې دلمر سترگې ته ويل چې ايمان دې راته په ژمي كې معلوم دى يو چارك شولې دې را ته په دوه ورځو كې وچې نه كړې.

-297دجوماعت په ناسته څوك نه ملاكيږي.

-297هسې دكار ځاى ته په تش تگ او راتگ او هلته په هسې ناسته څوك نه كارگر كيږي.

-298دخر په ځاى كولال وداغه.

-298ديوه كولال خر ناروغه شوى و، او يو سړى دخره دداغلو له پاره راوستى و كله چې يې خر دداغلو له پاره څملاوه او پښې يې پرې وتړلې، دداغلو په وخت كې خره ناڅاپه ډرتې كړې او پښې يې ايله شوې، دسړي لاس يې په لته وواهه او تود سيخ دكولال په څټ ورېرابر او و داغل شو .

په ځينو موضوعاتو كې خلك اصلي مجگرم پريږدي او دهغه په ځاى غير مجرم ته جزا وركوي.

-299داغنم مې ښې بدې ته ساتلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

299-ديو سړي مور مړه شوي وه په کور کې يې غنم درلودل، خو ميچن کول يې نه او دماښام ليتې له پاره يې اوړه په کور کې نه و او دبل چانه يې په سوال غوښتل يو چا ورته وويل چې په کور کې خو دې غنم شته سړي ورته وويل چې دامې ښې او بدې ته ساتلي دي نو ديو بخيل سړي سره يو شي وي خو دخپل ضرورت په وخت کې يې هم نه لګوي .

300-دهوسۍ په ښکر کې شو.

300-داکار ډير سخت او ځنډنی شو.

301-دهيلۍ بچوته غوټې مه ښيه.

301-ديوه کار او يا ديوه شي ماهر ته دې څوك دهغه کارښوونه نه کوي.

302-ديو سړي لور نه کيده چې وشوه نوم يې ورباندې ..... کبيره کيښوده.

302-ناديدکه سړی چې يو شی پيداکړي بيا يې په استعمال نه پوهيږي او وخت يې نه پيژني.

زموږه دسيمې يو سړی په لال او سرجنګل (غور)کې مامور و، کله چې کورته راتلو دبرکې يعنې وړين څادر يې له ځانه سره راوړی وا و دا کور ډير غريب کور و او څه يې کله نه وليدلي، دګرمۍ دزور په وخت کې مامور صاحب له ماموېته راغی او دا سوغات يې خپل ورور ګل ميران ته ورکړ، ګل ميران سمدواره له ځانه راچاپير کړ او په ګرځيدو يې پيل وکړ کله به يو کلي ته تللو او کله به بل کلي ته تللو چې خلك يې په دې نوي څادرکې وويني، چې په دې وخت کې ما (ياسيني) وليد او ور غږ مې کړ چې وه ګل ميرانه ځان دې له ګرمۍ نه مړ کړ، هغه راته وويل چې دامې لالا راوړی.

303-ديولاس نه ټك نه خيږي.

303-دنفاق نه څه نه جوړيږي.

304-ديو لعل نه دوه پچې ښې دي.

304-ديو نه دوه ښه دي.

305-ديوي ورځې مامور دسړي دسلو کلو کور ورانوي.

305-دوسيه او قضيه ورته جوړوي.

306-ديو فقير بل فقير بدراځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

306-ديو سوالگر، بل سوالگر بدې شي ديو مسلك كسان كله كله يو بل نه خوښوي.

307-ديوې سپږې له پاره ټول پوستين ته اوراچوي.

307-ديو كس له پاره ډير خلك خپه كوي يادلږ ې ګټې له پاره ډير نقصان پيښوي.

308-ديوه پوكي سره ځي.

308-په لږ زور له منځه ځي يا دومره وچ او كلك دى چې ديوه پوكي سره ځي.

309-دينلي ماردى.

309-ځان يې غلى كړىدى ځان يې په ويدو اچولى دى.

310-داوښ په شا سوريې.

310-بې پروايې، كبرجن يې، ځمكې ته نه ګورې، څوك دې دپامه څه نه راځي.

311-داخر دى نه پوهيږې زه خو دې درشم.

311-ديو ناولي سړي خر جومات ته ختلى و، ملاصاحب خر راوست او په خاوند يې وروسپاره او ورته يې شكايت وكړ چې ګوره خر دې جومات ته راغلى وبياسړي ورته پورتنۍ وينا وكړه .

312-دلته دې كورونو څه وخت اړه ولې دي؟

312-يو چيرې يو سړى ميلمه شوي واو ډوډۍ يې ډيره خوړلې وه بيا ورته دګيډې تكليف پيداشوى و، غوښتل يې چې رفع حاجت وكړي خو شا او خوا دكوچيانو كيږدۍ وي ، سړى ډير ور خطاْ و ديو څو كيږديونه تير شو نور يې دوسې نه پوره نه شوه او ديوې كيږدۍ په خوا كې يې خپل رفع حاجت وكړ ستر ګې يې وغړيدې چې ګورې تر څنګ يې يو سړى ولاړ دى، كوچې ورته كړه چې دا كورونه ګوره او ستا دا كار ګوره نو بيا ورته نوموړى دا پورتنۍ وينا وكړه.

_ 313دطالبانو ګاډى شو.

_ 313څو طالبانوداورګاډي ټيكټونه اخيستي واو لاهورته تلل دګاډي دروازه بيرته شوه او د روانيدو وخت يې نږدې شو طالبانو د احترام په خاطر يو بل ته ويل چې دكابل ملاته مخكي وخيږه هغه بل ويل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکونړملاصاحب ته مخکې شه ،طالبان به همدې کش او ګیر کې وو چې اورګاډی روان شو او دوی ټول بیسترې ترشا اولاس ترزنې پاتې شول.مانا داچې یوکارکې ډېرتېنګیدل ښه نه وي هرڅه باید په اندازه وي ددې له پاره چې وخت ضایع نه شي.

– 314دګهیخ ورك چې ماښام راشي ورك نه دی.

_ 314وران کار چې ژر جبیره شي داوران نه دی.

_ 315دغله دلاسه ارزي.

_ 315ډېر ارزانه او وړیادی.

_ 316دخرې شوده يې رودلي دي.

_ 316یعنې ډېر بې عقله دی.

_ 317دفقیرقهر خپل ځانته نقص دی.

_ 317دبې وزلي او سوالګر تاوواو قهرکول دده خپل تاوان دی مانا داچې خیروانه خلي او تش ولاړشي.

_ 318دصحت قدر رنځورپیژني.

_ 318دنعمت قدرد ذوال نه وروسته ښه معلومیږي.

_ 319داوزي چې دوهلوقسمت راشي دشپانه ډوډۍخوري.

_ 319کوم یوه چیلۍ یا بز چې دشپون سوېری او یا ډوډۍ وخوري نو بیا ورته دشپانه قهر راځي اوښه یې وهي.

_ 320دبی غیرته کورمیلمه واکداروي.

_ 320په ناپوهه اوبې ننګو خلکوباندې نور خلك واك چلوي.

_ 321دزمري شوده يې رودلي دي.ګ

_ 321ډېر زړور او شجاع دي.

_ 322دمرغۍ پۍ ورسره نشته نورهر څه شته.

_ 322هرڅه لري.

_ 323دقاضي خرمړوډېر خلك راغلي وء قاضي پخپله مړو چاېې مړی نه ښخولو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-123خلك دقدرت او منصب اشنایان دي.

-124دمار ماهي وروردی مارانو سره سر او ماهیانو سره لکۍ ښکاره کوي.

_ 324منافق او چلي دی.

_ 325دطالبانو درۍ شوه.

-325طالب یوه بړستن او یوه درۍ لري کله چې یې یو څو میلما نه راشي نو طالب ورته درۍ وغوړوي چې په دې کښینئ، خو یو بل ته داحترام په خاطر یو هم په درۍ نه کښیني درۍ په منځ کې پرته وي لکه دسترخوان او دوی ترې چاپیره ناست وي.

-326دلاس غوټه په لاس خلاصوه.

-326کارمه سختوه.

-327دیوالي شو.

-327دیوالي دصرافانو په اصطلاح هغه چاته ویل کیږي چې له پیسو څخه خلاص شي یعنې عاجزشي.

-329دخرمنې اسمان یې جوړکړ.

-329درواغ وایې، هسې غټې غټې خبرې کوي.

-330دخلې نه څه ګیله ده.

-330دنا اهلو نه ګیله په کارنه ده یا له ګرمۍ او یخنۍ به سړی څه ګیله وکړي.

-331دزهروګوټ دی.

-331ناکام دی یا مجبوریت دی.

-332دزهرو ګوله یا قپ دی.

-332مجبوریت دی.

-333دمردانو دیګ په صبر پخیږي.

-333دتکړه خلکو خوی او عادت صبر او زغم وي او بې حوصلې کیږي نه.

-334دژرندې لاندې پل یې ګرځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-334دښځې ګټې ته ناست دی، دښځې میراث ته ناست دکوڅې ته ناست دی.

-335دومره خوره چې هضمولی شي.

– 335دومره بارپورته کوه چې وړلای يې شې.

– 336درمندته يې خرخوشي کړويل يې مه يې خوره

– 336خاین ته يوشی ورپه لاس کړي اوورته وايې چې مه يې خیانتوه

– 337دیوه ګریوان څخه سراوباسي

– 337دټولویوه خبره اویومقصددی .

– 338دمشورې سرورك دی

– 338مطلب ترې ورك دی

– 339دټپوسانوسیل دي په یوه ګوزارټول تښتي

– 339بې زړه خلك دي تش په بوویریږي

– 340دځاني نه شوده غواړي

– 340بې خیره خلکونه دخیرتمه مه کوه یادهغه چانه تمه کوه چې امکانات لري

– 341دانسان په جامه کې لیوه دی

– 341حیوان صفته انسان دی

– 342دمشرلاردکشرپل دی

– 342مشرچې څخه کوي کشرهم دهغه په پل پل ایږدي

– 343ددواړوجوړه ده خوچل يې ماته اينبی دی

– 343يوکس اينځيران اوشيدې يوځای خوړلي وو بيادسرې په ګيډه کې دردپيداشو، چاترې پوښتنه وکړه چې څه دې خوړلي دي چې ګيډه کې دې درددی ؟سړي وويل انځراوشوده مې خوړلي دي سړي بياورته وويل چې ددې دواړوخوړل يوځای ښه نه دي رنځوروړته وويل دوی په خپل منځ کې سره ښه جوړدي خوچل يې ماته جوړکړی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوداسې هم کيږي چې يودوه ټګان سره په خپل منځ کې ونښلي اولاسونه سره واچوي اودريم ګړي چې دخلاصون له پاره ورشي بيايې ترې جب وهلی وي.

– 344دپرکارڅخه يې وغورځاوه

– 344دده مګرکزيت يې ورختم کړ،ياداچې ده په خلکوحلقه راتاوولو دهغې نه يې خلاص کړ.

– 345دګورمړي شرموي

– 345دومره بې حياکارونه کوي چې په ګورکې خپل مړي شرموي

– 346ديوسړي په چاقرض و اوپه هديره کې ورته ناست و

– 346په ژوندون ترې قرض نه بوديده اوپه کورکې يې ورته سپورې اوسختې هم کولې سړی ولاړاوپه هديره کې ورته کښيناست اوويل يې څه داخويې لارده

– 347دروغ دميږه وزرونه دي

– 347يعنې ځينې کسان په درواغوځان هم ديومشکل نه خلاصولای شي اوګټه هم پرې کولای شي.

– 348دا ديرش روزې مې داخترله پاره نيولې دي

– 348دادومره تکليف مې ددې له پاره ګاللی دی .يوسړی دروژې په اهميت نه پوهيده خوداخترخوشحالي ورته ډيره مهمه ښکاريده دهغې له پاره يې روژې نيولې.

– 349دقدرشپه په شوګيرمندل کيږي

– 349چې تکليف ونه ګالې مقصدته نه شې رسيدلای.

– 350دهزارناوي چې خرزوړشي دسرك سرته يې راوباسي

– 350هزارناواوباسول کې خلك داسې وايي چې خر دباردوړلونه ولويږي نودسرك سرته يې راوباسي چې کوم موټريې ووهي ، هم به دخردواښونه خلاص شي اوهم بګه دډريورنه يوڅوپيسې تاوان واخلي

– 351دويښې مورنه زوی اخلي

– 351ډيرچالاکه ټګ دی

– 352دزمري کوربې هډوکو نه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 352دمیړنیوخاندان کې دمیړانې نښې وي.

– 353دعقل وړی نشته اوددنیاموړنشته

- 353هرسړی ځانته هوښیاروايي اوپه دنیاکې هیڅوك ځانته موړنه وايي

– 354دفیل لغته فیل هضموي

–354دزورورګوزارته زورورځواب ویلای شي .

– 355دتیزله غمه ورك دی

–355یوسړی واودخپلې ښځې په مخ کې ترې تیزوتلي و اوبیاسړي ځان ورك کړهندوستان ته ولاړچې چابه یې دښځې نه پوښتنه وکړه چې میړه دې څه شوښځې به یې فقط همدومره ویل چې دتیزله غمه ورك دی ، ډیره موده پس دسړي په زړه کې وګرځیدل چې څه کورته ولاړشه دښځې به اوس هیروي ،زامن یې هم غټکي شوي وو او لس اتوکالوته رسیدلې وو ، سړی ماښام تیاره کورته راغی اوپه تیاره کې غلی کښیناست اوځانته معلوموي چې هغه زماجرم دوي ته یاددی او که هیر شوی دي په دې وخت کې یې زامن په یوشي سره ونښتل اوموریې پسې ځمګځی راواخیسته ټس یو په سرووااهه اوټس بل په سرووهه اوورته وایي چې دتیزن زامنوغلي شئ جنګ مه کوئ، سړي چې داخبره واوریده ، چې شی خوبې هیرنه دی په ورو، ورویې دروازه بیرته کړه چې غنګ ونه کړي اودکوره ووتودوه یې خپلې کړې اودوه یې پردی کړې اوبیاهندوستان ته ولاړ.

– 356دباندې دهندوانونه میاګلاب شاه بزرګ دی

– 356میاګلاب شاه بې نمانځه سړی واودجومات نه یې خولې په خنجکی راواخسته ، چادمیاګلاب شاه غیبت کړی و، بل ورته وویل چې څه دباندې دهندوانونه بزرګ دی

– 357دشلخي ټوپك نه دوه کسه ویریږي

– 357خپل خاوندیې په دې ویریږي چې په ماونه چوي یاقوله ونه نیسي چې دښمن به راباندې راشي اودښمن ترې په دې ویریږي چې ټوپك دی.

– 358دازل لیکه نه بدلیږي

– 358څه چې تقدیرلیکلي وي هغه به کیږي

– 359دریاب په یوموټي ایره نه خړیږي

– 359دغټوخلکوپه وړوخبروپروانه وي یادولتمندته لږتاوان هیڅ شی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 360دزاړه قچریوه جوپه ده

– 360دزړوطاقت لړوي

– 361دیومرى دسلوحکمران

– 361یوکس چې دډیرزورورغلامى ومنې په ډیروکمزوریوبه پاچاهى کوي

– 362دوروریولاس په چاړه بل په خواړه

– 362وروركله بدهم شي خورحم اومینه يې ډیره وي

– 363داګوته هم دډول په سوري اوداګوته هم دډول په سوري

– 363ټول یوشى دي.

– 364دپیسوغل اودزروغل دواړه یوشى دي

– 364دډیرواودلږغل یوشى دى .

– 365دسپینې خولې یاران ډیردي

– 365ددولتمندسړي دوستان ډیروي

– 366دپیرخوتاره ړیره وه چې په تعویذوکې ولاړه

– 366زمونږپه خوارملك کې دومره څه وچې هغه ډاکوانویوړل

– 367دنیاهغه ده چې ویې خوري یایې دخداى(ج) په رضاورکړي

– 367دنیاهغه ده چې تاته يې خیردورسي په دارینوکې

– 368دمیړي خوادي نه خلاصیږي.

-368د خوار سړي راحت نه شته یا دا چې حریص نه مړیږ ي.

-369دمړه سیند نه ویریږه دتیز نه مه ویریږه.

-369دغلي او مړ ماري سړي نه ویریږه.

_ 370دمرګ دارونشته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 370چې پوره شوه بیاپه وسائلونه کیږي

– 371دغله توره تیښته ده

– 371غل چې ځان روغ رمټ ویستوداېې میړانه ده

– 372دجومات نه خولی په خنجکي رااخلي

– 372بې نمانځه دی

– 373دړانده دنیولواودکاڼه دوهلونه دې خدای(ج) ساته

– 373ړوندسړیکلك کوي ،اوکوڼ سخت وهل کوي ځکه چې دوهلواوازاوډبول نه اوري

– 374دینگرپه دوکان کې کښیناستې یابه وسوځې اویابه بدبوي درشي .

– 374دبدوسره چې کښیناستې تکلیف به ترې گوري اودښوسره که کښیناستې څه به ترې زده کړې

– 375دعطارپه دوکان کې به یاعطراخلې یابه ښه بوی درشي.

- 375دښوخلکوسره چې کښیناستې خامخابه ترې څه زده کړې

– 376دبنده امیدبه څه وي اوبنده به څه وي

– 376دانسان نه تمه کول هـیڅ دي .

– 377دنن زوی دسباپلاردی

– 377پلرونه مري اوزامن دهغوی ځای نیسي

– 378دیووطن خاوره دبل وطن داروده

– 378دیوې خاورې شی په بله خاوره کې ډیرارزښت لري

- 379دوست دوخت انتظارنه کوي ، اودښمن دوخت انتظارکوي

– 379دوست فوراً دتکلیف په وخت کې ځان خپل دوست ته وررسوي اودښمن دخپلې غلبې اوحملې وخت ته گوري

– 380دمیلمه رخصت پښتې ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 380پخواپیتی ته چاپه ډیرقدرنه کتل ، نوچابه چې میلمه ته پخه کړه بل وخت ته به بیانه پاتې کیده تردې پورې چې بیابه دې کورته نه راته

– 381دګونګي په ژبه مورپوهیږي

– 381هرڅوك دخپل وطن په رسم اورواج ښه پوهیږي

– 382داصیلې ښځې کول سخت دي خوساتل یې اسانه دي

– 382اصیله ښځه په هرحالت کې دخپل میړه پت ساتې

– 383داسې خوږه ژبه داسې لنډه وعده اوداسې ښه ضامن .

– 383یوسړی و اوویل یې چې نشته یودوس ، کوستې زن دله اوطلاقي،

چې ماته یولك روپۍ قرض راکړي ضامن به مې .... شي اووعده به یې اخرت شي بل سړي ورته وویل چې واه څه خوږه ژبه او څه ښه ضامن .

– 384دنجارکره خمڅۍ نه وي ، کاسه په سراړوي

– 384څکه کسبګردی خپل اولس نه خپه کوي ځانته خمڅۍ نه پریږدي اوهغوی ته یې ورکوي اوداهنګرکره لورنه وي خلك یې ترې وړي

– 385دبیمارهرڅه ته زړه کیږي

– 385دمحتاج هرشی په کاردی

– 386دیوې ورځې حکومت دسلو کالوکورخرابوي

– 386دنااهلودیوې ورځې واکمنې ملت سل کاله وروسته غورځوي.

_ 387داختر په ځوانانومه تیروزه.

_ 387په اخترکې هر چاپه ځان باندې یو څه ګګګو تې وهلې وي،او ځان یې بناو کړی ویخو په منځ کې هیڅ نه وي.

_ 388دزوم کره شپه مه کوه،په پسرلي کنځمکه مه اخله ،او په واده کې جینیمه خوښوه،

_ 388دزوم کره شپه خوندنه کوي ،څکه چې لور به هم لمبلي وي او زوم به هم خو خسربه خړې سترګې نیولېوي پسولی کې هسې ډاګ هم ښه ښکاري څکه چې شین وي .اوپه واده کې هرې پیغلې په ځان یوڅه خواري کړې وي اوځان یې ښکلی کړی وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهسکې مينې معلم افسر راته کيسه کوله چې زموږ کليوال ته په پيښور کې په يوه واده کې مور جنۍ خوښه کړې وه بيايې زوی ته وکړه اود مهاجرت نه وروسته يې واده کړله بله ورځ جنۍ په وطن يعنې په هسکې مينې کې چينې ته د اوبو پسې تللې وه ډك منګی يې دچينې نه په سر راوړلو په مخ باندې يې څه اوبه راڅڅيدلې وې اوبو پوډر وړې و او مخ يې ورته لارې لارې کړی و کله چې کور ته راننوته دخواښې يې پرې نظر ونښته او ګمان يې وکړ چې ننګور سره مې چا په چينه کې جنګ کړی دی مخ يې ورته شوکارې شو کارې کړی دی، سمدستې يې خواښې ورغبرګ کړ چې مخ دې شوکې شوکې دی، سپين پوډر يې له مخ نه تللي و او مخ يې ټاپو ټاپو شوی و اوپه ځينو ځايونو کې يې هغه توره څرمن ښکاره کيده . ناوې ورته ووېل چې ادې جانې مه خپه کيږه دا اوس بيرته جوړيږي سمدستي يې منګی کيښوده او کوټې ته شوه او مخ ته يې بيا د پوډرو اخير ورکړ.

– 389دبې اتفاقه خلکوملك جولا وي .

– 389ځکه په اصيل سړي باندې اتفاق نه راځي. يو وختې په ګوشته کې خلکو هندو ملك کړی و.

– 390دبار دارې ونې ځانګې ټيټې وي.

– 390پوهان ، سخيان او عالمان متواضع وي.

– 391دپښو لا ندې يې ميږي شول .

-391ترور شو،بيږه يې ده . او ځي .

– 392دغل دپټې ځای غوجل دی .

-392په غل چې خلك را پا څيږي او لارې پرې بندې کړي غل ځي او دغوا ګانو په منځ کې ځان پټوي .

-393دخيګ غوندې پړسيدلی دی .

-393بې مانا غټ شوی او تيار شوی دی .

-394د دې ځايه تر کامې چاکړې معاملې .

-394دکامه والو سره يو چا څه خيښې کړې وه ، د وچې غاړې خلك وو دسيند نه ويريدل ، دناوې پسې په اوومه راغلې دې دسراچې پل په برابرې دزاخيلو کلې ته مخا مخ د جالې انتظار او باسې کله چې جاله راغله او څه کسان په کې ور کښيناسته يوه ښځه وترهيده يعنې وويريده او په جاله کې نه کښيناسته نو دلور پلار ته يې ووېل چې ددې ځايه ترکامې چاکړې معاملې.

– 395د دنيا توله برابر وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 395يو ليوني نه چا پوښتنه وکړه چې په دې بازار کې څه خلك ښکته او څه پورته ځي دا والې ؟ ليوني ځواب ورکړ او ويې ويل که چيرې ټول په يولوري ولاړشي نو دنيا به واو ړي ځکه چې يوه خوا به يې درنه شي .

– 396دګنډ يري ګل دی .

-396رنګ يې شته او بوی يې نشته.

– 397ديد نی پرې تيرې شوې .

– 397ډيرې سختۍ پرې تيرې شوې دي .

– 398دين دين ولاړ او .... ولاړ .

– 398يو هندو مسلمان شوی و او بې عقله خلکو سنت کړی و، او بيا ډير په عذاب او ويه لاره آزاده ازاده او ګوډګوډ روان و، کوم مسلمان ترې پوښتنه کړې وه چې لالا دا ولې ؟

هندو خپلودپښومنځ ته اشاره وکړه چې دين دين ولاړ او...... ولاړ.

– 399دمالو چو خروار دی .

- 399يو بې عقله سړي ويل چې دا مالوچ چې دومره سپك دي زه خوبه يې يو خروار وړلای شم .

- 400دهندوانې منځ ته هم ګرد ننوځي .

– 400يعنې دګرد او غبار نه ځای نه پاتې کيږي .

-401د زاوه وال پياز شوه .

-401يو زاه وال په کوز بيهار کې پيار اخيسي وو او ډير ترخه وو خوړل يې او له سترګو يې او ښکې بهيدې چاور ته ويل چې مه يې خوره زاوه وال ورته ويل چې پيسې مې پرې تللې دي.

_402دکونډې لور وه په سکونډلو کې ولاړه.

_402دومره شی و چې په لړه لړه ورکړه خلاص شو.

_403دومره پيتي وه چې په څکلو کې خلاصه شوه.

_403دومره څه و چې تجربو او تمريناتو خلاص کړل.

_404دظالم قبر معلوم نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-404ځکه چې ظلمونه یې کړي وي چې بل قدرت ورپسې راشي بیا دده قبر ورك وي لکه دسردار داود خان، ترکي، حفظ الله "امین" داکتر نجیب الله ،ببرك او داسې نور.

_405ددوو خرو اوربشې نه شي بیلولای.

_405ډیر بې عقله او ناپوهه دی.

_406دومره وشول چې ایله یې ماته راکړه.

_406یو سړی خلکو دېوې انجلۍ کورته په جرګه واستوه سړی ولاړ او دغه انجلۍ یې ځانته وکړه کله چې بیرته راغی خلکو ترې پوښتنه وکړه چې څنګه چل شو؟

نو دې سړي بیا دا پورتنۍ وینا وکړه.

_407دمحبوب خان سپاهي دی.

_407محبوب خان یو مشر و چې نو کران یې درلودل او ډیر بخیل سړی و نو کرانو ته یې نه تنخواګانې ورکولې او نه یې په خیټه ماړه ساتل نو ځکه به یې نوکران تل محتاج وو.

_408دلور مې دې میړه مري، او دزوی مې دې عورته زه دې ګرځم سلامته.

_408یعنې یو زه دې روغه یم نور که ټول خلك مړه شي پروامې پرې نشته.

_409داوبو داوبو شو او دشودو دشودو شو.

409_ یو ګوجر و چې کله به یې خپلې مینښې ولوشلې نو بیا به یې په شودو کې سمې نیمې اوبه ورګډې لړې او مخ په بازار به شو ډیرې پیسې یې په دې ډول وګټلې دپیسویوه غټه همیانۍ ورسره ده او د سیند په غاړه روان دی ګرمي یې وشوه، جامې یې ویستلې او په سیند کې یې لمبل په دې وخت کې یوه غټه بیزو راغله او همیانۍ یې ترې وتښتوله او پاس ونې ته وختله او دهمیانۍ خوله یې رالیله کړه یوه کلا ترې و چې ته راغورځوي او به سیند ته غورځوي، کله چې یې همیانۍ تشه کړه نو بیا یې راګوزاره کړه نو بیا ګوجر له ځانه سر داپورتنۍ وینا وکړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ډ)

1.ډېره په ډبرې ماتيږي.

1.يعنې زور زور ماتوي.

2.ډبلۍ يې ورته نيولې ده.

2.وهي يې.

3.ډرامه يې ترې جوړه کړې ده.

3.کيسه يې ترې جوړه کړه.

4.ډزې په قراره نه کيږي.

4.د يو چا واده و او خلکو په کې ډزې کولې ، د زوم پلار راغۍ او په خلکو يې غږ وکړ وه خلکو ډزې په قراره کوئ.

5.ډمه شه ګډيږه چې شه شرميږې.

5.چې ښومره ښوريږې هومره به شرميږې.

6.ډمامې وهي.

6.اعلانونه کوي او خلك خبروي.

7.ډليز مرګ جشن دی.

7.د ډيرو خلکو سره چې سړی يو ځای مړشي دخو شالۍ مرګ دی.

8.ډولۍ ډولۍ مه کيږه.

8.په صورت روغ دی خو کارونه دليونيو کوي.

9.ډوله چيرته دې و هم چيرته غږيږ ې.

9.زه څه وايم اوته څه وايې .

10.ډوډۍ زما خورې غاپې د ارسلاخان کره.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.خرڅ دربانديې زه کوم او ګټه دې بل ته رسيږي.

11.ډول او ډمبك وهي.

11.څه ساز او سورد يې شروع کړی دی.

12.ډول او ډمبك دې واخله ځه.

12.خپل سامان واخله ځه.

13.ډ ډه يې واچوله.

13.نور دتلو نه دی د همدې ځای شو يا دا چې ځان يې لټ کړ.

14.ډ لې ډلې کيږي.

14.ټولنې جوړوي او مسلاتونه کوي.

15.ډانګ پيل يې ورته و وايه.

15.شکاره او سپينه يې ورته ووايه.

16.ډير مې مال بد مې حال.

16.چې دسړي هستي ډيره وي خوب او خندا يې ورکه وي.

17.ډيران يې اور اخيستی دی.

17.دومره قهر ورغلی چې بيخي يې غصه نه سړيږي.

18.ډيل مه کوه چې اوګکره سړيږي.

18.نو ر ورته مه ګوره.

19.ډير خوره زهر او ګنډير خوره.

19.هر څوك چې په ځان بانديې يو شی زيات کړي نو بيا خرابيږي.

20.ډيرې خولې ډيرې خبرې.

20.څومره چې خولې ډيرې وي خبرې يې هم ډيرې شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

21.ډوډۍ که پردۍ وه ګېډه خو دې خپله وه.

21.يو سړی په چا ميلمه شوی و او هلته ډوډۍ خوندوره وه ميلمه ډېره خوړلې وه بيا يې ګېډه خوږيده کورته چې راغی ويل يې چې ګېډه مې خوږيږي ، د کور خلکو ورته وويل که ډوډۍ پردۍ وه نو ګېډه خو دې خپله وه.

22.ډانډس يې کړ.

22.سپك يې کړ، هرڅه يې ورته وشيندل.

23.ډبلۍ که ماته هم ده دکولال د پچي بيخ به اوباسي.

23.د کولال د کټيو قطار ماتولای شي يا که يو سړی ډير بې کاره هم شي يو کار کولای شي.

24.ډير يې نه ميندل لړيې نه اخيستل.

24.ډيره ګټه يې کولای نه شوه او لړه يې نه خوښيده.

25.ډانډس باندې روسی دتوپ ګمان کوي.

25.د جهاد په شپو کې کامې ته د روسيانو يوه لويه قوه راغلې وه ، نداپانو ډانډسان په اوږوينبي وو او په کليو ګرځيدل چې چيرې مالوچ وټکوي خو پرې روسيان ورپيښ شول ، کله چې روسيانو ډانډسان وليدل ، نداپان يې سمدستې شهيدان کړل او ډانډاسان يې دځانه سره پر ټانګونو کينښودل او دڅمر خيلو کيمپ ته يې يوړل او ويل يې چې موږ دومره باسمچيان يعنې کمونستانو دجهاد په وخت کې مجاهدين اشرار بلل اشرار مړه کړل او توپو نه مو ترې راوړل.

(ر)

1.رمباړه يې وکړه.

1.نور تر ې کارنه کيږي لټ شو.

2.رمباړې يې ترې ويستې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

2.ډېرېپ وواهه اويا ډېر يې وځورولو.

3.روژه نه خورم ډوډۍ خورم.

3.چا روژه خوړه بل ورته وويل چې روژه ولې خورې هغه ورته وويل چې روژه نه خورم ډوډۍ خورم.

4.روغ درنځور دحاله څه خبر دی.

4.دخوښيو خاوند دغمجن په غم څه پوهيږي.

5.روغ صورت اختر دی.

5.روغه ځته خو ښې او خوشالي ده.

6.روغ صورت پاچاهي ده.

6.روغ ځان تر پاچاهۍ هم ښه دی.

7.روغه ورځ يې نشته.

7.خير يې ونه ليده.

8.روغ ليونی دی.

8.په صورت روغ دی خوکارونه دليونيو کوي.

9.روستی عقل چې ړومبی وای.

9.چې اوس پو شوم کاش چې تر دې پخوا پوه شوی وای.

10.رادي نه کړ رانه غوځ دې کړ.

10.يو څوك يوكس ته ديوه شي په تمه ورشي مگر هغه پرې خپل كار وكړي او بيا يې تش رارخصت كړي.

11.رښتيا يا له ورو ياله زړو پوښته.

11.په يوه کلي کې چې يوه موضوع پيدا شي او دپلټنې له پاره يې يو څوك راشي او دکلي خلك غواړي چې موضوع پته کړي او ترې منکرشي. نو سړی بايد بيا يا واړه وپوښتي يا زاړه.

12.راستي زوال نه لري.

12.رښتيا عبث نه ځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

13.را وايې خله نوم يې مه يادوه.

13يو پاچا چيرې په ښکار وتی و او په بيابان کې پرې شپه راغله د يوه کوچي کيږدۍ ته ورغی او دهغه سره يې شپه شوه، دخوب وخت شو او دکوچي کره برستنې نه وې يو د اوښ ځل پروت و کوچي ويل پاچا صيب داځل به دربانديې واچوم چې ساړه دې ونه شي پاچا ويل رنګ يې ورکه وه، پاچا ځملا ست او دشپې يخنۍ ونيوه بيا يې کوچي ته ورغږ کړ چې څه تلتك ملتك نه شته کوچي وويل صيب ځل شته ، پاچا ويل ورك يې کړه خو چې کله شپه ښه پخه شوه دپاچا ډيره يخني وشوه او بيا يې په کوچي ورغږ کړ چې څه اسباب نشته هغه وويل صيب ځل شته ، پاچا وويل چې نوم يې مه اخله خو را باندې يې را واچوه.

مونږ افغانانو هم ښه مشر غوښته خو چې نه پيداکيږي نو اوس مو چې هر څوك واکمن شي او چې هر څنګه وي شپې به ورسره تيره وو.

14.رنګ ته يې مه ګوره خو ند ته يې ګوره.

14.ديوه چا ظاهري بڼه څه بيکاره غوندې ښکاري خو هغه به ډير يوه او کار يګر سړی وي .

15.روزې په طالعو ده نه په هلو ځلو.

15.هر څه سرې ته له ازل نه رسيږي په ډيرو هلو ځلو نه ده.

16.ريچې ويل که خوله کې مې لومه نه وای د انسان به مې ماغزه راويستي وی.

16.دځينو خلکو وسه نه رسيږي خو ډير ظالمانه خويونه لري.

(ړ)

1.ړانده ته چشمې څه په کار دي.

1.دړانده پرې نظر نه زياتيږي.

2.ړوند دخدايه څه غواړي دوه سترګې.

2.د ړوند لومړی ارمان سترګې وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

3.ړوند یوارامسا ورکوي.

3.هوښیار سړی یوار تیروزي.

4.ړوند درنځا په قدر څه پوهیږي.

4.جاهل سړی د علمیت او پوهې په قدر نه پوهیږي.

5.ړوند په چراغ څه کوي.

5.ناپوهه ته ښه کار او بد کار یو شان ښکاري.

6.ړوند خو ړند یم نو سترګو ته مې ګوتې مه راوړه.

6.مصیب او غم خو مې تاته معلوم دی ځله یې راته هره شیبه وایې.

7.ړوندیې شل ته په شاکړی دی.

7.په یو بیکاره دبل بیکاره کار کوي.

8.ړوند په ګډا څه کوي او کوڼ په نغارو څه کوي.

8.ړوند دګډا په خوند نه پوهیږي . او چې هر څومره ښه اوازونه وي ګاڼه ته خوند نه ورکوي ځکه چې په اسانه یې نه شي اوریدلای.

9.ړوند یو وار ټکر کیږي.

9.هوښیار سړی یو ځل نیم غلطیږي.

10.ړوند ته تور او سپین یو شی دی.

10.ناپوهه دښو او بدو توپیر نه شي کولای.

11.ړوند خپله خوله نه غلطوي.

11.په ناپوهو خلکو یوازې خپل ځان ګران وي.

12.ړنده سپۍ ده په خپلو بچو غل کوي.

12. خپل خلك ترې ناقراره دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ز)

.1زاړه په خواږه.

.1زړو ژوند په ښو خوږو دی.

.2زده کړه دزانگونه تر قبره پورې ده.

.2یعنې زده کړه تر عمره نه خلاصیږي.

.3زرگره ده.

.3ډیره هوښیاره ده.

.4زر هم غم او بې زره هم غم.

.4که دې دولت درلود هم غم دی او که دې نه درلود نو غم دی.

.5زرگر دمور دنتکی نه هم غلا کړې ده.

.5په زرگرانو کې صادقان نه وي.

.6زر چې لرې زمري به هم ستا غلام وي.

.6چې پیسې لرې ډیر غټ غټ قدرتونه ماتوي.

.7زړه وریورې مه تره.

.7باور او اعتماد پرې مه کوه.

.8زړه مې غلبیل، غلبیل دی.

.8ډیر غمجن یم زړه مې سوری ، سوری دی.

.9زړه چې غمجن شي ستر گې ژاړي .

.9چا ته چې تکلیف پیداشي ظاهري اثرات یې ښکاري.

.10زړه یاري زین کړی آّس دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.10پخوانۍ دوستي او اشنايي د باور وړ او سمه لار ده.

.11زمرو کې نراوښځه نشته.

.11ميړونه ټول ميړونه وي.

.12زامن دپلار په شان وي او لوڼې دمور په شان.

.12په زامنو کې زياتره دپلار خويونه وي او په لوڼو کې زياتره دمور خويونه وي.

.13زوريې دملخ لګيږي مې په مخ .

.13هيڅ هم نه يې خو په سترګو کې راننوځې.

.14زما دې سوال ورك شي او ستا دې دا د ورك شي.

.14چې يو سوالګر دډير شي په تمه وي او سږی لږ ورکړي.

.15زوړ غم تازه کوي.

.15بل کار يې نشته بيکاره دی زاړه غمونه تازه کوي.

.16زړه دغوښې دی.

.16هر څه غواړي.

.17زوړ شو او سوړ نشو.

.17ځيني خلك تر اخره پوري دبد خوی او بد عادت نه لاس نه اخلي .

.18زور دچل کونه شکوي.

.18چې زور راشي بيا چلونه نه ټينګيږي.

.19زوم لرګی دی.

.19دپګښتنو په ځينو سيمو کې چې يو پلار دخپل زوی له پاره دچا په لور مرکه کوي او دهغه سړي به ورته دخيښۍ خوښه راخله نو ددې له پاره چې د زوم همت او قوت معلوم کړي، چې لورته مې روزي ګټلی شي او کنه نو ازموينه به يې پرې کوله ، يو سخت او غوټن لرګی به يې پيدا کړ او زوم ته به يې ورکړ چې دا په تبر ټوټې کړه که چا به په لږ وخت کې دا کار وکړ هغه به ډير تکړه و نو بيا به يې ګوړ ماتی وکړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20.زه پور غواړم دی نور غواړي.

20.زه ترې زوړ غواړم او دا لا نورې هم غواړي.

21.زه دګناه ګار قبر په هدیره کې پیژنم.

21.زما سره ډیره تجربه ده خلك پیژنم.

22.زه دې مرې ژاړم ته مې خولې پورې خاندې.

22.یو څوك د چاسره په یوه کار کې څه مرسته کوي، مګر هغه ښاغلی ددې د مرسې او کار کولو یورې خاندي .

23.زه دې پوزه غوڅوم ته رانه چار ګل غواړې.

23.یو سړی و او خپله ښځه یې ډیره بدې شوه او قهر یې ورته راته سړی دپیښور اندرشیر ته روان و او څه پیسې یې بدلو لې ښځې یې ورته کړه چې سړیه چې را تلې ماته به په اندر شیر کې یو چار ګل واخلې ، سړي ورته کړه چې زه دې پوزه غوڅوم ته رانه چار ګل غواړې.

24.زه دې په مسلمانۍ کې شك ګنم ته راته مریدان نیسې.

24.زما دې په زده کړه کې شك دی ته استاد شوې.

25.زه دخان نوکر یم نه د بانجان.

25.خان بانجان خوړل، نوکر ته یې وویل چې یاره ډیر خوندور بانجان دې بله ورځ بیا خان صاحب د ډوډۍ په وخت کې بانجان خوړل خو پرې بد لګیدلي او بیایې نوکر ته کړل چګې یاره بانجان خو ډیر خراب شی دی نوکر وویل چې هو صاحبه ډیر خراب شی دی.

یو چادې نوکر ته وویل چې څنګه تیره ورځ دې ورته ښه ویل مګر نن والې چې خراب دې په دې وخت کې نوکر کړه چې زه خان خوشالوم دبانجانو سره مې کارنشته،

26.زه په تا ته خطا.

26.زه په تا زهیر یم خو ته زما د ضرر کارونه کوې.

27.زه زړه در وړم ته سړی راوړې.

27.زه ډیر اخلاص درسره لرم مګر ستا خوا خوږې راسره نشته او یو څه تکلیف هم راکوې.

28.زه خوته شوم ته څه شوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.28يو سړی و او حبن قطعه نوميده ، په خپله غاړه کې يې يوه غاړکۍ اچولې وه او خپل ځان يې پرې پيژنده . بل ورځ يې ورور دا غاړکۍ په خپله غاړه کړه . نو ده ورته وويل چې لالا زه ته شوم ته څه شوې؟

.29زه به يې پريږدم که دې مې پريږدي.

.29يو هلك و اوبل ته په غيږه ورغلی و او په دې عين غيږه کې سره په جنګ شول يو بل څملاوه خو دا لاندينی يې نه پرېښوده ، دې برني ته يو ملګری ولاړ دی او ورته وايي راځه چې ځو پريږده يې، برني ورته کړه چې زه خو يې پريږدم دې مې نه پريږ دي .

.30زر څه او زر را څه.

.30که يو څوك غواړي چې يو لرې ځای ته يو کار پسې يو سړی ولیږي او غواړي چې بيرته زر سوال او ځواب راوړي نو بيا داوايي.

.31زه لاپخوا مست وم بنګ مې بهانه شو.

.31يو بنګي بنګ څکلي و او ځان يې مست ، مست او پورته پورته اچاوه چاورته وويل چې دا بنګ مه څکوه چې بيا دې مستوي، بنګي ورته وويل زه لاپخوا مست وم دبنګو تا ثيرنه دی.

.32زه پردو غمونو وخوړم .

.32پردو انديښنو په تکليف کړی يم.

.33زلمي کې چې غيرت نه وي سر يې دپرې کولو دی.

.33زلمی چې غيرتي نه وي د پرېښودو نه دی.

.34زه دبې بې سره خوښه يم.

.34په يوه ښادۍ کې يو کور ډيرې ښځې را غوښتې وې په دې کې کومه ډيره معتبره ښځه هم راغلې وه هر چا به ورته ستړي مشې کوله کور والا ورته په کټ کې توشك او بالښت کيښودل او بې بې تکيه ووهله ، دکلي يو ه غريبه ښځه راغله بې بې ته يې سترمشي وکړه او هملته ورسره کښيناسته چې بې بې پښو غځولو ته نه پرېښوده د کور ښځو ورته وويل چې د بې بې نه رادې خوا شه لاندې کښينه ښځې وويل نه زه د بې بې سره خو شاله يم.

.35زنګ وهلې تورې نه نه توره ښه ده.

.35دبيکاره اشنا نه نه اشنا ښه دی يا دبيکاره وسلې نه نه وسله ښه ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.36زاري يې دزور اندازې ته ورسوله.

.36دومره زاري يې وکړه چې سړی مجبور شو چې څه وکړي.

.37زر زردار ته ورځي.

.37چاسره چې ډير دولت وي نو هماغه ته ډير دولت ورځي.

.38زر زور لري.

.38څوك چې دنيا دار وي هغه زورور هم وي.

.39زړه چې مين شي ستر ګې ژاړي .

39ديو چا غم او خوشالي په بل دوست اغيز كوي .

.40زړه زړه ته لار لري .

.40څوك چې دچا خوښيږي دهغه هم هغه سړی خوښيږي.

.41زما پيدا په مالګيا.

.41سړيتوب مادر زده كړ تكليف دې هم اوس ماته دی.

.42زمروته خدای په غره كې غوښې رسوي .

.42چې څوك سړی شو كه بيا په غره كې كښينې هم خلك به يې احترام كوي او احتياج يې رفع دی .

.43زور په غريبو ازموي.

.43زور ورته څه ويلای نه شي او دخپل زور تجربه په غريبو كوي .

.44زه مې لالا سره راغلی يم.

.44په يو ځای كې يودوه وروڼه غلا ته تللي و او د كور خاوند ور باندې راويښ شو . مشر ورور يې په كندو كې پټ شو او كشر د كور خاوند ونيوه. او پوښتنه يې ترې وكړله چې دلته دې څه كول .كشر غل ورته وويل زه مې دلالا سره راغلی يم ويل يې لالا دې چيرې دی؟ ده ويل په كندو كې ناست .

.45زه دادې مز دوره ادې د كلي مزدوره.

.45دغلام غلامي كوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

46.زړه چې تنګ نه وي ځای تنګ نه دې.

46.یو څوک چې په یو ځای کې تنګ ناست وي اوبل سړی راشي دا خلك ځان تنګ کړي او هغې ته ځای ورکړي. نو راغلی سړی ورته وایي چې تنګ مې کړئ. هغه خلك ورته په ځواب کې وایي چې زړه تنګ نه وي ځای تنګ نه دی.

47.زه په تمه ته بیغمه .

47.یو څوك یو چاته دیو کار دکولو په تمه وي او دهغه نه یا هیر شوی وي او یا یې قصداً نه کوي او یا یې دناراستۍ نه نه کوي .

48.زه مور تینګ تړلی یم.

48.نه مې څوك غولولی شي اونه مې څوك ویرولی شي.

49.زمری دځناورو پاچا دی.

49.دټولو ژویو څخه په زمري کې قوت زیات دی ځکه پاچا دی .

50.زور به یې په لسمه میاشت معلومیږي .

50.لومړی خو دمزو وخت وي دتکلیف وخت یې بیا په لسمه میاشت وي .

51.زه ژوندی سړی یم .

51.بیداره یم، څوك مې نه شي غلولای.

52.زمانه هماغه ده خو انسانان بد لیږي .

52.په زمانه کې بدلون نه راځي ، په خلکو کې بدلون راځي،

53.زړه یې ښه که کار پرې وکه .

53.چې زړه خوشالوي نو کار هم په اخلاص کوي .

54.زه سترې ته خفه .

54.مانا داچې هغه احسان هومره مې هم نه مني او خپه لا سرباري یې.

55.زه چې ستا په منګ ومه بوټۍ دلونګ ومه.

55.زه چې ستا په منګ ومه ما ډیر ښه ښه کارونه کول.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

56.زوی بادام دی او لمسی دبادام مغز دی.

56.دزوی نه لمسي گران وي.

57.زه دې هم دلور غوندې کړم او ځان دې هم.

57.یو چرسي و او دچنګاښ په میاشت کې د روژې میاشت وه ، د روژې شپړویشتم و، سهار چې چرسي را پاڅیده او ښکته اسمان ته یې وکتل ، میاشت دلور غوندې نرۍ وه . داخپله گوته یې را کاټ کړه او دلور شکل یې ترې جوړ کړ او میاشتې ته یې وویل چې ځان دې هم داسې راکوږ کړ او زه دې هم را کوږ کړم .

58.زه خپل حال هم داسې وایم لکه پردی.

58.صادق یم په زړه کې څه نه ساتم .

59.زړه یې موړدی.

59.زړه یې صبر شو .

60.زړه یې صوتې دی.

60.خپه دی ، موړ دی.

61.زما د سره تیره خدایه مه کړې دنیا ډیره گ

61.چې زما برخه په کې نه وي هغه دنیا او دولت دې ډیر نه شي گ یا دا چې له ما پاتې کیږي خدای (ج) دی ډیرنه کړي چې نور به یې بیا خوري گ او په حدیث مبارك کې دنیا په درې برخو ښودلې ده ، لومړی هغه ده چې ده وخوړه هغه هم دده ده دویم که د خدای (ج) په رضا یې ورکړه هغه هم دده ده او دریم هغه ده چې هغه دده نه ده او د ورثوو یې ده گ

62.زما برخه وشوه د خدای ونه شوه گ

62.یو سړي غنم کرلي و او یو فقیر راغی زکات یې ترې غوښته گ سړي وویل چې ماته زکات نه کیږي گ فقیر ورته وویل چې ولې نه کیږي فصل دې شوی ؟ سړي بیا کړل په فصل کې خو عشر دی لسمه برخه د خدای (ج) ده زما نهه منه غنم شوي او لسم من یې نه دې شوی چې هغه د خدای (ج) برخه ده گ نو تاته څه درکړم گ

63.زوی چې دې نیازبین شونه د ستا شو نه ددین شو گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

63.هغه زوی به نه تاته ګټه ورسوي او نه به د خدای بنده ګي وکړي يو بې کاره فرد او د ټولنې د اوږو بار به شي ګ

64.زوی د خپل سوري لاندې ساته ګ

64.يعنې خپل اولاد خپل سر ته مه پريږده ګ

65.زما خولې ته د توت اهميت نه ورکوي.

65.زما ويناوې او نصيحتونه ورته بې ارزښته دي.

(ژ)

1.ژامنو ر سړی دی .

1.بلا خور دی.

2.ژامنه کې يې يو غاښ نشته .

2 . يعنې ښه سپين ږيری شوی دی.

3.ژامنې به پرې ماتې کړم .

3.له خبرو او خوراك نه به يې او باسم.

4.ژبه لمده ده هرې خوا ته اوړي.

4.خوك چې خپله خبره بدله کړي .

5.ژبه يې په ويلو تښاکې شوه.

5.ډير يې ورته وويل .

6.ژرنده کې يې شپه شوه .

6.تکليفي شپه پرې راغله .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.7ژرنده که دپلار ده هم په وار ده.

.7سړی باید په هر کار کې ترتیب په نظر کې ونیسي .

.8ژرنده یې گرځي بلا یې پرځي.

.8د چا چې ژرنده وي نیستي به ترې لرې وي.

.9ژرنده گړي ښځه ده تیار مزد ته ناسته ده.

.9تیاره گټه خوري زحمت نه گالي .

.10ژرنده کې وایه بله ځای کې مه وایه.

.10که غواړې چې اولس پرې خبر شي نو په ژرنده او جومات کې یې وایه.

.11ژوره ده وینې یې وڅښکلې.

.11یو سړی چې دمال په راټولو نه مړیږي .

.12ژبې ته " 32" غاښونه په قهر وي .

.12دزورورو په منځ کې چگې څوك او سیږي او بیا هم سلامت پاتې وي .

.13ژمی یې تود اوړی یې سوړ.

.13یعنې په مزو او چړ چو کې دی .

.14ژمی هغه وخت وي چې یا باد وي یا باران وي .

.14یخني دباد او باران سره وي .

.15ژوند دې سخت دې له مرکه بد تر .

.15ډیر ستونزمن ژوند یې دی چگې مرگ ترې ښه دی .

.16ژوند نه یې مگرگ ښه دی .

.16سپك او بې حیا یې کوي .

17ژبه یې دغوڅولو ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.روغه خبره نه کوي .

18.ژبه يې دملا نه تړلې ده .

18.ډيره زباندرازه او بې شرمه ښځه ده .

19.ژمنی دپسرلي وال دوه برابره دی.

19.په ژمي کې چې ميږه يا اوزه بچی راوړي هغه دپسرلي دبچيو دوه برا بره قيمت او ارزښت لري .

20.ژوبل دی يعنې عاجز دی .

20.تاواني شوی دی يعنې څه نه لري .

21.ژبې باندې ولاړ نه دی .

21.په ژمنه او وعده ولاړ نه دی .

22.ژولې خبره کوي .

22. غوځه او پاکه خبره نه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(س)

. 1سبا نارې يې وګوره غرمه پرې پاتې شه ګ

. 1اول يې ګوره اخر پرې قياسوه ګ

. 2سپاهي ځان ستائي ګ

. 2خپله لوي پخپله وايي ګ

. 3سپلمۍ په ځان کې ټکی کوي ګ

. 3سپلمۍ يو بوټی دی چې ډيرې پې لري چې په کوم ټپ باندې ولويږي بيخي يې ناسور کوي ګ يعنې ځانته په خپل لاس يو تکليف پيدا کوي ګ

. 4سپږه وژني ريچه يې مزد اخلي ګ

. 4د لږ کار ډيره ګټه غواړي ، يادا چې په يو خسيس کار باندې هم خپل اجر او ګټه غواړي ګ

. 5سپيرکۍ په کې مه خرڅوه ګ

. 5کار په کې مه لره ، البته زجراً ورته ويل کيږي ګ

. 6سپيره ميدان دی ګ

. 6هيڅ هم نشته ګ

. 7سپی چې سپی دی هغه هم په لکۍ ځانته ځای پاکوي ګ

. 7څوك چې په کوم ځای کې اوسيږي بايد چې د هستوګنې ځای يې پاك او نظيف وي ګ

. 8سپين غر د واورو خالي نه وي ګ

. 8دا کور له ميلمانونه تش نه وي ، افغانستان بې ميړونونه وي

. 9سترګې د سترګو نه شرميږي ګ

. 9چې سترګې مخامخ شي بيا ترې خلك حيا کوي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10. ستا د خیره مې توبه ده سپي دې کوري که گ

10. خیر نه دې تیر خو شر هم مه راپیښوه گ

11. ستوان خوړل او شپیلی وهل نه کیږي گ

11 – توتان چې د اوړو غونډې میده شي ستوان ورته ویل کیږي ، چې پنجشیریان یې ډیر خوري ، نو ستوان چې په خوله کې پراته وي شپیلي ورسره نه وهل کیږي گ

یعنې په یو وخت کې دوه ضدکارونه نه کیږي گ

12. سردې سر نه دی او وزې ښې خو ښوي گ

12. یو چا په خپله وروری کې د اوزو یا چیلیو رمه سره ویشله ، کشر ورور به ځانته ښه اوزه کتله او بیلوله به یې مشر ورته په قهر شو او دا خبره یې ورته وکړله گ

13. سر مې ببر دی که لغړ ویل څولۍ کې به در توی شي گ

13. نایي ته یو سړی ناست و او سر یې خریلو ، په دې وخت کې یې د نایي نه پوښتنه وکړه چې د سر ویښتان مې اوږده دي که لنډ گ نایي ورته وویل چې اوس به دې څولۍ کې در توی شي گ

14. سر چې دې وکړ په یو ور راشه جامې چې وینځې نو په مور راشه گ

14. د دوه ورونو ښځې پخپل منځ کې سره ورانې وي یو د بل ښه جامه یې هم بدې شي او راحت یې هم بدې شي ، او چې ښځه جامې وینځي ډیره ستړې شي گ نو که په مور راشي یو څه تاوده ساړه به ورته کښیدي او ستړیا به یې پرې رفع شي او چې سر یې غوړ کړی او کوڅۍ کړي وي او ښه سینگار یې کړی وي نو په یو ور دې راشي چې هغه خفه شي گ

15. سر مې په کې سپین شو گ

15. ډیره تجربه په کې لرم گ

16. سر باندې یې ورواړوله گ

16. زور یې پرې زیات راوست ، تاوان یې پرې زیات راوست گ

دوه غوایان چې دهقان په قلبه سره وتړي او یو قوي او بل کمزوری وي نو بیا هغه بل ته سر باندې یا لودره ورښوروي چې په هغه قوي زور زیات راشي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 17سر يو دی سوداګانې ډېر دی ګ

. 17يو سر دی تکليفونه او کارونه ډير دي ګ

. 18سُدُوم ته شين دی ګ

– 18سودم يوه سيمه ده چې تقريباً د مردان شمالي شرق ته پرته ده هلته وچکالي راغله خلك يې د پيښور خواته مهاجر شول او ددی مهاجرت يې ډېره موده وشوه غوښتل يې چې بيرته خپل کلي ته ولاړ شي ګ ځکه چې دوی فکر کاوه چې ګسمه به شنه شوی وي او وچکالي به ختمه شوې وي ، په دې وخت کې چا ورته وويل چې کله مه ورځ اوس هم اسمان سودم ته شين دی او بارانونه نه دي شوي ګ

. 19سړی چې زوړ شي مرض ته جوړ شي ګ

– 19په زاړه بدن باندې مرض ډېره اغيزه کوي ګ

. 20سړی په رنګ نه سړی کيږي ګ

. 20په جامه او په رنګ سړيتوب نه دی ګ سړيتوب لياقت او پوهه غواړي ګ

. 21سړی هغه دی چې پخپله هم پو هيږي او د بل مشوره هم ومني ګ

. 21مشوره اوريدل او مشوره غوښتل په يو کار کې دا غټ سړيتوب دی ګ

. 22سړی سړی نه دی نوم يې فتح خان دی ګ

. 22سړيتوب په کې نشته او نوم يې غټ ينبي ګ

. 23سل روپۍ پور که زوی په بازار لوی که ګ

. 23يعنې په زوی باندې تاوان وکړه ، د خلکو سره يې اشنا کړه چې جهان وګوري او سړيتوب زده کړی ګ

. 24سل دې ومره د سلو سر دې مه مره ګ

. 24ډير دې نه وي خو د قوم ياد کورنۍ مشر دی وي ګ

. 25سل په لالې پورې دايو يې د بنګړو ګ

. 25يو چا په خپلې معشوقې ډير مصرف کړی و او په جيب کې يې يوه روپۍ پاتې وه په هغی يې هم ورته بنګړي واخيسته ګ چا ورته وويل چې تاخو د ځان سره هيڅ پرينښودل بيا دی ورته وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26. سل خبرې سر يې يو دی ګ

26. په يوه موضوع کې ډېرې خبرې وشي خو نتيجه يې يوه خبره وي ګ

27. سم چړ پرې ور روان دی ګ

27. ډير زغرد وربانديې راځي بريك پرې نه نيسي ګ

28. سم زما ځواني راغله سم مسلماني راغله ګ

28. يو هندو پنځلس کلن و چې مسلمان شو ګ او سمه روژه هم راغله ټول ګ احکام پرې فرض شول نو هندو بيا دا وويل :

29. سورى يې په تيږو ولي ګ

29. ډير يې بديسي ان تردې چې سيورى يې هم خوش نه دی ګ

30. سورى ستنه يې هم ورنه کړه ګ

30. هيڅ يې ورنه کړل ګ

31. سورى مشکنه نه لري ګ

31. هيڅ هم نه لري ګ

32. سور د پلي د حاله خبر نه دی ګ

32. د راحت ښبتن د غمګځپلو او ستونزو وهليو د حاله خبر نه دی ګ

33. سيلاب چې هر ځاى و خوت و خوت ګ

33. زور چې په هر ځاى راغى نو راغى يعنې مخه نيول يې سخت دي ګ

34. سيند چې سږى واخلي هر بوټې ته لاس اچوي ګ

34. يو کس چې اړشي بيا نو له هر چا نه د خپلې اړتيا د رفع کولو هيله کوي ګ که ترې کيده اوکه يه ؟

35. سيالبين د نښې منځ ولي ګ

35. له ورايه هر چاته پردى کار اسانه ښکاري ګ

36. سيرى زما ده او داني د خان دي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 36باجوړ او د پښتنو په ځینو نورو سیمو کې داسې رواج و چې خانانو، نوابانو او ملکانو به ملا، نايي او نورو کسبګرو ته یوځه ځمکه ورکوله خو چې د حاصل وخت به راغی خان صاحب به ترې یووړ چا به چې د نايي نه پوښتنه وکړه چې دا سیری ستاده هغه به دا ویلی ګ

. 37سوری یې په تبر وهي ګ

. 37ډېر یې بدیسي ګ

. 38سیلۍ چې نه وي ځانګې نه ښوریږي ګ

. 38کار د خپلو نښونه ښکاري ګ

. 39سر یې په خط کیښود ګ

. 39تابع شو ، تسلیم شو ګ

. 40ستا په خبره یې پرتوغاښ وشکیده ګ

. 40په خپله غلطۍ پوه شو ګ

. 41ستا ښه به په زړه کړمه نو ویر به درته وکمه ګ

. 41ښیګڼه به دې یادوم او خپګان به درباندې کوم ګ

. 42سړی سړی نه دی په مونږ ملك دی ګ

. 42داخو چنداڼې سړی نه دی، خو زموږ هم خونده نشته ګ

. 43سړي ورك شول چې زما پلار ملك شو ګ

. 43د یو سړي خور په بل وطن کې واده وه ، ورور د خور د پوښتنې له پاره هلته تللي و خور یې ترې د کور د لویو وړو پوښتنه کوله ګ ورور ورته ډېر په خوښۍ وویل چې زیری مې درباندې پلار دې ملك شو ، انجلۍ په شڅ شڅ وژړل او ویې ویل چې ولې نور سړي ورك شول چې زما پلارم ملك شو ګ

. 44سپیيه چغې شه د چا د مخې شه ګ

. 44خپل او پردی وپیژنه بیا خبرې کوه ګ یعنې د هر چا پورې مه نښله ګ

. 45سړی په خوی سړی دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 45سړی په اخلاقو سړی کیږي گ

. 46سور سترگي نه لري گ

. 46گټندوی او ملا تړی نه لري گ

. 47سترگې یې سرې دي گ

. 47په قهر دی گ د یو لیوه او گیدړ سره اشنایي وه گیدر لیوه ته ویل چې کله تاماته وویل چې ماما سترگې دې سرې دي نو زه به هغه وخت په ښکار حمله کوم گ یو وخت لیوه وږی شوی و او یوه تیار قچر په ځنگل کې گرځیده ، لیوه گیدړ ته وویل چې ماما سترگې دې سرې دي گیدړ چې په قچر برید وکړ قچر په کلکه لته باندې وواهه او هډوکي یې ورمات کړل او تر ډیره وخته بې هوښه پروت و کله چې لړلړ را په خود شو، نو لیوه ته یې کړه چې سترگې مې سرې نه وې تا هسې ویل چې سرې دي گ

. 48سره او سپین ورته ښیي گ

. 48وطن ورته شړشم کړي ، پسرلی ورته جوړ کړي هسې یې تیر باسي گ

. 49سر د پاسه سر وي گ

. 49د زور د پاسه زور شته گ

. 50سوه چې پیدا شي تازي ته غول ورشي گ

. 50چې د کار وخت شي ورك شي یا پلمې کوي گ

. 51سپي د ملنگ سره وران وي گ

. 51ځکه چې د ده دبادار له کوره څه غواړي گ

. 52سیل هم سیل سر گرداني هم سیل گ

. 52که یو سړی د یو کار پسې یو ښه ځای ته ولاړ شي ، که کار وشو خو ښه ده او که ونه شو دا ستړیا او گرځيدل یې هم یو کار دی گ

. 53سیاست کې ننی دوست سبا دښمن او سبانی دښمن د بل سبا دوست دی گ

. 53سیاست کې دوست او دښمن یو دی گ

. 54سلیم عقل په سالم بدن کې وي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

54. چې سړی په بدن روغ وي کارونه هم ترې ښه کيږي او خبرې يې هم د سړيتوب وي ګ

55. سپی مې کړې کشر مې مه کړې ګ

55. ځکه چې هر څوك په کشر باندې مينتونه کوي ګ

56. سل زامن د سپي يو د زمري ګ

56. نا اهله چې څومره ډير وي هيڅ دې خوکه اهل يو تن هم وي ډير څه دي ګ

57. سپی چې ډير بچې راوړي هم کرنج نه کوي ګ

57. په ډيروالي نه ده په اهليت او اصليت ده ګ

58. سپورې ستغې يې ورته وکړې ګ

58. بدې بدې خبرې يې ورته وکړې ګ

59. سپورې او ستغې مه وايه ګ

59. بدې خبرې مه کوه ګ

60. سر په ويښتو درونډ نه دی ګ

60. خپل بار او خپل تکليف درونډ نه وي ګ

61. سر مې درنه قربان خو څه رانه مه غواړه ګ

61. هسې دې مخلص يم ګ

62. سر دې سلامت وي د مال پسې مې بلا ګ

62. کله چې يو کس زيانمن شي مال ترې ولاړ شي او دی روغ پاتې شي نو بيا خلك دا وايی ګ

63. سر يې بل چا وړی و ګ

63. نکل داسې دی چې : يو پاچا د مجرم په سر باندې انعام ټاکلی و او ويلي يې و چې که هر چا يې سر راوړ نو دا انعام به واخلي ، نو وخت داسې راغلو چې نوموړی مجرم چاوژلی و او سر يې ترې وړی و ، يو بل سړی راغلو او د مجرم پښې يې غوڅې کړې او د ځان سره يې يوړی او غوښتل يې چې يو څوك پيدا او واسطه کړي او پاچا ته ځان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي يو تن يې پيدا کړ خو هغه سړي ورته وويل چې د مجرم سر دې ولې نه راوړه چې پښې دې راوړې دي ګ سړي ورته کړه چې سر يې بل وړی و ګ

. 64سل نغري لړي خو غوښه پري نه پخيږي ګ

. 64د نارينتوب خبرې ډيرې کوي مګر عمل يې نشته ګ

. 65سل کاله پس يې بدل واخيسته ورته يې وويل چالاکي دې وکړه ګ

. 65نو کس سل کاله وروسته د خپل نيکه کسات واخيست بل ورته وويل چې ډيره چالاکي دې وکړه يعنې د کسات وخت هر وخت تازه او نوی دی ګ

. 66سل مړه دي او جنګ ورته نه وايې ګ

. 66يوه ښځه وه او په لاره يې منډې وهلې ، بل ترې پوښتنه وکړه چې خيريت دی څنګه منډې وهې ، ښځې ورته کړل چې خير خيريت دی زه يې د عاشور لالا سره ونيولم او خلك سره په جنګ شول او يو څو کسان سره مړه شول خو نور خيريت دی ګ

. 67سوه چې بار شي څومره به يوسي ګ

. 67د يوه کمزوري سړي نه به د قوت څه تمه کوي ګ

. 68سيرلی خپلي مور سره څملي ګ

. 68هر څوك خپل خوا حوږي سره نږديوالی غواړي ګ

. 69سل سرونه لمدوي يو په کې نه کلوي ګ

. 69ډيرو ته تمې ورکوي خو د يوکار هم نه کوي

. 70ستاسو سپي خو زمونږ تبر نه دی راوړی ؟

. 70يو زوم و او تازه يې کوژده کړې وه ګ کور يې نږدې و ، او د ورځې به څوواري د خواښې کره تلو او يوه پلمه به يې کوله دا ځل ترې نورې بهانې ويرې شوې او دا يې وويل ګ

. 71سم د خبرو ماشين دی ګ

. 71ډير خبرلوڅ دی ګ

. 72سيند په شګو نه بنديږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 72ډېر قوت په لږ مقاومت نه ايساريږي گ

. 73سر سر او کونه ستر يې دواړه لاړ گ

. 73هر څه ورك شول گ

. 74سر يې يو واخيست مال يې بل واخيست گ

. 74چا مړ کړ او چايې مال وتښتوه گ

. 75سترگې د ليدو او غوږونه د اوريدو دي گ

. 75ځان به د دنيا د حالاتو نه خبروي او په سترگو به هم حالات مشاهده کوې گ

. 76سر به ورکړم سنگر به ورنه کړم گ

. 76د خپل عزم او هوډ نه نه تيريږم گ

. 77سپی بل کلي ته تللی و بيرته زر راغی چا ويل ښنگه راغلې ويل يې د عزيزانو د برکته گ

. 77يو سپی بل کلي ته تللی و د هغه ځايه سپيورا په مخه کړ او په خپل کلي يې وسپاره بيا ترې چا پوښتنه وکړه ده ورته دا وويل گ

. 78سل پرې مرکې کوي او ديو په قسمت کی شي گ

. 78يو شی ډير خلك غواړي مگر د يو کس په برخه شي گ

. 79سيند په لپه نه کميږي گ

. 79د يوې خزانې نه په لږ څه ورکړه خزانه نه کميږي گ

. 80ساړه خوره گ

. 80خبره کوه گ

. 81سترگې يې شکيدلې دي گ

. 81بې حيا دی د چا خبره نه مني گ

. 82سرکار د خلکو د راحت له پاره وي نه د زحمت له پاره گ

. 82يعنې کله چې سرکاري او حکومتي چارواکي چاته بې ځايه تکليف ورسوي نو بيا خلك دا وايي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 83سپي ته کپ نه اچوي ګ

. 83ډير بخيل دی ګ

. 84سپي ځکولي ګ

. 84دومره بخيل دی چې د سپي وړی هم خرڅوي ګ

. 85سرسر دی خوري او کونه ستر يې نورو ته ورکوي ګ

. 85ډير حاصل يې دی خوري او نورو ته هسې لږ څه ورکوي ګ

. 86سخي زوم د ټول کلي خوښوي ګ

. 86يو زوم چې په يو کلي کي کوژده وکړي ، نو بيا يې په ټول کلي لورونه زياته وي ګ

. 87سترګې را باندې برګې برګې مه کوه دې ته به د چا زړه ټينګ شي ګ

87 . يوه ښځه وه او لږ څه د ماغی تکليف يې دردلوده ګ د خپلې ترور سره په لاره روانه وه چې مخې ته يې دواده جوړې د ډول او سورنې سره راغلې ليونې سمد واره په ګډا ورته شروع وکړه ، ترور يې له ويرې لاس نه ور وړي چې څه بد رد ونه وايي ګ خو کله چې پخپله ښه ستړې شوه ، د جوړو خلك هم روان شول ، او ترور او ويره هم سره روان شول ، بيا يې دې ترور دې وريرې ته سترګې برګې کړې وې نو بيا ليونۍ ترور ته دا وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ش)

1. شپون خپلي ميږي ښې پيژني گ

1. هر سړی خپل شي ښه پيژني گ

2. شپې چې واخستې کښينه گ

2. چې کار درباندې ډير شو او ترور يې کړې لږ فکر ورته وکړه گ

3. شيدو وره غوا د لکۍ نه معلوميږي گ

3. سړی له رنگه جوتيږي ، چې دې کې کار شته او دې کې نشته گ

4. شړی هم د پچيري ورکه وه پټ هم پچيری گرځي گ

4. يعنې وهل شوی او تاواني شوی هم دادی او ويريږي هم دا گ

5. شر دې پيښ شي چې خير مې په کې وي گ

5. داسې يو کار دې خدای(ج) پيدا کړي چې زما په کې گټه وي گ

6. شرم خو دوه کونې نه لري گ

6. شرم ، شرم دی په لږوالي او ډيروالي نه دی گ

7. شفشف مه کوه شفتالو وايه گ

7. ښکاره او غوڅه خبره کوه گ

8. شودې خوري او خبرې يې نه کوي گ

8. نعمت خوري او شکر نه اوباسي گ

9. شنډې نه ميوه لري نه سوری گ

9. د بيکيانې ميوه نشته او سيوری يې هم مزناك نه دی دا خلك هغه چا ته وايي چې نه يې خوند شته او نه يې رنگ شته گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 10شوده د هر چا خوښ دي خو د پیشو پسې زیړی دی ګ

. 10دنیا او دولت د هر چا خوښ دي خو ځینې خلکو ورباندې ایمان ورکړ .

. 11شونکړي وال وایي خدایه خواري را پیښه کړې ګ

. 11 د شونکړی خلك ډیر غریب او خوار دي او هر وخت د مزدورۍ په انتظار وي سره ددې چې ډیر غیرتي او میلمپال خلك دی ګ

. 12شونکړي وال وایي ما پیدا کړه نور خلاص اوسه ګ

. 12یعنې پخپله دومره همت لرو چې ځانته روزي پیدا کړو د چانه سوال نه کوو ګ

. 13شولې یې شډلې دي ګ

. 13کار یې ګران او سخت دی ګ

. 14شولې او پروړې ګډې وډې شوې ګ

. 14کار یې مردار کړ ګ

. 15شیری چې سترګې تورې کړې د چا نه بدتر دی ګ

. 15چې ډیر ضعیف سړی هم همت وکړي د لویو خلکو په قطار کې ځان ودرولای شي ګ

. 16شین بانجان یې تری جوړ که ګ

. 16ډیر یې واوهه ګ

. 17شینۍ په پټه نه چیچل کیږي ګ

. 17شینۍ یوه غرنۍ کلکه میوه ده چې د خوراك په وخت کې کړ پار کوي یا ځینې کارونه په پټه نه کیږي ګ

. 18شین تریخی دی ګ

. 18کله چې آسمان ډیر شین شي نو بیا خلك دا وایی :

. 19شلامیر کوي ګ

. 19شلا میر یوه لوبه ده چې ماشومان یې کوي ګ نو که څوك هسې بې ځایه ګرځي او کار نه کوي نو بیا خلك دا وایي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 20شين شين ټغ دی ګ

. 20يعنې رنګ هم نه لری او چندانې غوښه هم نه لرې ګ

. 21شپې ګورځې به وي ياران به نوي ګ

. 21همدا زمانه به وي خو دوستان به نه وي ګ

. 22شنې سترګې سرو ويښتو کې خير نوي ګ

. 22مبارك حديث دی چې وايي " چې سترګې يې شنې وي او ويښتان يې سره وي د خير تمه ترې مه کوه ګ

. 23شيخ دی خو په هرې بلا پيښ دی ګ

. 23د شيخۍ له برکته يې ډير کورونه وران کړل ګ

. 24شيخ دی خو پردي دولت ته ميخ دی ګ

. 24دا شيخي يې د ريا ده په دې چل پردي مالونه خوري ګ

. 25شيطان باندې چې د خره نظر شي هنګيږي ګ

. 25حديث مبار دی : چې خر شيطان ويني نو بيا هنګيږي او چرګ چې ملايکه ويني اذان کوي ګ

. 26شترمرغ کله په اوښانو کې ځان ګډوي کله په مرغانو کې ګ

. 26ځينې خلك د هر وخت سره سازش کوي ګ او په هر ګوند او رژيم کې چليږي ګ

. 27شعر وايي ګ

. 27غټې ويناوې کوي ګ يا دا چې هسې خبرې کوي ګ

. 28شعر يې جاري شوی دی ګ

. 28ډيرې خبرې کوي ګ

. 29شاګرد ته ټول چلونه ښيه دونې ختل ورته مه ښيه ګ

. 29ټول کارونه او چلونه چاته مه ښيیه ګ

. 30شړی په کې ورکيدلې ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 30يو سړی میلې ته تللی و شړۍ ترې ورکه شوې وه ګ بیګاه ته چې کور ته راغی ښځې ترې پوښتنه وکړه چې سړيه په میله کې څه حال و؟ هغه ورته وویل یره ښځې شړۍ په کې ورکیدلې ګ

.31شهر ناپرسان دی.

.31یواستاذ و او یو یې شاګرد و او یو ځای دغریبۍ پسې روان وو. استاذ یې ډیر تجربه کار او ماهر سړی و. یو ښار ته ورسیدل چې په دې ښار کې هیڅ قانون نه و. په دې وخت کې دوی د خټکیو په یو پالیز برابر شول او وروګرځیدل او خټکي یې بیه کړل . لس خټکي دیوې روپۍ وو. ښار دې ځای ته ډیر نږدې و، کله چې دوی ښار ته ورسیدل او هلته یې خټکي بیعه کړل یو خټکی په یوه روپۍ و شاګرد استاذ ته کړل چې استاذه ښه د مزدورۍ ځای دی همدلته به په کار او بار شروع وکړو، استاذ خپل شاګرد ته وویل چې په دومره لنډ ځای کې په نرخونو کې دومره ځمکه او اسمان فرق دی نو دا ښار د اوسیدو نه دی.

خیر خو شاګرد په خپله خبره ډیر ټینګار کاوه، با لاخره همدلته یې یو ځای ونیوه او په ښار کې دیره شول . شاګرد یو خر واخیست او پالیز ته ولاړ او دروپۍ لس خټکي یې واخیستل او په خره یې را بار کړل . کله چې بیر ته ښار ته را رسیده نو په لاره عسکرو ترې ځای په ځای یو یو خټکی اخیسته تر څو چې ښار ته رارسیده خټکي خلاص شول او تش لاس خپل ځای ته راورسید . شاګرد بیا ولاړ او دیو ه دوکاندار سره تش په خیټه مزدور شو. شپې او ورځې تیریدې یو ه شپه یو غل په یوه کور ور اوښته چې له دیواله راپریوته او پښه یې ماته شوه. غل په سبا پاچا ته عارض شو. او ویل یې چې د فلانکي کور نه مې غلا کوله ، دیوال یې لوړ جوړ کړی دی. زه تر ې راولویدم او دا دی پښه مې ماته ده . جنابه عرض مې دادی چې دکورواله نه زما تاوان واخلئ پاچا عسکر ولیږل او دکور خاوند یې راجلب کړ. او پاچا ورته وویل چې دا دکور دیوال دې ولې دومره جګ جوړ کړی دی. چې دا غل خوارکی ترې راولیدلی دی او پښه یې ماته شوې ده. نو ته اوس ددې وړ یې چې په دار دې کړم .

کوربه پاچا ته په ځواب کې کړل: جنابه زه څه ملامت یم داخو دخټګر خطاء ده پاچا ددې خبرې سره دکور خاوند ایله کړ او سمد واره یې امر وکړ چې ورشئ او خټګر راحاضر کړئ. عسکر ولاړل او خټګر یې سم د واره را حاضر کړ. پاچا چې کله خټګر ولید سمدستي یې پرې غږ کړ چې ظالمه دا ولې دې دومره جګ دیوال جوړ کړی دی. چې غله ترې راولویږي. او پښې یې ماتیږي. خټګر پاچا ته وویل: قربان زه څه ملامته یم . ما چې کله ددې دیوال پخسه وهله . په دې لاره یوه انجلۍ تله او راتله چې ډیرې ښایسته ګاڼې ترې پرتې وې. زه به ددې ګاڼو په ننداره وم او دیوال رانه لوړیده. نو په دې قضیه کې د پیغلې پلار ملامته دی. پاچا خټګر هم خوشې کړ او دانجلۍ پلار یې راحاضر کړ . او پاچا ورته وویل : ولې دې دې خپلې لورته داسې ښکلې ګاڼې اخیستې چې په خټګر یې دیوال دومره لوړ کړ. د انجلۍ پلار پاچا ته وویل چې موږ ملامته نه یو ټوله ملامته په زرګر کې ده چې هغه داسې ښکلې ګاڼه جوړه کړې ده، پاچا داهم خوشې کړ او زرګر یې راجلب کړ. پاچا د زرګر نه پوښتنه وکړه چې ولې دې دومره ښکلې ګاڼه جوړوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دامصیبت ترې پیدا شو. زر گر بې ځوابه پاتې شو او پاچا پرې داعدام امر وکړ او ویل چې په دارېې کړئ. کله چې یې زر گرته کړی په غاړه کې ور اچوله نو د دار کړی یې په اور میږ کې نه راتله نو زرگر یې د پانسۍ له تختې راښکته کړ او پاچا امر وکړ چې په ښار کې داسې یوکس پیدا کړئ چې داکړی یې په ورمیږ کې روغه راشي چې په دار یې کړو . عسکر مخ په ښار شول او دداسې یو تن لټه یې پیل کړه چې په هغه کې برابر راشي. عسکر ولاړل او په مزدور شاگرد ور برابر شول، کله چې یې حلقه دشاگرد په ورمیږ کې واچوله نو بیخي برابره وخته . عسکرو مزدور شاگرد لاس تړلی دپاچا حضور ته راوست.

او دمرگ په تخته یې ودرولو. په دې وخت کې پاچا په دې هلك غږ کړ چې څه ارمان لرې ووايه؟

هلك غږ کړ چې په دې ښار کې مې یو استاذ دی. دومره مهلت راکړئ چې هغه ووینم او بخښنه ترې وغواړم. پاچا امر وکړ چې شاگرد خپل استاذه ته بوځئ او بیرته یې ژر راولئ چې په دار یې کړو. شاگرد یې استاذ ته بوتلو، استاذ یې ددې ټولې کیسې نه لاپخوا خبر و.

استاذ خپل شاگرد ته وویل چې ماخو تا ته ویل چې داښار د اوسیدو نه دی .

شاگرد ورته کړل: چې اوس راته چل وښیه.

استاذ خپل شاگرد له عسکرو لږ گوښه کړ او ورته یې وویل : کله چې یې دستا په ورمیږ کې کړی درواچوله او په سولۍ کولې یې نو په ډېره قهه قهه به خندا وکړې او لاسونه به وپړ کوې، پاچا دې دسولۍ نه راښکته کوي او پوښتنه درنه کوي چې دا څه دې ولیدل چې دومره خوشحاله شوې؟

نو ته به ورته ووايې چې صاحبه قربان دې شمه ژر ژر مې بیرته سولۍ ته بوځه چې په دار شم، دا دنیا خو اور دی، کله چې جلادانو کړی زما غاړه کې راواچوله او پورته کولم یې نو اته واړه جنتونه مې ولیدل حورې او غلمان وو، دشهدو او شودو ولې بهیدې. نو پاچا دې سمدواره خوشې کوي او دا جنتونه یې دخپل ځانه په بل چا پیرزو نه دي. ته مه ورخطاء کیږه پاچا دغه کړی په خپله غاړه کې اچوي هغه به اعدام شي او داعدام نه به مخکې دا وصیت وکړي چې داهلك زما په ځای پاچا کړئ. چې په پای کې همداسې وشول.

(بش)

. 1ښامار یې په توره وهلی دی گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 1یو کس چې توره یې په وینو وه او پر اوږه یې ینبې وه او ویل به یې چې ماښامار وژلی دی ، ښامار بل چا وژلی و ، مګر ده د مړه ښامار په وینو توره لړلې وه ګ

. 2ښه خرب دی ګ

. 2تیار دی ، دولتمند دی ګ

. 3ښځه د کور مالګه ده ګ

. 3کور په ښځه کور دی ګ

. 4ښځه یا په کور ده یا په ګور ده ګ

. 4ښځه باید پرده او حجاب ولري ګ

. 5ښځو په سبو ږیره ورکړې ده ګ

. 5د ښځو سابه ډیر خوښ وي ګ

. 6ښکر یې اړم کړي دي ګ

. 6په جنګ دي خپل زور سره ازموی ګ

. 7ښکره ور سړی دی ګ

. 7زور ور سړی دی ګ

. 8ښه وکړه په سیند کې یې واچوه ګ

. 8یعنې ښه د چانه هیریږي ګ

. 9ښه ونه کړې بد نشته ګ

. 9ځینې ناپوهه خلك د ښو په وړاندې بد کوي ګ

. 10ښه خوی به دې سلطان کړي بد خوی به دې د ځان پوری حیران کړي ګ

.10ښه خوی درنه پاچا جوړوي او بد خوی سړی سپکوي او ورکوي ګ

. 11ښکار هغه تازي کوي چې لس ګزه ټوپ وهي ګ

. 11د کار کولو خلك معلوم وي چست او چالاکه وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 12ښکاريانو ته د ښکار ځايونه معلوم وي ګ

. 12هر سړی په خپل مسلك کې ښه پوهيږي ګ

. 13ښه ميړونه په ښه خوله يادېږي ګ

. 13د ښو خلکو هر څوك ستاينه کوي ګ

. 14ښه د ځان او بد هم د ځان ګ

. 14هر څه چې دی وکړل خپل دې دي ګ

. 15ښه په زړونو باندې واکداري کوي ګ

. 15ښه خوی اولس رعيت کوي ګ

. 16ښځه شريکه ښه ده نه تجارت شريك ګ

. 16کله چې څوك د خپل يو ملګري سره ټګي وکړي نو بيا د ډير مجبوريت نه دا وايې ګ

. 17ښځې ته حال ويل ځانته اور کرل دی ګ

. 17ځکه چې ښځه راز ساتلی نه شي يو سړی دا متل اوريدلی و او ويل يې چې دا تجربه کوم ګ د پاچا زوې چا تښتولې او ورك کړی يې و پاچا د خپل زوې د پيدا کولو په خاطر انعام اعلان کړ دی سړی د شپې يو غټ چيلی حلال کړ او د چيلي سر يې په خاکې ور واچولو او نوره غوښه يې وخوړله ګ او خپلې ښځې ته وويل چې د پاچا زوی ما وژلی دی او په دې کوهي کې مې اچولی دی ښځه چې سبا د هرې ښځې سره کښېناسته دا به يې ورته ويل اخر پاچا ته خبره ورسيدله ګ پاچا خپل عسکر راواستول او د سړي د کوره راتاوو شول سړی يې ونيوه کوهي ته يې ورښکته کړ او ويل يې چې ژرشه د شهزاده مړی را اوباسه سړی کوهي ته ښکته شو ، د کوهي نه يې غږ کړ چې د پاچا صاحب د زوی ږيره شته ، نور ورغږ کړ چې نه ، بيا يې ورغږ کړ چې خوله او سونټه يې اوږده ده دوی ويل نه ګ بيا يې غږ کړ چې پاچا صاحب د زوی ښکرونه شته ګ دوی ورغږ کړ چې نه او هر شي چې وي را اوباسه يې کله چې يې شی له کوهي نه را بهر کړ ګوري چې د چيلي سر دی ګ پاچا ورته وويل چې داولې ؟ سړي کړه چې ماته چاويلي و چې ښځې ته به حال نه وايې ما دا تجربه کوله ګ

. 18ښادي پرې غم شوه ګ

.18د خوښۍ په شيبو کې چې چاته يو خپګان پيدا شي بيا دا وايې ګ

. 19ښادۍ باندې پوه نه شوه ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19. تکلیف او کړاوو ورته پیدا شوګ

20. ښار په ښه خوی باندې خوړل کیږي ګ

20. زندګي په ښه اخلاقو کیږي ګ

21. ښځه د کاله ډیوه ده ګ

21. ښځه د کاله رڼا ده ګ

22. ښځه کره پښتۍ ده ګ

22. باید سړی ورسره په نرمه ژوند وکړي ګ

23. ښه په ښه کیږي ګ

23. چې ته ښه وی ټول به در سره ښه وي ګ

24. ښه په دې دنیا وکړه چې اخرت کې یې میوه وګوري ګ

24. ښه د اخرت توښه ده ګ

25. ښې او چپ لاس نه پیژني ګ

25. بیخي ناپوه دی ګ

26. ښایست په سادګۍ کې دی ګ

26. ساده ژوند ډېر ښکلی وي ګ

27. ښه هغه څوك دی چې په ځان دې ښه وي ګګ

27. تا ته چې ښه و هغه ښه دی ګ

(ص)

1. صبر خو سپي کړی چې هډوکی یې ورسید ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

1. صبر خوښه شي دی خدای تعالی(ج) د صابرانو ملگری وي ، دلته يې سړی داسې استعمالوي چې بايد سړی ډير انتظار و نه کړي چې په اخر کې ورته څه نه پاتې کيږي گ

2. صبر تريخ دی ميوه يې خوږه ده گ

2. د صبر زغم ډير سخت دی ، خو خدای(ج) صابر ته اجر ورکوي گ

3. صبر چې کوي خدای ور سره مل وي گ

3. څښتن تعالی د صابرانو مددگار دی گ

4. صراف قلبې روپۍ پيژني گ

4. پوهان ښه سړی او نه سړی پيژني گ

5. صرافانو مخکې قلبې چلوي گ

5. د پوهانو په مخکې غلطي کوي گ

6. صبر خوشحالي ده گ

6. صابر ته په پايله کې خوښي په برخه کيږي گ

7. صدقه د بلا رد دی گ

7. خير خيرات د بلا سپر دی گ

8. صبر د لوی والي علامه ده گ

8. صبر د استقامت ، تحمل او د سړيتوب نښه ده گ

9. صورت يې خپل دی واك يې د بل دی گ

9 . واك يې د بل دی گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ط)

- 1طالع من ته يې خدای(ج) په سپين ميدان ورکوي گ

- 1بخت چې د چاوبش شي خدای(ج) يې پخپله کارونه برابر وي گ

- 2طالع مې کوږه شوي دي گ

- 2بخت مې اوښتی دی گ

- 3طلاق حلال دی خو د خدای(ج) بد راځي گ

- 3د خدای(ج) چې په حلالو کې بديشي هغه طلاق دی گ

- 4طلاقي د پردو ښځو هم بد راځي گ

- 4طلاقي د هر چا بديشي گ

- 5طلاقي چې د طلاقې ښځې په مخه ورشي طلاقۍ ورته لاړې تو کوي گ

- 5چا چې د چاسر بد کړي وي نو کله چې په مخه ورشي نو بد بد ورته گوري گ

- 6طلاقي چې مړ شي په طلاقۍ اختر وي گ

- 6دښمن چې مړ شي په دښمن يې پرې خوشاليږي گ

- 7طبيب هغه دی چې ډير مريضان يې له مخې نه تير شوي وي گ

- 7چې تجربه کار وي گ

- 8طبيب هغه دی چې پرې تير شوي وي گ

- 8په چا چې کوم رنځ تير شوی وي نو د هغه رنځ په درملنه پخپله يو اندازه پوهيږي گ

- 9طبابت په يو ورځ کې نه زده کيږي گ

- 9طبابت يو لوی علم دی او علم په يوه ورځ کې نه زده کيږي گ

- 10طبيب هغه کوټې ته نه ځي چې لمر په کې وي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10لمر د ډېرو رنځونو دوا ده ګ

- 11طوطي د طوطي په ژبه ښه پوهيږي ګ

- 11هر سړی د خپل په ژبه ښه پوهيږي ګ

(ظ)

- 1ظالم د خدای(ج) دښمن دی ګ

- 1څوك چې ظلم کوي د خدای(ج) سره دښمني کوي ګ

- 2ظاهر داري کوي ګ

)په ظاهر لباس د هیچا غلط مه شه

منځ یې ګوره چې چغزی دی که متاك(

- 2ريا كار دی يا دا چې خلك تيرباسي ګ

- 3ظاهري لباس يې ښه دی خو په زړه كې ټګ دی ګ

- 3ښكاره ښه خو كارونه يې وران دی ګ

- 4ظاهر ته يې ګوره او باطن ته يې مه ګوره ګ

- 4په ښكاره ښه دی خو باطن كې ښه نه دی ګ

- 5ظاهر كې شيخ دی پټ شيطان دی ګ

- 5په ښكاره يې لوی شيخ او عابد له ځانه جوړ كړی دی مګر په پټه كې دوه جنګوي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ع)

1- عجله د شيطان کار دی گ

1- په يوه کار کې ډېره تادي کول د شيطان خاصه ده گ

2- عمر يې په دار شو گ

2- ژوند يې سخت شو گ

3- عمر د باد په شان تيريږي گ

3- ژوند په منډه تيريږي گ

4- عمر به مې تير شي د ستا سوی کناتې به مې هير نه شي

4- يو کال وچکالي وه او غلې نه وې ، يو مسکين ورور يوې مالدارې خور کره ورغی خور يې پر تبی ډوډۍ پخولې چې په ورور يې نظر ولگيد توده ډوډۍ يې له تبی راښکته کړه او د کوناټ لاندې يې کړه گ ورور ته يې په خوله سترمشي وکړه او ورپانه ځيده ويل يې وروره خنگه يې ؟ ورور يې ورته وويل ډېر ښه يم خو ستا سوی کوناټې به مې هير نه شي گ

5- عمر يې خوار شو گ چې خدای تعالی چاته په قار شي گ

5- په تکليف او سختی کې يې ژوند دی گ

6- عاجز د غني نه پنځه سوه کاله مخکې جنت ته ځي گ

6- پيغمبر عليه السلام فرمايي چې يو عاجز صابر پنځه سوه کاله مخکې له غني نه جنت ځي گ

7- عجز او زاري کول خدای(ج) ته نږدې والی دی گ

7- خدای(ج) ته سوالونه کول او په خپله گناهونو اعتراف کول خدای(ج) ته سړی نږدې کوي گ او مغفرت يې په برخه کيږي گ

8- عاقلان په خپله پوهيږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 8يو هلك چا پر اوړه كښينولى و او په بازار كې روان و ګ دې هلك به چيغې وهلې او ويل به يې دغه سړى چې زه يې په اوړو يم دغه سړى ما وهلى دى نو په دې وخت كې خلكو ورته ويل چې عاقلان پوهيږي ګ

- 9عقل يې خام دى ګ

- 9تجربه نه لري په څه نه پوهيږي ګ

- 10عقل يې د جولا دى ګ

- 10بې علقه دى ګ

- 11عقل يې په ښنګري كې دى ګ

- 11يعنې د جولا په شان لنډ پارى دى عقل نه لري ګ يا دا چې جولا ډير كار په پښه كوي ګ

- 12عقل يې سر ته راغى ګ

- 12اوس پوه شوګ

- 13عقل په كې د دوه پيسو نشته ګ

- 13ډيركم عقل لري ګ

- 14عقل يې چې ويشه دى غره ته تللى و ګ

- 14بيخي د عقل نه خلاص دى ګ

- 15عقل پسې تبركى ګرځوي ګ

- 15بيخي د عقل دښمن دى ګ

- 16عقل سره يې ډزې دي ګ

- 16د پوهې او هوښيارتيا سره مخالف دى ګ

- 17عقل باندې څه كوي دنيا لري ګ

- 17د دنيادار هرې خبرې ته خلك ښه وايي ولوكه هغه غل په سرتپې ګ

- 18عقل عاجز سړي ته په كار دى ګ

- 18عقل خو هنر دى عاجز به پرې يو كار جوړ شي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 19عقل يې چې کم وي تل يې په کور غم وي گ

- 19بې عقله داسې کارونه کوي چې د هغه نه ورته جنجالونه جوړيږي گ

- 20عقل يې چې خام وي هر وخت به پرې ماښام وي گ

- 20په کم عقله سړي رڼا يې نه راځي گ

- 21علم د دواړو جهانونو رڼا ده گ

- 21پوهه د دنيا او اخرت دواړو له پاره په کاريږي گ

- 22عذر يې د گناه نه بدتر دی گ

- 22بخښنه په داسې ډول غواړي چې کړې گنا ترې ښه وي گ

- 23عالم د خدای(ج) نه ډير ويريږي گ

- 23څښتن تعالی فرمايي " چې علماء زما د قهر نه ډير ويريږي" گ

- 24عالم او جاهل برابر نه دي گ

- 24څښتن تعالی فرمايي " چې پوهان او ناپوهان سره برابر نه وي " گ

- 25عقل په بيع نه اخستل کيږي گ

- 25عقل د خدای(ج) ورکړه ده او د پيسو شي نه دی گ

- 26عقل د بې عقلانو نه يادیږي گ

- 26بې عقله چې يو خراب کار وکړي عاقل چې هغه ووينې بيا دی هغه شان کار نه کوي گ

- 27عقل په ډير عمر نه دی گگ

- 27ځينې ماشومان د سپين ږيرو نه عاقلان وي گ

- 28عمر باندې اعتبار په کار نه دی گ

- 28بايد سړی نيك عمل وکړي ځکه چې عمر تيريږي او د مرگ وخت معلوم نه دی گ

- 29علم تر قبره پورې زده کول په کار دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 29په زده کړه کې وقفه په کار نه ده ګ ګ

- 30علم په قبر کې هم په کارېږي ګ

- 30څکه چې د عمل په سبب به يې په دنيا کې نيك كارونه کړي وي چې د اخرت توښه شوي به وي ګ

- 31عالم خدای(ج) ته نژدې وي ګ

- 31عالم داسې كارونه كوي چې څښتن تعالی ته پرې نږديوالی حاصلوي ګ

- 32عالم د نورو لارښود وي ګ

- 32عالم او يوه سړی نورو په لارښوونه کوي ګ

- 33علم امساء ده ګ

- 33په علم او پوه د سړي اتکاء وي ګ

- 34علم د شر او فساد مخه نيسي ګ

- 34څوك چې پوه وي هغه شر او فساد نه غواړي ګ

- 35علم چې نه لري ړوند دی ګ

- 35ناپوهه د ړانده په مثال وي ګ

- 36عالم سره په دوستۍ کولو خدای(ج) خوشحالې کيږي ګ

- 36د پوهانو سره په ناسته پاسته څښتن تعالی خوشحاليږي ګ

- 37عيان ته څه بيان ګ

- 37چې يو كار د لمر په څير روښانه وي ، شرحې ته يې اړيا نه وي ګ

- 38علت لاړ شي عادت نه ځی د سړينه خدايه مه کاندې په بد چارو عادت څوك ګ

- 38نقصان د سړی جيره كيږي ، خو عادت نه ځي ګ

- 39عدل تقوی ته ډير نږدې دی ګ

- 39انصاف پرهيزګارۍ ته ډير نږدې دی ګ څوك چې منصف وي هغه پرهيزګاره هم وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(غ)

- 1غاش چيچی کوي گ
- 1ډير په قهر دی گ
- 2غاښونه راته چيچي گ
- 2ماته په قهر دی گ
- 3غر په غر نه ورځي بنده په بنده ورځي گ
- 3خامخا انسان انسان ته اړ کيږي گ
- 4غر به در پسر کړم قدرت به درته درکړم گ
- 4دا د خالق تعالی کار دی په چا چې بار ږدي توان هم ورکوي گ
- 5غريب خدای کړي دله چا کړي گ
- 5ځيني خلك چې غريب شي بيا بې همته هم شي گ
- 6غريب سړی او برگ يې سپی گ
- 6غريب سړی بايد د خپل ژوند سره سم کړنه وکړي گ
- 7غريب سړي ته بازار هم کوهستان دی گ
- 7چې پيسې ورسره نه وي څه به پرې واخلي گ
- 8غرونه سوري کوي گ
- 8دومره مالي او بدني قدرت لري چې غټ ، غټ کارونه وکوي گ
- 9غلبيل پاخي کوزي ته وايي تا کې دوه سوري دي گ
- 9د يو سړي چې پخپله يې د عيبونو شمارنه وي او بل ته گوته نيسي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10غل د كور پورې څوك نه څغلوي گ

- 10كه د غل سړي پسې تر كوره پورې څوك ځي هغه مجبور دى چې د رسوايۍ نه ځان خلاص كړي او دى مړ كړي گ

- 11غل په چورنډي واوښت گ

- 11دا هغه وخت ويل كيږي چې څوك له غله نه غلا وكړي گ

- 12غل د غله نه غلا كوي گ

- 12په غلا كې ډېر ماهر دى گ

- 13غل ته وايي كور وهه كور والا ته وايي بيدار شه گ

- 13د دواړه سره ملگرى دى گ

- 14غل چې سل كورونه وران كړي يو پرې نشي اباد ولى گ

- 14ځكه چې د ده پرې لاسونه وي تناكې شوي، د ځان سره يې نه جمع كوي گ

- 15غل سپې په يو من تيږه ووله كړنج نه كوي گ

- 15د ملامته سړى ستركې خړې وي گ

- 16غل په توربږمۍ كې خو شحاله وي گ

- 16ځكه چې څوك يې نه ويني گ

- 17غل په غره كې نه ځائيږي گ

- 17غل په هر ځاى كې ويريږي چې رسوا نه شم گ

- 18غل هم د سړي خپل وي گ

- 18يعنې ځينې داسې خپلوان وي چې سړى يې په خپلوى شرميږي گ

- 19غم چې د چرگۍ نه اخوا و غم ندى گ

- 19غم او ماتم چې خاص پر تانه و بيا سوړ وي گ

- 20غم خور چې لري څه يې غم دى گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 20خوك چې مربې لري مربا به خوري ګ

- 21غم او ښادي خور او ورور دي ګ

- 21کله په سړي غم وي او کله خوښي ګ

- 22غم د پاسه غم دی ګ

- 22يو تکليف لا تير نه وي چې بل تکليف راشي ګ

- 23غم به يې غمګين کوي ګ ګ ګ زما به يې دا ګ ګ ګ کوي ګ

- 23غم چې په چا راغلو هماغه به يې ګالي زما پروانشته ګ

- 24غم له غمه نه شرميږي ګ

- 24يو غم په سړی وي بل هم پرې راشي ګ

- 25غنم دې وي للمي وي که آبّي ګ

- 25زه کار غوارم هر څنګه چې وي ګ

- 26غوړي لا غوړي ګ

- 26نيکي چې څومره زياتيږي هومره ښه ده ګ

- 27غوړي د کاسې بيخ کې واچوه سرته راځي ګ

- 27لياقت او ميړانه نه پټيږي ګ

- 28غوجل کې يوه غوا متيازې وکړي ټولې پرې ککړې شي ګ

- 28يو سړی بد کار وکړي ټوله ټولنه او قوم پرې بد ښکاره شي ګ

- 29غويان لا حلال ندي خانك يې په سر نيولی ګ

- 29کار لا پيل نه دی، خو دا يې نتيجه غواړي ګ

- 30غوښه او چاړه شو ګ

- 30سره مخالف شول ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 31غوړي، چې ډېر شي دغه دي پرې څوك نه غوړوي ګ

- 31يو شی، چې ډير شي هسې يې څوك نه كار وي ګ

- 32غوټه، چې په لاس خلاصيږي په غاښ دې خلاصه نشي

- 32كوم كار،چې په اسانه كيږي سختۍ ته يې مه وركوه ګ

- 33غومبر ورته وهي ګ

- 33خپل كار پرې كوي، يا دا، چې شرموي يې. يا دا،چې پرې خوشاليږي ګ يا دا چې ترې تاويږي ګ

- 34غوا تياره كړه شوده ترې واخله. ميښه مړه كړه. شوده ترې واخله ګ

- 34غوا، چې تياره وي شی شودې كوي او ميښه چې مړه وي ښې شودې كوي ګ خواره غوا كه هر څومره مړه شي د شيدو يې مزه نه وي ګ

- 35غوږ دې وګوره سپې پسې مه ځه ګ

- 35په يوه خبره لومړی ځان ښه پوه كړه بيا اقدام كوه ګ

- 36غل د خپل سيوری نه هم ډاريږي ګ

- 36غل، چې غلا ته ځي هر شی ورته سړی سړی ښكاري ګ

- 37غيرتي يا ځان وژني يا بل ګ

- 37احساساتي سړی، چې د خپلې خوښې خلاف يو كار ووينې، نو بيا يا خپل ځان ته تكليف پيښوي يا بل ته ګ

- 38غشي ته چاويل ولې چابك ځې؟ ويلې لندی ګ په كونه وهلی يم ګ

- 38د چا پسې چې زور وي هغه كار په سرعت كوي ګ

- 39دغلو لارې چا نيولې دي ګ

- 39څوك ،چې يو كار كوي په هره لار ځان ور رسوي ګ

- 40غل يو، ګمان په ډيرو ګ

- 40بد كار يو كس كړی وي او بد نام ډېر خلك شي ګ

- 41غر په شلګي نه سوری كيږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 41سخت او قوي كار ډېر قوت غواړي ګ
- 42غيرت په خوار او په موړ باندې ندی ګ
- 42غيرت او ميړانه په پيسو او عاجزۍ نه ده ګ
- 43غل، چې غلا كوي د كور د خاوندانه اجازه نه غواړي ګ
- 43ځوك، چې د يو كار كول خامخا غواړي د مصلحت پسې نه ګرځي ګ
- 44غل غل پيژني ګ
- 44هر سړی د خپل مسلك خاوند پيژني ګ
- 45غرونه چا سوري كړه، مزې پرې ځوك كوي ګ
- 45خواري چا وكړه او خوري يې ځوك ګ
- 46غريب مه وهه كالي ترې واخله ګ
- 46غريب سړي ته تاوان ډېر سخت وي ګ
- 47غوښه د هر چا خوښه ده خو د سپي پسې تبه ده ګ
- 47دنيا دولت د هر چا خوښ وي خو ځيني دوزخ ته پسې ننوځي ګ
- 48غنم خبرې دې منم ګ
- 48چې ښه وي هر څه به دې ومنم ګ
- 49غزل ويل او مزل كول نه كيږي ګ
- 49هر شی وخت غواړي ګ
- 50غل چې غلا كوي متيازې ډېرې ورځي ګ
- 50ډېر ويريږي ګ
- 51غل د پيشو د ترپ نه هم ويريږي ګ
- 51خاين ډېر ويريږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 52غم دی د لالي په سر مسته دي تازه ګرځي ګ

- 52غم به يې يار کوي معشوقه دې بې چرته ګرځي ګ

- 53غويا چې لټ وي چوکه ورته پکار ده ګ

- 53بيکاره سړی به په زور د کار پسې پاڅوې ګ

- 54غريبي دې خدای(ج) په هيچا نه راولي ګ

- 54ښتن تعالی دې نيستي په هيچا نه راولي ګ ځکه چې سړی بې پته کوي ګ

- 55غوږ ګټې سر بايلي ګ

- 55په لږه ګټه ډير تاوان کوي ګ

- 56غوا دې هم ورکه شي ګ

- 56يو سړی ويل چې زما شرمبې خوښې نه دي ، بل ويل زما ماسته خوښ نه دي ، بل کوچ او بل شودې يادې کړې، پنځم وويل چې زما يې غوا هم بديسي ګ

- 57غر غوښه کړي سيند شوروا کړي ګ

- 57لافې او شاپې کوي ، د نه شي نه ډير شي جوړ کړي ګ

(ف)

- 1فقير ته يوه در وازه پورې سل بيرته ګ

- 1اړته که يو تن څه ور نه کړي خدای(ج) به ورته نور څوک سبب کړي ګ

- 2فقير ته شپه او ورځ يوه ده ګ

- 2څوك چې محتاج وي تر څو چې يې خپله اړتيا نه وي دفع کړې خوب نه ورځي ګ

- 3فيلانو سره ټانټې مه ژوه ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 3زورورو سره مه کښېنه ګ

- 4فقير څوك د ښار نه نه شړي ګ

- 4يعنې ښار او بازار په فقيرانو نه تنګيږي ګ نو څله يې شړي ګ

-5فقير ته چا ويل ښه غاښونه لري ګ ويل يې څه پرې وخورم ګ

- 5چې څه يې نه وي خوړلي نو غاښونه به يې په څه خراب شي ګ

- 6فن د هيچا ميراث نه دی ګ

- 6هر سړی يې زده کولای شي ګ

- 7فاحشې ته چا ويل يار دې مړ شو ويل يې د کومې کوڅې ؟!

- 7ځينې خلك دومره يارانې او دوستانې لري چې بيا يې پاللی نه شي او د مصيبت په وخت کې ترې خبر نه وي ګ

(ق)

- 1قاضي ته ځانته تللی دی ګ

- 1ځان نه ګرموي ګ

- 2قاضي زه ملامتولم خو زه نه ملامتيدم ګ

- 2ناپوهي پرې دومره غالبه شي چې ځان ملامته نه بولي ګ

- 3قاضي راته ترې جوړ کړه ګ

- 3يو ملا په يو جومات کې طالبانو ته سبق وايه ګ يو طالب يې نه پوهيده او استاذ يې ورته په قهر شو او ويل يې چې که خره ته مې دومره سبق ويلی وای اوس به ملا شوی وای او اوس به چيرته قاضي وای ګ دا خبره يو ناپوهه سړي واوريده ولاړ او خپل يو کوټی يې راوست او ملا صاحب ته يې وويل چې دا راته قاضی کړه ملا صاحب ورته وويل چې ښه ده ځه او دوه کاله وروسته راشه ، ملا صاحب کوټی خرڅ کړ، دوه کاله تير شول او ناپوهه سړی راغی او ملا صاحب ته يې وويل چې څنګه شو زما کوټی ، ملا صاحب ورته وويل چې ورځه په فلانکی ځای کې مامور شوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپوهه سړی راساً هملته ورغی ، خپله څولۍ یې ورته ونیوه او ځانته یې راباله ، څو واري یې دا کار وکړ، اخر د مامور صاحب زړه ورتنګ شو او د سړي پسې را پاځیده او پوښتنه یې ترې وکړه چې دا څنګه څولۍ راته ښوروې ، ناپوهه سړي ورته کړه چې ته خو زما هغه کوټۍ یې چې هغه فلاني ملا صاحب ته مې سپارلی وې او ورته مې ویلي و چې سړی کړي ، او هغه دی اوس یې سړی کړی یې او دلته مقرر یې ګ

- 4قرض د پلار هم بد دی ګ

- 4پور ډیر بد او تریخ وي چې د هر چا نه وي ښه نه وي ګ

- 5قرض چې وختینی شي خندنی شي ګ

- 5په پور چې ډیر وخت واوړي نو خبره جنجالي شي ګ

- 6قرض د سړی وینې خوري ګ

- 6پور سړي په رنځ اخته کوي ګ

- 7قصاب اشنا نه لري ګ

- 7قصاب ته ټول یو رنګ دي ګ که اشنایي وپالي نو هډوکي به ورته پاتې وي ګ

- 8قرض مې لا خلاص ندی قلبه مې حلاله شوه ګ

- 8تاوان مې خلاص کړی نه دی چې پټی مې دړلی وواهه ګ

- 9قرت قرت دی خو مزه یې باران وړې ګ

- 9یو سپي چیر ته په یوه بوټي باندې غل کړي و ، یو څوك په لاره تیریدل او ډیر وږي شوي وو، چې ګوري په دې بوټي کې سپین کرت پراته دي ګ سړي را پورته کړل او خورلې ته یې کړل ، خو خوند یې لږ پیکه شانتې و ، نو په دې وخت کې یې خپل ملګري ته وویل چې کرت خو کرت خو مزه یې باران وړې ده ګ

- 10قرض چې د زرو نه واوښت نور قرمې او پلوونه خوره ګ

- 10نور دې بې پروا شي او د پور غم دې نه کوي ګ

- 11قصاص په کتاب کې حق دی ګ

- 11کسات اخیستل حق دی ناروا نه دی ګ

- 12قناعت بډایي ده ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 12قناعت لوی دولت دی گ

- 13قچر نه چا پوښتنه وکړه چې ته څوك يې ويل يې اس مې ماما دی گ

- 13يعنې د پلار اصل يې خراب و نو ځکه يې د لرې پورې ځان پيوند وه گ

- 14قربان له خپله کوره چې ناري کړمه په زوره گ

- 14يعنې په خپل کور کې سړی هرڅه په جرئت غوښتلی شي گ

- 15قرض ورکول يو هنر او بيرته ترې اخيستل سل هنره غواړي گ

- 15د پور ورکړه اسانه ده مگر بيرته اخيستل يې ډير گران دي گ

- 16قل هو هماغه ده خو خوله هغه نده گ

16 - کار هماغه دی مگر دا څوك يې چې کوي مزه يې نشته گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ک)

1.کار دي باډيلى کړ.

1.هر کار چې په بيړه وشي او ښه پايله ورنه کړي نو بيا خلك دا وايي .

2.کار دي کوچانى کړ .

2.يعنې کار دې ډېر دروند او خراب کړ .

3.کارغه د زرکې چې مزل کاوه خپل ترې هېر شو .

3.په يوه ټولنه کې يو څوك د بلې ټولنې رواج وکړي نو د خلکو د خندا شي .

4.کارفرما ښه دى که کارکن؟

4.کار فرما ښه وي ځکه چې د هغه سره قدرت وي او په امر يې هر څه کيږي.

5.کار چې په صلاح شي بې بلا شي .

5.کوم کار چې په مشوره وشي نو نقصان يې ور کيږي.

6.کار خپل وکړه شاباسى د بل واخله .

6.يعنې کار کول دومره ښه شي وي چې خپل کار به کوې او نورو ته به ښه ښکاري .

7.کاسې لاندې کاسه ده .

7.په ښکاره يو څه وي مګر ترې لاندې بل څه وي يا دا چې دومره چې پاس ښکاري څه په کې هم شته. همدا شان د دې خبرې پلسيې بله هم شته .

8.کاسې ته چا ويل چېرته ځې ويل يې بېرته راځم .

8.يعنې که چاته دې څه ورکړل نو حتمي ده چې سبا تا ته هم څه درکړي. او ستا کاسه به تشه پرېږدي.

9.کاروان تېريږي سپي غپيږي .

9.څوك چې يو کار کوي او د نورو نه خوښيږي نو څه ستونزې ورته پيدا کوي نو بيا يې ورته دوستان وايي چې د خلکو خبرو ته مه ګوره او خپل کار کوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.10کار پوره هندو غره.

.10ځيني خلك د اړتيا په وخت كې ډېرې خوشامندې كوي مگر كله چې يې كار تر سره شي نو بيا يې هغه احترام نه وي.

.11كاش كه شا گل شې .

.11شاگل يو سړی و چې ډېر ښه ښه كارونه يې كول. يوه ښځه وه چې د هغې زوی بد كارونه كول. مور به يې ورته نصيحت كاوه چې ته لږ ښه شه اخلاق پيدا كړه. د ورځو نه يوه ورځ وه چې سهار له خوبه راپاځېده د دې له پاره چې مور خوشاله كړي، نو مور ته يې كړه چې نور د شاگل ماما په شان ښه كارونه كوم، نو مور يې ورته بيا دا خبره وكړه .

.12كتاب به هر څه وايي كه ملا شاگل يې ومني .

.12د ملا شاگل د چا سره دعوه وه، حكم يا قاضي كتابې پرېكړه ورته كړې وه خو بهادر پخپله خبره ټينگ و او د مداع عليه نه چا پوښتنه وكړه، چې څه ښه شوه چې خبره مو اوس په كتاب فېصله شوه، هغه بيا ورته دا خبره وكړه .

.13كټې وهه مېښه زهيريږي .

.13څوك چېگ غواړي يو كس خپه كړي نو بيا يې دوستان ځوروه .

.14كاڼی چې رالوېږي د غريب په سر راغورځېږي .

.14چېر ته چې مصيبتونه وي په خوار، غريب او يتيم باندې راځي .

.15كوم كور كې چې حرام داخل شي حلال اوباسي .

.15حديث شريف دی چې وايي حرام د ځانه سره حلال وړي .

.16كه ما وپوښتې ته به وتښتې .

.16يو څوك د خپل ژوند د سختو او ستونزو نه چا ته فرياد كوي، خو په هغه كس د دې نه هم ډېرې ستونزې وي. نو بيا دا ورته وايي .

.17كم خرڅ بالا نشين دی .

.17تاوان لږ كوي او گټه ډېره غواړي. يا دا چې لگښت لږ كوي او دناستې ځای لوړ غواړي .

.18كټ دې سترې كړ چې پاتې شوه منا .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

18.پخوا د خلکو ژوند ښه نه وو، د ننه په کوټه کې به يې غواګانې د ځانه سره يوځای او درولې، نو د دې له پاره چې په کوټه کې يو بل ځای هم پيدا کړي، د غواګانو په سر او د چت لاندې به يې يو ځای جوړ کړ چې هغه ته به يې منا ويله، په کوټه کې چې به خلك ګڼ شول او په کټونو کې به ځای نه و نو بيا به په دې منا کې هم خلك ويده کېدل، نو اوس خلك دا وايي چې دا ورکوټی کار دې خلاص کړ چې غټ ته لاس اچوې.

19.کچکول مې مسين دی .

19.يو ځوك چې چا ته په کم نظر وګوري نو هغه ورته بيا وايي که ملنګ يم خو کچکول مې د ميسو دی .

20.کفن اوباسي.

20.يو سړی چې نهايت غل وي او په هېڅ هم صرفه نه کوي نو بيا خلك دا وايي .

21.کونډې ته د کوروالي چلونه مه ښيي .

21.يعنې ځوك چې په يوه کارکې پخپله تجربه لري نو هغې ته ښودنه مه کوه .

22.کونډه د لېوره په تمه د جمله مړونو ووتله .

22.د پښتنو په سيمو کې دا رواج دی چې کونډه لېور په نکاح کوي د کومې کونډې لېور يا لرې ملك ته تللی وْ او يا همدلته و خو په کونډې يې نکاح نه تړله او بل چا ته يې هم نه پرېښوده چې نکاح يې کړي. سرېې سپين او غاښونه يې ووتل يا يو ځوك د چا په تمه باندې وي او کار ورته ونه کړي نو بيا دا وايي .

23.کونډه د لېوره ده .

23.د کونډې مصارف ، غم او درد په لېور دی يا دوست به د دوست تکليف ګالي .

24.کوشنده وژلی دی.

24.زمونږ د مومندو په قوم کې که ځوك د چانه مړی وکړي بيا يوه روغه ورسره کوي چې هغه په دې شکل وي. په دې کور کې يا قاتل او يا پرته د قاتل نه اګر که ماشوم وي. اولس پرې داسې فېصله کوي چې همدا سړی به وژني او نور کور پورې به غرض نه کوي. کوشنده يې چې هر چېرې د مقتول ورثو پيدا کړ د دوی په وړاندې يې وژل مباح دي. که يې کور ته راوست بيا يې د قاتل ټول کور دښمن دی خو کورته يې نه شي راوستلای. يعنې کوشنده په مرګ حساب دی.

25.کب چې هر وخت د اوبو نه راووځي تازه دی .

25.چې يو کار پخپل وخت باندې وشي هغه ډېر ګټه وروي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.کوږ بار تر منزله نه رسیږي .

26.په درواغو او ټکی سړی ټول عمر کارونه نه شي کولاي.

27.کرامت د اولیاوو حق دی.

27.یعني د خدای (ج) صحیح بنده گان دي د خدای تعالی په صحیح بنده گۍ ومني نه په خدایی. چې د ولي نه څه غواړي او د حق تعالی سره یې به غوښتنه کې شریکوي. د حق تعالی د علم نه لږ څه برخه لري.

28.که هوسۍ سترې ده تازي ته یې هم غل وروستي دي .

28.که څومره چاته تکلیف سوي نو دی به هم څه ناڅه تکلیف گوري .

29.که ته خر یې زه... یم .

29.یو... ځای دی چې خلك یې ډېر سر زوري دي .

30.که بل ډب دي ورکړ هېڅ هم نشته .

30.یو سړي بنگړي په خره بار کړي وو، بل سړی یې په مخه راغی چې په لاس کې یې امساء وه، او د خره بار ته یې یو ډب په امساء ورکړ او غږ یې وکړ چې ماما څه دي بار کړي دي؟ نو په دې وخت کې ورته د بار والا پورتنۍ وینا وکړه .

31.که شپه تیاره ده منې په شمار دي .

31.شی معلوم اوښکاره دی د غدر او خیانت مجال نه لري .

32.که دښمن دې گډ وری وي تابیا ورته د زمري کوه .

32.که دښمن او بد خواه دې هر څومره بېکاره و ته مه غافله کیږه او مقابلې له پاره یې ځان تل چمتو ساته .

33.کلی د لېوني پورې خاندي او لېونی د کلي پورې .

33.ناپوهان د عاقل د کار پورې خاندي او عاقلان د ناپوهانو پورې خاندي .

34.که تا ویل چې زه یم او ماویل چې زه یم نه به ته یې او نه په زه یم .

34.هر سړی باید یو د بل قدر او درنه وکړي .

35.کسب زده کړه او په تاخچه کې یې کښیده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.هر هنر زده کړه يو وخت به دې په کار شي .

36.کور دې گوښی په کاڼي يښی .

36.کور دې رانه لرې دی د ښېگڼې تمه مې در نه نشته .

37.که پوزه وي د کوچي غلابه نه کړي د موچي .

37.يو کوچی د موچي کره غلا پسې تللی و، په تياره کې موچي پسې راپاڅيده او په رمبې يې ترې پوزه غوڅه کړه. يا څوك چې د يو چا د ضرر په خاطر يو کار کوي او هغه ورته ښه درنه جزا ورکړي نو بيا خلك داسې وايي .

38.کور کې کوره کی جوړوي .

38.يه يوه کور کې چې واکدار ډېر شي او اختلافات رامنځ ته شي نو بيا خلك دا وايي .

39.کوڼ يې واهه دره بار يې نه اورېده .

39.ناپوهه په خپل ضرر نه پوهيږي .

40.کوڼ دوه ځلې خاندي .

40.چې د خندا يوه خبره وشي خلك وخاندي کوڼ هم د خلکو په طبع وخاندي او کله چې په اصلي خبره پوه شي نو بيا هم وخاندي .

41.که غر لوړ دی هم په سر يې لار شته .

41.يعنې داسې ستونزه به نه وي چې حل کېدل يې ناشوني وي .

42.کمينی ته کمال دی او کبرته زاوال دی .

42.عاجزي او کميني سړی لويوي او کبر سړی ورکه وي .

43.که کابل نه خوري نو بد پرې مه وايه .

43.ښه شی که ستا يې نه نو بد يې مه وايه .

44.که ميرې دې پوولې نه وي نو چشې خو به دې اورېدلی وي .

44.يعنې دا کار خو ډېر اسانه کار دی که پخپله دې کړی نه وي نو د بل نه خو به دې اورېدلی وي .

45.که د کټ سرته ځملې او که پښو ته يې ځملې کوناتې به د کټ منځ ته راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

45.مانا دا چې دغه کار ته د دواړو خواوو نه واټن يو شي دی .

46.که مرگ غواړې کندز ته ولاړ شه .

46.پخوا په کندز ولايت کې ډېر زيات ماشي وو تر دې چې د ورځې به ترې هم خلك په عذاب وو، اوس هم چې په يو ځای کې ډېر تکليف وي نو بيا خلك دا وايي .

47.که نور نه پوهيږې ځوان اخله .

47.يعنې زوړ شی به نه اخلې چې گټه نه لري .

48.که وطن ږلی وواهه پښې خو دې ږلی نه دي وهلي .

48.يو غريب د چا ځمکه په دهقانی کرلې وه ږلی وورېده او فصل يې ورته تباه کړ خو غريب لاس تر زنې همدلته ناست و او نوره غريبي يې نه کوله او د خپل ژوند نه يې فرياد کاوه، نو يو چا ورته وويل چې بل ځای ته مزدوری پسې ولاړ شه پښې خو دې ږلی نه دي وهلي .

49.که زه يې نه وايم زما گوډه پښه يې وايي .

49.يو شپانه د وزو رمه پوله، په اوزې باندې يې کوزار وکړ او پښه يې ورماته کړه او بيا يې په يوه ټوټه ور وتړله او وزې ته يې وويل چې خاوند ته به حال نه وايې، نو بيا اوزې ورته دا وويل .

50.که گور گران دی د مړي ناکام دی .

50.د چا چې په يوه خطري ځای کې کار وي، مجبور دی چې د هغې د حل له پاره هلته ورشي .

51.که ته پاچا شوې څه به خورې ويل يې گوړه .

51.د کونړ ولايت يو دره وال بل دره وال ته وويل چې ته پاچا شوې څه به خورې؟ هغه ورته وويل چې گوړه به خورم. بيا ده ورته وويل چې گوړه به دومره وي چې ته به يې همېشه خورې؟ هغه ورته وويل چې خبر نه يې پاچا د گوړې زين هم جوړولای شي .

52.که ته هلك يې زمونږ ملك يې .

52.که عمر دې کم دی هم مونږ ته محترم يې او زمونږه مشر يې .

53.که غوښه گرانه ده صبر ارزانه دی .

53.چې يو شی د سړي ډېر خوښيږي خو پيدا کول يې ور ته گران وي نو بيا دا وايي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

54.که شکوڼ حلال دی هم رنګ یې د مردار دی .

54.که څه هم دی سړی دی خو خوی یې د سړیو نه دی .

55.که ولاړ شې تر بلخه درسره به وي خپله برخه .

55.یو سړی بلخ ته د دهقانۍ او مزدورۍ پسې تللی و په بلخ کې یې ډېره موده تېره کړه خو څه یې ونه ګټل او ډېره موده پس یې یو خپلوان پسې ورغی چې څه به یې ګټلې وي ترې به یې راوړم. سړي ورته وویل چې ماخو هېڅ نه دي ګټلي نو بیا دې خپلوان ورته دا وویل .

56.کاڼی چې په خپل ځای پروت وي دروند وي .

56.سړی دې په خپله برخه خوښ او قانع ووسي او چا ته دې د سوال لاس نه نیسي چې سپکیږي .

57.کار پخپله ورانوي لاس په بل پاکوي .

57.خراب کار دی وکړي او بیا یې په بل اړوي .

58.که د خوږ کاڼي پاسته وای نو ګیدړانو به یو هم نه وای پرېښی .

58.درانه کارونه که اسانه وای نو هر چا به کولای او یو به هم بې کړو پاتې نه وای .

59.که تل غوبل وای غوایان به نه وای .

59.غوبل د غوایانو لهپاره ډېره سخت وي، که تل وای نو یو غویي به هم نه وای. خو اوس د تخنیك له برکته تریشلې پیدا شوی او غوایان دمه شول .

60.که تل لونه وای زلمیان به نه وای .

60.لو هم په کارونو کې ډېر سخت کار دی او د سړي ملا ماتوي .

61.که ایزك نر شي اول د خپلې مور سره ځملي .

61.ځینې کم اصله خلك د خپلو دوستانو او خپلوانو له پاره ډېر مضر وي .

62.که د پیشو شوده خوښ وي ځانته دې غوا واخلي .

62.یو سړی خپل ژوند همېش په سوال تېر وي او د ژوند ټول اسباب د بل نه غواړي او خپل کار پرې کوي. نو بیا خلك دا متل کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

63.که په ځمکه ننوځې دغوړونو نه دې نیسم او که اسمان ته رانه خیږې د پښو نه دې نیسم .

63.یعني مانا دا چې په هېڅ صورت کې رانه خلاصیدای نه شې انې او بهانې مه کوه .

64.کږې خولې په سوك سمیږي .

64.وران خلك په زور لارې ته سمیږي .

65.که وراره دې د ورور نه نه وي خو رې خو دې د خور نه دي .

65.که وراره په شك کې وي وي به خو په خور يې کې هیڅ شك نه وي .

66.که ولي نه یم خالي هم نه یم .

66.یو سړی د خپلې تجربې له مخې د یوه کار پیش بیني کوي چې دا به داسې کیږي او هماغسې وشي نو بیا دا وایي .

67.که موسی خېل خبر شول شونګړی به ورانه کړي .

67.د موسی خېلو او شونګړیوالو سره دښمني وه، زیاتره شونګړیوال پېښور ته د مزدورۍ پسې تللي وو. نو بیا يې دا وویل .

68.که اوربشې لرې ولړه نشته .

68.چې جېب دې ډك وي هرڅه ستا دي .

69.که هوس دی همدمره بس دی .

69.ډېر حرص ښه نه دی .

70.که سل خویونه يې نور وي یو به يې د مور وي .

70.لور د مور نه اخلاق او خوی زده کوي .

71.که سرسایه دې رانه کړه نو زما تراویح هم په ترنګړنه ایساریږي .

71.یو اخوند یو کلي ته تراویح ورکړې وې او کلي سرسایه نه ورکوله، سره يې لانجه شوه، نو کله چې اخوند صاحب ناهیلی شو، بیا يې دا وویل. ترنګړ لوخو او یا د مزري نه جوړشوی شی دی چې ازاد ازاد سوري لري، څوك په کې واښه راوړي او څوك په کې بل کار کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

72.که یو ځل دې زه تېرویستم تادې خدای ووهي او که بل ځل مې بیا تېر باسې ما دې خدای ووهي .

72.ځکه چې دویم وار به زه تجربه شوی یم او بل څوك به راباندې ملامته نه وي .

73.که ګټه دې ونه کړه وطنو نه خو دې ولیدل .

73.یو څوك بل وطن ته په سوداګر پسې تللی و او بې ګټې کور ته راغیی بیا چا ورته وویل چې څه وطنونه خودې ولیدل .

74.که په ماراغله په تا به هم درشي .

74.یو کلي کې یوه بلا اموخته وه، د یوه سړي کور د بلا د راتلو په لار کې و هغه په کلي کې چاته وویل چې راځه د دې بلامخه ونیسو، هغه ویل چې مانه لرې ده بیادې سړی ورته وویل که زه یې مغلوب کړم خو بیا وار ستا دی .

75.که تور بور یې د خپلې خبرې نه مه اوړه .

75.یعنې غېرتې او مېړه سړی د خپل قوم او ژبې نه نه تېرېږي .

76.کمال مې یاد دی څوك چې کټ اسنې زه یې ورته پښه جګوم .

76.یوسړی سیند اخیستی و او خلکو ته یې غږ کړ چې ای خلکو زه ډېر کمالي سړی یم خو سیند درنه یوړم، خلکوو ویل چې دومره کمالي سړی دی راځئ کوښښ وکړو او راویې نیسو خلکو راونیوه او ورته یې وویل چې څه کمال دی یاد دی نو بیا ورته هغه سړي پورتنۍ وینا وکړه .

77.کومه ناخواله به دې یاده کړم .

77.ستا به کوم، کوم بد یادوم .

78.که پاچاهي تل وای څومره به ښه وای .

78.یوه پاچا وویل که پاچاهي همېشه وای څومره به ښه وای بل ورته وویل که چېرې تل وای نو بیا به تر تا نه رارسېده .

79.کتابونه دریابونه دي .

79.ملا صاحب غلط قرائت کاوه،یو بل یو ملا صاحب چې پوهیده هغې یې غلطي ونیوله یو عامي ورته وویل پرېږده چې لګیاوې کتابونه دریابونه دي کېدای شي چې داسې هم په کې وي .

80.کوچې په یو موټې کښته نه دی راوړی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

80.پخوا به کوچیان د لوګر ننګرهارته نه راتلل او د ځان سره به یې ننګرهار ته د خرڅون له پاره کښتې راوړې. د یوه اشنا زوي ته یې یو موټی کښته بې پیسو ورکړه اشنا یې ورته وویل چې مه کوه تاواني به شې نو بیا کوچي راوویل .

81.کم عقل ته چا وویل چې ونه درکې وشوه کم عقل وویل چې څه سیوري ته به یې کښېنم .

81.یعنې کم عقله د خپل غلط کار د ګټې په تمه هم وي .

82.که حق وي د وروری فصل دې ووهه ړلی.

82.د یوې ښځې ورور چې ډېر شتمن و او دې څه نه درلودل دې ښځې د خپل ورور نه د یوه شي سوال وکړ، خو ورور یې ور نه کړ نو خور یې دا وویل .

83.کال چې ورندی شي ټینټاره هم وانه کوي .

83.ټینټاره یو ضعیفه برګبرګ مرغه دی چې په هېڅ شي یې زور نه رسي خو کله چې باران کال وي او پسرلی ښه وي نو بیا ټینټاره هم په یو ضعیفه مرغه باندې حملې کوي. یعنې ځینې ډېر ضعیفه خلك هم ځینې وخت قدرت ته ورسېږي او پیسې پیدا کړي لکه زمونږ په انقلاب کې چې نور خلك ورته بیا نه ښکاري .

84.که د هاضمې دارو دې وکړل بیا په دې لارمه راځه .

84.یو سړی ډاکټر ته تللو په لاره کې په چا مېلمه شو او کور به ورته ډوډۍ راوړه بیا وروسته د کتغ پسې ولاړ کتغ یې چې راوړه مېلمه ډوډۍ خلاصه کړې وه، بیا ډوډۍ پسې ولاړ چې تر څو راتلو مېلمه کتغ هم خلاص کړی و څو وارې دا کار تکرار شو اخر مېلمه روان شو، کوربه ترې پوښتنه وکړه چې چېرته ځې ویل یې هاضمه مې کم زورې ده طبیب ته ځم، چې د اشتها څه راکړي کوربه ورته وویل چې اشتها دې ښه شوه بیا په دې لار مه راځه .

85.کوټ کوټ دلته کوی او هګۍ د محمد ګل کره اچوې .

85.دانې دلته خورې او ګټه ترې بل څوك اخلي .

86.که سوړو نه یې راویستل او مړه شول بیا ووایه چې مېړه مې مړ دی .

86.یو سړی جنګ ته تللو خو ښځې یې نه پرېښود اوویل یې ورته چې مه ځه مرې، سړی ویل نه مرمه، ښځې ورته ویل چې څنګه نه مرې جنګ ته روان یې او نه مرې، سړي وویل ته ماته غوږ ونیسه ویل یې که د جنګ په لومړې کرښه کې خلك مره ووهم زه به په کې نه یم، که خبره شوې چې د جنګ په منځ کې خلك مره وو هم زه به په کې نه یم نو ښځې یې ورته کړه چې سړیه نو ته به چېرته یې؟ د جنګ ځایونه خو همدا دي سړي ورته وویل یو دې هېر کړی دی، که خبره شوې چې خلك یې له سوړو نه راوستل اومړه وو نو بیا ژاړه په هغوی کې به بیازه مړیمه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

87.که د اس لکۍ اوږده ده خپله کونه یې پرې پټه ده .

87.شوم سړی که هر څومره دولتمند شي بل ته یې ګټه نه رسي .

88.که شات شي هم د ستوني نه مې تېرېږي .

88.یعنې نه مې خوښیږي .

89.که دابۍ د کور شاته غم وي هم نه ورځي .

89.د چا په غم کې نه ده .

90.که وطن ټول اوبه شي د هیلۍ تر خیټې پورته نه راځي .

90.که د سړي سره دولت هرڅو مره ډېر وي، د مزدور هماغه مزدوري ده .

91.کوهی مه کینه د بل سړي په لار کې.

91.بل چاته کندې مه جوړوه چې پخپله به په کې ولویږې.

92.کمه وخوره مزدور ونیسه .

92.په سوال کار مه کوه پیسې ورکړه .

93.کار چې ناوخته شي بې بخته شي .

93.ناوخته کار ډېره ګټه نه لري .

94.کار مې په بل خوښ دی خوراك مې خپل خوښ دی .

94.چې زه یې په تیاره خورم او کار راته بل څوك کوي .

95.کونډه پخوانۍ مېړه ژاړي .

95.کونډه د پخواني مېړه د کارونو صفت کوي .

96.کال دې په لکړه تېرکړ که په ککړه.

96.پخوا به له برو ځایونو نه ننګرهار ته ځیني خلك

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلل اوپه ژمي کې به يې خپله ډوډۍ نه پخوله او خيربه يې غوښته، پسرلي کې به چې بيرته بيا خپل وطن ته ولاړل په وطن کې پاتې خلکو به ترې پوښتنه کوله چې ژمې دې په لکړه تېرکړ که په ککړه يعنې مزدورۍ ته يې ککړه ويله او د سوال ژوند ته يې لکړه ويله .

97.کانی به پوست نه شي دښمن به دوست نه شي .

97.د دښمن دوست کېدل ناشوني دي .

98.کرمی چې ګرځي فتح خان ته به غمونه راوړي .

98.فتح خان يو لوی خان وله کابل نه به تر هندوستانه پورې تللو او دا خلك به يې تابع کول د دې خان په لښکر کې يو سړی و چې

نايې وخوښه توريالی سړی و کله کله به يې د شرکارونه هم کول چې بيا به فتح خان ته خلکو د ده دلاسه شکايت .

99.کلي په کلي کوتك په ولي .

99.يا دا ده چې په هر کلي کې شر جوړوي او يا په هر کلي کې سوال کوي .

100.کور مې درنه ځار شه خو څکه دې په کې مه اوسه .

100.هر څه مې د ستا دي خو هيڅ هم نه درکوم.

101.کاږه په اور سميږي.

101.شين لرګی چې را پرې کړې او کوږ وي اور به پرې بل کړې چې لږ پوست شي بيا به يې په کوږ ځای باندې وزن کښېږدې نو سم به شي. مانا دا چې بې لارې کسان په وهلو او زور سميږي.

102.که په تا وورېدل په مونږ به وڅاڅي.

102.که تا ته خدای (ج) ډيره درکړه نو مونږ ته به دې هم خير راورسيږي.

103.که د کوربه رنګ بدېږي د مېلمه هم لږ بديږي.

103.کوربه ته چې څوك تکليف ور سوي او هلته مېلمه ناست وي او زور يې نه رسي دا هم ورسره شرميږي.

104.که راغله غوا پيۍ او که ولاړه غوا پردۍ.

104.پخوا به خلکو غواګانې په ډاګ او ټاپو کې خوشې کولې او د شپې به پخپله بېرته کور ته راتللې او کله کله به غلو هم بوتلې يو چا خپله غوا څر ته خوشې کوله نو بيا يې دا وويل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

105.که زمری د مودو وږی وي خو د ګیدړ پاتې شونې نه خوري .

105.غیرتي خلك د بل لاس ته نه کښېني .

106.کوچیان چې د مېنې نه لیږدي نغري یې ورانوي .

106.نه غواړي د دوی د کور برکت چا ته پاتې شي. یعنې ځینو خلکو کې دا ناسم دود پاتې دی چې زمونږ د کور برکت بیا کمیږي .

107.که پور وړي کاڼی هم درکاوه ترې اخله یې .

107.چې پور دې په هر ډول حاصلیږي پریږده یې مه.

108.کله وارد ابا او کله د ابی .

108.وايي چې یو کوګر ته ډېر میلمانه راتلل. کله به نارینه میلمانه کیدل او کله به زنانه میلمې کیدې . مطلب داچې یابه دپلار میلمانه وو او یابه یې دمور میلمنې وې.

109.که روځ د زور ور ده نو شپه د کمزوري ده.

109.کمزوری په تیاره کې خپل انتقام اخلي.

110.کونډه چې ځوك په نکاح کړي په کټ کې دری کسه وي .

110.د زاړه مېړه صفت هم کوي.

111.کابل دې بې زرو وي خو بې واورې دې نه وي .

111.په واورې د کابل حاصلات او ښکلا زیاتیږي.

112.که وايې خو د ښځې پرتوګ دي او که نه دوه ګزه الچه ده .

112.چاد یوکس د ښځې پرتوګ پټ کړی و. خاوند یې خپه و، ځکه چې د شرم او د پښتو خبره وه او کنه نو دوه ګزه الچه ټوټه وه. دې سړي ته بل کس داډ ورکاوه چې ځه پرتوګ نه الچې کره .

113.کله یې وریځ کړی کله یې شین کوي .

113.کله یو څه وايي او کله بل څه وايي په خبره ولاړنه وي.

114.کور دې د کنډې جومات شه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

114. کنډی د پیچ په لاره کې یو خوار جومات دی چې څوك په کې دومره عبادت نه کوي. نو څوك چې چا ته د نیستۍ شیراوې کوي نو دا ورته وايي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(گ)

1.ګازرۍ په خوند دې نه یم په خرپ دی یم.

1.د ځینو شیانو هسې لیدل یا اورېدل سړي ته خوند ورکوي.

2.ګازرۍ زه دې خورم ته را نه ځار شه.

2.اړهم دی وي او احسان هم د ده وي.

3.ګټه په تاوان کیږي.

3.چې په چا تاوان ونه کړې ګټه ترې نه شي کېدلای.

4.ګرځنده ګیدړ د پروت زمري نه ښه دی .

4.چې هر څومره تکړه سړی وي چې کار نه کوي هېڅ دی او چې ډېر بېکاره سړی وي او کوښښ کوي غټ کار ترې کېږي.

5.ګل بې اغزیو نه وي.

5.راحت سره زحمت وي.

6.ګل د کدو ګل ګوره یو پور ته کوه ورلاندې بل ګوره.

6.د بې غیرتو، بېکارو او د بېخونده خلکو بزغلي شنه شوي دي .

7.ګنجي سره که د وینښتو واك وی په خپل سره به یې د کوڅیو قطار جوړ کړی وی.

7.که د محتاجانو په لاس کې واك وای نو ځانته به یې هر څه ډېر کړي وای .

8.ګنجی نه په سر تار لري نه په غوږیو کار لري .

8.د چا چې یو شی په ښه نه راځي که هغه شي ډېر ښه شي وي نو څه به یې کړي. نه ورته هیله لري او نه یې ورته اړتیا شته.

9.ګودر پرې معلوموي .

9.مخکې کړې یې دی دخطرې ځای پرې ګوري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.10گرمي د اوړي جامه ده.

.10دوبی په کرمۍ ښه ښکاري.

.11گوشته کې هم ځوانان شته .

.11وايي چې ديولوی کار له پاره ځوانان ټوليدل له گوشتې نه چاڅوك ونه غوښتل ،نو بيا يو گوشته وال همداگيله وکړه .

.12گونډي مال يې کړ.

.12ښه يې وواهه.

.13گيدړ لمرختو پورې خوشاله وي.

.13ځکه چې تياره وي دی څوك نه ويني. او د ښکار مخه يې خلاصه وي.

.14گيله د خپلو نه کيږي.

.14له پرديو نه څوك گيلې نه کوي او کومه گټه هم نه رسوي .

.15گيله نيم جنگ دی .

.15په شته گيله هم ډېر زړه بديږي .

.16گونگټ د ځانه غټ بار وړي .

.16ځينې خلك د چا د پامه څه نه راځي خو غټ کار ترې کيږي .

.17گورو به چې اوښ په کومه خوا څملي. يا چوکيږي

.17يعنې پايلې ته به گورو .

.18گمان د ايمان زيان دی .

.18بدگماني ايمان خرابوي.

.19گل شي خو عمر دې د گل نه .

.19ښگلا او تازگي دې د گل اوسه او عمر دې ډېر شه .

.20گړنگ چې د چا څاڅي بلاله هغه پاڅي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.20ځینې وخت د ډېرو بېکاره خلکو نه ډېر لوی فساد پيدا کيږي .

.21ګوړه ګوړه کوه خو له به دې خوږه وي.

.21د خوښۍ او د راحت په هيله اوسه ژوند به دې ښه تېر شي. يعنې په تمه اوسه .

.22ګل په بوټي کې ښه ښکاري .

.22هر سړی به خپل ځای او خپل وطن کې ښه ښکاري. يعنې د خپلو په منځ کې.

(ل)

.1لاسونه به مروړې وار به درنه تېر وي .

.1وخت به درنه تېر شي بیا به ارمان کوې.

.2لاس لاس پېژني.

.2چې له چا نه دې څه اخيستل هماغه ته به يې ورکوي. يعنې د بل چا په کې کار نشته.

.3لاس چې مات شي غاړې ته راځي .

.3يو خپل او يا يو دوست ته چې څه تکليف پيدا شي سړی يې پخپله غاړه اخلي .

.4لاس مې تورې سپې ختلی دی.

.4بخت مې کوته شوی دی. يا د هر کار پره او ملامته په ماراځي.

.5لاس او لستوڼی دی.

.5ډېر سره نږدې دی يا دواړه ځنګ په ځنګ دی .

.6لاس او ګرېوان شول .

.6سر مخالف شول .

.7لاس ور ننه باسي ګوړه را اوباسي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

7.يعني زحمت نه ګالي وړيا يې وړي .

8.لغمانی ماما چې خر په خرې بدلوي په دې کې دې هم چل دی .

8.يعني د لغمان خلك د ديني کارونو تر څنګ په دنيا وي کارونو کې ډېر تکړه دي .

9.لکه مرغۍ په ډکي مې شپې دي .

9.په اضطراري حالت کې يم يا د ناستې سم ځای نه لرم.

10.لړ خوره تل خوره، ډېر خوره ګنډېر خوره .

10.څوك چې ډېره خوري اغيز کيږي، تامبه کيږي او سدقاويږي او که لږ يې خوړه نو د دې مصيبتونو نه به خلاص وي .

11.لښکر د پلار هم بد دی .

11.په لښکر کې لحاظ نه وي. يعنې په قبايلي سيمو کې چې څوك يو جرم وکړي د هغه پسې قوم را ټوليږي کور يې سيځي، مال يې يلا کوي او آن چې د ده د مرګ وېره هم په کې وي .

12.لعل په ايرو کې نه ورکيږي.

12.لياقت او مهارت نه پټيږي .

13.لغړ دی که ببر دی په زکات کې برابر دی.

13.ځيني قوانين پرته له توپيره يوشان پلي کيږي .

14.لوخې د قام بدغوښتل سر يې په درياب کې وچ شو.

14.څوك چې د خپلو او دوستانو بدغواړي خوار او ذليل به وي .

15.لکه چرګ په ناوه زوړ شو.

15.دا خلك هغه وخت وايي چې يو سړی ډېر وخت جره وي .

16.لمر په دوه ګوتو نه پټيږي.

16.د چا لياقت او سرېتوب څوك نه شي پټولای يا يو ښکاره کار وي او څوك يې پټول غواړي .

17.ليمخی هلته خرڅ کړه چې پرې کښينې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.هغه چاسره ډېر ښه کوه چې ستا ورته احتياج پيدا کېږي او لار دې وي پرې .

18.لکه انګور تاك په بل بار دی .

18.خپل ژوند يې ټول د بل په اوږو اېښی .

19.لمن دې در غونډه کړه .

19.يعنې ځان ترې ساته يا دا چې څه نور دې خپل کار کوه .

20.لمن يې زرغون نه شوه .

20.زوی او لور يې نشته .

21.لړم ته چا ويل چې ليږد دی هغه ويل چې ما پخوا لکۍ ډانګه کړې ده .

21.يو څوك چا ته وايي چې فلانکي ځای ته به ځو يا به هغه کار کوو، دا ورته وايي چې زه لاپخوانه چمتو يم .

22.لومړنی مکتب د مور غېږه ده .

22.زده کړه د مور له غېږې پيلېږي او لومړنی استاذ هم مور ده .

23.لورې تا ته يې وايم ننګورې ته يې غوږ باسه .

23.مخاطب يو وي او مقصد د بل پو هول وي .

24.لور په لوته مه تېره کوه .

24.هسې پلمې مه کوه او چل مه جوړوه .

25.لونډې نيمه باد شاهي ده .

25.ځکه چې د هر څه نه بې غمه وي .

26.له ازاره چا بازار مندلی نه دی .

26.څوك چې يو تن بې موجبه ځوروي خدای تعالی پرې خپه کيږي ځکه چې مخلوق يې دی .

))د يوې خولې له ازاره ووېرېږه

که په عمر دې دعا کاندې هزار خولې ((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

27.لېوانو ته غوښې چا پخې کړي دي .

27.هر څوك او خپلې غوښتنې او خواهشات يې يا دوی په دې کار يا په دې خوند څه پوهيږي .

28.لېوني ته وايي درمند ته اور مه اچوه .

28.يو بد كار ته قصداً د چا پام را اړوي .

29.لېوه برې اوبه ښنكلې او مېږې كوزې ښنكلې، ليوه ويل چې اوبه دې راته خړې كړلې .

29.زور ور خلك هسې چټې پلمې لټوي .

30.ليوني ته يې مه وركوه او مه ي ترې غواړه .

30.څكه چې لېوني په خير اوپه شر نه پوهيږي او رسوايي كوي .

31.لېور د كوټې ور په ټولو مسلمان په ما خواري كاپر .

31.څينې لېورونه ورنداري په عذاب وي .

32.لور د كور بركت دی .

32.حديث مبارك دی چې حضرت پيغمبر عليه السلام فرمايي: كه چا دوه لونې لوې كړې زما سره به لكه منځنۍ ګوته او مسواكۍ ګوته په جنت كې داسې يوځای وي .

33.لټ غويی د حلالولو وي .

33.د بلې شې نه دې پرته د دې چې غوښه يې وخوري يا بېكاره سړی د كور د پرېښودو نه دی .

34.لس قسمه پلو مې ياد دی يو يې دا دی .

34.يو كس و او ويل يې چې زما لس قسمه وريجې پخول ياد دي يو تن ورته ښې اعلی وريجې وركړې چې دا راته پخې كړه، سړي پخې كړې خو ترې ليتې شوې، سړي ورته وويل چې تا خو د لس قسمه دعوه كوله دا خو دې ليتې كړې؟ اشپز ورته كړه: د لس قسمونه يو قسم دا دی .

35.لنډی د خېرات په ورځ ورك وي.

35.د كار په وخت كې نه وي. په درد نه دوا كيږي .

36.لكه د چتې كوږ او سم لټوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36. د يو پاچا په لور باندې يو چتې جرګه کړې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(م)

1.مار یې لنډی کړ مړ یې نه کړ .

1.یعنې کار یې سرته و نه رسوه. لایې خطرناك کړ.

2.ماښام څکالکی دی.

2.د ورځې ورك وي د شپې را پیدا شي .

3.مارته په لستوني کې ځای مه ورکوه.

3.دښمن د ځان سره نږدې مه پرېږده.

4.مار خوړلی د پړي نه وېرېږي.

4.که یو څوك د یو شي نه تکلیف ووینې، نو د هغه په څیر چې بیا هر څه وینې د هغه گمان پرې کوي .

5.ما په اسمان غوښتې خدای (ج) په ځمکه راکړې .

5.ماویل چې زه به تا په ډیر تکلیف پیدا کوم مگر خدا(ج) په ډېره اسانه راکړې .

6.مالیدلي دي د کونډو وران کورونه.

6.ما د ډېرو ناتوانه خلکو کارونه وران لیدلي دي .

7.ملغلره خپل قیمت نه ورکوي .

7.ده د اصل خلك هر وخت قدر کوي .

8.ما په کې ږیره سپینه کړې ده .

8.ډېره تجربه په کې لرم.

9.ما لیږلی وې خاکشیر پسې تا راوړه بنفشه.

9.ما د یوه مطلب پسې استولی وې تا بل څه وکړل او په قهر لا سرباری یې .

10.مار کوږ ځي چې سوړې ته ورشي سم شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.په ځوانۍ کې چې سړی هر څه کوي خو چې زوړ شي بايد سم شي. يا دا چې يوه خبره نه مني خو چې کله پرې زور راشي بيا ورته غاړه ايږدي .

11.مارکه اوږد دی سمساره بلنه ده. يعنې که تا پيسې لرې هغه سړي لري .

11.که ته ډېر زور ور يې خو بل هم درنه کم نه دی .

12.ماکو سری دی .

12.يعنې سر يې کوچنی او عقل په کې لږ دی. يا جولادی

13.مالداري او ديندارې نه جوړيږي .

13.زياتره مالدارو خلکو نه د دين په کارونو کې يوڅه کموالی کيږي .

14.ماسره چې گرځې داسې مزې به کوې .

14.د يو سړي سره يې خپل شاگرد په يوه لاره روان وو. سړي د لارې په اوږدو کې يوه وڅکه پيدا کړه، راپورته يې کړه او له خاورو يې پاکه کړه او خپل شاگرد ته يې ورکړه او ورته يې ويل وخوره زما سره چې گرځې داسې مزې به کوې .

15.مخ په مخ ياري ده .

15.ظاهر داري ده، چې شا يې شوه بيا نشته .

16.مچ په پوزه نه پرېږدي .

16.ډېر توند او تور ند دی.

17.ماشوم د مور د خولو بوی پيژني .

17.هر سړی خپل او خپل دوستان پيژني .

18.مرگ هم په مره گېده ښه دی .

18.په ولږه او ناداري باندي ژوند خوند نه لري .

19.مرچ او مالگه پرې ودوړوه .

19.لږي خوندور کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20.مشر د قام خادم وي.

20.مشر د قام خدمتګار وي خو اوس چې موږ ګورو اکثره مشران لېوان دي .

21.مزې چاڼوي.

21.په هر کار کې خوندونه او مزې لټوي او تکليفنه ګالي .

22.مړی تيز نه اچوه چې وايې چوه کفن يې وشکاوه .

22.دې کله کار نه کاوه چې ويې کړ هغه هم د شرم کار.

23.مړي په ژړا نه ژوندي کيږي .

23.يو کار چې خراب شو بيا په فرياد جزع او فزع نه جوړيږي .

24.مړی په ژړا ښه ښکاري او واده په خندا .

24.هر شي سره چې څه مناسب وي هماغسې ښه ښکاري .

25.مرګ د سترګو د بڼو نه نږدې دی .

25.لازم دي چې اخرت ته څه توښه تياره کړې .

26.ملك دی د مولا ته ماوهه زه تا .

26.يو کس له چا نه څه اخيستي و او هغه با شکايت کاوه چې دا دې ولې را نه غصب کړ هغه ورته بيا دا وويل .

27.ملك يې شړشم کړ .

27.يو چا يو تن ته وويل چې فلانکی خو ډېرښه کار وکړ مګر د دې کار نه راضي نه و نو بيا يې ورته دا وويل .

28.ملکي دې د کوره نه وځي خير که مې ورور ملك شي .

28.د يو تن په مشرۍ د چا سره جګړه وه چې دا يو په کې پخوانی ملك و خلکو بيا دا پرېکړه وکړه چې دی دې ملك نه وي ورور دې شي. د دې قضيې نه يې خور خبره شوه چې بل ورور دې ملك شو. نو بيا يې خور دا خبره وکړه :

29.مار په دښمن وژنه .

29.دواړه د ده له پاره ضرر دی هر يو چې مغلوب شي د ده ګټه ده .

30.ملخه يو ټوپ دې وکړ پسې بل دې وکړ اخر به په لاس راشې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.30ځو غلطۍ دې راسره وکړي اخر به په لاس راشي .

.31ملا یې په خپل وطن کې نه کیږي .

.31ځکه د ده کورنۍ خلکو ته معلومه وي هغه شان قدر یې نه کیږي .

.32ملنګ چې خیر غواړي سپي به یې خوري .

.32ځوك چې د چا دروازې ته ځي یو څه تکلیف به ګوري .

.33ملا ګوره کور یې مه ګوره .

.33د ملا کور اکثره ستر وي بله دا چې ځینې ملایان سخیان نه وي .

.34مړو نه سوالونه کوي .

.34د مړیو نه څه غواړي په داسې حال کې چې هغوی به ځان پورې حیران وي. یا د مړي نه سوال کول شرك دی.

.35منګی یوه ورځ ماتیږي .

.35هره ورځ ستونزې او کړاوونه نه وي .

.36منګی مات شو او که مات نه شو اواز یې ولاړ .

.36خلکو خبره رسواه کړه دا چې رښتیا ده او که درواغ .

.37مېلمه هغه ښه دی چې ماښام یې مخ وګوري او سبا یې شا .

.37هسې نه چې کاروان واړوي .

.38موږ د وږي د حاله څه خبر وي .

.38ځوك چې ډېر هوسا وي د نورو تکلیفونه ورته نه ښکاري .

.39موچي ته هغه ځوك ځي چې پښې یې سوځي .

.39د چا چې په چا ښه کیږي هماغه ته ورځي .

.40موږکه خاورې کنه او خاورې دې په کونه .

.40کوښښ او هڅې دې عبث دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

41.مور او لور جنګ وکړ کم عقلو پرې باور وکړ .

41.د مور او دلور جنګ جنګ نه دی .

42.مه کوه په چا چې وبه شي په تا .

42.هرڅه چې د چا سره کوې تا سره به هم کیږي .

43.موږك د سوړې د ننوتونه و د لکۍ پورې یې چج وتاړه .

43.یو کوچنی کار د یو سړي د لاسه پوره نه وي خو دې غټ کار ته لاس اچوي .

44.مېږه چې د رمې نه بېله شي لېوان يې خوري .

44بې اتفاقه شی کمزوری شي. پورتنی متل د حديث مبارك نه اخيستل شوی .

45.میاشت د لومړۍ ورځې نه معلومیږي .

45.ښه او بد د سړي د اول وخت نه معلومیږي .

46.میږي ته چې خدای (ج) په قهر شي وزرې وکړي .

46.د یو چا چې د زوال وخت راشي نو کبرجن شي .

47.میږي ته شبنم دریاب دی .

47.بې وزلو ته لږ تاوان هم ډېر شی دی .

48.مېره مړ کړه مېړانه يې مه مړه کوه .

48.د چا په توره، غیرت سخا او سړیتوب باندې سترګې پټول په کار نه دي .

49.منه غوني د هندوانې په شان نه وي .

49.ټول انسان یو ډول نه دي .

50.مه کوه هغه کار چې نه دې مور کړی وي نه پلار .

50.داسې کار مه کوه چې ستا مشرانو نه وي کړی.

51.میاو ته به يې څوك تینګ شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

51.مېركان را ټول شول او غوښتل يې چې پيشو ته مصلحت وكړي د مصلحت نه وروسته يې دا وويل چې پيشو ته به په غاړه كې يو ګينګړى ور واچوو چې كله راځي مونږ به خبرېږو، بل موږك وويل چې څوك به يې په غاړه كې ور واچوي او مياو ته به يې څوك ټينګ شي .

52.مينه د مينې نه پيدا كيږي .

52.څوك چې د چا سره څومره محبت كوي نو بالمقابل يې ورسره هغه هم كوي .

53.مينه په تلو راتلو زياتيږي.

53.محبت په راشه درشه زياتيږي .

54.مينه اور دى .

54.انسان ته تكليف رسوي .

55.مېنې يې ورګې وكړې .

55.رخصت اخلې نه څنډيږي .

56.منى د ژمې استازى دى .

56.يونښه يې ده .

57.مور... پلار ترې په منډه خلاص شو.

57.يعنې مور ته هم ضرر رسوي پاتې لا پلار .

58.ملا كېدل ډېر وخت غواړي .

58.علم ژر نه زده كيږي .

59.ما چې وخوړه لكه تاچې وخوړه .

95.زه چې هوسا يم ته به هم هوسا يې. يو استاذ و او د خپل شاګرد برخه ډوډۍ يې هم خوړلې وه، كله چې شاګرد راغى نو استاذ ته يې كړه چې استاذه زما برخه خواړه څه شول هغه ورته كړه ما چې وخوړه لكه تا چې خوړلې وي. ورځې تېرې شوې يوه ورځ دا استاذ سيند پسې واخيست او شاګرد ته يې غږ كړ چې هله سيند يوړم، نو په دې وخت كې شاګرد پرې غږ كړ چې استاذه ته يې چې يوړې لكه زه چې يې يوړم .

60.ملنګ ته د كلي سپي يو دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.60یعنې د ټولو یو شان دښمن دی. یو څوك چې د ټول قوم بدېښي .

.61ما موته بیا دې موته .

.61روږدی شو، بلې خواته نه ځي .

.62ما سلام نه اچوه چې وامې چاوه هغه هم په هندو وخوت .

.62ما له چا څه نه غوښتل خو چې ومې غوښتل په بخیل واوښتم .

.63میدان یې خوشې کړ .

.63زور یې ونه رسېدیا بې ایماني یې وکړه .

.64مار چې لنډی شي خورندی شي .

.64کله چې د شرم پرده لرې شوه بیانو سترګې کلکې شي .

.65ما ته د همدې پرتوګ نه را پیښه ده .

.65یوه ښځه په اولاد مریضه وه او سخته په تکلیف کې وه. قابلې د توټکې له مخې یې د مېړه پرتوګ راوغوښت چې په مریضې ښځې یې سیوری کړی چې خدای(ج) دغه مشکل اسانه کړي په دې وخت کې ناروغې ښځې چیغې کړې چې مه یې راوړئ ما ته د همدې نه را پیښه ده .

.66ملنګي بې مکره نه کیږي .

.66د چا نه خیر غوښتل چل هنر او فرېب غواړي .

.67مړی چې شرمیږي په تخته به یې اودس ماتیږي .

.67د چا چې د شرمېدلو نصیب شي په اخره کې به ترې داسې یو بد کار وشي چې تر ډېر وخته پورې به یادیږي .

.68مخامخ صفت حلالول دي .

.68مخامخ صفت کول ډېر بد کار دی .

.69مال دې ولاړ شي، سر دې هم ولاړ شي پت دې نه ځي .

.69د مال او د سرد تګ پروانه شته خو چې د سرې عزت او پت په ځای وي .

.70مرګ حق دی ګور او کفن شك دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.70مرگ حتمي دی خو نور مراسم يې په شك كې دي .

.71مرگ پرده پوښ دی .

.71ټول بد كارونه عيبونه او نيستي ختمه شي .

.72مزدور چې كال تېر كړي د كور واكدار شي .

.72ډېر زړور شي او اكثره كارونه ياد كړي د كور په خوی بوی بلد شي .

.73ملا هم پاك مسواك يې هم پاك.

.73زياتره ملايان دُنيا لره لري .

.74مور يې په سوال شرمبې غواړي او لور يې په چارك كوچو سر نه غوړوي .

.74د لور كبر ته يې گوره او د مور نيستۍ ته يې گوره .

.75مېړونو د خندانه ميندلې ده .

.75يو څوك چا ته څه نه شكاري خلك ورپورې ټكې او مسخرې كوي مگر بيا ترې خدای(ج) لوی سړی جوړ كړي .

.76ميږي نه چا پوښتنه وكړه چې سر دې ولې غټ دی ويل يې ده عقله، ملا دې ولې نرۍ ده ويل يې
كارگر يم كوناتې دی ولې غټ دي؟ ويل يې د سيالانو لاندې څوك نه يادوي .

.76مانا دا چې ميږيان ډېر هوښيار، حساس او ډېر لرې نه يو اواز اوري .

.77مېړونه گوره برخې پرې وېشه .

.77حديث مبارك دی چې وايي: ((د خلكو قدر د هماغه د شان سره مناسب كوي.))

.78ماسته خرخوي او مخ پټوي .

.78د ماستو خرخول په پټ مخ نه كيږي .

.79مدعي سست او گواه چست .

.79د مدعي نه شاهد ډېر باعث دی .

.80مينځه چې توده شي هماغلته ويده شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.80مینځه خو خدمت کوي سترې او ستومانه وي. یخني یې هم کیږي او چې په کوم ځای کې خوب ورشي هماغه ځای کې ویده کیږي یا دا چې د غریبانو چې چېرته ساعت تېریږي هماغلته اوسیږي .

.81مه نازیږه په اشنا دا کره پوري زیات د تهکال کم دلالپوري .

.81د دې دریو اړو سیمو د خلکوپه اشنایې او په ډوډۍ کې مزه نشته .

.82موکی ټکوهي .

.82یو سړی و او د مړیو نه به یې کفنونه ویستل او خپله نفقه به یې ترې جوړوله. خلکو به ورته ډېرې ښیراوې کولې، بله ورځ کفنکش مړ شو خلك پرې خوشاله شول. زوی یې چې وکتل نو د ځان سره یې پرېکړه وکړه چې زه به داسې کارونه وکړم چې پلار ته مې خلك دعا وکړي. نو زوی به یې د مړیو نه کفن هم ایسته او یو موګی به یې هم ښخوه. نو خلکو چې دا حالات ولیدل نو بیا به یې ویل چې خدایه پلار یې وبخښې.

(ن)

.1ناکوبۍ پرې تېرې شوې .

.1ډېرې سختې پرې تېرې شوې .

.2ناوې د اولې ورځې نه معلومیږي .

.2سړی د لږې ناستې پاستې نه هم جوتیږي .

.3نابلد غل کنډر وهي.

.3په یو کار کې چې څوك مهارت نه لري هغه کار ترې خرابیږي .

.4ناخبره جرګه مار د جرګې لېوه وي .

.4په پټوسترګو یوه پرېکړه کوي .

.5ناخواله واورم زړه مې ډېر بد شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

5.چي بدي واورم زړه مې ډېر بد شي.

6.نازولی زوی ادب نه اخلي .

6.ځيني نازولي نه سړي کيږي .

7.ناراستي د ځان نيستي ده .

7.لټ سړی تل نيستمند وي .

8.ناوخته مېلمه يې د خپل جب نه خوري .

8.مېلمه چې بې وخته راشي اکثره کورونو کې څه پاتې نه وي او کوربه سره هم نقد څه نه وي نو د همدې مېلمه نه څه قرض کړي او خواړه پرې برابر کړي .

9.نامرده مري خو زاري يې پاتې کيږي.

9.يو څوک چې د خپل دښمن په لاس ورشي او هغه يې د مرگ تږی وي که هرڅومره زاري ورته وکړي بې مرگه يې نه پرېږدي. نو زاري دې ورته نه کوي ځکه چې بيا پېغور پاتې شي .

10.ناوې چې پخپله ښايسته نه وي په مور يې مه ستايه .

10.په چا کې چې پخپله لياقت او اهليت نه وي په نورو دې خلك نه ستايي .

11.ناسور زخم شو .

11.دا کار ډېر اوږ د شو .

12.ناداره پوروړی چا نه دی وژلی .

12.له چا چې پور نه بوديږي وژني يې پرې څوك نه .

13.ناداري بد شی دی .

13.څوك چې څه نه لري د تکليفونو سره مخ وي .

14.نر پسه خدای (ج) حلالې ته پيدا کړی دی .

14.مېړونه به قرباني ورکوي .

15.نيك عمل د خلکو په ذهنونو کې پاتې کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

15.ښه له چا نه هېرېږي .

16.نصیب کته کړی خر دی .

16.نصیب چې هر چېرې ورپې ورلاى يې شې .

17.نن دې که سبا دی دا ملك د زرغون شا دی .

17.قدرتمند چې يو کار پسې شي کولاى يې شي .

18.نن دی که سبا دی توکل د ښیوې تللی دی .

18.عمر په تېرېدو دی او تر تله څوك ژوندی نه پاتې کيږي .

19.نوك او ورىځ دې .

19.ډېر نږدې خپل دې .

20.نوك او ورىځ سره بېلوي .

20.ډېر نږدې خپلوان سره بې اتفاقه کوي .

21.نوی نوکر هوسۍ په منډه نیسي.

21.ځان بادار ته چالاکه او کاریګر ورښيي .

22.نه مري او نه رغیږي.

22.معامله ډېره اوږده شوه او تمامیږي نه .

23.نر ښځی به څه وي او توره به يې څه وي .

23.د بې همته سړي نه د توري تمه نه کیږي .

24.نه یې رنګ د ادمي نه يې شکل د سړي .

24.نه يې اخلاق شته او نه يې خوی شته .

25.نه خر وهلی نه لښته ماته .

25.خپله غوښتنه تر سره کړې او بل چا ته تکلیف ورنه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.نه سیخ سوی نه کباب .

26.مطلب لاس ته راوړه او څوك مه خپه کوه .

27.نه پېژني نه ایژني تلتك اغوندي څملي .

27.ځیني داسې خلك وي چې څوك یې په خروار لېټي، کې نه حسابوي خو دی به ځان واکي واکي کوي او یا یې څوك پېژني هم نه او په کارونو کې به کار لري.

28.نه دین دی نه سادین .

28.نه د دنیا د کاره شو او نه هم د اخرت .

29.نه تره ده نه بادرنګ .

29.د یوه کار خونده یې هم نشته یا یو کار هم ترې پوره نه دی .

30.نه پیر پېژني نه فقیر .

30.د هېچا قدر ور سره نشته .

31.نیت او مراد .

31.ته خپل اخلاص وکړه نور کارونه به خدای(ج) کوي .

32.نوم دې خوشحال دی خو مونږ ته غم یې .

32.زیاتره نومور د خپل نامه سره مناسب چلندنه کوي .

33.نوم دې زما وي او تورې دې نور کوي .

33.زه دې هېڅ همت هم نه کوم خو خلك مې دې په ښه نامه یادوي .

34.نر غویا لوشي .

34.خامخا یې غواړې، پیدا کوي یې او د ناشوني شي غوښتنه کوي .

35.نه یې خوند شته او نه یې رنګ شته .

35.یو صفت هم نه لري .

36.نن به شي سبا به شي در به کړو پیدا به شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36.پوروړی د پیسو خاوند ته نن او سبا کوي او واي چې درکوم یې چې پیدا شي .

37.نړېدلی کمر دی .

37.یعني خطر ناك دی ځان ترې ساته .

38.نرمه غاړه په چاړه نه غوځیږي .

38.اخلاقي سړی دښمن نه لري. مرسته وکړه سبا به تا هم راځي .

39.نېکي او پرسان .

39.ځوك چې د یوه تن سره ښه کول غواړي اجازې او پوښتنې ته اړتیا نشته .

40.ناپوه د عمر ګټه په یوه ساعت کې بایلي .

40.چې په کار نه پوهیږي په لړه شېبه کې ځان ډیر تاواني کړي .

41.نر سړی د بې غیرته د لاسه مري .

41.زیاتره تکړه خلك د بګېکاره خلکو د لاسه په تکلیف کیږي .

42.نو شیروان مړ نه دی چې نوم یې نېك پاتې دی .

42.نو شیروان د خپل عدالت ځای ته یو مزی تېر کړي و. په میدان کې یې یوه ډاګه یا لرګی ودرولی و او د مزې پورې یې ګینګړی تړلی و. په رعیت کې به یې چې هر چا ته څه مشکل پیدا شو. نو دغه لرګی به یې وښوروه ګینګړی به وشرنګېده او پاچا به خبر شو. بیا به یې خپلو نوکرانو ته امر وکړ چې ورشئ او سړی راولئ چې څه غواړي؟ نو سړی به پاچا ته راورسېد او خپله خبره به یې وکړه. یوه روځ یوه پمن خر ځان د ډاګې پورې ژر، ژر او په ډېر قوت سره مښي. پاچا غږ کړ چې هلئ په منډه ورشئ چې په چا ډېر ظلم شوی دی. کله چې عسکر ورغلل ګوري چې د ډاګې تر څنګ سړی نشته، بېرته ولاړل او پاچا ته یې وویل چې هېڅوك نه و .

په دې وخت کې بې خره ځان د ډاګې پورې ومښه او ولاړ په خاورو کې څملاست عسکر چې بیا راغلل ګوري چې ځوك نشته، بیا ولاړل او پاچا ته یې وویل چې هېڅوك نه و. په دې وخت کې خره بیا ځان د ډاګې پورې مښه، عسکر بیا راغلل ګوري چې خر ځان په لرګي پورې مښي بېرته پاچا ته ورغلل او وکړه یې صاحبه یو خر په لرګي پورې ځان ګروي. پاچا امر وکړ چې لاړ شئ او خر راولئ. عسکرو چې کله خر راوست پاچا ګوري. چې خر پمن دی او د مچانو پرې غوبل دی. پاچا امر وکړ چې ولاړ شئ او د ده خاوند راولئ، عسکر ولاړل او د خره خاوند یې حاضر کړ نو شیروان پاچا سړی ته وویل چې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خر دې ولې خوشې کړی؟ سړی وویل:

صاحبه پمن شوی او بار نه شي وړلای. نو پاچا ورته کړه:

چې ګټه یې درته کوله ساتلو دې او اوس چې ناروغه دی درملنه یې نه کوې؟ چټګ دا خر بوځه او پوره درملنه یې وکړه. چې زه یې بیا پوښتنه کوم .

او دویم نکل یې داسې دی :

پاچا یو دولتي تعمیر جوړوه تر څنګ یې د یوې بوډۍ کور و. پاچا بوډۍ ته وویل چې دا ځای دې په ما را خرڅ کړه چې دا قصر مو سم راشي او که یې را نه کړې نو زمونږ تعمیر کوږ راځي. خو بوډۍ ځای ورنه کړ او پاچا کوږ قصر جوړ کړ نور پاچایان به چې کله دلته مېلمستیا ته راغلل او دا قصر به یې چې ولید د ناسموالي نیوکه به یې پرې کوله او ویل به یې چې ډېر ښه قصر دی خو کوږ دی. نو بیا به نوشیروان ویل چې کوږ ډېر ښه دی نه دا چې د بوډۍ کور مې په ظلم اخیستی وای .

43.نه به تل دا ناصر خان وي او نه به تل دا سره اوښان وي .

43.ناصر خان یو غټ خان و او ډیر سره اوښان یې درلودل، چې د سرو اوښانو په هغه وخت کې ډېر قدر وو لکه اوس چې د ځینو صاحبانو سره ښې ښې موټرې دي یو چا وویل چې یاره ناصر خان ډېر ښه سره اوښان لري. نو یو بل چا ورته وویل چې دا به یا په ژوند ترې ولاړ شي او یا په مرګ.

44.نه غل یم نه د غلو مل یم .

44.نه خپله بد کار ه یم او نه مې د بدکارانو سره ناسته ده .

45.نه کور وران او نه دود وران .

45.مه چا ته ټول کور ورپه شا کوه او مه یې بېنوا شره .

46.نه یې خوري نه یې خورندي ته ورکوي .

46.بخیل دی هر څه یې له ځانه سره ساتلي دي .

47.نه یو وخت نه بل وخت راغی د غوبل وخت .

47.کار کول غواړي خو په هغه مناسب وخت کې نه .

48.نیت صاف لره اول یې په دښمن لره .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.48خپل دښمن ته هم نېت ښه لره .

.49نه گوره خورم نه خوټه غوځوم .

.49په باجوړ کې داسې رواج و چې ماشوم به يې سنتاوه نو گوره به يې پرې وېشله يو هوښيار ماشوم يې سنتولو ماشوم وتښتېد او په دروازه کې ودريد. کاکا يې خانك کېښوده او نايي يې راوغوښت او هلك نيول نه ورکوي کاکا يې گوره راواخيسته او هلك ته يې ورغږ کړ چې هله بچيه گوره وخوره، هلك خپل کاکا ته له ورايه لاس وښوروه او ويې ويل چې نه گوره خورم او نه دغه غوځوم .

.50نه ملا شوې نه جولا شوې خدای(ج) خبر چې څه بلا شوې .

.50هېڅ هم درنه جوړ نه شول. هسې کوځې گاموې .

.51نظر غرونه چوي .

.51بد نظر لگيږي .

.52نه يې مخ معلوم دی نه يې څټگ .

.52روغه او پاکه خبره نه کوي، دوه مخی دی .

.53نور علی نور شو .

.53د ښو نه ښه شوه. يعنې نور هم ښه شو .

.54نن پاچا سبا گدا .

.54کله سرې پاچا وي او کله ملنگ شي .

.55نه په خپله سپکه دی او نه د بل په سپکه اړدی .

.55حيا نه لري هر څه يې چې وکړل.

.56نر مې گڼې چې کال ته د دې نه هم بدتر يمه .

56. هېڅ پرمختگ نه شم کولای کال تر کاله مې حساب خرابيږي.

(و)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

1.ويل يې خولۍ مې درته نه ده کړې او به دې نه دي ښبلې .

1.يو سړی واو په اختر کې يې زوی ته خولۍ اخيستې وه او جامې مې ورته نه وې کړې، د اختر ميلې ته يې بوتلو په لاره کې يې پرې ښې پرېمانه اوبه وښبلې نورو ماشوم به په مېله کې هر څه اخيستل او خوړل به يې او دی يې پلار له گوتو نيولی و او وچې شونډې يې گرځاوه هلك به هر شي ته کتل او ژړل به يې، پلار يې ورته ويل چې ويلې زاړې خيله (خولۍ) مې درته نه ده اخيستې اوبه دې نه دي ښبکلي .

2.واده ته واده گوټی مه وايه .

2.واده چې هر څومره کوچنی شي بيا هم ډېر لگښت غواړي .

3.واده د ماماخېلو و او خوشالي بايزيد خېلو کوله .

3.يعنې واده په يو کلي کې و او د بل کلي خلکو ورته خوښې کوله .

4.وسله که بارده په يوه ساعت په کار ده .

4.وسله که ټول وخت په سړي بار وي مگر د اړتيا په وخت کې په کارېږي .

5.ورور يې مه وهه په توره خوريې ناسته ده حضوره .

5.ورور ته يې څه تکليف مه وررسوه چې خور يې پرې څورېږي.

6.ويلې شو چې د وغوز يو .

6.وغز په شينوارو کې د يوې سيمې نوم دی چې لږ څينې خلك يې لاسوهونکي دي. دا حصار شاهي د خلکو نه په يې کله کله د لاندې پسه وړه، د خلکو نه خوښيدل او چا په شپه نه ورکوله بله ورځ يو څو کسان راغلي وو او په مزينه کې پرې شپه راغله، د کلي خلکو ترې پوښته وکړه چې د کوم ځای ياستی؟ مېلمنو يوڅه سکوت وکړ. خلکو ورته وويل چې وايي کنه چې د کوم ځای ياست نو بيا دوی دا وويل .

7.وروري په دوسۍ کيږي .

7.يعنې د ورور بده خبره او قهر به سړي په ځان اخلي .

8.ورغوی چې خارښت کوي پيسې لاس ته راځي .

8.په افغانانو کې داسې ويل کيږي چې د چالاس خارښت وکړي بل ورته وايي چې پيسې درته راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9.وروري په ورو کيږي .

9.وروري په رمز، زغم او حوصلې کيږي .

10.وهم يې کوم ځاى او خوږيږي کوم ځاى .

10.يعنې دومره ناپوهه دى چې د درد ځاى نه پېژني .

11.ورغستلي د منځه ايستلي.

11.ورغستلي هغو موادو ته ويل کيږي چې وږه چاڼ کړي او څه ترې په چاڼي کې پاتې شي، نو دغه بيا څوک د وړو سره نه ګډوي او ځارويو ته يې اچوي .

12.ورو که ورور دى وراره د سترګو تور دى .

12.وراره تر وروره هم ګران وي .

13.وچ او لامده يې سره وسيځل.

13.د ښو او بدو توپير يې سره ونه کړ .

14.ونه چې زړه شي د هرې بلا پرې شپه شي .

14.دډول ډول بلاګانو ته په کې ځاى پيدا شي همدارنګه چې انسان زوړ شي هر مرض پرې ژر او په اسانه راځي .

15.وړکتوب پاچاهي ده .

15.د دنيا د کړنو او انښنو نه بې غمه وي .

16.وړيا شراب قاضي هم څښکي .

16.په وړيا ګناهونو باندې زياتره خلك ډيل نه وي .

17.وږي ته بيګا لرې دى .

17.وږى انتظار نه شي کولاى.

18.وږى نس شامار دى .

18.ډېر خلك نفسي غوښتنو اور ته واچول .

19.وريښم که زاړه هم شي کته ترې څوك نه جوړوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.19اصل شی که هر څومره زوړ شي. خو په سپکه ورته څوك نه ګوري.

.20ودانول ګران دي ورانول اسان دي .

.20د يو شي جوړول په ډېر وخت کې نه کيږي او ورانول يې په يوه شېبه کې کيږي .

.21ورغمی په خپله مور سپريږي.

.21کم اصله خپل او پردی نه پېژني .

.22وره په وره منت دې په څه.

.22چې د جنس عوض دې واخيست نو احسان يې نشته .

.23وړه د وړونه خالي نه وي .

.23له ځمکې چې غنم راټول شي يو څه وړې خامخا په پټي کې پاتې کيږي .

.24وطن په ښه خوی خوړل کيږي.

.24په ښه خوی کلی او کور کيږي.

.25وطن خراړو وران کړنوم د کارغانو بد دی .

.25ځينې کارونه له ښکته خلکو نه خراب شي نوم پرې د مشرانو بد شي .

.26وطن په توپونو وران ښه دی نه دونو نه خالي .

.26يعنې تعمير به ببرته ژر جوړ شي خو ځينې ونې د شلو کالونه مخکې کمال ته نه رسيږي.

.27وګوره سړی ورلاندې واچوه پوزی.

.27د هر سړی قدر او درناوی به د هغې د علميت او سړيتوب به اندازه کوې.

.28ولاړه کوډله يې پرينښوده .

.28ټول کلی يې وران کړ. يا دا چې له هر کوره يې سوال وکړ .

.29ونډه زمونږ خوري او شودې يې د بر کلي خلك خوري .

.29لګښت پرې مونږ وکړ او ګټه يې بل ته رسي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30.واده واده نه و او د سلو روپو په کې ډول وشکېده .

30.کار کار نه و او لګښت پرې ډېر وشو.

31.واده اسانه دی خو سامان يې ګران دی.

31.د واده غوښتل اسانه دي خو سمبالول يې ګران دي .

32.وينښ چې ځان ويده کړي څوك په يې وينښ کړي .

32.که يو څوك ځان په تګۍ واچوي بيا يې نو پوهول ډېر ګران شي .

33.ويې ګټه د مريي په څېر او و يې خوره د پاچا په څېر .

33.په خپله مېړانه يې وګټه او د نر په شان يې وخوره.

34.وينه په وينه نه مينځل کيږي .

34.کرکه په کرکې نه ورکيږي .

35.ويې ګټه او ويې څټه.

35.په خپل همت يې پيدا کړه او بيا يې خوره .

36.ويشلی ورور تور بور دی.

36.ورور چې له وروره بېل شو د هغه سره بايد به ګټلو کې تربګني وکړي .

37.ويلی شو چې پيره در پټ يې کړه .

37.ځکه چې بيا خپه او خجالت کيږي .

38.ويشتلی په زړه ببداره وي .

38.په چا چې يو کار تېر شي راتلونکي وخت ته تجربه وي يا دا چې يو تن يوکار کړی وي اوپټول يې غواړي، چې څوك په کې بحث کوي نو دی ته اندېښنه پيدا شي .

39.ويښتان مې ورته زيږه شول .

39.ډېره غصه مې ورته راغله .

40.وطن له لېونيو نه ډك دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

40.ډېره ناپوهي ده .

41.ورغوی مې تورې سپې څټلی دی .

41.بخت مې چپه شوی دی .

42.وسله هغه وسله ده، چې په لاس درغله .

42.بېربل ته شاجهان پاچا وويل چې وسله کومه ښه وسله ده هغه ورته وويل، چې په لاس درغله. سبا ته شاجهان پاچا د بېربل پسې يو فيل ور ايله کړ چې لړ يې په عذاب کړي .فيل د سپي نه ډېر وېرېږي فيل چې د بېربل پسې وروځغاستل بېربل مخکې دی او فيل ورپسې دی په يوه ډېران ور برابر شول په ډېران کې يو کوچنی کوکری پروت و بېربل پسې راوخيست او د فيل په تندي يې وويشته کوکری په کړنجاري شو فيل لکۍ په سر راواړوله او بيرته وتښتيد. نو بيا ورته شاجهان وويل چې رښتيا دې ويلي دي .

43.ورور دې وي، خو په لاهور دې وي .

43.يعنې ورور، چې هرڅومره لرې وي خو سرې پرې ډاډه وي .

44.وړي ته چا وويل، چې دوه او دوه څو کيږي هغه ويل څلور ډوډۍ.

44.يعنې د هر چا سره خپل مطلب په زړه کې وي .

(هـ)

1.هر چا ته خپل مزی مرغلين دی .

1.هر چا ته خپل کار ښه او معقول ښکاري .

2.هر چا ته خپل وطن کشمير دی .

2.په هر چا خپل وطن ګران او ورته خوږ دی .

3.هر ډاګ د بهۍ ډاګ نه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

3.بهی د مومندو په سیمه کې یو پراخه ډاګ دی پخوا چې کلونه آباد وو ډېرې ښې غلې او دانې یې کولې او نور ډاګونه د دې په څېر نه و. نو ځکه خلك دا وايي .

4.هر څه ځي او عادت نه ځي .

4.خوی نه بدلیږي. حدیث مبارك دی چې فرمايي: كه چا درته وويل چې دوه غرونه سره یوځای شول دا ومنه او دا کيږي خو كه چا درته وويل چې د انسان خوی بدل شو دا مه منه .

5.هر څه اور ته غورځوي .

5.یو شی هم نه پرېږدي او هرڅه هلاکوي.

6.هره ښځه شیروار نه شي کولای .

6.د هر کار لپاره بېل بېل خلك وي .

7.هر سړی پوزه توره کړي وايي چې آهنګریمه.

7.هر سړی د خپل ځان صفت کوي او ځان ماهر ګڼي .

8.هر سړی په خپلو خولو کې ډوب دی .

8.هر څوك يو څه ستونزې لري. يا هر سړی په خپل غم کې ډوب دی.

9.هغه چرګه مړه شوې چې زریني هګۍ یې اچولې .

9.یعنې چې ښه کارونه یې کول هغه اوس نشته .

10.هر سړی ځانته من وايي .

10.هر سړی وايي چې زه پوره یم .

11.هر وخت ږلۍ نه وریږي .

11.هر وخت مشکلات نه وي .

12.هره تیږه من نه ده .

12.هر سړی پوره سړی نه دی .

13.هر ښځه درخانۍ نه ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

13.هره ښځه ښایسته او هوښیاره نه وي .

14.هر سړی آدم خان نه دی .

14.هر سړی د آدم خان په څېر میړنی نه وي .

15.هډه او ګني .

15.د هډې ځمکې پخوا للمې وې یوازې غنم، موټ او پونبه یې کوله ځکه چې اوبه یې لږ وې او د اوبو شیان یې نه کول.

16.هغه بوټی کره چې مېوې یې خورې .

16.هغه کار کوه چې ګټه یې در رسیږي .

17.هندو زوړ شو مسلمان نه شو .

17.عمر په سرې تېر شو خو په لاره برابر نه شو .

18.هندو سړی خدای(ج) ناراضه .

18.داسې کړنه کوي چې په دنیا او اخرت کې یې ورته ګټه نه ور رسیږي یا دا چې یو چاته یو کار سړی وکړي خو د هغې خوښ نه شي .

19.هندو یې په سر وواهه لاندې ځای یې خوړ شو .

19.یعنې کار یوځای کې وشو او تاواني بل ځای شو .

20.هنر یاد کړه په تاخچه کې یې کښېږده .

20.کمال یو وخت په کاریږي .

21.هم خورما او هم ثواب.

21.ښه کار کول د دواړو جهانونو ګټه ده .

22.هغه شپې لاړې چې ما کولې کرواړې .

22.زما د خوارۍ او د فقر شپې لاړې .

23.هم یې زړه کیږي او هم یې ساړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.23دوه زړی دی چې دا کار وکړم اوکنه.

.24هر غر او هماغسې یې ځناور .

.24د هرې سیمې ژوې د خپلې سیمې نه اغېز اخلي .

.25هوسۍ له ځایه ګړندۍ وه چې ګنګرې یې په کې واچول نوره هم چالاکه شوه .

.25چې یو سړی پخپله هم ماهر وي او د نورو نه هم څه زده کړي .

.26هوښیاره مرغۍ په دوه لمو کې نښلي .

.26ځکه چې ډیر احتیاط کوي او د ځان د خلاصي له پاره ډېرې پرکټې وهي .

.27هر څوک د غوړ لستوني یار دی .

.27ډېر خلك د دولتمندو اشنایي او دوستي کوي .

.28هره ورځ اختر نه وي .

.28خوښي کله کله وي .

.29هاتي چې په تبیله کې مردار شو اولس یې نه شي ویستلای .

.29یعنې فیل چې مردار شي ډېر خلك یې له ځایه نه شي ښورولای. یا یو ظالم چې یوځای غصب کړي راګرځول یې بیا ډیر زور غواړي .

.30هر سړی پښې و غځوي چې مړ شوم .

.30کوم سړی مړ شوی و او اسقاط یې هم ډیر او خیرات یې هم ډیر لوی او پریمانه و. کوم مسکین ورغلی و اسقاط یې هم اخیستی و او خیرات یې هم خوړلی و نو بیا یې دا خبره کوله .

.31هره بلا چې یې په خپل مقام ښه .

.31یو څوك چا د شپې ډاروه. سړي ورته وویل هره بلا چې یې خپل ځای ته دې ولاړشه ګنې زما له خوا به خوږ شي .

.32همدا زه نه وای همدا زه نه وای .

.32یو سړی و او له خپلې ښځې ډېر وېرده، کله به یې چې قهر راغی نو بیا به یې ویل چې همدا زه نه وای همدا زه نه واي ځکه چې ښځې ته یې څه نه شول ویلای .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

33.هاتي چې ژوندی وي يو خروار وي او چې مړ شي دوه خرواره شي .

33.يو کار چې په خپل وخت وشي په اسانه کيږي خو چې وخت تېرشو کول يې بيا ډير زور غواړي.

34.هندو به غلا کولای خو که سپي نه وای .

34.هندو له سپي ډير ويريږي. ځينو خلکو به ډېر کارونه کولای خو چې په وسعه يې پوره وای .

35.هوښيار په اشارت پوهيږي .

35.پوهان په نيمه پوهيږي.

36.هندو مې گنجی نه دی ليدلی .

36.يعنې سکهانو تل پگړی وهلې وي که سر يې گنجی وي هم څوك يې نه شي ليدلای .

37.هغو ته يې اسونه ورکړل چې په زين کولو يې نه پوهيږي .

37.دنيا زياتره خدای(ج) بې عقلو خلکو ته ورکوي .

38.هېڅا په لاره کې دستراخوا نه دی غوړولی .

38.يعنې که يو سړی ډير سخي شي هم لارې ته يې نه رااوباسي .

39.هم زيانيدلی هم شرمېدلی.

39.هم ناواني شو او هم لسپك شو.

40.هم ماري هم کوکارې هم لاس لگی هم ژاړي.

40.وهل هم کوي او چيغې هم ته وهي، ټونگه هم ته اچوي او سورې هم ته وهي.

41.هر شی چې خام وي پخيږي انسان چې خام شو بيا نه پخيږي.

41.انسان چې يو وار بې باوره شو بيا پرې څوك باور نه کوي.

42.هر چا سره پنج، پنج نو يار سره هم پنج.

42. دوه ټگان وو او ويل يې چې موږ کله څوك تيروسته نو پخپل منځ کې به سره پنج پنج وايو، دا په مو رموز وي. يو ملگري د بل سره غلطي وکړه او د ځان سره يې وويل چې پنج نو بيا دې بل ملگري ورته وويل چې د يار سره هم پنج.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ي)

.1ياد مې کړه ښاد مې کړ.

.1چې دې ياد کړم لکه هر څه چې دې راکړل .

.2يا د مور تی دی يا د چلم نی دی .

.2چرسيان په خپل منځ کې سره ډېر خواږه وي حتی د ورونو نه هم .

.3يا د چنې تير که خوند يې واخله رنگ يې هېر کړه .

.3ډير خلك په اشنا يۍ کې لومړی ډېر خواږه وي، خو چې کار يې پوره شي بيا يې هغه پخوانۍ خونده نه وي .

.4يا دې خدای(ج) ماته راکړي او يا مې دې دوست ته ورکړي .

.4که ما ته خدا(ج) راکړه خو ډېر ښه او که دوست ته مې يې ورکړه هم زما په درد خوري .

.5يادوي ټوپك راوړي کوتك .

.5لومړی ډېر توند وي بيا يې وروسته مزه نه وي يا پرړې د غټ شي کوي او ورکوي لږ شی .

.6يو د بل د غمه نه مري .

.6که غم هر څومره دروند وي خو سړی ترې نه مري .

.7يا مړ يا موړ .

.7يا به ډېر څه پيدا کړي يا به په کې سر وخوري .

.8يتيم په ژړا پوخ دی.

.8په دې ډيرې تودې سړې تېرې شوې دي. ښه تجربه شوی دی .

.9يتيم چې سر سبيل شي سل اويا گزه يې... شي .

.9بې پلاره هلك چې سر ايله اموخته شو بيا يې اداره کول ډير سخت وي .

.10يتيم هلك تل د ټوکرۍ لاندې نه پاتې کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.اخر به غټ شي .

11.يخني د خدا(ج) په روی نه ايساريږي .

11.د ظالم نه په زاريو نه شي خلاصېدلی .

12.يوه به دي ژاړي بله به دې خاندي .

12.يعنې دې کار ته دي اړباسم چې ويې کړې .

13.يو پسې رسېدلی نه شو بل ويل د مخې يې شه .

13.د يو چا د لاسه يو کار نه وي پوره او بل ورته وايي چې ډېر کارونه وکړه .

14.يو خوري بل يې په بډه وهي .

14.يو شي هم نه پرېږدي .

15.يو خور بل ته سترګك وهي .

15.يو خوري بل ته په تمه دی .

16.يو للی دی يو للۍ ده .

16.په کور کې دوه کسه دي اولاد او بچي نه لري .

17.يو سر او سل سودا ګانې.

17.يو سړی دی او جنجالونه يې ډېر دي .

18.يو مې يوه سترګه ده او بل مې بله سترګه ده .

18.دواړه راباندې ګران دي .

19.يا تخت يا تابوت.

19.يا به پاچا شم يا به پرې مړ شم .

20.يوه سترګه يې د سپي ده او بله د سړي ده .

20.په بڼه انسان دی خو خوی يې د سپي دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

21.يړه جومات ته نه ځي او ملا ځنګل ته نه ځي .

21.دواړه سره ليدای نه شي .

22.يا تير اوباسئ يا ما اوباسئ .

22.يو سړی چې علی خان نومېده د يو بل چا سره يې د زوی لپاره خپښي کړې وه او د زوی خسر يې ناروغه شوی و، ناورغه سړی ډېر پوخ غل و او د غلا تير يې په کوټه اچولی و. د سړی په دې کوټه کې د ځنکدن سلګۍ شروع شوې او سترګې يې په دې تيرلګېدې نو چيغې يې کړې چې يا ما اوباسئ يا تير اوباسئ. د ناروغه سړي ورور دلته ولاړ دی، خپل وراره نه يې پوښتنه وکړه چې دا پلار دې څه وايي دې هلك نور خلك له کوټې نه وويستل او زه خو يې خپښ وم زه يې نه ويستم، نو د ناروغه سړی زوی ويل چې پلار مې پرتې نه وايي رښتيا وايي دا تير يې را پټ کړی دی او اوس مرګ په سترګو ګوري نو ځکه داسې وايي. چې دا د غلا مال لرې کړئ.

23.يوه ده خو ډېوه ده .

23.ډېره پوهه او عالمه ده. يا سترګه مې يوه ده خو هر څه پرې وينم .

24.يو ګوري بل لمسيږي .

24.چې يو وګوري بل يې هم غواړي .

25.يو خدای(ج) شه دی او يو ځای شه دی .

25.هر هر ځای کې بايد سړی ناسته پاسته ونه لري او چې يو چاسره يې ژمنه وکړه هماغه سره بايد ودريږي .

26.يو پټی جوار يې وخواړه اوس هم ورته ميره وايي .

26.ډېر تاوان يې ورساوه اوس يې هم بې وزله بولي .

27.يو زما په ځانله دا يو ستاسو په ټولو .

27.په لاره يو هندو او څوکسان نور سره ملګري شول، مخې ته يې غله راغلل او غلو پرې غر کړ چې سامان کښېږدئ، خلکو وويل :

سمه ده او سامانونه يې پرځمکه کېښودل، غلو غوښتل چې د دوی لاسونه ور وتړي، هندو غلو ته وويل: اجازه ده چې مونږ لومړی تاسو ته لږ اتڼ وکړو بيا زمونږ لاسونه وتړئ. هندو غوښتل چې د اتڼ په سندره کې ملګري پوه کړي چې دا يو غل به زه ټينګ کړم او دا بل يې ستاسو په دې ټولو غلو د هندو سوال و مانه او د اتڼ اجازه يې ورکړه. نو هندو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غوږ ته لاس ور وړاو د يه قربان سره يې وويل های دا يو زما په ځانله او يو ستاسو په ټولو. دا يو زما په ځانله او دا يو ستاسو په ټولو. دې نورو ورغبرګه کړه چې دا کار زمونږ نه نشي او دا کار زمونږ نه نه شي .

.28يو ځان شرموي او بل قام شرموي .

.28يو څوك داسې بدکار وکړي چې خپله ټوله کورنۍ سپکه کړي .

.29يو سړي بل ته وويل چې په هر خيرات کې دې وينم هغه کړه چې ته به هم په کې يې .

.29يو څوك چې چا ته ووايي چې زه دې په بدو ځايونو کې ګورم چې ناست يې، دا دا مانا لري چې دی پخپله هم په دې بدو ځايونو کې وي .

.30يو کال به بربنډ وګرځم خو بل کميس به وانه خلم .

.30يو بخيل سړي نه يې تور بور کميس پټ کړ، او ويل يې چې دا به بل کميس واخلي او پيسې به يې ولګيږي او زما نه به په سيالۍ کې کم شي، نو کله چې بخيل پوه شو نو بيا يې دا وينا وکړه .

.31يوه سپي ژرنده ښتله او بل سپي د ده... ښتله.

.31يوه پخپله په سوال څه پيدا کړي و بل د هغه نه سوال کاوه .

.32يو ګنجی په وره راغی بل په تناره .

.32دوه کسان د يو څه د غوښتنې لپاره په بېلو بېلو لارو په يوه وخت کې راغلل .

.33يو بام او دوه هوا وې .

.33د يوې کوټې په سربانديې په يو کټ کې د يوې ښځې زوی اوننګور پراته وو. او په بل کټ کې يې لور او زوم پراته وو. دې ښځې خپلې لور او زوم ته وويل چې سره رانږدې شئ يخني ده او زوی او ننګور ته يې وويل چې سره لرې شئ ګرمي ده نو په دې وخت کې يې ننګور دا وويل .

.34يو وخت د شيطان هم منه .

.24يو زده کوونکی و او خپل استاذ ته يې ويل شيطان راته وايي چې دا کاني راوخله او دا استاذ په دا سر وله، د دې خبرې سره سم استاذ زر زوه کوونکي ته وويل پام چې د شيطان ونه منې. بله ورځ همدې زده کوونکي استاذ ته بيا وويل: چې استاذه سيطان را ته وايي چې يوښه غټ چرګ حلال کړه او ښه پلو ور سره پوخ کړه او استاذ ته يې يوسه. استاذ کړه بده نه ده کله کله د شيطان هم منه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.35يو كال سړی د مور د مېړه سره هم تیروي .

.35انسان باید په ډېر مشقت کې هم خپله حوصله او زغم د لاسه ورنه کړي یا چې یو څوك په سفر ولاړ شي او زړه یې زر تنگ او بېرته راشي بیا خلك دا وایي او یا یو څوك د چار سره مزدور شي او مزدوري ژر پرېږدي نو بیا هم خلك دا وایي .

.36يو سړی چا نه پېژنده په جومات کې یې... وکړل.

.36ځینې وخت یو ناپوهه سړی د خپل شهرت له پاره داسې یوه کړنه وکړي چې هغه د کولو نه وي .

.37يو په ژرنده او جومات کې یې مه وایه نور یې هر ځای وایه .

.37چې یو سړی قصداً وغواړي چې یو خبره مشهور کړي نو بیا داوایي .

.38يوه ورځ د بلې ورځې مور ده .

.38ورځې له ورځو زیږي .

.39يو من سر ښوروې او دوه گوتې ژبه نه ښوروي.

.39کله چې يو سړی خپل مخاطب ته د ژبې په ځای د سر په ښورولو هو او نه وکړي نو بیا خلك دا وایي .

.40يوه شپه یې چې تر منځ وي له هغې بلا نه مه وېرېږه .

.40ځکه چې وخت شته او تدبیر نولی شي .

.41یا به پیسې گټې یا به کیسې گټې .

.41یا به خپل تاریخ جوړوې او یا به د دنیا گټه کوې.

.42يو بهلول یو یې کند یو یې کچکول.

.42خلك وایي چې د سلطان محمود غزنوي یو ورور و او هغه فقیري او ملنگي کوله او ډېر زاهد سړی و. غزنوي ورته بلنه ورکړه چې راشه او په حکومت کې کار وکړه، بهلول ورته په ځواب کې وویل چې

د اخرت حساب نه شم ورکولای. ؟ غزنوي وویل چې څه د اخرت حساب دی؟ بهلول وویل چې د هر شي بېله بېله پوښتنه کیږي او روځ د قیامت ډېره سخته ده، ځمکه به د تبې غونډې توده وي او سړي سره به حساب کیږي. بهلول یو تبې راواخیسته او اور یې ترې لاندې بل کړ تبې سره شوه، بهلول پرې ودرېد او غږ یې کړ یو بهلول یو یې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کند یو یې کچکول او د تبۍ نه کوز شو. او ویې ویل چې حساب مې خلاص شو. او سلطان محمود ته یې وویل چې اوس ته راځه او حساب د ټول ملك راکړه، سلطان وویل چې زه دا کار نه شم کولای .

.43یو یې ګټې سل یې ختې .

.43د یوه سړي د همت له برکته ډېر خلك په راحت کې شي .

.44یار له یاره بلاربیږي.

.44دوست له خپل دوست نه تکلیف ګوري .

.45یا خپل کور یا ګور .

.45انسان باید خپل پت وساتي او بل چا ته د سوال لاس اوږد نه کړي .

.46یو لرګی اور نه کوي دوه ښځې کور نه کوي .

.46د یوه لرګي اور لمبه نه کوي او بلیږي نه او د دوو بنو کور وران وي .

.47یوله ولږې مري او بل یې سرته پراټې لټوي .

.47یو سړی پخپله د یوه کار له امله ډېر په کړاوو کې و او بل ترې په همداسې کار کې مرسته غواړي .

.48یو خوا پاڼ او بل خوا پړانګ .

.48یو لوري ته یو مشکل او بل لوري ته بل مشکل د خلاصېدو لار نشته .

.49یوې بلا بلې ته ویل چې بوو .

.49یو بد کاره بل بد کار ته ویل چې ته بد کوې .

.50یو په ست شه ښکاري او بل یې په نه خوړلو .

.50داسې نه چې یو تن ست وکړي او بل ترې پوزه غوڅه کړي.

.51یو خروار زعفران وخوره خو خوله پرې مه زیړوه.

.51غټ کار په پټه خوله وکړه چې څوك خبر نه شي.

.52یوه سترګه چې دي وو ته په بله لاس کښیده.

.52 که یو مصیبت در ته پېښ شو په هغې صبر وکړه چې بل درته پېښ نه شي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library